Afghan Salar Library

اقتصادي ترهګري

امریکا څنګه او ولې په نړۍ واکمني کوي؟

- د یوه امریکایي اقتصادي جنایتکار د جرمونو اعتراف
- په درېیمه نړۍ کې د سترو پروژو او پانګونو پټ او وېرونکی مخ

جان پرکنز
ژباړه: میر احمد یاد

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د کتاب ځانګړني:

د کتاب نوم: اقتصادي ترهګري

ژباړه: میر احمد یاد

خپرندوی: مومند خپرندویه ټولنه - جلال اباد

برېښنالیک: Momand.books@gmail.com

ډیزاین چارې: ایملیار ساجد

چاپ کال: ۱۳۹۵ لمریز - ۲۰۱۶ میلادي

چاپ وار: لومړی

د چاپ شمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپځای: د مومند خپرندویې ټولنې تخنیکي څانګه

پته

د چاپ ټول حقوق له خپرندویې ټولنې سره خوندي دي.

ننګرهار: عبدالمجید مومند کتاب پلورنځی - مخابراتو څلورلاری

اړیکې: ۰۷۰۰۶۲۶۱۶۱ - ۰۷۷۷۶۲۶۱۶۱ - ۰۷۸۱۶۲۶۱۶۱

کابل: اصلاح افکار کتابپلورنځی / خیبر کتابپلورنځی / دارالسلام کتابپلورنځی / مستقبل کتابپلورنځی / پکتوس کتابپلورنځی./ پکتیکا: مجاهد کتابپلورنځی/ کندهار: امیر کروړ خوست: غرغښت کتابپلورنځی / رحیمي کتابپلورنځی / لمر کتابپلورنځی / سباوون کتابپلورنځی./ هلمند: سیدجمالالدین کتابپلورنځی / عرفان کتابپلورنځی / تاج منور کتابپلورنځی./ پکتیا: علمي کتابپلورنځی./ غزني: قیومي کتابپلورنځی

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Telegram:https://t.me/afghansalar

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

تړون

د دوو ښاغلو دوکتور لطیف بهاند او
ډاکټر احسان الله درمل په نامو.

ډالۍ

افغانستان کې د رواني لویې لوبې هر دردیدلي قرباني ته!

یاد

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

لیکلړ

سرلیک / مخ

د ژباړن سریزه / ۱
اقتصادي جنایتکار / ۲
یادونه / ۷
حوالې / ۱۹
د پیل خبرې / ۲۰
حوالې / ۲۹
د اقتصادي جنایتکار پیدایښت / ۳۲
د ټول عمر سفر / ۴۲
حوالې / ۵۵
اندونیزیا: اقتصادي جنایتکارو ته تریخ سبق / ۵۶
حوالې / ۶۰
له کمونیزم د یوه هېواد خوندیتوب / ۶۱
ځان پلورل / ۶۷
زما ځېرنیزه ونډه /۷۶
ازمېښت / ۸۱

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

د ژوند جوړولو فرصت / ۹٤

د پانامې اتل ولسمشر / ۱۰۳

حوالې / ۱۱۰

پانامه د قزاقانو پر وړاندې / ۱۱۲

سرتېرې او نخاګرې / ۱۱۷

جنرال سره خبرې اترې / ۱۲۳

حوالې / ۱۳۱

د اقتصادي تاریخ لانجمنه دوره / ۱۳۲

حوالې / ۱۳۸

د سعودي عربستان د پیسو مینځلو قضیه / ۱۳۹

حوالې / ۱٥٤

د لالي او د اسامه بن لادن مالي ملاتړ / ۱٥٥

حوالې / ۱٦۲

د پانامې کانال خبرې اترې او ګراهم ګرین / ۱٦٤

حوالې / ۱۷٥

د ایران شهنشاه / ۱۷٦

د یوه مظلوم کس اعتراف / ۱۸۲

د یوه شاه ځوړ (زوال) /۱۸۸

حوالې / ۱۹۲

کولمبیا: د لاتیني امریکا د ملا تیر / ۱۹۳

حوالې / ۱۹۹

د امریکایي جمهوریت او نړیواله امپراتوري / ۲۰۰

له کیفیاتو ډک ژوند / ۲۰۹

د اکوادور ولسمشر او ستر نفتي شرکتونه / ۲۲۱

حوالې / ۲۲۷

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

د اکوادور د ولسمشر مړینه / ۲۳۶

حوالې / ۲۴۳

پانامه د یوه بل ولسمشر په دور کې / ۲۴۴

حوالې / ۲۴۸

زما شرکت، انران او جورج ډبلیو بوش / ۲۴۹

حوالې / ۲۵۷

زه بیا خرڅ شوم / ۲۵۸

پانامه د امریکایي برید په وړاندې / ۲۶۶

حوالې / ۲۷۸

عراق کې د اقتصاد جنایتکارو ماته / ۲۷۹

حوالې / ۲۸۸

یوولسم سپتمبر او اغېزې یې / ۲۸۹

حوالې / ۳۰۰

وینز ویلا، صدام وژغورله / ۳۰۱

یو ځل بیا اکوادور / ۳۱۰

خبرې رسوا شوې / ۳۲۱

حوالې / ۳۳۳

څه باید وشي؟ / ۳۳۴

پوښتنې او ځوابونه / ۳۳۷

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Telegram: https://t.me/afghansalar

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د ژباړن سریزه

دغه کتاب مې ۲۰۱۴ کال کې لوستی و او خدای شته هماغه وخت مې زړه و چې ویې ژباړم، د خنډ لامل یې دا شو ۲۰۱۵ کال مې په یوه کوچنۍ دنده کې تیر کړ او بیا مې (سیاسي ټولنپوهنه) کتاب وژباړه، خو زړه په دې ښه کوم چې هر وخت سر وخت وي.

د کتاب د ارزښت په اړه خپله کتاب کې ډېر څه شته او پیژندنه یې ملګري همیم جلالزي په خپله لیکنه کې کړې ده، له همیم صیب ځانګړې مننه کوم چې د کتاب نوم او د Economic hitman په دقیقه ژباړه کې یې راسره مرسته وکړه، ما دا ترکیبي نوم په اقتصاد ځپوونکي ژباړلی و، خو دده ښاغلي په مشوره مې اقتصادي جنایتکار وټاکه.

د کتاب اصلي نوم (د یوه اقتصادي جنایتکار اعتراف) دی، ما د لنډیز لپاره اقتصادي ترهګري وټاکه او دلیل یې دا و چې د کتاب له محتواء سره یې اړخ لګاوه.

مرحوم نصیر مومند ته دعا په ترڅ کې د مومند خپروندویه ټولنې له دوو مسئولینو او قدرمنو ملګرو (نجیب مومند او فضل مولا مومند) هم ډېره مننه کوم چې هر وخت یې زما د کتابونو چاپ ته زړه ښه کړی او زما خبره یې ځمکې ته نه ده غورځولې.

ایملیار ساجد هم د ځانګړې منني حقدار دی چې د کتاب پښتی یې په خپلو هنرمندو ګوتو ډیزاین او څو څو ځله بېرته اصلاح کړه، کور یې ودان.

له خپلو ټولو هغو مشرانو، ملګرو، خویندو، ورونو او لوستونکو هم مننه کوم چې زما کتابونه یې لوستي او په اړه یې راسره خپل نظرونه شریک کړي دي.

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

له تا ښاغلي/ اغلې هم مننه کوم چې کتاب مو ترلاسه کړې او د لوستلو وخت مو ورکړی دی، ددې او نورو کتابونو په اړه ستاسو سپارښتنې، نظریات او لارښوونې راسره مرسته کولای شي.

ښې چارې

میراحمد یاد

meerahmedamanat@gmail.com

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

اقتصادي جنايتكار

ستاسې په لاسونو کې کتاب د پیاوړي امریکایي اقتصادپوه، ټولنیز فعال او لیکوال John Perkins اثر دی. ښاغلی پرکینز د خپل همدغه کتاب د لیکلو پر مټ نړیوال نوم وموند. کتاب له هغو رازونو ډک دی چې کله کله پرې د مبالغې شک هم کېدای شي.

په ۲۰۰۴ کال کې چاپ شوی دغه نامدریز کتاب تر یوې لسیزې زیات وخت د اقتصادي نظامونو په اړه بحثونه تاوده ساتلي دي. دا چې کتاب د لومړي ځل لپاره د داسې مسایلو په اړه خبرې کوي چې یا نړۍ ورسره عادي نه ده او یا هم فوق العاده حساس دي، نو ځکه تر ټولو لومړۍ پوښتنه د کتاب د اعتبار په هکله راپورته کېږي.

دغه مهم اثر په درېیمه نړۍ کې د امریکا د متحده ایالاتو او نړیوالو اقتصادي او مالي ادارو پر هغو مالي او اقتصادي پالیسیو باندې رڼا اچوي چې د دولتونو برخلیکونه ټاکي. تر څنګ یې دا هم روښانه کوي چې د ملګرو ملتونو په اډانه کې زورو هېوادونه څنګه د بېوزله هېوادونو رایې په پیسو اخلي او په دولتي کچه دا څومره اسانه ده چې یو هېواد دې پر بل باندې د خپلو اقتصادي ګټو د تامین لپاره برید وکړي؟

کتاب په ټوله کې د ښاغلي پرکینز د څو لسیزو تجربو نچوړ دی چې د لیکوال په وینا د "اقتصادي جنايتكار" په توګه یې پخپل کاري ژوند کې ترلاسه کړې دي.

د دغه کتاب په اړه له لومړي سره دوه نظرونه موجود و او لا هم له همدغو دوو زاویو څخه ورته کتل کېږي. یوه ډله چې پکې د امریکا او په ټوله کې د پانګوالی د نظام ملاتړي دي استدلال کوي چې په کتاب کې راغلي مطالب د اعتبار له پلوه کمزوري دي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

د دوی اصلي پوښتنه د ليکوال د انګېزې په اړه ده او وايي هغه څوک چې خو لسيزې يې د امريکا په مهمو دولتي او نادولتي ادارو کې کار کړی وي او دغه هېواد ته يې په اقتصادي برخه کې پرمختګونه ور په برخه کړي وي څنګه په ناڅاپي توګه خپل مسير بدلوي او مسايلو ته له بله اړخه ګوري.

دوی وايي هغه څه چې ښاغلي پرکنيز په کتاب کې د اقتصادي جنايتونو او يا اقتصادي ترهګرۍ په توګه ورڅخه يادونه شوې ده له واقعيت څخه لرې دي.

په کتاب کې د يو شمېر نړيوالو پېښو نسبت هم امريکا ته شوی دی. د بېلګې په ډول، ښاغلی پرکنيز د پاناما د پخواني ولسمشر عمر توريجو او د اکوادور د پخواني ولسمشر جيمي رولډس وژل کېدل تصادفي نه بولي او وايي دا دواړه پخواني ولسمشران د خپل هغه مقاومت له کبله ووژل شوي چې د نړيوالو مالي او اقتصادي شرکتونو او حکومتونو د لاسوهنې پر وړاندې يې کړی و.

دا هماغسې يوه ناندېزه تيوري ښکاري لکه د امريکا په دښمنو هېوادونو کې چې د هغه هېواد د پاليسيو په اړه تبليغ کېږي او د هرې لويې او وړې پېښې نسبت امريکا ته کېږي.

خو بله ډله چې د امريکا او پانګوالۍ نظام پر ضد دي ددغه کتاب تود هرکلی يې وکړ او په کتاب کې راغلي ټول مطالب سم او باوري بولي. د دولتونو په کچه په دې ډله کې د سوېلي امريکا او اسيا ځينې هېوادونه شامل دي.

که څه هم ددغه مهم اثر يوازې يوه کوچنۍ برخه د افغانستان له مسايلو ... ه دي کبله چې افغانستان پ... تېره يوه نيمه لسيزه کې د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

امریکا او نړیوالې ټولنې پراخ حضور تجربه کړي نو افغانانو ته د کتاب لوستل او پکې د راغلو مسایلو په اړه معلومات اړین دي.

د افغانستان برخه یې د شوروي له یرغل وروسته کلونو او بیا له ۲۰۰۱ کال وروسته د نړیوالې ټولنې راتګ ته ځانګړې شوې ده او پر دې بحث شوی دی چې د امریکا د یوه مالي او اقتصادي ملګري په توګه په افغان جهاد او یا په ټوله کې ددغه هېواد په کورنیو جګړه کې د سعودي عربستان ونډه څه وه؟

ښاغلي پرکنیز په دې برخه کې یوازې د سعودي او امریکا پر مالي اړیکو تم شوی دی او کاږي چې په ۱۹۸۰ یمو کلونو کې سعودي د افغان جهاد لپاره د بسپنې په راټولو بوخت و او راټولې کړې پیسې یې تر دوه درځنو زیاتو هېوادونو کې د نیمه پوځي مرکزونو پر جوړولو ولګولې، وسلې یې پرې واخیستلې او خلک یې راجذبول. دا هغه مرکزونه و چې وروسته بیا د ترهګری په ځالو بدل شول او القاعده یې راوټوکوله.

په دغه کتاب کې افغانستان ته د نړیوالې ټولنې په تېره بیا امریکا راتګ ته هم د یوه تیري په سترګه کتل شوي دي او وایي افغانستان ته د امریکا راتګ د غچ اخیستلو د یوې هڅې پایله وه.

۷۱ کلن پرکنیز د امریکا د ملي امنیت له ادارې او نورو پیاوړو اقتصادي ادارو سره د کار اوږده مخنیه لري او اوس اوس په نړیوالو فکري او څېړنیزو مرکزونو کې وخت ناوخته ویناوې کوي.

د کتاب لیکلو سبک یې ډېر هنري دی آن دی خپله وایي چې په لومړي ځل یې یوه ناشر ته د چاپ لپاره ورکړ هغه ورته وربانډې د داستان ګمان وکړ.

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

زما د معلوماتو له مخې پښتو ۳۳ ژبه ده چې د جان پرکنيز دا مهم اثر ورته را وژباړل شوی او د ژباړې زيار يې ملګري ميراحمد ياد ګاللی دی چې زه دا هڅه ستايم او د نورو برياليتونو په تمه يې يم.

دغه مهم کتاب له چاپه وروسته اويا (۷۰) اونۍ د نيويارک ټايمز ورځپاڼې د ډېرو پلورل شويو کتابونو د لړليک په سر سر کې و او زما هيله دا ده چې پښتو ژباړه به يې هم ښه بازار ولري.

د خدای ښه

حفيظ هميم جلالزی

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Telegram:https://t.me/afghansalar

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

یادونه

اقتصادي جنايتكاران (EHM: Economic hit Men) په لوړو پوستونو ګومارل شوي مسلكي خلک دي. دوی لوړ معاشونه اخلي او کوم هیواد یې چې ګوتو ته ورشي میلیاردونه ډالر زیان ور اړوي. د دوی کارونه نړیوال دي. دا هغه خلک دي چې نړیوال بانک، USAID او داسې نورو مرستندویه ادارو نه د ډېرو پېسو مخه سوداګریزو شرکتونو او څو شتمنو کورنیو خواته ګرځوي. دا شرکتونه او کورنۍ له مځکې د هیوادونو په زېرمو او سرچینو واکمن وي.

دوی کومه وسله کاروي؟ د دروغو مالي راپورونه، ټاکنې، رشوت، چور، جنس او وژنې. ددوی لوبه د پخوانیو امپراتوري هومره زړه ده خو په دې توپیر چې ددوی لوبې د معاصر نړیوالتوب په دور کې د خپل حجم پر بنسټ یوه وېرونکې بڼه خپله کړې ده.

په دې لوبه به له ۱۰ څوک ښه پوه شي؟ ځکه چې زه خپل یو اقتصادي جنايتكار (EHM : Economic Hit man) پاتې شوی یم.

دا د ۱۹۸۲ کال لیکنه ده چې زما د کتاب (د اقتصادي جنايتكار ضمیر (Conscience of an Economic Hit Man) پیلامه وه. ددې کتاب تړون د دوو هیوادونو د مشرانو په نوم شوی و، چې زما پېرودونکي وو. ما به ددوی دومره قدر کاوه لکه سړی یې چې د خپلوانو کوي. دا دواړه قدرمن شخصیتونه یو جیمي رولډوس د اکوادور ولسمشر او بل عمر طوریجو د پانامې ولسمشر و چې دواړه په اورنیو پېښو کې مړه شول. حقیقت دا دی چې ددوی مرګ پېښه نه وه. دا دواړه ووژل شول، ځکه د شرکتونو، حکومتونو او بانکونو له مشرانو سره یې جوړجاړی نه کاوه. ددې جوړجاړي یوازینۍ موخه د نړیوالې امپراتورۍ منځته راتګ و. موږ اقتصادي جنايتكارو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې دا دواړه ولسمشران لارې ته سم نه کړل؛ نو بیا یو بل ډول جنایتکاران ... د CIA نازولي (ګیدړان Jackals) رامیدان ته شول، دوی به تل زموږ ملتیا کوله.

ماته وویل شول چې ددې کتاب له لیکلو تېر شم، له هغې وروسته په شل کالو کې ما څلور خله ددې کتاب لیکلو هڅه وکړه. خو هر ځل دا هڅه نړیوالو حالاتو اغېزمنه کړه. ۱۹۸۹ کال کې په پانامې برید، لومړی خلیجي جګړې، د سومالیې قضیې او د بن لادن راڅرګندېدو زه له دې کتابه لیرې کړم.

د یوه ستر نړیوال شرکت په ملکیت کې د یوې خپرندویه ادارې مشر په ۲۰۰۳ کال کې دا مسوده ولوسته چې اوس د اقتصادي جنایتکار اعتراف (Confessions of an Economic Hit Man)، په نوم یادیږي. هغه ویل چې دا کیسه به ډېره ولوستل شي. دا حقایق باید خلکو ته ښکاره شي. بیا یې ترخه موسکا وکړه، سر یې وخوځاوه او ویې ویل چې د اجرایوي رئیس په دفتر کې به پرې نیوکه وشي، ځکه هغه ددې د خپرېدا خطر نشي منلای. هغه راته نصیحت وکړ چې دا په کیسه ایز ډول ولیکم. په دې صورت.کې هغه ما د جان لي کار او ګراهم ګرین په څېر یو ناول لیکونکی معرفي کولای شي.

خو زما ستونزه دا وه چې دا کتاب ناول نه و. دا زما د ژوند رښتینې کیسه وه. بیا یو زړور خپروونکی چې د کوم نړیوال شرکت برخه نه وه دې ته راضي شو چې خلکو ته ددې کیسې په رسولو کې راسره مرسته وکړي.

ما هوډ کړی و چې دا کیسه به اورول کیږي. موږ د وېروونکو بحرانونو او سترو فرصتونو له دوره تېرېږو. د یوه جنایتکار کیسه به درته ووایي چې نن موږ په کوم ځای کې او ولې ولاړ یو؟ دلته ځنګه را ورسیدو ؟ له کوم

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

بحرانونو سره مخ او په وړاندې يې بيوسه ولاړ يو. دا کيسه له دې امله هم لرينه وه چې موږ د خپل تېر وخت په تېروتنو پوه شو او له راتلونکو فرصتونو ګټه واخلو. موږ ټول پوهېږو چې د ۹/۱۱ پېښه وشوه او عراق کې دويمه جګړه هم ونښته. د ۲۰۰۱ کال د سپټمبر په ۱۱ نېټه د ترهګرو په لاس درې زره کسان ووژل شول، په دې هغه ۲۴۰۰۰ نور هم ورزيات کړئ چې د لوږې او نور لاملونو له امله هره ورځ مري. په دې حقيقت هم پوه شئ، هره ورځ ۲۴۰۰۰ کسان يوازې له دې امله مري چې د ژوند لپاره لومړني خواړه نه لري.(۱) پر دې سربېره تر ټولو مهمه خبره دا ده، نن يو ولس هغه ورتيا، وسايل او سرچينې لري چې په مرسته يې دا هر څه بدلولای شي. دا هغه ولس دی چې زه يکې زېږېدلی او اقتصادي جنايتکار شوی يم، يعنې د امريکا متحده ايالات.

ما ولې په ټولو ګواښونو او امتيازاتو سترګې پټې کړې؟

لنډ خواب يې دا دی چې زما يوازينۍ لور جيسيکا کالج ختم کړی او يوازې يې د عملي ژوند په ډګر کې قدم ايښی. څه وخت مخکې مې ورته وويل چې زه دا کتاب خپروم او ورسره تړلې اندېښنې مې هم ورته وويلې، هغې راته کړل چې : (پلاره! ته غم مه کوه، که هغوی تاته کوم زيان در ورساوه نو ستا پاتې کار به زه سر ته ورسوم. موږ بايد دا کار وکړو، د هغه نسل لپاره چې په رامنځته کولو کې به يې يوه ورځ زه هم ونده ولرم.) دا ددې پوښتنې لنډ ځواب دی.

تفصيلي ځواب يې هغه احساس سره اړيکه لري چې له مخې يې ما ځان خپل هيواد ته وقف کړی دی. زه چې چېرته زېږېدلی او لوی شوی يم. زموږ د مشرانو له لوړ فکر سره مينه، د امريکا له جمهوريت سره زما تړون، چې نن راته د خپلواکۍ او خوښۍ ژمنه راکوي، دا شيان هر څوک هر چېرته

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

خوارې، دا هغه عناصر دي چې ددې تفصيلي خواب برخه ده. پر دې سربېره له ۹/۱۱ نه وروسته ما قوي هوډ وکړ چې اوزګار به نه کېنم، که څه هم اقتصادي جنايتکار هڅه کوي چې جمهوري امريکا په نړيواله امپراتورۍ واړوي. دا د تفصيلي خواب اصلي خاکه ده. تاسو به وګورئ چې په راتلونکو برخو کې زه څنګه په دې خاکه يا چوکاټ غوښه ورپورې کوې او د زړه وينې ورکوم.

دا يوه ربښتينې کيسه ده، زه پکې اوسېدلی يم. خلک، منظرونه، خبرې اترې او هغه احساسات چې ما انځور کړي ټول د همدې ژوند برخه ده. دا زما شخصي کيسه ده خو د نړيوالو پېښو په پراخه پرده راغلې ده، دې زموږ د تاريخ خدوخال جوړ کړي دي، دې موږ هغه ځای ته رسولي يو چې نن په کې ولاړ يو او زموږ اولادونو ته يې د راتلونکي ژوند نقشه ورکړې ده. ما تر خپله وسه هڅه کړې چې دا تجربې، خلک او اړوند خبرې اترې سمې بيان کړم.

زه چې هر وخت تاريخ ليکم يا له نورو خلکو سره خپلې خبرې رانقلوم نو له څو عواملو مرسته اخلم چې په هغه کې خپاره شوي اسناد، شخصي يادښتونه او په ذهن کې شته پېښې چې د هر يو خپل او پردي يادونه هم پکې دي او خپله ددې پېښو يوه برخه ده. له دې مخکې پيل شوې پنځه مسودې، د نورو ليکوالو تاريخي ليکنې او هغه معلومات چې تر دې دمه پټ يا ورک وو. زياتره حوالې په وروستيو برخو کې شته چې د لا ډېرو ځېړنو شوقي لوستونکي ترې ګټه واخلي، ځينې ځايونو کې مې له يوه کس سره څو ځل خبرې د تسلسل مراعتولو لپاره را يو ځای کړي دي. زما خپرونډوی وپوښتلم چې تاسو ځانونه اقتصادي جنايتکار بلل؟ ما ورته وويل چې کله همداسې کېدل خو کله کله يې لنډيز EHM کارېده. حقيقت دا دی چې

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په ۱۹۷۱ ما له خپلې ښوونکې کلاډين سره کار پيل کړ؛ نو راته يې وويل: (زما کار دا دی چې تا د اقتصادي جنايتکار په قالب کې واچوم، له دې کاره دې هېڅوک خبر نه شي، تر دې چې ستا مېرمنه هم نه.) بيا يې راته په جدي لهجه وويل: (دې کار ته چې يو ځل ځوک راننوځي بيا پکې تول عمر وي.)

زه چې کومې دندې ته راننوتی وم د کلاډين ونډه پکې يوه ښه بېلګه وه چې څنګه کار يې کاوه. له ښايست او ځيرکتيا سره يې خپل کارونه هم په ښه ډول ترسره کول. هغه زما له کمزوريو (ضعفونو) خبره وه او ښه ګټه يې ترې واخيسته. هغې به چې خپل مسئوليتونه ترسره کول دا معلومات ترې کېده چې ددې نظام تر شا ولاړ خلک څومره کامل او باريک بين دي.
زه به څه کوم؟ ددې په ويلو يې هېڅکله امرانه چلند راسره ونه کړ. راته يې کړل: (ته د بېلابېلو ولسونو رهبران دې شبکې سره يوځای کېدو ته وهڅوه . دا شبکه د امريکا د ګټو خونديتوب ته کار کوي. هغوی چې ددې شبکې برخه وګرځي؛ نو پوروونو کې به داسې ډوب شي چې وفاداري به يې هم باوري شي. بيا موږ د خپلو سياسي، اقتصادي او پوځي موخو پوره کولو لپاره په دوی هر ډول باور کولای شو. ددې په بدل کې دا خلک په صنعتي مرکزونو، برښناکوټونو او هوايي ډګرونو خپل ولس خوشالولای شي او حکومت پرې کولای شي، دې سره به زموږ ساختماني او انجينري شرکتونه په شتمنۍ ماړه شي.

نن موږ ددې سيستم پايله ګورو او هغه دا ده چې د شخصي ګټو لپاره خلک وژنې کوي او د ليونو په شان وريسې منډې وهي. زموږ د ډېرو قدرمنو شرکتونو مشران خلک د غلامۍ هومره معاش په بدل کې ګوماري او بيا يې د غيرانساني حالاتو له مخې د سختو کارونو صنعتي بټيو ته ورغورځوي. د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

تېلو شرکتونه فاضله مواد سيندونو او نهرونو کې خوشي کوي او په شعوري ډول حيواني او نباتي ژوندونه اخلي. پخواني تمدن له خاورو سره خاورې کيږي. د ټولې نړۍ درمل جوړوونکي دې خبرې ته پام کوي چې په افريقا کې ايډز وهلو ناروغانو ته د خونديتوب درمل ونه رسيږي. زموږ په خپله امريکا کې يو سل او شل زره کورنۍ داسې دي چې نه پوهېږي راتلونکې دوړۍ به ور ورسيږي او که نه؟ (۲)

که د ډېرو شتمنو هيوادونو د نفوس د پنځمې برخه عايد تناسب د ډېرو بيوزلو هغو له پنځمې برخې سره وليدل شي نو معلوميږي چې په ۱۹۴۰ کې ا دېرش او يو) وو او په ۱۹۹۵ کې (څلور اويا او يو شو). (۳) عراق کې د امريکايي پوځونو کلنی لګښت ۸۷ بيليونه ډالر دی، د ملګرو ملتونو د يوه تخمين له مخې ددې پېسو په نيمايي ټوله نړۍ کې هر يو کس ته د څښاک اوبه، خواړه، روغتيا، صفايي او د زده کړو اسانتياوې برابرېدی شي. (۴)

موږ په دې حقايقو سترګې پټوو او بيا لا پوښتنې هم کوو چې ترهګر مو ولې په نښه کوي؟

ځينې خلک زموږ اوسنۍ انديښنې يوه منظمه دسيسه ګڼي، کاشکې خبره دومره ساده وی. دسيسه بازان رسواء کېدای او محکمې ته راکش کېدای شي. ددې نظام د چلولو لپاره چې څه شی وسايل برابروي له دسيسې ډېر خطري دي. دا موټر يوازې يو کس نه دی راون کړی ددې تر شا يو فکر دی چې له بده مرغه د اسماني صحيفې درجه يې خپله کړې ده. تاسو به دې نظر غور وکړئ: هر ډول اقتصادي پرمختګ د ټول انسانيت په ګټه دی او هر څومره پرمختګ چې کيږي هومره ورسره ګټې هم پراخيږي. دا نظر په همدې ځای نه ختميږي. وروسته له دې منطقي پايله هم اخيستل

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

کیږي. هغه خلک چې د اقتصادي پرمختګ سرعت په زیاتولو کې تر نورو مخکې وي په لوړو دندو باید وګومارل شي او امتیازات ورکړل شي. پاتې هغه خلک شول چې ددې خوشالۍ په لیرې کونجونو کې پراته دي، هغوی خو باید استثمار شي.

په دې کې هیڅ شک نشته چې دا فکر له سره غلط دی. موږ پوهېږو چې زیاتره هیوادونو کې د اقتصادي پرمختګ ګټه یوازې لږ اقلیت ته رسیږي، دې سره یو ستر اکثریت نهیلی کیږي او د تخت یا تختې فکر ورسره پیدا کیږي. دا فکر له دې امله لا ډېر قوي کیږي چې د صنعت او کسب سره تړلي خلک ټول نظام چلوي او بیا ورته لوړ پوستونه او مقامات ځانګړي کیږي. دا فکر او باور زموږ د ډېرو فسادونو جرړه ده او له امله د دسیسو بې شمېره فکرونه راپیدا کیږي. خلک چې یوازې د انعام حسد وکړي، همدا حسد یې بدنیتي او خیانت رامنځته کوي. د دنیا وسایلو لوټونکي ته چې د ملنګۍ درجه ورکړل شي، کله چې موږ خپلو بچوته د غیر متوازن ژوند تېرونکو کې منډه ورزده کوو او کله چې موږ د خپل نفوس شریف اکثریت د سپک اقلیت لاس لاندې کوو دا په دې معنا ده چې ستونزو ته بلنه ورکوو او ورسره مخ کیږو هم.

ددې نړیوالې امپراتورۍ د لا پراختیا لپاره شرکتونه، بانکونه او حکومتونه خپله شتمني او سیاسي قوت کاروي، دوی دا خبره پخوي چې سوونیزې او سوداګریزې اداري د رسنیو په ملتیا نه یوازې ددې ناسم فکر؛ بلکې ددې د پایلو ملاتړ هم وکړي. دې اتحاد موږ داسې ځای ته راوستي یو چې زموږ نړیوال تمدن د یوه سامار شکل خپل کړی دی، ددې سامار لوږه شبېه په شبېه ډېرېږي او د لا ډېر خوراک لپاره خوله خلاصوي. ددې زیاتېدونکې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

حجم او لوړې ته چې ګورو؛ نو داسې فکر کېږي چې څه يې مخې ته راځي هغه به تېروي او بلاخره به ځان هم وخوري.

د قزاقانو دا ټولی (کارپوريټوکراسي) دسيسه نه وه، ددې غړو په عام ډول مسلم ارزښتونه او موخې منلې. يو لوی مسئوليت يې دا دی چې خپله دوام وکړي، سيستم قوي کړي او د پراختيا فرصتونه يې برابر کړي. ددې نظام د رامنځته کوونکو ژوند، کورونه، اسانتياوې او شخصي الوتکې موږ ته د بېلګې په ډول ښودل کېږي او همدا درس راکول کېږي چې خوره څښه او حساب مه منه. موږ ته دا باور راکول کېږي چې لګښت زموږ ښاري مسئوليت دی. د ځمکو د لوټ بازار که تود شي زموږ د اقتصادي لپاره ښه دی څکه موږ خپلولوړو موخو ته رسيږو. ددې نظام پر مخ وړلو لپاره د حيرانتيا تر حده لوړ معاشونه ورکول کېدل. که موږ به لږ سست شو؛ نو ډېر بې ضميره جنايتکاري (ګيدړان) به راميدان ته شول او که به دوی هم ناکام شول نو بيا به د پوځ نوبت و.

زه د اقتصاد جنايتکارۍ پر وخت يوې نسبتاً وړې ډلې سره وم. اوس ددې خلکو شمېر زيات شوی دی، ډېر درانه او قدرمن القاب ورته غوره شوي دي. دا خلک د مونسانټو، جنرل الکټريک، نايک، جنرل موټرز، وال مارټ او داسې نورو شرکتونو غلامي کوي. دا کتاب په حقيقت کې زما او د هغو خلکو کيسه ده.

له يوه اړخه دا ستاسو کيسه هم ده څکه چې زما او ستا د نړۍ کيسه يوه ده. تر څنګ يې د دنيا لومړنۍ نړيوالې امپراتورۍ سرګذشت هم دی. تاريخ دا درس راکوي چې که دې کيسې کې مو مناسب بدلونونه رانه وړل پايله به ... اتورۍ دوام نه کوي، ټولې ناکامې شوي دي، څومره چې د واکمنۍ لپاره منډې وهي هومره تمدن له منځه وړي او بلاخره يوه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

داسې ځای ته ورسیږي چې خپله ماتې شي. د نړۍ د یوه هیواد یا هیوادونو جوړجاړی تر ډېره د استثمار په مرسته دوام نه شي کولای.

زه غواړم ددې کتاب په مرسته دا پیغام ورسوم چې، موږ خبر شو او ددې کیسې سکرېټ په یوه بل قالب کې واچوو. که موږ پوه شو چې دا نظام مو څنګه استثماروي، لوړه څنګه ورځ تر بلې زیاتېږي او په نړۍ د غلامۍ راوستلو نظام پلی کیږي؛ نو نه یې شو زغملای. موږ ګورو چې یو شمېر خلک لکه ښاماران په خزانو ناست دي او ډېر شمېر نور د غربت شپې ورځې تېروي، دې سره به موږ په خپلو کارونو بیا ځلي فکر وکړو. موږ باید د هغه لارې پیدا کولو ته ځان وقف کړو چې ټولو ته پکې مینه، جمهوریت او ټولنیز عدالت وي.

د ستونزې په نښه کول یې حل خواته لومړی ګام دی، په ګناه اعتراف د کفارې پیل دی، نو بیا دې دا کتاب د خلاصون خواته د سفر پیل وګڼل شي. زه باور لرم چې دا کتاب به د هیلو نوی ځرک او متوازنې او قدرمنې ټولنې خواته د تګ په برخه کې نوې جذبه او ولوله راوپاروي.

زه له ډېرو خلکو سره مخ شوی یم او دې کتاب کې یې یادونه شوې ده، ددوی له مرستې پرته دا کتاب نه پوره کېده، دوی زه په خپلو تجربو او مشاهدو کې شریک کړم، زه له ټولو ډېره مننه کوم. له هغو هم مننه کوم چې ددې کیسو په خطرناکه دره کې یې د قدم کېښودو جرات راکړ. ستېنفین ریشتېشیفن، بل، لېن ټویسټ، این کیمپ، او ارټ ډریم هغه قدرمن ملګري دي چې د ډریم چینج په سفرونو او ورکشاپونو کې راسره وو. په دې ډله کې زه د څو کسانو ځانګړې یادونه کوم چې په هغو کې زما همکار ایوبروس، لن رابرټس هېرک، میری ټینډل، ستر شخصیت ونفرید چې له پنځه ویشتو کالو زما د ژوند ملګرې ده او زموږ لور جیسیکا.

Scanned by CamScanner

Downloaded by: Afghan Salar Library

له هغو بې شمېره اغلو او ښاغلو هم مننه کوم چې د بانکونو، نړیوالو ادارو او د هیوادونو د بدمعاشانو په اړه یې خپلې تجربې او مشاهدې راسره شریکې کړې. په دې برخه کې له مایکل بنی ایلی، صابر نیا بالوگني، جوناتن گیبریل کارسکو، جیمي گرانټ، پال شا او نور هغو کسانو مننه کوم چې د معلوماتو خزانه یې بللای شم.

دا مسوده چې پوره شوه د سټیون پایرسانتي موسس بیرټ کوهلر راته دار راکړ او د یوه ښه ایډیټر په توگه یې راسره ساعتونه کار وکړ، د هغه د مشورو په رڼا کې ددې کتاب خاکه بیا بیا ترتیب شوه. زه له سټیون او ریچارډ پیرل نه د زړه له تله مننه کوم چې ده سره یې معرفي کړم. له گانوا براون، رینډي فیټ، این جونز، کرس لي، جینیفر لس لاري پیلوشیډ او جیني ویلیمز نه هم مننه کوم چې مسوده یې ولوسته او کره کتنیز جاج یې ددې واخیست. له ډیوډ کورټن نه هم مننه کوم، چې مسوده یې ولوسته، نقد یې پرې وکړ او زه یې لوړ معیار ته ورسولم. له خپل استازي پاول فډورکو، ډیزاینر والیري بریوستر او مرستیال یې ټاډ متناز نه هم مننه کوم، نوموړی د الفاظو باریک بین او له وړتیا ډک فیلسوف دی.

پر یادو کسانو سربېره لاندې خلک د ځانگړې مننې حقدار دي:

د بېرټ کوهلر ایډیټر جیون سواسبرمنیم، کیون لیوپاف، رک ولسن، ماری جیسس (اگیلو)، پیټ اندرسن، مارین کک، مایک کرولی، رابن ډونووان کرستین فرانز، ټفالي لي، کیتراین لینگرون او ډیانا پلانټر. دا ټول د بېرټ کوهلر کارکوونک دي، دوی دا احساس لري چې د خلکو حقیقي شعور باید راویښ شي، ددې نړۍ د ښه کولو لپاره دې خلکو کار کړی دی.

... اه سنگوین چې ددې کتاب بې له پښتی خپرولو هوډ وکړ؛ نو کاردووسو یې په نوي انداز کې د تخلیق ډېره هڅه وکړه او ځینې اضافي

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

مواد يې هم برابر کړل. زه له خپلې ایډیټرې ایمي هینز منه کوم چې له پیله یې په دې پروسه کې دلچسپي لرله. ددې ځینې ځانګړنې یادوم؛ مثلاً صبر، مسلکي ورتیا او د مفاهمې مهارت. ددې تر څنګ د ځینو خلکو د ورتیا یادونه کوم ؛ لکه مسول مدیره ترنیا کیټینګ، پبلسټي ډایرکټر برانټ جین، پروډکشن ایډیټره نورینا فرابوټ، ابیګیل پاورز. سب رایټس ډایرکټر الاین اکیلس، د نوې سرپاڼې جوړونکی جایا مصیلي او د بازارموندنې کواردیناتور ګریچن سوارټلی. په دې ټوله پروسه کې پلم او بیریټ کوهلر همغږي پیدا کړه او ځان یې ددې ګډې موخې ترلاسه کولو ته وقف کړ، چې دا پیغام ډېرو خلکو ته ورسیږي ، چې د ښوونځي او پوهنتونو متعلیمنو او محصلینو ته یکې ځانګړی پام شوی.

له ټولو هغو کسانو هم منه کوم چې ماسره یې MAIN کې کار کاوه خو په دې نه پوهېدل چې د نړیوالې امپراتورۍ په رامنځته کولو کې څه رول لوبوي. هغه خلک هم د منې وړ دي چې ماته یې کار وکړ، لیرې ځایونو ته یې راسره سفرونه وکړل او د ژوند ښایسته شېبې مې ورسره تېرې شوې. دلته د inner traditions international د ایهود سپرنګ او د هغوی د پرسونل یادونه هم اړینه ده، چې دځایي تمدن او شیلمنیزم (د شمالي کوریا مذاهب چې د جادو پر بنسټ ولاړ دي) پر موضوعاتو لیکل شوي کتابونه یې ما خپاره کړل. دا ټول زما ښه ملګري دي او هم دوی د لیک او خپراوی لارې ته سم کړم.

زه له هغو خلکو هم منه کوم چې خپلو کورونو ته یې بوتلم، بې له دې چې وګوري کورونه یې ځنګلونو، د غرونو غاړو، د سیند په غاړو له وښو جوړ دي او که په تنګو او تیاره کوڅو کې دي. زه د هغو خلکو له مېلمه پالنې منه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

کوم چې په ژوند کې یې شریک پاتې شوی یم، په ما کې د یوې نوې ساه پوکولو کې دې خلکو لوی لاس درلود.

جان پرکنز - اګست ۲۰۱۴

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې :

۱ The united food programme , http:// www. Wfp.org/index,asp? Section=۱

۲ Http:// www. Frac . org

۳ د ملګرو ملتونو راپور. Human Development Report.

٤ د ملګرو ملتونو او UNDP د سروې له مخې په نړۍ کې هر شخص ته د پاکو اوبو او صفايي د اسانتيا رسولو لګښت بايد نهه بيليونه ډالر ورزيات شي. که دولس بيليونه نور ولګول وشي د نړۍ هرې مېرمن ته د اميدوارۍ او لنګون اسانتياوې برابريدای شي. د نړۍ هر وږي د خوړو رسولو او بنسټيزو صحي خدمتونو لپاره بايد ديارلس بيليونه ډالر ولګوو. که شپږ بيليونه نور ورسره ولګوو د نړۍ هر شخص د لومړنيو زده کړو په ګانه سينګاريدی شي، چې دا ټول لګښت څلويښت بيليونه ډالره کيږي. Diet for a New America the Food Revloution. نه اخيسته.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د پیل خبرې

د اکوادور پلازمېنه (کیټو) ښار د اینډیز غرونو په لمنه، زره متره ارتفاع او اور غورځونکي سیمه کې پروت دی. دا ښار امریکا ته د کولمبس تر رسېدو مخکې اباد شوی و. که څه هم د استواء کرښه ددې سیمې سویل ته یوازې څو میله واټن کې تېره شوې؛ خو بیا هم ددې سیمې خلکو د غرونو له سپینو واورو سره بلد دي.

د شیل (Shell) ښار پوځي ځای دی، ددې ځای د جوړولو لپاره یې د امازون ځنګلونه وهلي وو. دغه ښار د شیل نفتي شرکت د اړتیاوو پوره کولو لپاره جوړ شوی دی او له کیټو نږدې ۲۷۰۰ متره ښکته پروت دی. دا ښار ډېر ګڼ دی، زیاتره اوسېدونکي یې پوځیان، د نفتي شرکتونو کارکوونکي او د کچوا او شوار قبیلو ځایي اوسېدونکي دي. ددې قبیلو نران مزدوري کوي او ښځې یې خپل بدنونه پلوري.

له یوه ښاره باید بل ته پر یوه پېچلي سرک لاړ شئ، ځایي خلک وایي چې که په دې سرک ځئ نو په یوه ورځ کې به د کابل د څلور واړو فصلونو خوند پکې وڅکئ.

زه پر دې سرک ډېر تللې راغلی یم؛ خو ددې له ښکلا مې زړه نه دی موړ شوی. ددې سرک یوې غاړې ته دنګ واورین غرونه، ښکلې منظرې او خړوبي (ابشارونه) دي او بلې خواته یې بیا ژور ګړنګ دی چې د پستاذا سیند پکې د مار په شان تاو راتاو زوان دی. د پستاذا د سیند سرچینه د کوټوپیکسي رود (ګلیشر) دی. په دغه ځای کې د نړۍ تر ټولو ستر اورغورځوونکی (اتش فشان) دی او د انکاس په وخت کې ورته د بوې الاهې (دیوي) مقام ورکړل شوی و، دا سیند نږدې درې زره میله مزل کوي او د کوټوپیکسي اوبه د اتلانتیک بحر ته غورځوي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په ۲۰۰۳ ز کال کې مې بوستون پرېښود او کيټو خواته روان شوم. زه په يوه بې ساري عمليات مامور شوم چې تر دې مخکې ورسره نه وم مخ شوی. ما وې هغه جګړه به پای ته ورسوم چې په پيل کولو کې يې ما هم لاس درلود، موږ اقتصادي جنايتکار زياتره وخت د ځينو پېښو او کارونو مسئوليت په خپله غاړه اخلو، موږ په دې ښه پوهېږو چې کومه جګړه کوو؟ په دې جګړې يوازې هغه هيوادونه پوهېږي د کومو لپاره چې جګړه روانه وي. زه کچوا، شوار او ددوی ګاونډيو اچورا، زپاروس او شويار قبايلو سره د ليدلو لپاره تلم . دا قبيلې په دې خاطر سره يو ځای شوې وې چې خپلې سيمې به په هر قيمت د زموږ د تېلو د شرکتونو له منګلو او ښکاره خلاصوي. دوی دا جګړه د خپل نسل د بقا لپاره کوله او موږ يوازې د قوت او شتمنۍ لپاره ميدان ته شوي وو. دا په نړۍ د خپلې واکمنۍ او د نړيوالې امپراتورۍ د دعوه دارو د خوب يوه ځنډه وه.

موږ اقتصادي جنايتکار همدا کار کوو، يعنې نړيوالې امپراتورۍ ته کار زموږ د مسئوليت يو مهم جز دی. موږ د ښځو او سړيو يوه ډله يو. موږ نړيوالې مالي ادارې ددې لپاره کاروو چې د نورو هيوادونو اصلي سرچينې ونيسو او همدا سرچينې په اصل کې زموږ د لويو شرکتونو، حکومتونو او بانکونو د چلولو وسايل دي. په مافيا کې چې زموږ ملګري خلک څه ډول روزي، په همدې ډول اقتصادي جنايتکار (Economic Hitmen) هم روزي. ددې پلان له مخې وروسته پاتې هيوادونو ته د زيربنايي پروژو جوړلو (برښنا بندونه، سرکونه، بندرونه، هوايي ډګرونه...) لپاره پور ورکول کيږي. دې پورسره دا شرط هم کېښودل کيږي چې دا ټولې پروژې به زموږ خپل شرکتونه پلي کوي. يعنې په اصل کې د پور يوه لويه برخه له امريکا د باندې بېخي نه وځي. پروسه يې ساده ده. همدا د پور پېسې په واشنګټن

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram: https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

کې له شته بانکونو څخه په نیویارک، هیوسټن او سان فرانسسکو کې د لویو شرکتونو دفترونو ته لېږدول کېږي.

که څه هم دا پېسې بېرته هغو ادارو ته زر ورکول کېږي چې د پور ورکوونکې دلې غړي وي؛ خو په څنګ کې يې په پوروړي هیواد دا شرط هم کېښودل کېږي چې پور به له سود سره خلاصوي. هغه اقتصادي جنایتکار بریالی ګڼل کېږي چې د سترو پورونو معاملې وکړي او څو کاله وروسته پوروړی ونه شي کولای چې اخیستی پور پرې کړي او چې داسې حالت راشي؛ نو بیا موږ هم د مافیا په څېر د انسان له پوستکي پېسې جوړوو. په داسې حالاتو کې زیاتره وخت لاندې یو کار ترسره کېږي:

- په ملګرو ملتونو کې دددې هیواد پر رایې واکمني.
- پوځي هډې اخیستل
- او د پوروړي هیواد تر ټولو غني سرچینې ته لاسرسی پیدا کول، لکه تېل یا د پانامې کانال.

هو که دا کار وشي؛ نو پوروړی بیا هم له پوره نه خلاصیږي، په دې توګه بیا زموږ په نړیوالې امپراتورۍ کې یو ولایت بل هم را زیات شي.

د ۲۰۰۳ ز کال په یوه ملرینه ورځ زه له کیټو نه شیل خواته روان وم. فکر مې ۳۵ کاله شاته لاړ، هغه وخت چې زه د لومړي ځل لپاره دې سیمې ته راتلم. ما ددې سیمې په اړه اورېدلي وو چې د ینواډا هومره ده؛ خو تر دېرش زرو زیات اورغورځوونکي غرونه لري، د نړۍ ۱۵ سلنه بېلابېل مرغان لري او داسې زرګونه ډوله بوټي پکې شته چې تر اوسه پرې هېڅ څېړنه نه [illegible] په دې هم پوهېدم چې دې سیمې ډېر تمدنونه کتلي او حومره خلک چې په هسپانیایي ژبه خبرې کوي، نږدې همدومره یې په نورو ژبو هم غږېږي. ما دا هیواد ډېر ښکلی او په زړه پورې ولید، خواوس

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ورته يوازې همدا توري کارولای شم (سوچه، معصوم او پاک.) اوس پنځه دېرش کاله وروسته ډېر څه بدل شوي دي.

زه چې په ۱۹٦۸ ز کال کې دلته راغلم نو ټيکساکو په امازون سيمه کې نوي نوي تېل کشف کړي وو؛ خو نن ددې هيواد د ملي صادارتو پنځوس سلنه تېل (نفت) جوړوي. زما له راتلو سره دلته يو Trans- endean پايپ لاين جوړ شوی چې تراوسه يې نږدې پنځه سوه زره بيرله تېل د باراني ځنګلونو نرمو رګونو ته ورننويستي دي. دا د هغه مقدار دوه چنده کيږي چې Exxon Valdezخپاره کړي وو. ۲ اوس د اقتصادي جنايتکارې ډلې تر نظر لاندې کنسرسيوم يو بل پايپ لاين جوړوي چې درې سوه ميله اوږدوالي به لري او ۱،۳ بليونه ډالره لګښت پرې راځي. په ډېر فخر ويل کيږي چې اکوادور به ډېر زر د هغو لسو هيوادونو په قطار کې راشي چې امريکا متحده ايالاتو ته تر ټولو ډېر نفت ورکوي.۳ اوس پراخه ځنګلونه نشته، سره او شنه طوطيان تللي دي، درې ځايي تمدنونه د مرګ سره مخ دي او ښکلی سيند له ناولو اوبو او پاتې شونو کثافاتو ډک دی.

په دې وخت کې ځايي تمدنونو مقاومت پيل کړ. په ۲۰۰۳ ز کال کې د امريکا د وکيلانو يوې ډلې له شلو زرو د ډېرو ځايي خلکو استازيتوب وکړ او د شيوران ټيکسا کارپوريشن پر ضد يې د يو بيليون ډالرو دوسيه ثبت کړه. دليل يې دا و چې له ۱۹۷۱ نه تر ۱۹۹۲ ز کلونو پورې دې شرکت هره ورځ څلور ميليونه ګيلنه فاضله او زهرجن مواد په روانو اوبو کې خوشې کړي وو. تر څنګ يې نږدې ۱۳۵۰ داسې کندې ويستلي چې انسانان او حيوانات پکې وژل شوي دی. ۴

... چې د پستاذا سيند او ځنګلونو نه ټينګې وريځې راپورته کېدې، کالي مې په خولو لامده شول او معده مې ګډه وډه

Downloaded By: Afghan Salar Library

شوه، لامل به يې يا ګرمي او يا تاوراتاو سرک و. زه دې فکر خوړلم چې ددې ښايستوکي هیواد په بربادولو کې ما څومره لاس لرلی دی؟ همدې فکر مې ذهن ارام ته نه پرېښود.

موږ چې په لومړي ځل اکوادور ته د اقتصاد، بانکدارۍ، صنعتي پرمختګ او انجینرۍ کوّمې معجزې ور وښودې، دا هیواد اوس له هغه حالته څو ځله بدتر شوی دی. دا بهیر له ۱۹۷۰ ز کاله راپیل شوی دی چې دا دور يې د تېلو د خوشالۍ دور باله، تر هغه وروسته د فقر کچه له پنځوسو او يا سلنې ته ختلې، بې کاري له پنځلسو اوياو ته ختلې او په دې هیواد پور چې هغه وخت ۲۴۰ ملیونه ډالره وو اوس ۱٦ بیلیونو ته رسیدلی دی. په همدې دور کې هغه قوي وسایل او سرچینې چې د ټولنې تر ټولو بېوزله طبقې ته ځانګړې شوې وې له شل سلنو څخه يې شپږ سلنه پاتې دي.

له بده مرغه يوازې اکوادور په دې حال نه دی، هر هغه هیواد چې زموږ اقتصادي جنایتکارو او نړیوالې امپراتورۍ تر سیوري لاندې راشي، له همدې حالت سره مخ کیږي. ٦

يوه لنډه پرتلیزه کتنه به تاسو هم حیران کړي، د دریمې نړۍ پوروڼه تر ۲،۵ تریلیونه ډالرو اوښتي دي. اداري لګښت يې تر ۳۷۵ بیلیونه ډالرو لوړ دی، د دریمې نړۍ د ښوونیزو ادارو لګښت تر دې څو برابره ډېر دی او مخ پر وده هیوادونه چې هر کال څومره مرسته ترلاسه کوي تر دې شل سلنه ډېره ده. د ځمکې پر مخ د اوسېدونکي نفوس تر نیمايي زیات يې د ورځې دوه ډالره عاید لري، په همدې ژوند کوي او د يوې سروې له مخې همدومره ورته په ړل شول.

د بانوز ښکلي ښار ته چې ورسېدو د موټر سرعت کم شو، دا ښار د تودو چینو له امله مشهور دی، چینې په ځمکه کې له اورغورځوونکو راتېرېږي او لړۍ

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram: https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

يې تر تنګوراګوا رسيږي. ماشومانو په لاسونو کې ژاولې او بسکيټ نيولي وو او مور خواته يې منډې راوهلې، مور له بانوزه هم تېر شو، د ښکلي طبيعي منظرو لړۍ ختمه شوه، اوس مور له جنته وتي وو او هغه دوزخ ته ننوتي چې انځورګري يې دانتې په خپل کتاب Divine Comedy کې کړې ده. د سيند په منځ کې ستر سيمټي ديوال ښکاره شو، زه يې په ليدو ځکه حيران نه شوم چې ما څو ځله دمخه هم ليدلی و، دا د اقتصادي جنايتکارو يو ستر سمبول ګڼل کېده. دا ديوال په اصل کې د برېښنا د يوه بند دی چې د پستاذا سيند مخې ته جوړ شوی دی. د سيند اوبه يې تونلونو ته ننويستي او له دې فشاره يې برېښنا جوړوي. دا په اصل کې د ۱۵۲ ميګاواټه برېښنا ستره پروژه ګڼل کېده. دې بند هغو صنعتونو ته برېښنا ورکوله چې د اکوادور څو کورنۍ يې شتمنولې او د سيند غاړو ته پراته بېوزله خلک يې لا پسې خوارول.

دا بند يوه له هغو پروژو ده چې ما او زما په شان د نورو اقتصادي جنايتکارو لاس ته راوړنه ګڼل کيږي، د همدې ډول پروژو له امله اکوادور هم د نړيوالې امپراتورۍ يوه برخه ګرځېدلې ده. بل حقيقت دا هم دی چې د همدې بند له امله کچوا، شوار او نورې قبليې زموږ د نفتو له شرکتونو سره شخړو او جګړو ته راولاړې شوې دي. د همدې بهرنيو اقتصادي جنايتکارو د پروژو له امله نن اکوادور تر ستوني په پورونو کې ډوب دی. اوس اکوادور اړ دی چې د خپلې ملي بوديجې ډېره برخه د خپلو بېوزلو خلکو د ژوند ښه کولو پر ځای خپلو پورونو کې ورکړي. ددې پورونو د پرې کولو يوازينۍ لار دا ده چې اکوادور خپل ځنګلونو د تېلو شرکتونو ته ورکړي. دا چې ولې اق...

سترګې غلې کړې يو لامل يې دا دی چې په اکوادور کې د نفتي موادو شته زېرمې د منځنۍ اسيا له هغو کمې نه دي. ۸

Downloaded by: Afghan Salar Library

اوس نړیواله امپراتوري یو پاو انساني غوښې ته اړتیا لري او قیمت یې د تېلو د امتیاز په شکل پوره کېدای شي.

د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر له یوولسمې را وروسته دا غوښتنه نوره هم زیاته شوې ده، ځکه دا وېره شته چې په منځنۍ اسیا کې د نفتو پایپ لاینونه وتړل شي. تر ځنګ یې بل مهم ټکی دا دی چې وینزویلا امریکا ته نفت صادرونکو درې سترو هیوادونو کې یو دی. دوی اوس د (هوګو شیواز) په نوم یو کس ولسمشر ټاکلی او دا سړی د امریکا له دې جابرانه پالیسۍ سره سخت وران دی. اخطار یې ورکړی چې په امریکا به د تېلو پلور بند کړي. اقتصادي جنایتکار وینزویلا او عراق کې ناکام شول؛ خو په اکوادور کې لا ښه روان دي او له دې معلومېږي چې ددې هیواد د خلکو د وینې وروستی څاڅکی هم زموږ دی.

د اکوادور له ځنګونو چې کوم تېل راتېرېږي، په هرو سلو ډالرو کې یې پنځه اویا ډالر د نفتو شرکتونه اخلي. د پاتې پنځه ویشتو ډالرو درې پر څلورمه برخه یې پوروونو کې ځي ، له دې چې پاتې شي ډېره برخه یې بیا په پوځي خدماتو مصرفیږي او نږدې په سلو کې دوه نیم ډالر یې زده کړو، روغتیا او د بېوزولو ودې او پرمختګ ته پاتې کیږي. ۹ په دې توګه له امازون ځنګلونو د تېریدونکو تېلو په سلو کې درې ډالر هغه خلکو ته ورکول کیږي چې اړ دي، بېوزله دي او ژوند یې همدې صنعتونو له بربادۍ سره مخ کړی دی، دا هغه خلک دي چې له پاکو اوبو هم بې برخې دي.

په اکوادور کې زرګونه او نړۍ کې میلیونونه داسې خلک بالقوه ترهګر دي، لامل یې دا نه دی چې دوی ګني د کمونیزم ملاتړي دي یا شخړې او ... ب دا خلک دومره محروم دي چې هر څه کولو ته چمتو کیږي. زه چې کله د برښنا دې بند او د نړۍ نورو هیوادونو ته ګورم نو حیران

Downloaded By: Afghan Salar Library

شم چې آیا دا خلک به هم کله داسې ګام پورته کړي لکه امریکایانو چې په ۱۷۷۱ کال کې د انګریزانو او ۱۱۸۰ ز کال کې د هسپانیویانو پر ضد پورته کړی و.

د عصري دور د نړیوالې امپراتورۍ دا فکر دومره ژور او پېچلی دی چې د اتلسمې پېړۍ د یرغلونو او ښکیلاکونو فکرونه یې کونج کې کېنولي. موږ اقتصادي جنایتکار په مکارۍ کې بې ساري یو، ځکه له تاریخه مو زده کړې ده، موږ خپل نظام نن هغه ځای ته رسولی چې نه تورې ته اړتیا لرو او نه زغرې ته او نه داسې لباس ته اړتیا لرو چې له نورو خلکو مو جلا کړي.

په اکوادور، نایجیریا او اندونیزیا هیوادونو کې موږ د ځایي ښوونکو او عادي اوسېدونکو په څېر لباس اغوندوو. په نیویارک او واشنګټن کې بیا د سترو کاروباریانو او سوداګرو په څېر ګرځو. موږ په ظاهره ډېر ساده خلک ښکارو، هغو ځایونو ته ځو چې زموږ پروژې پکې روانې وي او په هغو کوڅو هم ګرځو چې بېوزلي او فقر پکې چیغې وهي. موږ د انسانیت او قربانۍ درس ورکوو، له ځایي رسنیو سره د هغو پروژو په اړه خبرې کوو چې موږ یې انسانیت د خدمت لار ګڼو، دولتي شرکتونو ته له پوره برم او سترو ارقامو سره ورځو. د هاروارډ په سوداګریز ښوونځي کې د اقتصاد په معجزو ګرمې خبرې اترې کوو. کوم شیان چې باید په وینا کې راوړل شي، هغه په شفاف ډول راوړو چې خلک یې راسره ومني. دا هغه چل دی چې په مرسته یې زموږ نظام روان دی. زموږ د نظام ډېر ټینګار پر دې وي چې د خبرې د ورانۍ په صورت کې ...لا... ځګه پاک له صحنې ووځو؟ همدا لامل دی چې موږ په هېڅ ډول غیر قانوني کار کې ښکیل نه ښکارو او زموږ ټول نظام له هره اړخه پاک دی. دا درته جدي وایم که موږ اقتصادي جنایتکار په کوم خاص ...لا... ور ځای یو ډول خلک نیسي چې موږ یې ګیډران

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

Jackalبولو او دوی په لرغوني تمدن پورې اړه لري. دا ګیدړان په تیاره ځایونو کې ناست وي او چې کله راښکاره شي؛ نو بیا د هیوادونو په مشرانو تختې اوړي او په شخړو او جګړو کې ښکیل کیږي. ۱۰ که چیرې دا ډله هم ناکامه شي لکه په افغانستان او عراق کې؛ نو بیا پخوانی وسلې کارول کیږي او د امریکا ځوان نسل د وژنو لپاره میدان ته لیږدول کیږي.

زه چې د سیند په منځ کې له دې لوی دیواله تیریدم نو داسې مې ګڼله چې کالي مې په خولو لامده دي... . په هر صورت زه ځنګلونو خواته د هغو خلکو لیدو ته روان وم چې زموږ پر ضد یې قیام کړی و، دوی ویل چې په هر صورت به د هغه نړیوالې امپراتورۍ د خپریدو مخه نیسي چې په رامنځته کولو کې یې زه هم لاس لرم. ما د ګناه او ملامتیا احساس کاوه... په دې وخت کې راسره دا پوښتنه پیدا شوه چې دا هر څه څنګه وشول؟ د نیو همپشایر د سیمې یو ساده هلک دې دومره لوبې لوبې ته څنګه رانوت؟

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې :

- "Tarianiat - firmes en Nuestro territorio FIPSE vs. Arco" .Gina Chavez
- ."Ecuador: lost Promises" Sandy Tolan
- "Seeking Balance: Growth VS. culture in Amazon" Jaun .forero
- "Suit says Chevron Texaco Dumped poisons in Ecuador" .Aby Ellian
- ."Perlious prosperity": Chris Jochnick

دا لا ډېرو معلوماتو لپاره وګورئ :

- " The Globalization of contentious Politics: The .Amzonian indigenous Right Movements" Pamela Martin
- ." Amazon Crude" Kimerling
- " Up Havel in the Back yard: Illegitimate Debts and Human Rights- the case of Ecuador - Norway" Leslie .Wirspa
- ."Inside corporate America" : Gregory palest

٦پر ملي او نړيوال اقتصاد د تېلو اغېزو لپاره :

- "Resources Wars: The New Landscape of Global .Conflict" Michael T. Klari
- "The Prize: The Epic Quest for Oil Money anad Power" -

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

- The Commanding Heights: The Battle for the World .Economy" – Daniel Yergin and joseph Stamis Law

۷. "Where the money went": James. S. Henry. Across the .Board, March/April ۲۰۰٤ pp ٤۲-٤٥

For more information:

"The blood Bankers" Tales from the Global Underground Economy"

۸. " Tarianiat" Firmes en Neustro Terrtorio: FIPSE vc. ARCO": .Gina Chvez

.۹- "Ecuador" Lost Promises" Sandy Tolan

.۱۰- National republic radio, morning Edition: ۹th july ۲۰۰۳

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

لومړۍ برخه

له ۱۹۶۳ تر ۱۹۷۱ ز پورې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

لومړی فصل

د اقتصادي جنايتکارو پيدايښت

دا هر څه ډېر ساده وشول:

زه په ۱۹۴۵ ز کال کې په یوې منځنۍ کورنۍ کې زېږېدلی هلک یم، مور او پلار مې له هغه امریکایي نسله وو چې درې سوه کاله مخکې نیو انګلېنډ ته راغلي او ډېره شوي دي. ددوی تنګ نظر او قوي اصولو د دوی د څو نسله تنګ نظرۍ او لرغون پرستۍ شاهدي ورکوله. پلار مې په کورنۍ کې لومړی سړی و چې پوهنتون یې لوستی او د ژوند تېرولو یوازینۍ وسیله یې دنده وه. مور مې په یوې لیسې کې د لاتینې ژبې ښوونکې وه. پلار مې په دویمه نړیواله جګړه کې په بحري ځواکونو کې و. زه چې په نیو همپشایر کې وزېږېدم نو پلار مې د ټیکساس په یوه روغتون کې د خپل مات هډوکي د درملنې لپاره پروت و.

وروسته یې بیا دلته په نیوهمپشایر کې د هلکانو په یوه ځایي ښوونځي (ټیلټان) کې د بېلابېلو ژبو د تدریس دنده واخیسته.

د ښوونځي ودانۍ د یوه لوړ غر په څوکه داسې ولاړه وه لکه په خپل ځان چې مغروره وي، ددې کلي نوم هم (ټیلټان) و. ددې شخصي ښوونځي یو اصل دا و چې په هره دوره کې یې یوازې پنځوس زده کوونکي پرېښودل. ددې ښوونځي زیاتره زده کوونکي د بیونس ایرز، کاراکاس، بوسټون او نیویارک ایالاتونو د شتمنو کورنیو نازولي وو.

و کمی و خو موږ په بېوزلو کې نه راتلو، د ښوونځي

د ښوونکو معاش که څه هم کم و خو زموږ اړتیاوې یې پوره کولې.

وروسته په دې پوه شوم چې ژوند د پېښو ټولګه ده، اصلي خبره دا ده چې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

پېښو سره باید زموږ غبرګون څه وي؟ او څه ته چې موږ د نظر ازادي وایو څه ډول یې باید وکاروو؟ د بخت په دایرو کې چې موږ بند یو بېلابېلې پېښې راسره کیږي او له دې په ټاکنه کې دا ثابتوو چې موږ څوک یو. زما په ژوند کې دوه مهمې پېښې وشوې چې زما ژوند ته یې نوی اړخ ورکړ. لومړۍ پېښه د یوه ایراني جنرال د زوی بلدتیا وه چې پلار یې د ایران د شاه مشاور و او دویمه پېښه یوه ښایسته او نازکه نجلۍ وه چې ما د خپل زلیتوب د تخییل محبوبه ګڼله.

لومړی کس چې زه یې فرهاد بولم موږ سره یې په خونه کې و او ماهرانه د فوټبال لوبه یې کوله. دده بدن تندرسته، ویښته اوږده او تور، وریځې نرمې، سترګې ښکلې او شخصیت زړه راښکونکی وو، دومره چې ښځې به یې پر وړاندې بې وسه وې. په ډېرو خبرو کې زما برعکس و، د هغه د ملګرتیا لپاره ما ډېرې هلې ځلې وکړې. ډېرې داسې خبرې یې رازده کړې چې وروسته په ژوند کې یې راسره بیا ډېره مرسته کوله.

ما (این) هم ولیده، که څه هم د یوه پوهنتون له محصل سره یې ډېره جدي مینه کوله؛ خو ماته یې هم په خپله لمنه کې ځای راکړ او دا زما د پاکې مینې لومړی پیل او لومړۍ تجربه وه.

فرهاد ماته د شراب څښلو، مجلسونو ته د تګ او د مور او پلار نه سرغړونې جرات راکړ. ما فکر وکړ که پلار سره روغه جوړه کوم په تعلیمي لحاظ به ډېر کمزوری پاتې شم. زما نمرې ټیټېدې، وظیفه مې ختمه کړه او په دویم کال مې دا پرېکړه وکړه چې، نورې به زده کړې نه کوم، مور او پلار مې ... ر راکړ چې حېښوي به راسره پرې کړي. فرهاد مې په دې کم عقلې پرېکړې کې جرات زیات کړ، زه په یوه طوفاني کیفیت کې د دین دفتر ته ننوتم او د ... ودو خبره مې وکړه، دا مې د ژوند تر ټولو نازک پړاو

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

و.

ما او فرهاد شپه په يوې ځايي ميکدې کې تېره کړه. د نشې په حالت کې رااندې يوه غټ خيتي بزګر تور پورې کړ چې زه يې مېرمنې سره د مينې تار غځوم. زه يې پورته کړم او يوه ديوال ته يې ودرولم، فرهاد مو منځ ته راغی او د چاقو پر ګوزار يې د بزګر مخ وشکاوه. بيا يې زه پورته کړم او له کړکۍ يې لاندې وغورځولم، لاندې په ژوره کې سيند بهيده، زه په يوه لوړ کمر ولويدم، له هغه ځای نه مو لاندې ټوپ کړ او د سيند په غاړه غاړه مو ځان په منډه خونې ته ورساوه. سبا چې په کيمپ کې پوليسو پوښتنه کوله نو ما ځان له پېښې بېخي بې خبره وښود خو فرهاد يې له کالجه وويست. موږ دواړه بوسټون ته لاړو او هلته په يوه اپارتمان کې ګډ اوسېدو، ما هرسټ په نوم د يوه اخبار په دفتر کې د ايډيټر د شخصي مرستيال په توګه کار پيل کړ.

په ۱۹٦۵ زکال کې زما ځيني ملګري پوخي زده کړو لپاره وغوښتل شول، ما ددې لانجې نه د خلاصون لپاره د بوسټون په پوهنتون کې د ادارې او سوداګرۍ زده کړې پيل کړې. تر دې وخته اين له خپل ملګري سره اړيکې ختمې کړې او ميډل بري ته به اکثر زما ليدلو لپاره راتلله، ما به يې ددې اتګ له زړه له تله هر کلی کاوه. هغه په ۱۹٦۷ ز کال کې فارغه شوې وه و زما لا يو کال پاتې و، ما ورته د يو ځای اوسېدو وړانديز وکړ خو هغې له واده مخکې ددې کار امکان په کلکه رد کړ، ما به يې په تهوکو کې دې خبرو ته اخطار ويلو، فکر مې کاوه چې دا سخت او حيادار فکر زما د کورنۍ د اخلاق، اصول ... ی و، موږ له ملګرې ډېر خوند اخيسته خو دا چې ما ډېر څه ...وبس بو د هغې لپاره مو واده وکړ.

د اين پلار ډېر تکړه انجينر و، هغه يو ډېر قوي توغندی جوړ کړی و چې د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

شراڼه کار په امتیاز یې په ځواکونو کې ګومارلی و. یو مشهور ملګری یې چې این به ورته فرینک کاکا (دا یې خپل نوم نه و) ویل په اسختباراتي اداره کې په لوی پوسټ کار کاوه. دا اداره چې NSA نومیږي، ډېر لږ خلک یې پېژني خو له ځینو اړخونو د هیواد ډېره ستره استخباراتي اداره ده.

زموږ له واده لږ وخت وروسته د پوځ لخوا طب لپاره وغوښتل شوم، زه په طب کې پاتې شوم خو له فراغت وروسته ویتنام ته د تللو وېره موجوده وه. ما که څه هم د جنګ سره شوق درلود خو په ختیځه اسیا کې د جګړو فکر ز هم له اروایي پلوه مات کړم، زه د خپلو نیکونو د استعماري کیسو تر سیوري لاندې لوی شوی یم. په دوی کې توماس پین او ایتان ایلین هم شامل وو، ما د انګلستان او نیویارک هغه ټول میدانونه لیدلي چې فرانسوي، هندي او انقلابي جنګونه پکې شوي دي. ما هغه ټول تاریخي نالونه ولوستل چې لاس رسی مې ورته درلود.

حقیقت دا دی کله چې ځانګړی پوځي ګروپ ختیځي اسیا ته ورسید نو زما ډېر ارمان و چې زه هم ورسره وای؛ خو څنګه چې رسنیو هلته ددوی له ظلمونو او د امریکا له پالیسۍ پرده پورته کړه نو زما فکر هم په بدلیدو شو.

په دې حالت کې فرنک کاکا زما ژغورونکی شو، ماته یې وویل په NSA کې د دندې یوه ګټه داده چې د پوځ د خدمت دوره ورته وروسته کیږي. په خپل دفتر کې یې د جلسو یوه لړۍ پیل کړه چې ما ته پکې ټوله ورځ د لیکلو سترې کار راپه غاړه شوی و. ماته یې وویل دا ازموینه به وښیي چې ته په نسا اداره کې د کار وړتیا لرې او که نه. د همدې ازموینې له مخې به زما مثبت او منفي اړخونه رامخې ته شي او پر بنسټ به یې زما د راتلونکي ژوند پرېکړه وشي. د ویتنام د جګړې په اړه زما له غبرګونه په دې پوهېدم چې په ازموینه ک[illegible] وخت مې ویل چې د یوه وفاداره امریکایي په

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

توګه د جګړې مخالف یم، خو حیران هله شوم چې مرکه کې ددې موضوع
دسره یادونه هم ونه شوه. ډېر پام یې زما روزنې او کورنۍ ته و، دې ته یې
هم پام و چې زه په یوه شتمن چاپېریال کې رالوی شوی غریب هلک وم،
زما هغه محرومیت یې هم ښه وڅېړه چې د پیسو، مینې او ښځو نشتون
راکې پیدا کړې و. ددې تر څنګ یې زما د خیالي نړۍ هغه بې شمېره
ارمانونه هم معلوم کړل چې زما له ذهنه چاپېر وو. فرهاد سره زما د ملګرۍ
په اړه ددوی علاقې حیران کړم او په کیمپ کې د ځان ساتلو لپاره د دروغو
خبرې سره علاقې لرلو خو پسې لا ډېر حیران کړم.

دا ټول کارونه ماته منفي ښکاریدل او په نسا کې مې ځان ناکام انګیره خو د
مرکو لړۍ روانه وه او دې سره د تصوېر له بل مخه پرده پورته کېده، په دې
راز څو کاله وروسته پوه شوم چې نسا ته دا ټولې منفي نقطې مثبتې دي. د
هغوی د تحقیق اصلي محور هیواد سره زما د مینې په پرتله زما پر محرومی
ډېر و.

مور پلار سره مخالفت، د ښځو وېره او د ښه ژوند ارمان دا ټول هغه څه وو
چې ددوی علاقه ورسره ډېره وه، هغوی پوهېدلي وو چې دا سړی لارې ته
راوستی شو.

په ښوونځي کې له نورو هلکانو لوبې ګټل او بریا، د مور او پلار مخالفت،
بهرنیانو سره لیدل او پولیسو ته دروغ ویل... دا هغه ټکي وو چې دوی یې
په لټه کې وو. زه وروسته خبر شوم چې د فرهاد پلار په ایران کې امریکایي
استخبارتو ته کار کاوه؛ نو ځکه فرهاد سره زما ملګري یو مثبت ټکی ګڼل
کېده.

..وسته ماته وراندیز وشو، چې څو میاشتې وروسته مې د
پوهنتون سند واخلم او د جاسوسۍ زده کړې پیل کړم. له دې مخکې چې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

وړاندېز وشو چې په پوهنتون کې مې د پیس کور په نوم یوه سیمینار کې ګډون وکړ، د نسا په خبر پیس کور هم دا اسانتیا لرله چې کارکوونکو ته یې بوختیا خدمات خنډېدل.

په دې سیمینار کې د ګډون پېښه اوس عادي ښکاريده خو په وروسته ژوند کې بیا ډېره مهمه او موثره تمامه شوه. د پیس کور غړي په خبرو کې د ټولو شیوادونو هغه مرکزونه یاد کړل چې رضاکارانو ته یکې اړتیا وه، په دې ځایونو کې یوه د امازون ځنګلونو باراني سیمه وه، ددوی په وینا خلک پکې اوس هم داسې اوسیدل لکه امریکا ته د اروپایانو په راتګ چې ځایې خلک ځنګه وو.

ما تل د ابناکیانو په څېر فکر کړی دی، دوی د نیوهپشایر اصلي وګړي وو، زه پوهېدم چې زما په رګونو کې د ابنا وینه ده او د ځنګلونو په اړه د فلکلوریکو کیسو اوریدو ته لیواله وم. ما د پیس کور اداري سره خبرې وکړې او معلومه مې کړه چې امازون کې د ګومارنې امکان څومره دی. هغو راته وویل چې هلته د رضاکارانو اړتیا ډېره ده او ما لپاره ښه فرصت ده، ما زر فرینک کاکا ته زنګ وواهه.

فرینک کاکا مې هم ملاتړ وکړ، هغه ډاډ راکړ او ویې ویل چې د هینویي له ماتې وروسته به امازون د فعالیتونو مرکز وي، د فرینک کاکا په څېر خلکو هغه وخت د هینویي ماته باوري ګڼله.

(امازون کې د تېلو پریمانه زېرمې دي) فرینک کاکا راته وویل، بیا یې راته کړل چې (هوېږ هلته داسې نماینده ته ډېره اړتیا لرو چې ځایي خلک وپېژني) په ما یې ټینګار وکړ چې امازون د روزنې لپاره ښه ځای دی او دا یې هم یې باید زده کړم. بیا یې راته په خوښۍ وویل، کېدای شي د دولتي دندې پر ځای ستا راتلونکی له کوم شخصي

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

شرکت سره وتړل شي.

هغه وخت زه نه پوهېدم چې هغه څه وايي، زه د يوه جاسوس له پوسته د اقتصادي جنايتکار پوست ته لېږدول کېدم. ما دا اصطلاح له دې مخکې نه اوريدلې او نه به مې راتلونکو څو کالو پورې اوريدلې وای. زه نه پوهېدم چې په نړۍ کې سلګونه ښځې او نر د مشورتي ادارو لپاره کار کوي، دوی له حکومته يوه پېسه هم نه اخلي خو بيا هم د امپراتورۍ د ګټو لپاره کار کوي. ما فکر نه کاوه چې يو نوی ډول پوځ به راښکاره کيږي، د پېړۍ تر پايه به يې شمېر زرګونو ته رسيږي او زه به ددې پوځ په زياتېدو کې مهمه ونډه لرم.

يوه ورځ د Einer Greve په نوم يو کس زموږ په هوايي ډګر کې کوز شو، هغه د Chas. T. Main شرکت معاون و. دا يو نړيوال مشورتي شرکت دی چې ډېر په ارام کار کوي. ددوی په کارونو کې مطالعاتي تجزيه (شننه) هم شامله وه، چې ايا نړيوال بانک اکوادور او ددوی ګاونډي هيواد کوپن ته د برېښنا د بند او نورو زيربنايي پروژو لپاره پور ورکړي که نه؟. همدغه کس د امريکا په ځواکونو کې کرنيل هم و.

هغه ماته د MAIN په څېر شرکتونو کې دکار ګټې بيان کړې. ما ورته ووېل چې دلته له راتګ مخکې راته د NSA په اداره کې د کار وړانديز شوی و او زړه مې دی چې ورشم، نو هغه راته ووېل چې يو وخت په نسا اداره کې د اړيکو مسول پاتې شوی دی. هغه چې راته په کوم ډول خبرې کولې نو تونو معلومول يې هم ګنې يوه دنده ده. اوس

مې باور شوی و چې هغه زما د شخصيت په اړه معلومات کول او په دې يې هم ځان پوهاوه چې زه په دې چاپېريال کې عادت شوی يم او که نه يم؟ امريکايانو ځان لپاره مخالف ګاڼه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په اکوادور کې مو څو ورځې یو ځای تېرې کړې، بیا مو په پوسټ اړیکه کوله، ماته یې وویل چې د اکوادور په اقتصادی حالت یو راپور چمتو کړم. ما لیک سره شوق درلود، یو وړوکی ټایپنګ مشین هم راسره و، بس همدې شوق ته په احترام مې په کار پیل وکړ، په یو کال کې ما انیار ته نږدې پنځلس اوږده لیکونه ولیږل او پکې مې د اکوادور په سیاسي او اقتصادي حالاتو او راتلونکي خپل نظر څرګند کړ. په دې خلکو کې مې د نړیوالو سوداګریزو ادارو او د تېلو له شرکتونو سره ستونزې هم ولیدلې، ځکه همدې کمپنیو دوی په کش کولو عصري دور ته راوستل.

د پیس کور دوره چې ختمه شوه نو انیار راته په بوسټن کې د MAIN په مرکزي دفتر کې د یوې دندې لپاره د مرکې وړاندیز وکړ. ماسره په شخصي خبرو کې یې ویلي وو چې د دوی د ادارې اصل کار انجینري دی، خو د نړیوال بانک په وینا باید یو اقتصادپوه هم وګوماري چې د هیوادونو د اقتصادي حالت په اړه وړاندوینه وکړي او پکې د انجینرۍ د پروژو د عملي کېدو او وسعت په اړه دوی ته راپور ورکړي. د باور لپاره یې راته وویل چې له ما مخکې یې له دریو سترو اقتصادي کارپوهانو هم کار اخیستی دی، دوو پکې ماسټري لرله او یوه بل یې دوکتورا کړې وه؛ خو درې واړه پاتې راغلي.

انیار وویل: په هغوی کې یو همداسې نه و چې د هغو هیوادونو د اقتصادي حالت وړاندوینه وکړي چې دقیق ارقام یې په اړه نه وي، دا یې هم پسې راته ک[illegible] د شرایطو په پوره کولو کې ستونزو سره مخ سوي وو. ددې تړون له مخې یې باید اندونیزیا، مصر، ایران اکوادور او نورو هیوادونو ته اوږده سفرونه کړي وای، هلته به یې ځایي مشرانو سره لیدل [illegible] ـي پرمختګ په اړه یې باید خپلې شخصي شننې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

وړاندې کړې وي. يو خو يې د پانامې په يوه کلي کې په عصبي ناروغۍ اخته شوی و چې بيا پوليسو هوايي ډګر ته راوست او امريکا ته يې راوليږه. ماته يې وويل : تا چې راته کوم ليکونه راليږلي له دې ښکاره که دقيق ارقام نه وي بيا به هم ته په خپل کار لګيا يې، اکوادور کې چې ته په کوم حالت کې اوسيدې زه په دې باور لرم چې په هر ډول شرايطو کې به ځانته د ژوند کولو لاره پيدا کړې، دا يې هم راته وويل چې يو اقتصاد پوه يې منفک کړی دی او که زه وګومارل شم نو دوو نورو ته به هم څه بهانه پيدا کړي.

دا هغه حالت و چې د جنورۍ په اولسمه نېټه پکې ماته په MAIN کې د يوه اقتصاد پوه په توګه دنده راکړل شوه، اوس مې عمر ۲۶ کاله و او په همدې عمر کې زه د عسکرۍ د مکلفيت له دورې خلاص شوې وم. کورنۍ سره مې مشوره وکړه او هغوی راته ددې دندې د کولو مشوره راکړه، غالباً چې د فرينک کاکا خوښه هم پکې شامله وه. ماته يې ويلي وو چې ممکن شخصي شرکت سره کار وکړم، په خوله يې هېڅ هم نه ويل خو نن چې MAIN شرکت کې کار کوم نو دا د فرينک کاکا د دربيو کالو پخوانۍ خوارۍ پايله ده. په دې کار کې دويم لامل په اکوادور کې زما کاري تجربه او د هغه ځای په سياسي او اقتصادي وضيعت زما ليکنې وې.

خودي مې د اسمان په شنو کې وه، ما په بوسټون پوهنتون کې لسانس کړې و خو دلته مې په شرکت کې دومره لويه دنده ترلاسه کړې وه، زما زده کړې په دومره لوی شرکت کې د اقتصادي مشاور دندې ته مناسبې نه وې. زه پوهېدم هغه ټولګيوال مې چې بوسټون پوهنتون ته د عسکرۍ له وېرې راغلي وو او اوس ماسټري کوي که زما له دندې خبر شول وبه سوځي. ماته کارمند ښکاره شو، چې نويو هيوادونو ته ځي، د هوټل د حوض په غاړو ګرځي، نيمې لوڅې ښکلې نجونې ګوري او د (مارتينۍ)

Downloaded By: Afghan Salar Library

شرابو جام يې په لاس کې دی.

که څه هم په هغه وخت کې دا يو زرين خوب و، خو وروسته يې بيا ډېره برخه په واقيعت بدله شوه. انيار زه د اقتصادي مشاور په توګه وټاکلم؛ خو ډېر زر مې احساس کړه چې زما دنده تر دې ډېره زياته ده،که ووايم چې زما دنده جيمز باند ته ډېره ورته وه نو غلطه به نه وي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دویمه برخه

د ټول عمر سفر

د قانوني اصطلاحاتو په قاموس کې MAIN یوه سوداګریزه اداره ګڼل کیږي. په عامه وینا ددې په دوه زرو کارکوونکو کې یوازې پنځوس سلنه یې د شرکت خاوندان وو، دوی ته پارټنرز ایسوسیټ ویل کېدل او موقف یې ډېر لوړ و. دوی نه یوازې په نورو امرین وو؛ بلکې د شتمنۍ ډېرې یې هم لرل. دوی د هیواد له لوړو پوړو چارواکو او مشرانو سره کار درلود او له خپلو وکیلانو یې غوښتل چې وکیلانو او ارواپوهانو په توګه ددوی راز ساتل خپله ایماني دنده وګڼي. رسنیو سره خبرې منع او نه زغمل کېدونکې وې، لامل یې دا و چې د MAIN په اړه بهر هېڅوک نه پوهېږي خو موږ د خپلو سیالانو په اړه په ډېر څه پوهېدو. لکه ارتهر دی لیټل، ستون اینډ ویبسټر، براون اینډ روټ حالي برټن او بیشټل.

د سیال ټکی ما زړه نا زړه وویل، ځکه MAIN په خپله یو محدود شرکت و. زموږ د مسلکي کار ډېره برخه انجینري وه؛ خو موږ هېڅ وسایل نه درلودل او یو اخور مو هم نه و جوړ کړی. MAIN کې ډېر تقاعد شوي پوځیان هم وو، خو موږ د دفاع له وزارت سره هېڅ اړیکه نه لرله او زموږ د شخصي وسایلو لېږد د نورو شخصي شرکتونو سره توپیر درلود. تاسو به باور ونه کړئ چې تر څو میاشتو په خپله دنده نه پوهېدم، یوازې دومره پوهېدم چې دنده به مې په اندونیزیا کې پیل کیږي، زه به د یوه یوولس کسیز پلاوي غړی یم او د اندونیزیا په جاوا ... د انرژۍ د تولید یوه پروژه پلان کوو.

... نورو به چې راسره د پروژې په اړه بحث کاوه؛ نو هڅه یې کوله ما دې ته قانع کړې چې د جاوا اقتصاد به ددې پروژې په مرسته ډېر پرمختګ

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

وکړي. په يوه بله خبره يې هم ټينګار کاوه چې که زه غواړم ښه وړاندويونکی شم نو ددوی خبرې بايد ډېرې ښې وړاندې کړم.

د انيار عادت و چې ګوتې به يې په هوا کې نخولې بيا به يې له سره پورته کړې او ويل به يې: اقتصاد به يې د يوه مرغه په څېر اسمان ته پرواز وکړي.

انيار به زياتره د دوه يا درېيو ورځو په لنډو دورو واته، خو په اړه يې هېڅ نه ويل او نه څوک پوهېدل چې هغه چېرته تللی و. کله به چې دفتر کې و نو د څو شېبو لپاره به يې يوې پيالې قهوې ته دعوت کولم او د اين پوښتنه به يې کوله. د نوي اپارتمان پوښتنې يې کولې او د هغه پيشو احوال به يې اخيسته چې مور خان سره له اکوادوره راوړې وه. څومره به مې چې پېژنده جرات مې زياتېده او هڅه مې کوله چې په اړه يې لا ډېر معلومات ترلاسه کړم. ما غوښتل په دې هم وپوهېږم چې زما دنده له ما څه غواړي. خو ما يوې پوښتنې ته هم د ډاډ وړ ځواب ونه موند، هغه په خبرو تاوولو کې تکړه و، په همداسې يوه وخت کې يې ماته راوکتل :

(ته اندېښنه مه کوه، موږ درنه ډېره تمه لرو، زه په واشنګټن کې وم)

بيا يې غږ ټيټ شو او معنا لرونکې موسکا يې په شونډو خپره شوه

(ته خو پوهېږې چې کويټ کې زموږ يوه لويه پروژه ده، ته به ډېر زر اندونيزيا ته روان شې، خو زه فکر کوم چې ته بايد د کويټ په اړه هم لږه مطالعه وکړې. د بوسټن په عامه کتابتون کې ډېر کتابونه پراته دي، ددې تر څنګ به درته د ايم ای ټي او هارورډ کتابتونو اجازه ليکونه هم چمتو کړو.)

بيا به زه ساعتونه په مطالعه اخته وم، بوسټن کتابتون ته به څکه تلم چې زما د کور او دفتر خواته نږدې و. دلته مې د کويټ په اړه ډېر معلومات پيدا

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

کړل او د اقتصادي محاسبې ځينې مهم کتابونه مې هم وموندل، چې ملګرو ملتونو، نړيوال بانک او ايم ای ايف ادارو خپاره کړي وو. زه باوري يم چې په ما د اندونيزيا او جاوا د اقتصادي محاسبې په اړه يوه نمونه جوړيده، فکر مې وکړ چې د کويټ په اړه به يې هم رانه غواړي نو دا کار مې له مخکې پيل کړ.

ستونزه دا وه چې د پوهنتون زده کړو په محاسبه او د هغه په شننه نه وم پوهولای، نو ددې پوهې ترلاسه کولو ته مې هم ډېر وخت ورکړ، ځو کورسونو کې مې داخله وکړه، په دې يې پوه کړم چې ارقام خو جادوګري ده، ددې په مرسته د خوښيو دلايلو او ارقامو ډېري ودريږي، خو ايا د پاڼلو ښودل د شننونکي خپله دنده ده؟

په ښستيز ډول MAIN يوه نارينه اداره وه. په ۷۱ کلونو کې پکې يوازې څلور ښځو کار کاوه چې مسلکي دندې يې لرلې، پردوی سربېره دوه ښځې نورې هم وې، يو شمېر پکې د رئيسانو او لوړپوړو مديرانو سکرترانې وې او نورې هغه وې چې زموږ په شان کارکوونکو ته به يې کارونه کول، په اداره کې له سرېيو سره زه عادت شوی وم خو يوه ورځ چې د بوستن کتابتون د حوالو په شعبه کې څه وشول نو زه يې هم حيران کړم.

يوه ځوانه، سپينه او ښايسته ښځه راغله او ماته مخامخ په څوکۍ کېناسته، په شين رنګ کالو کې ډېره ښکلې ښکاريده. زما په نظر يې عمر له ما څو کاله زيات و، ما هڅه کوله چې ځان بې خبره او بې نيازه ونيسم. څو شېبې پرانستی کتاب رامخته کړ. په يوه برخه کې يې د کويټ په اړه ټول هغه معلومات ليکلي وو چې زما پکار وو. ورسره يې خپل کارت هم راکړ چې پرې ليکلي وو: کلاډين مارټين، دMAIN ځانګړې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ما يې شنو سترګو ته وکتل او خپل لاس مې ورمخکې کړ، راته يې وويل چې زه ستا په روزنه کې د مرستې لپاره ګومارل شوې يمه. زما هېڅ باور نه کېده چې داسې به کېږي.

سبا ورځ په بيکن کوڅه کې د کلاډين په اپارتمن کې راټول وو، دا د MAIN له مرکزي دفتره څو بلاکه ليرې و. په لومړيو خبرو کې يې راته وويل چې زما کار لږ پر اسراره دی او اصلي ټکي پکې راز ساتل دي. دا يې هم راته وويل چې ستا د دندې په اړه درته هېڅوک معلومات نه درکوي څکه واک يې نه لري. دا يې هم وويل چې واک يوازې دې سره دی بيا اصلي ټکي ته راغله او ويې ويل چې ددې (کلاډين) مسئوليت دا دی چې ما د اقتصادي جنايتکار Economic Hit Man په چوکاټ کې واچوي.

په ذهن کې د غلا، چور، وژنو او جرمونو د کيسو تازه کېدو لپاره دا يو نوم بس و، له وېرې مې په کړس کړس وخندل، دې سره نو هم ووېرېدم. هغې په موسکو شونډو حوصله راکړه او راته يې وويل دا دنده د همدې ټوکي طبيعت له امله د خلکو خوښيږي.

ما د اقتصادي جنايتکار د رول په اړه د خپل علم کمی ومانه. هغې په خندا وويل:

(دا ناپوهي يوازې ستا نه ده، په دې ګونګ کاروبار کې اخته ډېر خلک نه پوهېږي، خو ستا د کار په اړه بايد هېڅوک پوه نه شي حتی ستا مېرمن هم) بيا يې په جدي لهجه وويل :

(زه تا سره سپينې خبرې کومه او په راتلونکي څو اونيو کې مې چې څه در زده کولای شول در زده کوم يې، له هغه وروسته ستا خوښه ده، ستا پرېکړه مهمه ده، خو په ياد يې ساته، دې ځای ته يو ځل راننوتل پکې د تل اوسېدو په معنا دي.)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

له دې وروسته يې راته هېڅکله پوره نوم وانخيست، اوس مو پوازې اقتصادي جنايتکار وو؛ نور هېڅ نه.

زه هغه وخت پوه نه شوم خو اوس مې دا خبره درک کړې ده، هغه وخت کلاډين زما د شخصيت له هغو ټولو کمزوريو ښه ډېره ګټه پورته کړه چې د NSAپه اسنادو کې ثبت شوې وې. زه نه پوهېږم چې دا معلومات يې څنګه ترلاسه کړي وو. انيار ورکړي وو، NSA ورکړي وو او که د MAIN د بشري منابعو دفتر ورسره پکې مرسته کړې وه؟ البته دا يوه خبره ده چې کلاډين هر څه په ډېر ماهرانه ډول ترسره کړي وو. د هغې ښايست، زړه راښکون، خوږې خبرې، خواږه کاته او نور يوازې زما لپاره وو. خو که دا حقيقت په پراخه ليد وکتل شي نو په هر کاروبار کې د پرمختګ لپاره همداسې کيږي، خصوصاً هغه وخت چې ډېر څه په داو لګېدلي وي او ګټورې سودا لپاره فشار ډېر زيات وي. هغه په دې ښه پوهېده چې زه نه غواړم د خپلې اداري له پټو رازونو پرده پورته کړم، ځکه دې سره مې ګډ ژوند ته خطر پېښېده. هغې زه له پټو او مجرمانو کارونو ښه خبر کړم چې د کولو تمه يې رانه لرله او په دې برخه کې يې راسره خبرې ډېرې سپينې او رڼې وې.

زه نه پوهېدم چې کلاډين ته معاش چا ورکاوه خو په دې کې مې هم هېڅ شک نه کاوه چې د MAIN له له لورې به تمويلېږي. دا معلومات يې له کارته هم کېده، هغه وخت زه دومره ساده او وېرېدلی وم چې دا پوښتنه مې ذهن ته رانغله خو اوس فکر کوم چې دا پوښتنه خو مې بايد په ډېره اسانه او تر ټولو دمخه په ذهن کې راګرځيدلی وی.

- - -- ـپ ر : کار دوه موخې دي: يوه هغه هيوادونو ته د درنو پورونو جواز پيدا کول چې (ماين) او دې ته ورته نور (بيشيل، حالي برټن، ستون اينډ ويبستر او براون اينډ وايټ...)په جعلې سروې هيوادونو ته

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ورکول کیږي. دوی دا پورونه ورکوي خو بېرته یې همدا شرکتونه د لویو لویو زیربنایي پروژو په عملي کولو خپله ترې تروړي. دویمه موخه دا وه، ما باید هغه هیوادونه د پور د خلاصولو په وخت کې دیوالیه (کنګال، مفلس) کړي وی چې پورونه یې اخیستي وو، البته ددې دیوالیه کولو اصلي فرصت هله وه چې (ماین) او نورو شرکتونو ترې خپلې پیسې اول اخیستې وې. موخه دا وه چې پوروړي هیوادونه تل په پور کې ډوب وي او کله چې ترې دوی امتیاز وغواړي هغوی یې په ښه زړه ورسره ومني، دغه امتیازات، په ملګرو ملتونو کې رایه، د تېلو چیني او نورو طبیعي وسایلو ته لاس رسی و.

زما په دندو کې یوه دا هم وه چې د ځینو هیوادونو په اړه اقتصادي وړاندوینې وکړم، په دې وړاندوینو کې باید ما ویلي وای چې فلانی هیواد که دومره درونډ پور واخلي دا یې پر هیواد او اقتصاد څه اغېز لرلای شي. په ځانګړي ډول داسې شننې وړاندې کول چې ددې هیواد اقتصادي پرمختګ په اړه په راتلونکو شلو یا پنځه ویشتو کلونو کې شوې وي او دا هم چې پروژې به ددوی پر اقتصاد څومره اغېز وکړي. دا خبره په دې مثال کې رڼېږي. یوه هیواد ته ددې لپاره میلیونونه ډالر پور ورکول کیږي چې له روسیه سره یې د دوستۍ مخه ونیسي. زه باید دا وړاندوینه وکړم چې دا مرستې په کومو زیربنایي پروژو کې ډېرې ګټورې ثابتیدای شي، د برښنا په بند کې؟ د ریل ګاډي د پټلۍ په نصبولو کې؟ او که د مخابراتي سیستم په نصب کې؟ فرض کړئ یو هیواد د برښنا اسانتیا ته لومړیتوب ورکوي. اوس زما کار دا دی چې د پروژې ګټه سنجش کړم او دومره یې باید وښیم چې د پور اخیستو ته جواز برابر کړي. به هره محاسبه کې حساس عنصر (تولیز [illegible] دی. اوس په دې وخت کې هغه پلان کامیابیږي چې ددې عاید کچه پکې لوړه ثابته شي، په بله وینا دا چې، که پر یوه پلان کار

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

کېږي نو زه باید دا وښییم چې ددې تشکیل به د GNP په لوړولو کې ډېره زیاته مرسته وکړي.

ددې ټولو پلانونو تر شا اصلي کیسه دا ده چې لوی شرکتونه باید د پروژو په عملي کولو کې ډېره زیاته ګټه وکړي او د پوروړي هیواد څو ټاکلې کورنۍ باید د خاورو په څېر پیسې ترلاسه کړي. له بلې خوا پوروړي هیوادونه د اوږدې مودې لپاره له اقتصادي کمزورۍ سره مخ شي، حتی تر دې چې مخامخ د پورراوړیو (پور ورکوونکو) هیوادونو سیاسي غلامان شي. د پور پیسې چې څومره ډېرې وي موږ ته ښه دي. موږ ته دا ارزښت نه لري چې پوروړو هیوادونو بېوزله وګړي د یوې اوږدې مودې لپاره له ډېرو بنسټیزو اسانتیاو (روغتیا، زده کړو، کورونو)... بې برخې کېږي.

ما او کلاډین د GNP په لوبه څرګند بحث کاوه، مثلاً دا چې GNP باید لوړه وښودل شي، که څه هم ګټه یوازې د شرکت خاوند ته وي او نور ملت تر ستوني په پورونو کې ډوب شي. له دې حالته یوازې همدا پایله اخیستل کېږي چې شتمن لا شتمن شي او بېوزله لاپسې بېوزله شي؛ خو په ارقامو کې باید پرمختګ وښودل شي.

د عادي امریکانو په څېر د (ماین) ډېرو کارکوونکو هم داسې فکر کاوه چې موږ هیوادونو ته بندونه، لارې، پلونه او نور شیان جوړوو او احسان پرې کوو. زموږ په رسنیو او ښوونځیو کې همدا یو سبق راکول کېږي چې زموږ په یو اقدام کې هم ځان غوښتنه هدف نه وي. ما دا خبره ډېره اوریدلې چې ویل به یې (که هغوی زموږ بیرغ سیځي، زموږ د سفارت مخې ته مظاهرې کې...

ې نه راوځو او نه یې پرېږدو چې پراته وي او د خپلې بیوزلۍ په خوند پوه شي؟)

داسې خبرې زیاتره هغه خلک کوي چې باسواده وي او ډېر سندونه یې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

ترلاسه کړي وي. دوی په دې نه پوهېږي چې موږ په نړۍ کې سفارتونه یوازې د خپلو ګټو د خوندیتوب لپاره جوړ کړي دي او د همدې سفارتونو برکت دی چې امریکا له نیمې پېړۍ راهیسې په یوې نړیوالې امپراتورۍ اوښتې ده. دوی له دومره سندونو سره بیا هم په ناپوهۍ کې د اتلسمې پېړۍ هغو جاهلانو ته ورته دي چې ویل یې؛ دا ځایي امریکایان چې د خپل هیواد خپلواکۍ لپاره جګړه کوي په اصل کې د شیطان لمسي دي.

څو میاشتو کې زه د اندونیزیا جاوا وچې ته راونېدم، ماته وویل شو چې دا د ځمکې پر مخ تر ټولو پرنفوسه سیمه ده، پردې سربېره دا مسلمان هیواد له تېلو ډک دی او کمونیستي فعالیتونه پکې ښه درز روان دي.

کلاډین راته په خپل ځانګړي انداز وویل :

(له ویتنام وروسته به دا زموږه دویمه فامیلي (کالوني) وي. موږ باید اندونیزیا لاس ته راوړو، ګني که له کمونیستي بلاک سره یو ځای شوه نو...)

جمله یې نیمه پرېښوده، په خپلې ګوتې راکش کړې، زړه وړونکې موسکا یې وکړه او زیاته یې کړه :

(اوس ستا کار دا دی چې د اقتصاد په اړه باید یو هیله من، بلکې مبالغه امېز راپور ولیکې، په هغه کې باید وویل شي چې د انرژۍ د نوي ستیشن او ویش سره به په هغه ځمکه د خوښیو چینې وبهیږي. ددې راپور له مخکې به USAID او نړیوال بانک ته د پور ورکولو جواز په ګوتو ورشي. ددې کار لپاره تاته لویه جایزه په نظر کې نیول شوې ده، تر دې وروسته به ته د نورو پلانونو جوړولو لپاره ډېرو ښکلو ځایونو ته تللای شې. د ټولې نړۍ لارې به ستا پر مخ پرانستې وي.)

وویل :

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

(ستا کار به ډېر ستونزمن وي، ځکه د بانک کارپوهان به درپسې درځي، هغوی په همدې معاش اخلي چې راپور کې باید ستونزې پیدا کړي، څومره چې ستا راپور کې ستونزې ډېرې وي همدومره به د هغوی په ګټه وي.)

یوه ورځ مې کلاډین ته وویل :جاوا ته چې کوم ټیم ځي لس کسان په کې نور هم دي، زه خبر شوی یم چې ټول یې زما په څېر روزل شوي دي، خو هغې ډاډ راکړ، راته یې یې وویل چې هغوی ټول انجینران دي، د هغوی کار برښناکوټ، سرکونو، وېش سیستم او نورو شیانو طرح کول دي، چې هر څه پوره ښکاره شي؛ خو د راتلونکي په اړه وړاندوینه کول یوازې ستا کار دی. انجینران چې کوم پلان جوړوي د هغه پراختیا ستا په راپور پورې اړه لري او د پور کچه به هم ستا د شننو له مخې ټاکل کیږي، اوس به ته پوه شوی یې چې د ټولې لوبې اصلي لوبغاړی ته خپله یې.

زه به چې هر وخت د کلاډین له اپارتمانه راووتم په لاره به مې دا فکر کاوه چې دا زما کار به سم وي که نه؟ په زړه کې به مې دا وېره حتمن راسره وه چې زه ښه کار نه کوم. زما د ماشومتوب محرومیتونو زه نه پرېښودم، ما فکر کاوه چې MAIN به زما د ژوند ټولې هیلې او ارمانونه پوره کړي، بیا به مې ویل چې مېرمن که مې خبره شي څه به راته وایي؟ ځان به مې په دې ډاډه کړ چې یو ځل ژوند جوړ کړم بیا چې هر څه کیږي هغه ساعت او هغه مصلحت.

یوه ورځ مې کلاډین سره خپله اندېښنه شریکه کړه، هغې راته وویل ساده کیږه مه! دلته چې یو ځل راننوتې بیا ترې نشې وتلای، دې ګرداب ته له ... ښه فکر وکړه. زه یې د خبرې تل ته کوز شوم او خبرې یې راباندې وېره خپره کړه. په همدې فکر کې د کامن ویلت واټ ته ورسیدم، د ډارټ مت کوڅې ته ورتاو شوم او ځان ته مې ډاډ ورکاوه چې زما

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

...سالہ یوہ استثناء دہ.

یو مازیګر چې ما او کلادین له کړکۍ د واورې وریدو ننداره کوله راته کړل یې چې موږ د یوه مستقل کلب په څېر یو، موږ ته ډېره حق الزحمه راکول کېږي او ددې لپاره راکول کېږي چې د نړۍ هیوادونه د نوي استعمار پر مټ له میلیونونو ډالرو بې برخې کړو. ستا یو مسئولیت دا هم دی چې د نړۍ ستر مشران (رهبران) دې شبکې سره د ملګرۍ لپاره چمتو کړې او دا شبکه یوازې د امریکا د ګټو لپاره کار کوي. دوی که یو ځل زموږ په جال کې ولویدل بیا بې زموږ له وفادارۍ بله لار نه لري. موږ د خپلو سیاسي، اقتصادي او پوځي ګټو د خوندیتوب لپاره پر دوی حساب کولای شو. ددې کار په بدل کې به دا سیاسي رهبران د خپل سیاسي شخصیت لوړولو لپاره خپلو خلکو ته لوی صنعتي پارکونه، بندونه او هیوایي ډګرونه ورکوي، چې له امله به یې امریکایي ساختماني او صنعتي شرکتونه بنایسته ډېرې ګټې ترلاسه کوي.

په همدې مازیګر زه د خپلې نوې دندې او ادارې په تاریخي شالید پوه شوم. کلادین راته وویل چې پخوا به نور هیوادونه په پوځي قوتونو او وېرې استعمار کیدل، خو له دویمې نړیوالې جګړې وروسته، د شوروي اتحاد په رامنځته کېدو او د اتومي وسلې اختراع اوس پوځي بریدونه او استعمار له خطر سره مخ کړي دي.

دا خطر له ۱۹۵۱ ز کال نه راپیدا شو، هغه وخت ایران د تېلو له یوه انګلیسي شرکت نه بغاوت وکړ، ویې ویل چې دوی د ایران تېل او خلک استثماروي. هغه شرکت د اوسني (بریټیش پټرولیم) پخوانۍ بڼه وه، پاېله دا شوه ... ...مشر محمد مصدق د تېلو (نفتو) ټول ...ځیان ملي کړل، ټېټي شوي انګلستان په دویمې نړیوالې جګړې کې د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

امریکا ملتیا وکړه، خو دواړه هیوادونه له دې ویرېدل چې که پوځي برید کوي؛ نو شوروي اتحاد ته به بهانه په لاس ورشي او د ایران په ملتیا به ددوی په مقابل کې ودرېږي.

امریکایي حکومت د بحري ځواک پر ځای د CIA مامور کرمټ روز ویلټ ور ولیږه دا د ولسمشر روز ویلټ لمسی و. ویلټ هوښیاري وکړه، د ښځو په ځای یې مهم خلک راخپل کړل، بیا یې ځینې خلک منظم کړل او کوڅو ته یې راوویستل، په دې کار سره مصدق په خلکو کې خپل محبوبیت وبایله او ناوړه وګڼل شو، بلاخره د مصدق زوال راغی او پاتې عمر یې په زندان کې تېر کړ، چې ورپسې د امریکا په مرسته محمد رضا شاه واک ته ورسید. په دې توګه کرمټ روز ویلټ یو نوی ماموریت پیل کړ، چې ما هم پکې اوس برخه اخیسته. (۱)

د کرمټ روزویلټ مکر او فریب د منځني ختیځ تاریخ ته نوی اړخ ورکړ، تر دې چې د امپراتورۍ پخوانۍ حربې پرېښودل شوې. تصادفاً دا هغه وخت و چې د اتومي وسلو لومړني ازمېښتونه پیل شوي وو او کوریا او ویتنام له امریکا نه ښې منډې ویستي وې. ۱۹۶۵ز کال کې مې NSA سره مرکه وکړه، دې وخت کې په دې پوه شوم چې که امریکا هغسې نړیواله امپراتوري غواړي لکه نکسن او جانسن یې چې خوبونه لیدل؛ نو په همغې تګلارې باید مخ ته ولاړه شي چې کرمټ روز ویلټ منځني ختیځ کې عملي کړې وه. دا یوازینۍ لاره وه چې بې د اتومي وسلې له خطره پرې روسیه ته ماتې ورکول کېدای شوه.

[illegible] ـرلود، کرمټ روز ویلټ د CIA غړی و، که نیول شوی وای؛ نو پایله به یې ډېره بده وه. ده امریکا ته د لومړي ځل لپاره هغه ماموریت ترسره ک چې د یوه بهرني حکومت تخته یې چپه کړه. پلان دا و

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې په راتلونکي کې داسې نور ماموريتونه هم بايد شوي وي، نو ځکه به حتماً ټينګار کېږي او سوالونه کېږي چې په دې ماموريتونو کې بايد په هيڅ صورت د امريکايي حکومت مستقيمه لاسوهنه ثابته نه شي.

دې پلانونو او پروژو خوشبختي دا وه چې په اوږدمهالي سېمه کې يو انقلاب راغی، په دې انقلاب کې نړيوال شرکتونه، ادارې، نړيوال بانک او IMF اداره رامنځته شول. په نړيوال بانک او IMF اداره کې د امريکا تر څنګ زموږ اروپايي امپراتورۍ جوړوونکو ملګرو هم پانګونه کړې وه. د مشترکو ګټو پر بنسټ ددې نړيوالو ادارو، شرکتونو او حکومتونو تر منځ ښې اړيکې رامنځته شوې وې.

کله چې د بوستون د سوداګرۍ په ښوونځي کې زده کړې کولې په هغه وخت کې دې ستونزو ته د حل لارې لټول کېدې، چې د روز ويلت او CIA د امريکاي استخباراتي سازمان اړيکو پيدا کولای شوې. حل يې ډېر اسان او منطقي و. د امريکا استخباراتي شبکې او NSA بايد د راتلونکي وخت اقتصادي جنايتکار وپېژني او په نړيوالو ادارو کې يې وګوماري. امتيازات او معاشونه به يې د دولت پر ځای خصوصي سکتور ورکوي. که په کوم ځای کې يې شوم پلان رسواء هم شي نو تور به يې د حکومتي پاليسي پر ځای پر شخصي سوداګريزو فعاليتونو پورې کېږي. کوم شرکتونه چې دا ډلک ګوماري امتيازات يې ورته د دولتي دوايرو او نړيوالو بانکونو لخوا ورکول کېږي. دا معلومه ده چې ددې ټولو شيانو زور له عادي ماليه ورکوونکو وځي او د خوند خبره دا ده چې دې سره بيا هم هر څه د کانګرس په لاس کې دي. ... نړيوالې سوداګرۍ او ازادۍ د معلوماتو ... ن په لاس ورکاوه. (۲)

کلادين د خبرو په پای کې وويل تا وليدل چې موږ يوازې د تېرو نسلونو پر

Downloaded By: Afghan Salar Library

افتخاره لړۍ یو، دا کار له موږ مخکې نسلونو په هغه وخت کې لا پیل کړی و چې ته په لومړي ټولګي کې وې.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې

۱.ددې ماموریت په لا ډېرو معلوماتو لپاره وګورئ :

"All the Shah's Men: Am American Coup and the Roots of Middle East Terror" Stephen kinzer.

۲: "Contract Support: What Did the Vice - Presedent Do for Halliburton?

نیویارک ټایمز، ۲۳ فیبروري، ۲۰۰۴.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

درېیم فصل

اندونیزیا : اقتصادي جنایتکارو ته تریخ سبق

ما د خپلو مسلکي معلوماتو ترلاسه کولو تر څنګ د اندونیزیا په اړه هم کتابونه لوستل. کلاډین مشوره راکړې وه چې یو هیواد ته له تلو دمخه بې چې درسره معلومات هر څومره ډېر وي، همدومره به دې کار اسانه وي او ما یې په همدې مشورې له زړه عمل کاوه.

کولمبس چې په ۱۴۹۲ ز کال کې سمندري سفر پیل کړ، هغه غوښتل چې همدې اندونیزیا ته لاړ شي چې هغه وخت د (مسالو جزیرې) په نوم یادیده. په ټول استعماري دور کې دا ساحه د امریکا له وچو ډېره مهمه او ګټوره ګڼل کېده. دا سیمه له یوې خوا د ښکلو لباسونو، خوندورو مسالو او د شاهي څمکې (جاوا) له امله د شاهي تاج الماس ګڼل کېده او له بلې خوا یا د هسپانویانو، المانیانو، پرتګالیانو او انګلسیانو تر منځ د شخړو او ټکر ټکی هم و. بالاخره هالنډ په ۱۷۵۰ ز کال کې ټولو ته ماتې ورکړه.. که څه هم دوی په اندونیزیا واکمني ترلاسه کړه خو د شاوخوا سیمو او وچو نیولو نږدې یوه نیمه پیړۍ وخت ونیوه. په دویمه نړیواله جګړه کې چې جاپان پر اندونیزیا برید کاوه ددوی پوځیانو مقاومت ونه کړ او له امله یې اندونیزیایانو ته ډېر زیان واوښت. جاپان چې وسله وغورځوله؛ نو د سیو کارنو په نوم یو رهبر راپورته شو او خپلواکي یې اعلان کړه. بالاخره څلور کلنه جګړه د ۱۹۴۹ ز کال د دسمبر په ۲۷مه نېټه پای ته ورسیده، هالینډ خپل بیرغ [illegible] یې هغو خلکو ته وسپارل چې په میراث کې ورته پږاتې [illegible] سوه کلنه غلامي پاتې شوې وه او نور په هیڅ نه پوهېدل. سیوکارنو د نوي جمهوریت لومړی ولسمشر و، خو پر اندونیزیا حکومت کول

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د هالنډيانو تر ماتولو لويه مسئله وه. دا نږدې د ۱۷۵ وچو ټولګه وه، چې له بېلابيو عناصرو تشکيل شوې وه. په دې ځمکه بېلابېل قبايل، تمدنونه، لسګونه ژبې، ځايي لهجې او بېلابيل قوتونه وو چې په خپلو منځونو کې به يې ټکر راته. د پېړيو دښمنۍ هم پکې وې، وژنې پکې هره ورځې کېدلې. سيوکارنو عجيب مهم کار وکړ، په ۶۰ کال کې يې پارلمان لغوه کړ او په ۶۳ ز کال کې يې ځان تلپاتې ولسمشر اعلان کړ.

د وسلې او پوځي روزنې په بدل کې يې د نړۍ له کمونيستي قوتونو سره اړيکې پراخې کړې، د کمونيستي رهبرانو د خواخوږۍ ترلاسه کولو لپاره يې په روسي وسلې سمبال پوځ خپل ګاونډي هيواد ماليزيا ته ولېږه، چې په ټوله جنوب ختيځه آسيا کې کمونيستي انقلاب رامنځته شي.

مخالفتونو زور واخيست او په ۱۹۶۵ ز کال کې حکومت وپرځيد. د سيوکارنو د مېرمن د هوښيارتوب په برکت سيوکارنو له مرګه وژغورل شو، لورپورې چارواکي او ملګري يې دومره بختور نه وو. دې پېښو د هغو پېښو ياد تازه کړ چې په ايران کې شوې وې، وروسته بيا هغه کمونيستې ډلې پرې وګڼل شوې چې له چين سره يې نږدې اړيکې لرلې. د پوځي قوت پر بنسټ عام وژنو کې له درې سوو تر پنځه سوو زرو کسان وژل شوي وو او د پوځ مشر جنرال سوهارتو په ۱۹۶۵ ز کال کې واک ترلاسه کړ. ۱

تر ۱۹۷۱ ز پورې امريکايي حکومت خپلې هڅې ګړندۍ کړې چې اندونيزيا له کمونيزم نه راوباسي. اصلي لامل يې دا و چې د ويتنام د جګړې پايلې نورې د بارو وړ نه وې، په ۱۹۶۹ کال کې امريکايي ولسمشر نيکس خپل ځواکونه بېرته راوغوښتل او په نړيواله تګلاره کې يې ځان ته د ځای جوړولو ي موخه ددې تاثر ختمول وو چې هيوادونه يو پر بل پسې د کمونيزم غېږ ته لوېږي. څو مرکزونه ډېر د پام وړ وو چې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By:.Afghan Salar Library

اندونیزیا پکې ډېر ارزښت درلود. د MAIN د برښنا پروژه د همدې تګلارې یوه برخه وه چې په ختیځه آسیا کې یې د امریکا پنجه قوي کوله.

د امریکا د بهرنۍ پالیسي اصلي ټکی دا و چې سوهار هم باید د ایران د شاه په څېر د امریکا په لاس کې وي. امریکا دا فرصت هم درلود چې دا هیواد د سیمې نورو هیوادونو ته یوه نمونه وګرځوي. امریکا دا هم ویل چې له اندونیزنیا نه ترلاسه شوې ګټه به په ټوله اسلامي نړۍ او په ځانګړې ډول منځنۍ اسیا مثبته اغېزه وکړي. که دا یې مهم محرک ونه شمېرو نو مهمه خبره دا وه چې په اندونیزیا کې نفت (تېل) هم وو. هېڅوک ددې تېلو په اندازه نه پوهېدل خو د تېلو د شرکتونو کارپوهان په دې پوهېدل چې مقدار یې ډېر زیات دی.

ما د بوسټون په کتابتون کې ډېره احساساتي مطالعه کوله، د راتلونکو پلانونو فکر مې کاوه. فکر مې کاوه چې MAIN سره له کار پیلولو وروسته به مې د بزګرۍ ساده ژوند په ښکلي، ارامه او عصري ژوند بدل شي. ما چې له کلاډین سره کوم وخت تېر کړی و هغه راته د خپلو زرینو خوبونو تعبیر ښکاریده، دا وخت راته ډېر په زړه پورې و، ما فکر کاوه چې د ښوونځي د وخت کومه سزا چې ما ګاللې په راتلونکي ژوند کې به ترې خلاص شم.

زما په ژوند کې یوه بله مهمه خبره راغله او هغه مې مور او پلار سره زما د اړیکو بې خونده کېدل وو. ما فکر کاوه هغوی به حتمن وایي چې زه دوه مخی ژوند کوم، ما ددې ژوند اصلي لامل همدا خفګان ګاڼه چې مور او پلار مې زه په زوره واده ته اړیستی وم. ما فکر کاوه چې خپلې کورنۍ سره زما اړیکې د کا، له اماله ... کن کمزورې شوې وي، خو چې فکر مې وکړ نو پر... سوم چې به کلاډین سره اړیکې په دې حالت کې لوی لاس درلود. ما ورته دا خبره نه کوله خو هغه خپله هوښیاره وه. په هر صورت ما پرېکړه وکړه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې موږ به جلا جلا اپارتمانونو کې اوسيږو.

په ۱۹۷۰ ز کال کې اندونيزيا ته زما له روانېدو يوه مياشت مخکې زه کلاډين کره لاړم، ومې ليدل چې د خوړو په واړه مېز بېلابېل ډول پنيرونه او کلچې اېښې وې، تر څنګ يې Bordeaux شرابو بوتل هم اېښي و، ماته يې يو د سلامتۍ جام را وړاندې کړ او ويې ويل: مبارک شه، ته بريالی شوې، ته اوس له موږه يو يې.

دا خبره يې په موسکا وکړه خو زه پوه شوم چې په موسکا کې يې خلوص نه و. نږدې نيم ساعت ناست وو، شراب چې په ختميدو شو؛ نو په عجيب نظر يې راوکتل او ويې ويل: زموږ ددې ناستې په اړه چاته په غلطۍ کې هم ونه وايې، لهجه يې ډېره جدي وه. زياته يې کړه: که چاته دې وويل نو هېڅکله به دې ونه بښم او زه به منکره شم، وبه وايم چې ښځې مې ليدلې نه يې. بيا يې رډ راوکتل، دا لومړی ځل و چې د خطر زنګ مې احساس کړ، يوازې په سرې موسکا مې بسنه وکړه : زموږ دواړو په اړيکه خبرې به ستا ژوند نه ستونزمنوي. زه حيران شوم او خپله هم ووېرېدم. بيا يوازې د پروډيشنل سنټر خواته روان شوم او په ټول پلان مې اعتراف وکړ. رښتيا دا ده چې موږ ټول وخت په همدې اپارتمان کې تېر کړی و، زموږ د ليدنو هېڅ ډول اسناد او شواهد نه وو او MAIN اداره هم يکې له هېڅ اړخه ښکيل نه وه. ما يې تر يوه حده په ديانت دارۍ باور هم کاوه، هغې ماته داسې دهوکه نه وه راکړې لکه مور او پلار مې چې د ټيلټان او مډل برې په اړه راکړې وه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې :

١ -د اندونيزيا او تاريخ په اړه يې د لا ډېرو معلوماتو لپاره :

- "Indonesia: Peoples and Histories": Jean Gelman Taylor

- "Indonesian Destinies" Theodore Frien

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

څلورم فصل

له کمونیزم د یوه هیواد خوندیتوب

اندونیزیا هغه هیواد و چې ما پکې باید ذرې راتلونکې میاشتې تېرې کړې وې. ددې هیواد په اړه زما انګېرنه ډېره تخیلي وه. ما چې څو کتابونه لوستي وو پکې هغه کې دا شیان انځور شوي وي: د ښځو پر غاړه سیرانګ (ځانګړې مالایي لباس)؛ ښایسته او زړه وړونکې بالایي نڅاګرې؛ اور سره لوبیدونکې جاودګران؛ اور غورځوونکي غرونه او په شنو اوبو کې رواني کښتۍ. تر ټولو په زړه پورې راته د هغه لرغونې هسپانوي ډوله تور بادبانه کښتیو تصور و چې بګي چیریکي جنګیالي به پکې ګرځېدل. دا هغه جنګیالي وو چې اروپایي کښتۍ چلوونکي یې وېرولي وو، هغوی به چې له کوره راوتل نو خپلو شوخو ماشومانو ته به یې ویل شم شئ ګني بګي جنګیالي مو تښتوي. دې ټولو خبرو زما په زړه کې شور جوړ کړی و.

ددې هیواد په کیسو او افسانو کې ځینې له اصل نه هم لږ لوړ ښودل شوي وو؛ مثلاً غوسه ناک دیوتا (الهه)، قبایلي مشران او نور. پردې سربېره ځینې نورې کیسې هم وې چې له میلاده مخکې له دې غرونو راپیل شوې وې، د آسیا له غرونو راوښتي، د ایران دښتې وهلي او زموږ په ذهنونو کې مېشتې شوې وې. ددې هیواد د جزیرو کیسه ایز نومونه لکه جاوا، سماترا، سلادیسي او نور هغه نومونه وو چې د انساني ذهن د خپرولو لپاره یې بسنه کوله. دا هیواد د تصوف، اسطورو او اغېزناک ښایست هیواد دی، دا له سترګو فنا هغه خزانه وه چې کولمبس لټوله خو پیدا یې نه کړه. دا یوه داسې شهزادګۍ وه چې ، هسپانيې ، هالنډ، پرتګال او جاپان ټولو ورته لاس رسی [illegible] ترې راوتښتېدل، دا ځمکه د ډېرو خلکو خوب او خیال و.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

زما هيلې ډېرې وې، فکر کوم تلوسه همداسې وي. خو د کولمبس په څېر باید ما هم په خپلو افکارو کې نرمي راوړې وی. ما باید دا احساس درلودی چې د بخت ستوری حتمن هسې نه ځلیږي لکه موږ يې چې فکر کوو. په اندونیزیا کې خزانې وې خو هغه لعل پکې نه و چې زه يې په تمه ورغلی وم. زه د ۱۹۷۱ ز کال د ګرمۍ په موسم کې اندونیزیا پراخېدونکې پلازمېنې جاکارتا ته لاړم او حقیقت دا دی چې دا څو لومړۍ میاشتې رابانديې هلته ډېرې سختې تېرې شوې.

په دې ځای کې ښایستونه وو، په رنګین سارنګ پوښلې ښځې، ګلونه، ښه ښونه، زړه راښکونکې نڅاګرې، د سایکل رکشې او پرې د رنګونو رنګه نقاشي؛ ددې تر څنګ پکې د استعمار د دوخت ځینې ودانۍ او د لوړو مینارو لرونکي جوماتونه هم وو. ددې ښایست تر څنګ ښار ځینې بدرنګه داغونه هم لرل. بې لاسونو خلک؛ د استعمار د دور ښایسته نهرونه چې اوس پکې یوازې چټلې بهېدله؛ نوې پیغلوټې چې د څو پېسو په بدل کې به ځان پلورلو ته چمتو کېدې؛ له وښو جوړې جونګړې (کوډلې) چې د چټلو سیندونو په غاړه به د ډېرانونو په منځ کې جوړې شوې او بسته کورنۍ به پکې اوسېدلې؛ د موټرو غړونه او بدبویه ګازات... دا هغه جاکارتا وه چې په یوه وخت کې يې څو ښایسته او بدرنګه مخونه لرل. په همدې جاکارتا کې به له یوې خوا د مسالو او ښونو ښایسته خوشبويي او له بلې خوا د چټلو ویالو بد بویونه سره په جنګ وو.

غربت او بیوزلي مې پخوا هم لیدلې وه، په نیوهمشپایر کې زما ځینې ټولګیوال ډېر بې وزله وو، په کوډلو کې به اوسېدل او په ژمي کې به چې د ... ، ښکته شوه نو دوی به په زړو کورتیو (جمپرونو) او شکېدلې بوټانو کې ښوونځي ته راتلل. ډېره موده وروسته به يې لامبل او له

Downloaded By: Afghan Salar Library

بدنه به یې بد بوی خوت. ما په اکوادور کې له بیوزلو بزګرو سره د هغوی په جونګړو کې شپې کړې دي، د هغوی خوراک به یوازې جوش کړې غله او الوګان وو، ما بیوزلي له ډېر نږدې لیدلې ده؛ خو په جاکارتا کې مې چې کوم حالت ولید فکرمې یې هم نه کاوه.

زموږ ډله د هیواد په ښکلي هوټل انټرکانټینینټل کې میشته شوه. دا د یوه امریکایي شرکت هوټل و. په دې دور کې دې شرکت په ټولې نړۍ کې داسې او په همدې نوم هوټلونه درلودل. په دې هوټلونو کې به بهرنیان او خصوصاً د تېلو سوداګر او د هغوی کورنۍ اوسیدلې. دلته چې راورسیدو زموږ ډلشر چارلي الینګ په لومړۍ شپه د هوټل پورتني پوړ ته د ډوډۍ خوړلو لپاره دعوت کړو.

چارلي به خپل ډېر وخت د جنګي ناولونو او لویو جنرالانو د ژوند لیکونو په لوستو تېراوه. د ویتنام د جګړې ډېر کلک پلوي و او د پوځي میني له امله به یې تل پوځي لباس په غاړه کاوه، په دې شپه یې هم خړه پوځي دریشي اغوستې وه چې ډېر نښانونه پرې ځړېدل.

زموږ له ښه راغلاست سره سم یې یو سیګار ولګاوه او د شمپاین ګلاس یې پورته کړ : (زموږ د ټولو د خوښۍ په نوم)، دې سره موږ هم ګیلاسونه وشرنګول او په ګډ غږ مو وویل (زموږ د ټولو د خوښۍ په نوم).

د سګرټ دود یې پوو کړ، خونې ته یې په نقادانه نظر وکتل، بیا یې وویل (دلته به ښه وخت ولرو) بیا یې کړل(اندونیزیایان به راباندې ډېر پام وکړي او تر څنګ یې د امریکا سفارت هم راسره مرسته کوي، خو دا باید هېره نه کړو چې موږ باید دلته یو ماموریت ترسره کړو). ځینو اسنادو ته ځیر شو ویې ویل: (جاکارتا په نړۍ کې تر ټولو د ډېر نفوس لرونکې ځمکه ده، موږ دلته د برښنا د یوې ستړی یو؟،، د ماسټرپلان جوړولو لپاره راغلي یو؛ خو دا د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram: https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

اصلي خبرې یوه وړه برخه ده.)

لږ جدي شو، زیاته یې کړه: (دا په یاد ولرئ چې موږ باید دا هیواد د کمونیزم له پنجو وساتو، اندونیزیا لرغونی او له غمبزو ډک تاریخ لري، په شلمه پېړۍ کې دا هیواد له یوه بل امتحان سره مخ دی او زموږ مسئولیت دا دی چې دا هیواد باید پرې نه ږدو؛ چې د ویتنام، لاووس او کمبوډیا له برخلیک سره مخ شي. ددې موخې لپاره زموږ د برښنا پروژه مرکزي ارزښت لري. له نفتو(تېلو) پرته برښنا بل هغه یوازینی عنصر دی چې په مرسته یې موږ د پانګوال او جمهوري نظام قوت او پایښت ثابتولای شو.)

یو دود سګرټ یې کش کړ، له څینو اسنادو تېر شو : (او تر کومه ځایه چې د تېلو خبره ده؛ نو تاسو خپله پوهېږئ چې زموږ خپل هیواد تېلو ته خومره اړ دی، په دې برخه کې مو اندونیزیا هیواد ښه مرستیال ثابتیدای شي. دا ماستر پلان چې عملي کیږي دې ته مو هم پکې پام وي، چې د تېلو د صنعت او د هغوی د مرستیالانو ټولې اړتیاوې (لکه بندرونه، پایپ لاینونه، ودانیز شرکتونه او نور...) باید ورته د برښنا په همدې ۲۵ کلنې پروژې کې برابر شي.

له اسنادو یې سترګې راپورته کړې او مخامخ یې ماته راوکتل : (دښمن قوي ګڼل هوښیاري ده، خو د کمزوري ګڼلو ساده ګي یې ونه کړې، زه پوهېږم ته به نه غواړې چې یا زموږ او یا هم د وړو اندونیزیایي ماشومانو خون درتر غاړې شي، او دا به دې هم رضا نه وي چې اندونیزیا دې د ګمونیزم تر سور بیرغ لاندې ژوند وکړي.)

په دې شپه چې زه په خپل کټ کې پریوتم؛ نو کلاډین مې رایاده شوه. د خبرې یې ذهن ته راغلې. ما د خپل ځان د ارامولو لپاره په پوهنځي کې د ستر اقتصاد (Macro economics) درس راتازه کړ. اخر

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې ستړی شوم نو ځان ته مې دا ډاډ ورکړ چې زه غواړم دا هيواد د منځنيو پېړيو له اقتصادي حالته نوي صنعتي حالت ته بدل کړم او همدې کار لپاره راغلی يم خو ورسره په دې هم پوهېدم چې دا به ماته عادي خبرې وي. د هوټل له ښکلې ودانۍ، شنو چمنونو او حوضونو هاخوا به خلک تر ليرې ليرې ځايونو په همدې کوډلو کې اوسيږي، ماشومان به پاکې اوبه او خواړه نه لري او همداسې به مري او يو حقيقت دا و چې نوي زيږيدلي ماشومان هم په وژونکو ناروغيو اخته وو.

په کټ کې له څو ځله اوښتو وروسته دې پايلې ته ورسيدم چې چارلي او ډله يې دلته يوازې د خپلوشومو اهدافو د ترلاسه کولو لپاره راغلي دي. موږ دلته په اصل کې د امريکا د ګټو لپاره راغلي وو. موږ يوازې د خپلې طمعې او ځانغوښتنې لپاره کار کاوه، د اندونيزيايانو د ژوند ښه کول مو هدف نه و.

د کارپوريټوکراسي Corporatocrarcy کليمه مې ذهن ته راغله، نه پوهېږم چې دا کليمه مې مخکې هم چېرته اوريدلې وه او که خپله مې جوړه کړه؟ دا کليمه د اشرافو د هغې طبقې لپاره ښخي مناسبه ده چې غواړي په ټوله نړۍ خپل حکومت جوړ کړي او همدې لپاره کار کوي.

دا هغه خلک دي چې د خپلو ګټو لپاره کار کوي، يوه خبره پکې دا ده چې د دولت له لوړو پوړيو نيولې تر لويو شرکتونو او سوداګريزو پولو ټولو کې ګرځيږي. د نړيوال بانک اوسنی مشر رابرټ ميکنا مارا يې ښه بېلګه ده. دا سړی د فورډ شرکت مشر و. تر هغه وروسته د ولسمشر کينډي او جانسن په دورو کې د دفاع وزير و او اوس د نړۍ تر ټولو قوي مالي اداره رهبري کوي.

زه په دې باور هم شوم چې زما ښوونکو راته د ستر اقتصاد اصطلاح سمه نه ده تشريح کړې، هغوی ... ...ې نه پوهېدل چې اقتصادي پرمختګ د لوړو

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

خلکو لوړول او د ټيټو خلکو ټيټول دي. د پانګوال نظام د لا ښه او قوي کولو يوه پاېله دا هم ده چې ټولنه د منځنيو پېړيو جاګيردارانه نظام ته ورته يوه نظام ته ورستنيږي. زما ښوونکي کېداى شي په دې پوهېدل خو هېڅکله يې ددې اعتراف ونه کړ. لامل به ښايي همدا و چې لويو لويو شرکتونو مو کالج سره مالي مرستې کولې، که دې استادانو له حقيقته پرده پورته کړې واى له دندو به خلاص شوي وو، ښځي همداسې لکه په ويلو يې چې زما دنده هم ختميداى شي.

ما په هوټل کې ټولې شپې په همدې اندېښنې تېرې کړې، خو ددې طوفان دفاع زما طبيعت هم منله. د ښوونځي او پوهنتون نه په فارغيدو کې مې ډېرې سختې وګاللې، له ډېرو ستونزو وروسته مې په يوه ارام او هوسا ژوند کې قدم ايښى و. ما د قلارۍ ساه په دې خاطر هم واخيسته چې د خپل تمدن په نظر کې مې يو ستر کار کاوه، زه د يوه بريالي او قدرمن اقتصاد پوه په لاره روان وم، ما هماغه کول چې د سوداګرۍ په ښوونځي کې ورته زورل شوى وم، ما د پرمختګ يو داسې ماډل عملي کاوه چې د نړۍ سترو پوهانو منلى و.

زياتره شپې به مې ځان په دې ارامول چې يوه ورځ به له دې ټولې لوبې پرده پورته کړم، بيا به همداسې د يوه جنګي ناول په لوستلو ويده شوم.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

پنځمه فصل

ځان پلورل

موږ یوولس کسیزې ډلې په جاکارتا کې شپږ شپې وکړې، په دې وخت کې مو د امریکا په سفارت کې حاظرې ورکوله، له چارواکو سره مو کتل، ځان مو منظماوه او د حوض په غاړو به مو ارام کاوه. ما فکر نه کاوه چې هوټل کې به دومره ډېر امریکایان اوسیږي. د نفتو او ودانیزو (ساختماني) شرکتونو د رئیسانو ښایسته مېرمنې به مې چې لیدلې ډېر خوند به یې راکاوه. دې مېرمنو به ورځ په حوض او شپه په هوټل کې دننه او بهر رستورانتونو کې تېروله.

بیا چارلي زموږ ډله د بنډونګ په نوم غره ایز ښار ته بوتله. ددې ځای هوا معتدله او غربت یو څه کم و. دلته د ویسما (Wisma) په نوم یو میلمستون کې میشت شو. ددوی خدمات معیاري وو، یو منیجر (مدیر)، اشپز، بڼوال او ډېر شمېر خدمتګاران مو لرل. دا ودانۍ د استعمار په وخت کې جوړه شوې وه او ډېر ارام او خوندي ځای و. دالان یې د چایو کروندو ته مخامخ و. د چایو کرونده د غرونو په لمنو او څنډو کې د جاوا تر اور غورځوونکي غره رسیدلي وه. دلته موږ ته یوولس ټویټا موټرې راکړل شوې او هر یوه مو ځانګړی موټروان او ژباړن هم درلود. تر څنګ یې د لوبو د ځینو کلبونو غړیتوب هم راکړل شو. د دولتي برېښنا شرکت (پروشان اومم لستېریک نګارا یا PLN) ... کړې وې.

په بنډونګ کې مې لومړۍ ورځې له چارلس او هوورډ پارکر سره په کتنو تېرې کړې. هوورډ نږدې اویا کلن و او دلته له راتګ دمخه یې په نیو ... د مشر وړاندویونکي (Chief forecaster) په

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram: https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

توګه کار کاوه. دلته يې کار دا و چې د جاوا په جزيره کې د راتلونکو پنځه ويشتو کلونو د برښنا د اړتيا او قوت په اړه وړاندوينه وکړي. تر څنګ يې بايد د جزيرې عمومي مقدار د ښارونو او سيمو په تناسب ويشلای وی خو دا چې د برق تقاضا له اقتصادي ودې سره ژوره اړيکه لري؛ نو ددې وړاندوينې ډېره تکيه زما په اقتصادي تخمينونو وه او د نورې ډلې مسئوليت دا و چې زموږ د وړانديونو پر بنسټ ماسټر پلان طرح کړي. په بله وينا د پاور پلانټ يا برښناکوټ ځای او ډيزاين، لېږد او ويش، تارونه او پايې او ددې سيستم ګټه او پرمختګ ټول زموږ د وړاندوينو پر بنسټ ټاکل کېدل. په ناستو کې به چارلي زما د کار پر ارزښت پرليسي ټينګار کاوه، يوې خبرې به يې زه ډېر ځورولم او هغه دا چې ويل يې د ټولې پروژې هيله بښوونکې اړخ بايد خلکو ته وړاندې کړم. کلاډين رښتيا ويلي وو چې د ټول ماسټرپلان مرکزي ټکی زه يم.

هغې راته ويلي وو چې دلته به مو لومړی څو ورځې د حقايقو په راټولولو تېرې شي.

هارورډ، چارلي او زه په دفتر کې د ولې له لرګي جوړو څوکيو کې ناست وو. کړکيو ته پردې راځړيدلې وې، چې د لرغونو جګړه ايزو کيسو انځورګري پرې شوې وه، چارلي له سګرټه يو غټ کش وکړ:

(انجينران به اوس د برښنا د شته سيستم، د بندونو د وړتيا، سرکونو، پټليو او نورو اسانتياو حالت او معلومات راټول کړي.)

بيا يې په سګرټ ما خواته اشاره وکړه:

(ته بايد ...

ل کړې، د لومړی مياشت تر پايه بايد هارورډ به
ـې پوه شي چې د نوې ګرد لاين راتګ څه اقتصادي معجزه کولای شي.
په دويمه مياشت کې بايد ټول معلومات ولري، يعنې د هرې سيمې په اړه

Downloaded By: Afghan Salar Library

معلومات باید راټول شوې وي. وروستی میاشت به ډېره مهمه وي، په دې میاشت کې به تش ځایونه ډکوو، په دې پړاو کې به موږ ټول یو ځای سره کینو او په دې به ځان ډاډه کوو، چې د اړتیا وړ ټول مواد او معلومات راټول شوي دي، موږ به د منښې له احساس سره کورونه ولوټو، همدا زما شعار دی او د بیا راتګ هېڅ اړتیا باید پېښه نه شي.)

هوورډ د یوه مهربانه مشر ځانګړنې لرلې، خو ډېر غوسه ناک و، فکر یې کاوه چې ژوند ورسره درغلي کړې، دی په دې ډېر خفه وه چې په نیوانګلینډ برښنایي سیستم کې یې ولې لوړپوړی مقام ترلاسه نه کړه. ماته یې څو ځله ویلي وو چې: (ماته څکه پام نه کېده چې ځان مې د شرکت له پالیسیو سره نه جوړاوه)، بیا په جبرې ډول تقاعد شو، مېرمن سره یې چې جوړه رانغله په کور ناستی ورته سخت شو او په دې توګه یې په MAIN کې د مشاور دنده واخیسته. دا یې دویم مسئولیت و، انیار او چارلي دواړو راته ویلي وو چې ده سره پام کوه (ځان ترې ساته)، ویل یې چې ډېره غوسه ناک، تریخ او حرامي انسان دی.

ورو ورو دا ښکاره شوه چې هاوورډ زما ډېر ځیرک استاد و. له بده مرغه دا اعتراف مې هغه وخت نه وکړ، دې ته کلاډین هغه درس نه و ورکړی چې ماته یې راکړی و. دا یې لکه چې ډېر ضدي او کمزوری ګاڼه. یا به یې فکر کړی و چې دا دلته د لنډې مودې لپاره راغې. په هرصورت، ددې خلکو په نظر دا رښتیا هم یوه مسئله ثابته شوه، هاوورډ ټول حالت له نږدې وکاته اوپوه شو چې څنګه کار باید ترې واخلي. پوخ هوډ یې کړی و چې ددوی د لاس آله به نه ګرځي. آین او چارلي چې پرې کوم نومونه ایښي وو، ټول سم وو. په ضد کې یې یو ټکی دا و چې ځان یې د هغوی فکر او ارادې ته نه تسلیماوه. ده لکه چې د اقتصادي جنایتکار نوم اوریدلی و او پوهېده چې

Downloaded By: Afghan Salar Library

د کومې ناوړه موخې لپاره ترې کار اخيستل کيږي؛ خو ده ورسره نه منله.
چارلي سره له يوې ناستې وروسته يې زه يوې څنډې ته کړم، د اوريدو اَله
(د کنيو لپاره) يې په غوږ کړې وه او تر کميس لاندې يې د غږ د لوړو او
ټيټولو تنۍ کيکاږلې.
هاوورډ ورته په شوخۍ وويل: (دا زما او ستا تر منځ خبره ده). موږ په خپل
عمومي دفتر کې د کړکۍ خواته ولاړ وو، له کړکۍ مو بهر نهر ته کتل چې
چټلې اوبه پکې رواني وې، يوې پيغلې پکې لامبل او د خپل عورت د پټولو
لپاره يې د سارنګ ټوټه په خپل بدن بيا بيا راچورولـه. چارلي وويل: (دا
خلک غواړي تا په دې باوري کړي چې ددې هيواد اقتصاد اسمان ته پورته
کېدونکی دی. چارلي ظالم دی، ته هوښيار اوسه چې په خپل جال کې
دې بند نه کړي.)
ما داسې فکر کاوه چې دا خبرې مې کومې کندې ته غورځوي، خو غوښتل
مې دا هم ومنم چې چارلي په حقه دی او زما ژوند خو هسې هم په همدې
تېريده چې په MAIN کې خپل باداران خوښ وساتم:
(دا خبره خو رښتياده چې دا اقتصاد به ډېر لوړ شي)، زما سترګې په هماغه
ښځې خښې وې چې په نهر کې يې لامبل. په همدې وخت کې مې وويل :
(ته وګوره چې څه روان دي)، (ښه دا خبره ده)، وبنګيده، ما چې څه ته
ليدل هغه ورته نه ښکاريدل : (ته له مخکې دوی سره ملګری يې؛
همداسې ده کنه؟)
په نهر کې د يو څه حرکت شو، له ښځې مې سترګې واوښتې، ګورم چې د
پوخ عمر يو سړی بيغمه راغی، پطلون يې پرانيست او د نهر په غاړه حاجت
رفع کولو ته کېناست، پيغله جلۍ يې هم په کيسه کې نه شوه، هماغسې
کړکۍ مخ را واړوه، هاوورډ ته مې وکتل او مې ويل:

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

(زه به څوان یم خو دنیا مې لیدلې ده، دا درې کاله وشول چې په جنوبي امریکا کې اوسیږم، ما په خپلو سترګو لیدلي چې تېل راووځي نو څه کېږي، هر څه ډېر زر بدلیږي.)

هغه راباندې ملنډې وهلې وویې ویل: (ما هم دنیا لیدلې او له ډېره وخته مې لیدلې ده، څوانه زه درته زه درته یوه خبره کوم، زه ستا له تېلو او شته خرافاتو سره هېڅ کار نه لرم. ما ټول عمر د برښنا د قوت وړاندوینه کړې ده. زه پوهېږم چې د (روټ ۱۲۸) مشهورې میسا چوسیټ معجزې بوسټن ته څه کړي دي او زه درته دا په ډاډ ویلای شم چې تر اوسه د برښنا قوت په کال کې له اتو تر نهو سلنو نه دی زیات شوی، چې دا یې تر ټولو لوړه سحطه ده او معقوله یې شپږ سلنه ده.)

ما په څیر ور وکتل، تر یوه ځایه پوه شوم چې خبره یې سمه ده، څکه نو زه دفاعي حالت ته لاړم، زه پوهېدم چې د هغه قانع کول به ډېر سخت وي څکه چې زما خپل ضمیر چیغې وهلې.

(هاروړه! دا بوسټن نه دی، دا داسې هیواد دی چې تر اوسه یې خلکو برښنا نه ده لیدلې، دلته هر څه بدل دي.)

مخ یې رانه واړوه، لاس یې د څه مړه په اشاره وخوځاوه، په غوسه یې وویل : (ورځه او هر څه وپلوره، زما پکې کار نشته چې ته هر څه کوې)، د خپل مېز له شا یې څوکۍ راکش کړه او پرې کیناست : (زه د برښنا په اړه د هغو حقایقو پر بنسټ راپور جوړوم چې سم راته ښکاري، دا له هېڅ ډول دروغ اقتد ... ه لري)، بیا یې پنسل راواخیست او په کاغذ یې لیک پیل کړ.

دا یوه داسې ننګونه وه چې، سترګې مې پرې نه شوې پټولای، زه یې مېز ته

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

(که زه يو داسې راپور چمتو کړم، چې ټول يې هيله لري، يعنې تر کاليفورنيا هم ستره اقتصادي خوشالي وي او ته د برښنا د ٦٠ سلنه زياتوالي خبره وکړې چې له بوستن سره مساوي کيږي؛ نو باور وکړه چې بدل به شي.)

هغه خپل پنسل په مېز وويشت او برګ يې راوکتل : (بې ايماني، ټګي ... او ستاسو همدا کار دی.) دې سره يې زما د دفتر نورو همکارانو ته لاس ونيوه بيا يې زياته کړه: (تاسو خپلې ارواوې په شيطانانو پلورلي دي، ستاسو يوازينۍ موخه دا ده چې خلک تېرباسئ او پيسې وګټئ.) بيا يې د دروغو خندا وکړه، لاس يې تر کميس لاندې تېر کړ او ويې ويل : (زه مې د غوږ دا ماشين بندوم، چې کار وکړم.)

دې خبرو يې زه سخت ولړزولم، بهر وواتم او د چارلي په دفتر ورغلم، په نيمايي لاره کې ودريدم ، ښځي نه پوهېدم چې څه کوم، بېرته راتاو شوم، په زينو ښکته شوم، له دروازې ووتم، اسمان شين و، سترګې مې وګرځولې، پيغلې نجلۍ لمبا ختمه کړې وه او له نهر بيرون راوته، سيرنګ يې سم له ځانه تاو کړی و، پوخ عمر سړی نه و، څو ماشومانو په نهر کې لوبې کولې، يوبل ته يې چيغې وهلې او اوبه يې سره شيندلې. يوه مشره ښځه تر زنګنونو په اوبو کې ولاړه وه او غاښونه يې پاکول، هاخوا بلې ښځې کالي مينځل.

ما وې که ستونی کې مې څه نښتي دي، د سيمټو په يوې ټوټې کيناستم، هڅه مې کوله چې د نهر بد بوی ته پام ونه کړم، ډېره هڅه مې وکړه چې اوښکې وزغمم، زه په دې نه پوهېدم چې ولې خفه يم.

د هاوورډ دا خبره مې ... په غو... ږنو لګيده چې (ستاسو موخه يوازې پيسې ګټل دي) ... په اصل کې زه له خورې (ټپي) ګوتې نيولای وم.

وړو ماشومانو پر يو بل اوبه اچولې او خورې چيغې يې څلورو خواوته خپرې ... ما به ... کاوه چې څه کولای شم، څنګه به ددې ماشومانو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

غونډې بېغمه شم؟ هو ددوی معصومیت او خوښي چې مې په غور ولیده دې پوښتنې ارام نه پرېښودم، دوی خواران نه پوهېدل چې په دې چټلو اوبو کې لمبا دوی له څومره لوی خطر سره مخ کړي دي. یو په ملا کړوپ سپین ږیری سړی امسا په لاس بېټ بېټ د نهر په غاړه روان و، یوې شپېې ته ودرېد، شوخو ماشومانو ته یې وکتل، بیا یې په کړشپه خوله خندا خپره شوه.

ما فکر کاوه چې په هاوورډ باور کولای شم او که دواړه سره یو شو دا ستونزه حل کولای شو، همدې سره مې په قراره ساه واخیسته، یو کانی مې راواخیست او نهر ته مې وغورځاوه، د هغې د څپو په ختمیدو سره په ما کې د خوښۍ یوه څپه پیدا شوه، زه پوهېدم چې زه د هاوورډ په خبر ګام نشم پورته کولای، هاوورډ مشر و، ډېر تریخ و، د خپل شخصیت د جوړلو لپاره یې له ټولو شته فرصتونو ګټه پورته کړې وه؛ نو ښکاره وه چې اوس یې په دې ګام څه زیان نه لیده. خو زه ځوان وم، اوس مې ایله ژوند پیل کړی و او دا مې نه غوښتل چې پاېله مې د هاوورډ په څېر شي.

زه چې دې چټلو اوبو ته ځیر شوی وم، نو د نیو همشپایر د غرونو په سر د خپل ښوونځي منظره مې سترګو ته شوه، هلته مې خپلې رخصتۍ یوازې تېرولې، نورو ملګرو به مې له نڅا او موسیقۍ خوند اخیست او چکرونه به یې وهل، ورو ورو راباندې نهیلي زور شوه او زه یوازې شوم. په دې شپه خپل کټ کې پرېوتم، هغه خلک رایاد شول چې زما ژوند ته راغلي وو، هاوورډ، چارلي، کلاډین، این، انیار او فرینک کاکا. ما فکر کاوه چې که دې خلکو سره نه وی مخ شوی اوس به مې ژوند څنګه و؟ چېرته به وم؟ یا مې د خپل راتلونکي په اړه فکر وکړ، زه به چېرته

حم؛ ډېر فکر مې وکړ چې دا پوښتنه ځواب کړم ... چارلي خو راته ښکاره

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ویلي وو چې له ما او هاوورډ په راپورونو کې لږ تر لږه د اولس سلنه زیاتوالی ښودلو تمه لري، زه څه ډول راپور ورکړم؟بیا مې ذهن ته یوه خبره راغله چې آرام یې کړم، ما ویل چې دا خبره مخکې ولې نه رایادیده؟ ښکاره ده دا پریکړه زما نه وه. هاوورډ خو لا مخکې ویلي وو چې هغه څه به کوي، چې ښه او سم ورته ښکاري. زما په راپور یې هیڅ اغېز نه کاوه، ما خو خپلو بادارانو ته د ښې اقتصادي ودې راپور ورکولای شو او خوشالولای مې شول، خو هاوورډ بیا خپلواک و. زما کار په ماسټر پلان کوم اغېز نه درلود، خلکو راته څو ځله زما د کار ارزښت په ګوته کړ، خو زه پوهېدم چې خبره یې غلطه وه، په ذهن مې فشار کم شو او له خوبه مې ښه خوند واخیست. څو وروسته هاوورډ سخت اسهال شو، موږ زر د کاتولیک روغتون ته ور وست، ډاکټرانو دوا ورکړه او سپارښتنه یې وکړه چې زر یې امریکا ته ولیږدوو. هاوورډ موږ ته وویل چې د اړتیا وړ ټول مواد یې راټول کړي دي او په بوستن کې به ترې په اسانه راپور جوړ کړي، د تلو په وخت کې یې راته وویل : (د اعدادو او ارقامو جادوګری ته اړتیا نشته، ته که ددې اقتصادي پرمختګ د فریب لپاره هره وړاندوینه کوې ویې کړه، خو زه یې هېڅکله ددې فریب برخه نه ګرځم.)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دويمه برخه

له ۱۹۷۱ تر ۱۹۷۵ز پورې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Telegram:https://t.me/afghansalar

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

شپږم فصل

زما ځېرنیزه ونډه

له اندونیزیایي حکومت، اسیایي پرمختیایي بانک او USAID سره سره د
تړون لپاره مو باید له هغه مرکزونو لیدنه کړې وای چې په ماسټر پلان کې
یې یادونه شوې وه. ددې کار لپاره زه وټاکل شوم، چارلي خبره داسې وکړه:
(تا د امازون حالت لیدلی، ښه پوهېږې چې له حشراتو، مارانو او چیتلو اوبو
سره څه وکړې.)

له یوه موټروان او یوه ژباړونکي سره مې ښایسته ډېر ځایونه ولیدل او ډېرو
خفه کوونکو ځایونو کې پاتې شوم. له ځایي چارواکو او سیاسي رهبرانو سره
مې وکتل او د اقتصادي ودې په اړه مې د هغوی نظریات واورېدل خو دا
احساس مې وکړ چې زیاتره یې د معلوماتو له ورکولو وېرېږي. هغوی له ما
وېرېدل، همدا یوه خبره یې کوله چې له لوړو مقاماتو سره وګورئ او یا په
جاکارتا کې له دولتي ادارو او ولسمشر سره خبرې وکړئ، ما به کله ویل
چې ګني پر ضد مې کومه دسیسه جوړېږي.

داسې سفرونه لنډ وي، په دوه درې ورځو کې خپل دفتر ته هم تلم راتلم،
کومې ښځې چې دا چارې تنظیمولې یو زوی یې له ما څو کاله کشر و، نوم
یې تورزمان و خو له مور پرته نورو ټولو ورته ریزي ویل، ده په یوه ځایي
زما کار سره یې علاقه وښوده، زه وېرېدم چې
حتمن به رانه دنده غواړي، ماته یې د اندونیزیایي ژبې سبق هم پیل کړ.
اندونیزیا چې له هالنډه خپلواکي واخیسته نو د ولسمشر سیوکارنو لومړیتوب
ه باید عامه شي. په دې ټوله سیمه کې تر درې سوو
ډېرې ژبې ویل کیږي. د سیونارکو دا فکر ښه و چې اندونیزیا یو ګډ کلتور

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ته اړتيا لري چې له ډېرو وچو (جزيرو) او بې شمېره تمدنونو يو متحد هېواد جوړ کړي. د ژبپوهنې يوه نړيواله ډله يې جوړه کړه او اندونيزيايي ژبه يې رامنځته کړه، ددې ژبې بنسټ مالايي ژبه وه خو ډېر بدلونونه پکې راغلل او ګرامري پيچلتياوې يې ترې وويستې، له ۱۹۷۰ ز کال راپدې خوا خلکو دا ژبه پيل کړې وا ورسره يې خپلې ژبې هم ويلې.

ريزې تکړه ښوونکی و او ډېرې ښې ټوکې به يې هم کولې، زه په دې پوهېدم چې د شوار او هسپانوي ژبو په پرتله باشا (اندونيزيايي) ژبه ډېره اسانه ده.

ريزې يو موټرسايکل درلود او د ښار له خلکو سره زما پېژندګلوي يې خپل مسئوليت ګاڼه. يو ماښام يې راته وويل: (زه به تاته د اندونيزيا هغه مخ دروښيم چې تا لا نه دی ليدلی.) زه يې څان سره په موټر سايکل سپور کړم او روان شو.

موږ ډېرسيلونه وکړل د نانځکو ننداره، روايتي موسيقي، اورلوبه، مداري او پهېري (کهنه فروشان)، دې خلکو هر څه پلورل له زړو امريکايي منع شويو فيتو (کيسټو) نيولې تر څايي نايابه لاسي شيانو.

په اخر کې بيا يو (کافي شاپ) ته لاړو، د ځوانو نجونو او هلکانو ګڼه ګوڼه پکې جوړه وه، خولۍ يې په سر کړې وې او ويښته يې داسې جوړ کړي وو لکه په ۱۹٦۰ ز کال کې به چې په (بيټلز) ننداره کې کېدل. خو ځانګړتيا پکې دا وه چې هر يو کس پکې اندونيزيايي و.

يوه مېز ته خلک ناست وو، ريزي ورسره زما پېژندګلوي وکړه او ورسره کيناستو، د انګليسي ژبې په ويلو کې درجې بېلابېلې وې، خو ټولو ويلای شوه زما [illegible] وستايلې او ډاډ يې راکړ. د ژبې په موضوع يې بحث پيل کړ او ماته يې وويل چې امريکايان ولې زموږ ژبه نه زده

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

کوي؟ ما خوب نه درلود، ما دا وضاحت هم ونه کړ چې زه يوازينی لويديځوال ولې دلته راغلی يم، ځکه دلته هغوی ټول په ښو هوټلو او کلبونو کې چکرې وهي.

دا شپه به مې تل په ياد وي، ريزي او ملګرو يې ماسره د خپلو په خبر چلند وکړ، ددوی په ليدو مې د خوښۍ احساس وکړ. ددوی ښار، خواړه، موسيقي، لونګين سګرټ چې ددوی د ژوند برخه وه، ټوکې ټکالې، لنډه دا چې زه ددوی په هر څه کې شريک وم. داسې فکر مې کاوه چې د پيس کور شپې بيا راغلې دي. بيا مې ويل چې ولې په فرسټ کلاس (په الوتکه کې لومړۍ درجه ځای) کې سفر کوم؟ که زه په هغه کې سفر وکړم داسې ډېر ملګري به له لاسه ورکړم. شپه چې پخيده مجلس هم خوريده مانه يې پوښتنې کولې، د ويتنام د جګړې په اړه يې زما نظر وغوښت، هغوی دې (غير قانوني بريد) ډېر وېرولي وو او چې پوه شول احساسات مو سره ورته دي، نو بيا ډېر ارام شول.

زه او ريزي د شپې ناوخته مېلمستون ته راستانه شو، توره تياره وه، ما ترې له زړه مننه وکړه، د بيا ناستې ژمنه مو وکړه، يو بل ته غاړې وتو او خپلو خونو ته لاړو.

د ريزي او ملګرو بنډار يې دا شوق راکړ چې له MAIN ډلې جلا بايد ډېر وخت تېر کړم. په سبا يې زما او د چارلي ناسته وه، ښکاره مې ورته وويل چې له ځايي خلکو د معلوماتو په راټولولو کې بوخت يم، بله دا چې د راپور لپاره حقايق بايد د جاکارتا له رسمي دفترونو ترلاسه کړم؛ نو دواړو دا ومنله چې يوه يا دوه اونۍ بايد په جاکارتا کې پاتې شم.

ـ وښوده، خو ما په زړه ګوړې ماتولې چې وخت به په خپله خوښه تېر کړم، سيل به وکړم او ښو هوټلونو کې به شپې وکړم.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

جاکارتا ته چې ورسیدم عقده مې ختمه شوه، ژوند راته بل ډول ښکاریده، جاکارتا کې راته خپل امریکایي هیوادوال بل ډول ښکاریدل، ښایسته مېرمنې یې ډېرې ښې نه ښکاریدې، کړکیو ته نصب شوي سیخان ډېر ځرګند ښکاریدل، مخکې مې پرې فکر نه و کړی، د ښکلي هوټل خواړه بې خونده وو.دلته په دې هم پوه شوم چې سیاسیون او سوداګر راسره په ناسته کې څومره ځیرک وو، ما مخکې په دې خبره فکر نه کاوه خو اوس داسې فکر کوم چې ښه پرې نه لګیدم، په پېژندګلوۍ کې به یې ماته د باشا ژبې هغه لغتونه کارول چې په قاموس کې د پلټونکي او رازونو ټولونکي په معنا وو. ما ترې دا خبره پټه کړې وه چې زه په باشا ژبه پوهېږم، ژباړونکی مې هم دومره پوهېده چې په څو ټکو پوهېږم، ما یو قاموس اخیستی و، چې له دوی به جلا شوم هغه کې به مې پلټنه کوله.

ما سره څو ځله دا پوښتنه پیدا شوه چې دا القاب د ژبې پېښه وه او که د قاموس ناسم تعبیر؟ هڅه مې وکړه چې همداسې باور وکړم. خو ما چې ورسره څومره وخت تېراوه په دې پوهېدم چې زه ورته یو مداخله کار ښکارم. په دې هم پوه شوم چې ماسره د مرستې امر ورته له لوړو مقاماتو راغلی او دوی اړ دي چې ویې مني، نور زه هم نه پوهېدم چې امر به له کومه راغلی وي. کوم لوړپوړی چارواکی؟ بانکدار ؟ پوځي جنرال؟ یا د امریکا سفارت؟ زه یوازې په دې پوهېدم چې دا خلک مې خپل دفتر ته ورغواړي، ښه روغبړ کوي، چای راکوي ، مرسته راسره کوي، خو ددې ټولو کارونو ترشا یو کینه هم شته چې راسره پالي یې.زه د خپلو پوښتنو په ترلاسه شویو ځوابونو شکمن وم، ځکه ماته ناشونې وه چې ژباړونکي سره دفتر ته ننوځم او چې چاسره وغواړم ووینم. که څه هم وخت به مو له مخکې اخیسته. د کار دا ړیفاتو کې ډېر وخت ضایع کېده، ټیلیفوني کار

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په نشت حساب و. موږ اړ وو چې په ګڼه ګوڼو او تنګو کوڅو کې مزلونه وکړو او ساعتونه تېر کړو، حال دا چې ځای به رانه څو سوه متره لیرې و. هلته په رسیدو به مو ډېرې فورمې ډکولې، بیا به یو سکرټر راپیدا شو، مخامخ چلند به یې ډېر ښه و، جاوا کې دا رواج و، په موسکا به یې رانه وپوښتل چې څه ډول معلومات غواړم، بیا به د کتنې پر ځای د کتنې وخت راکول کېده. د ملاقات وخت به طبعاً څو ورځې وروسته و او وخت به دومره و چې د معلومات چمتو شوې دوسیه پکې راکړل شي، صنعتکارانو به خپل پنځه او لس کلن پلانونه راکول او بانکدارانو به اسناد لرل. دولتي چارواکو به یوازې د هغو پلانونو لست راکاوه چې ددوی په تخته به لیکلی و، عمل ته به پاتې و او اقتصادي وده به یې ډېروله. دا ټول په دې معنا وو: اندونیزیا د داسې یوې خوشالۍ په درشل ولاړ هیواد دی چې ښایي کوم بل هیواد به ددې خوشالیو خوند څکلای وي. ما یو داسې کس هم ونه لید چې په دې کار یې شک کړی وي او بدل معلومات یې راته راکړې وي. زه چې بنډونګ ته راستون شوم په خپلو تجربو مې فکر کاوه، د خفګان کومه خبره حتمن وه، فکر مې کاوه چې په اندونیزیا کې زما کار یوازې یوه لوبه ده، دا د قطعو لوبه وه چې موږ به پکې پرې پټولې. موږ پر یو بل باور نه شوکولای او نه مو پر هغو موادو باور کاوه چې یو بل سره به مو تبادله کول. دا ډېره جدي لوبه وه، اغېز یې ډېر اوږدمهالی و او کلونه وروسته به د میلیونونو خلکو په ژوند راڅرګندیده.

Downloaded By: Afghan Salar Library

اووم فصل

ازمېښت

ريزي باندونګ ته زما په راستنيدو ډېر خوښ و، راته يې ويل چې : (نن شپه دې يوې مېلې ته بوځم، دا د نانځکو تر ټولو ښه ننداره ده، ښېګا ته يې ځانګړې ننداره ده.)

په موټرسايکل يې د ښار هغو برخو ته بوتلم چې زه ترې ناخبره وم. داسې سيمو ته لاړو چې د اندونيزيا روايتي کورونه پکې اباد وو، چتونه يې له کاشي (Tiles) جوړ شوي وو، د معبدونو په څېر ښکاريدل، د استعمار د دور لوېې ودانۍ پکې نه ښکاريدې. خلک غريب وو، خو چلند يې له فخر ډک و. کالي يې زاړه و خو پاک ستره به يې اغوستل، هر ځای ته به چې تلو په ورين تندي به مو ښه راغلاست کېده. يو ځای کې ودريدو ماشومانو رامنډې کړې، زه يې لمس کړم او زما کالی يې وکتل، يوې ورې ماشومې راته د سور ياسمين خوشبويه ګل په ويښتو کې وتومبه.

موټرسايکل مو تياتر (ننداري) ته نږدې د سرک پر څنډه ودراوه، ډېر خلک راغلي وو، شپه رڼه او ښکلې وه. موږ که څه هم د پخواني بندونګ په مرکز کې وو، خو په سرکونو څراغونه وو، د اسمان رڼو ستورو سترګونه وهل، په هوا کې د لرګيو، موم پليو او لونګو خوړه خوشبو ګډه وه.

ريزي په خلکو کې ورک شو، بېرته له خپلو ملګرو سره راغی، هماغو وو چې په کافي شاپ کې موسره کتلي وو، ماته يې تود چای، کيک او سيټ Sate راکړ، سيټ يو ډول ميده شوې غوښه ده چې د موم پليو په تېلو کې سره کيږي. غوښې ته ځير شوم، ځکه يوې ښځې راته په خندا وويل چې ښېځې تازه غوښه ده، همدا اوس پخه شوې ده.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

موسیقي پیل شوه، د (ګیما دلانګ) جادوګر غږ راته د مندر د زنګونو شرنګار راياد کړ.
ريزې راته په ګپ کې ووېل: (دلانګ ټوله موسیقي خپله پیدا کوي، د هرې ژبې نانځکه پیدا کوي او بیا یې په خبرو راولي، موږ به یې تاته ژباړه وراندې کوو.)
دا ډېره ښه ننداره وه، فلکلوریکي کیسې یې له اوسني وخت سره تړلې وې.
زه وروسته پوه شوم چې دلانګ جادوګر دی، چې د مدهوشۍ یو حالت راولي او خپل کار کوي، یعنې خلک ځان سره عادت کوي، تر سلو ډېرې نانځکې وې او هر یو خپل غږ ویست، هغه شپه مې اوس هم نه هېرېږي او نه به هېره شي، پردې سربېره داسې شپه هم وه چې زما پر راتلونکي ژوند یې ژور اغېز وکړ.
د لرغوني رامایڼ له اقتباساتو وروسته یې د ولسمشر نیکس نانځکه (ګوډاګی) رامخته کړه، ښځې ورته وه، امریکایي ولس مشر ته یې د سام کاکا کالي اغوستي وو، د ستورو لرونکې لوړه خولۍ او ښایسته دریشي، ورسره یو بله نانځکه هم وه چې رسمي دفتري دریشي (Suit) یې وراغوستې وه، د دې نانځکې په لاس کې یو ډول و چې د ډالرو نښه ($) پرې جوړه شوه، په خپل اوزګار لاس یې د نیکس په سر د امریکا بیرغ داسې رپاوه لکه غلام چې خپل بادار ته پکی وهي.
ددې دواړو تر شا د منځني او لیرې ختیځ یوه نقشه را پیدا شوه، بېلابېل هیوادونه په جنګک کې راخړیدلي وو، نیکسن نقشې ته لاړ، ویتنام یې راخلاص کړ، خپل مخ ته یې رانږدې کړ، هغه چیغه کړه، چې ژباړه یې داسې وشوه (د نه زغملو وړ، ډېران، بې معنا)، بیا یې هغه په ډول کې واچاوه او ... سره همداسې وشول.

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

زه ددې په ليدو ډېر حيران شوم چې ددوی وروستي نبنه شوي هيوادونه د ليرې خيتځ کمزوري نظامونه نه دي، بلکې د منځنۍ آسيا ټول هيوادونه، فلسطين، کويټ، عربستان، عراق، شام او ايران وو، بيا افغانستان او پاکستان ته ور وګرځيد. هر ځل به يې چې کوم هيواد خپل ډول ته اچاوه، ځينې بد توري به يې ورسره کارول.

خلک ښځي په جوش راغلی وو، په ډول کې به چې کوم هيواد ورزيات شو خلکو به چيغې کړې، خندا ګانې، درد او غوسه، په يوه وخت خلکوکې همدا درې واړه ځپې ليدل کېدې. ما داسې احساس هم وکړ چې د نانځکې ځينې خبرې په خلکو بدې ولګيدې، زه لږ ووېرېدم ځکه په دوی کې زه ډېر بدل وم او د شخړې پر وخت کېدای شواى زه په نبنه شوی وی. وروسته بيا نيکسن داسې خبره وکړه چې زما سر يې را وګرځاوه:

(دا نړيوال بانک ته وسپارئ، وبه ګورو چې د اندونيزيا د شتمنۍ په تروړلو زموږ د خزانو ډکولو لپاره څه کولای شي؟) له نقشې يې اندونيزيا را واخيسته او غوښتل يې ډول ته يې ور واچوي، په همدې وخت کې له سيورې يوه بله نانځکه راووته او مخ ته راغله، دا د کوم اندونيزيايي کس ګوډاګی و چې باتک کميس او خاکي رنګ پطلون ور اغوستل شوی و، په خپلو کاليو يې يوه نبنه هم لګولې وه چې له هغه يې نوم ځرګنديده. ريزې وويل دا د بندونګ يو مخور سياستوال دی.

دا نانځکه د نيکسن او دويم کس منځ ته راغله او چيغه يې کړه: (بس يې کړئ، اندونيزيا خپلواک هيواد دی) خلکو يې په ملاتړ چيغې کړې، دې سره بيرغ لرونکي کس خپل بيرغ راواخيست او د نيزې په شکل يې د اندونيزيايي په سينه ورخښ کړ، اندونيزيايي په ډېرو سختيو مړ شو، خلکو توهينوونکې چيغې ووهلې، نيکسن او ډول لرونکې کس زموږ مخې ته

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

ودریدل، خلکو ته یې وکتل او له سهیجه ووتل.

ما ریزي ته وویل چې زه باید اوس لاړ شم.

هغه د خواخوږۍ په ډول خپل لاس زما په اوږه کېښود او ویې ویل: (مه وېرېږه، هر څه سم دي، هغوی شخصاً ناسره هېڅ کار نه لري) خبره مې زړه ته نه لویده.

بیا ټول کافي شاپ ته لاړو، ریزي او ملګرو یې داډه کړم چې د نیکسن او نړیوال بانک د ډرامې په اړه یې له مخکې معلومات نه درلودل، یو ځوان پکې وویل چې ددې نندارې په اړه څوک نه پوهېږي چې څه پکې ښودل کیږي.

ما په لوړ غږ وویل، دا ننداره یې لکه چې زما په ویاړ جوړه کړې وه، یو راته په خندا وویل، ستا خودي ښځې ډېره ده، بیا یې زه په ملا وټپولم: (ستاسو امریکایانو خپل انداز دی.)

ماته مخامخ کس راته وویل: (اندونیزیایان له سیاسته ډېر معلومات لري، امریکایان داسې ننداره نه ګوري؟)

یوه ښکلې جلۍ راته مخامخ ناسته و، په پوهنتون کې یې انګلیسي لوسته، هغې وپوښتلم : (ته خپله نړیوال بانک سره کار نه کوې؟)

ما ورته وویل چې زه له اسیاسي پرمختایي بانک او USAID اداري سره کار کوم؛ نو بیا یې وپوښتلم چې : (دا دواړه یو نه دي؟) زما ځواب ته په تمه نه ه د همدې نن شپې له ننداري سره سم نه دي؟

ایا ستاسو دولت اندونیزیا او نور هیوادونه د انګورو یوه غونچه نه ګڼي ، چې کېدای شي هغه ترې واخلي او نور وغورځوي؟ انګلستان وساته، کړه، اندونیزیا خپل ځای ته ورسوه.)

یوې بلې ښځې وویل: (زموږ د تېلو وروستی څاڅکی وزبیښئ.)

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ما غوښتل چې خپله دفاع وکړم، خو نه مې شوه کولای. ما دلته په راتګ فخر کاوه چې په یوه ځای کې د امریکا پر ضد یوه ننداره وړاندې کیږي او زه له خپل ځایه پورته نه شوم، که مې دا فکر کړی وی چې دا زما شخصیت حمله وه هم په حقه وم، ما غوښتل هغوی ته وښیم چې وګوره زه دومره جرات لرم چې دا هر څه زغمم. ما دا هم وربښکارول چې زه د خپلې ډلې یوازینی غړی یم چې بهاشا مې زړه کړې او غواړم چې ستاسو کلتور خپل کړم او تر څنګ یې مهمه خبره دا ده چېددې نندارې یوازینی بهرنی نندارچي یم، خو فکر مې وکړ چې دوی سره بحث نه کول هوښیاري ده. ددې پر ځای مې هڅه وکړه چې ددوی خبرو ته ډېر پام وکړم، زه په دې پوه شوم چې دوی څه فکر کړی چې دالانګ له ویتنام پرته یوازې مسلمان هیوادونه جلا وښودل.

د انګلیسي محصلې وخندل او یې ویل (لکه چې اصل پلان همدا دی.)

بل کس وویل: (ویتنام لنډمهالې معامله ده، لکه نازیانو ته چې هالنډ و، یوازې یوه وسیله، یا د ټوپ تخته چې پښه پرې کیښودل شي او ګام واخیستل شي.)

ښځې خپله خبرې پسې وغځوله: (اصلي هدف خو اسلامي نړی ده.)

زما نوره حوصله ختمه شوه، د اعتراض په ډول مې وویل : (تاسو دا نشئ ویلای چې امریکا د اسلام پر ضد ده.)

(ښه ؟ دا له کله؟ ته د ټواین بي (آرنولد، جي ټاین بي) په نوم خپل یو مورخ ولوله هغه په پنځوسمه لسیزه کې وړاندوینه کړې ده چې په راتلونکي پېړی کې به اصلي جګړه د پانګوالو او سوسیالیستانو تر منځ نه؛ بلکې د عیسویانو او مسلمانانو تر منځ وي.)

ما په حیرانۍ وپوښتل: (ټواین بي رښتیا داسې ویلي دي؟)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

(هو، Civilization on Trail او The world and the West ، کتابونه یې ولوله.)

ناستو کسانو یو بل ته وکتل، باور یې نه کېده چې زه به داسې کم عقله پوښتنه کوم، بیا یې خبرې داسې په قلاره پیل کړې لکه یو ناپوه انسان ته چې مخاطب وي :

(څکه چې ټول لویدیځ او د دوی مشره امریکا اوس په دې پسې راخیستې چې ټوله نړۍ ونیسي او د تاریخ تر ټولو لویه امپراتوري رامنځته کړي، دوی خپلو موخو ته ډېر نږدې دي، اوس خو یې شوروي اتحاد مخه نیولې، خو دوی به سترې شي. توان بي همدا خبره نیولې وه چې روس خو هیڅ مذهب نه لري، دا نظریه کوم بنسټ نه لري، تاریخ دا ښودلې ده چې عقیده یعنې روح او په ستر ذات د باور اصلي بنسټ دی او دا شتمني یوازې موږ مسلمانانو سره شته، د ټولې نړۍ په پرتله دا خلک موږ سره ډېر دي، تر عیسویانو هم ډېر، نو ځکه به تر هغه انتظار کوو، چې قوي شو.)

یوه بل کس یې خبره پخه کړه: (موږ به وخت ته په تمه شو او بیا به د ملار غوندې خپل ګوزار وکړو.)

زه بیواکه شوم او ومې ویل : (دا فکر هم وېرونکی دی، ددې د بدلولو لپاره موږ څه کولای شو؟)

ښځې زما سترګو ته راوکتل ویې ویل: (دومره مه ځانغوښتونکی کیږه، ته باید پوه شې چې په نړۍ کې ستاسو له مانیو او مغازو پرته نور شیان هم شته، خلک له لوږې مري او تاسو خپلو موټرو ته د تېلو په غم کې یې. ماشومان له تندې مري او تاسو د فیشن په مجلو سر ټیټ کړی دی، زموږ په څېر ملتونه د غربت او بیوزلۍ په ګرداب کې ډوبیږي خو تاسو مو د مرستې چیغې او فریادونه هم نه اورئ، څوک چې درته دا خبرې کوي به

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

هغوی ځان کړنوئ، په هغوی د انقلابي او سوسیالیست ټاپه لګوئ او غلي کینئ. تاسو دا بېوزله خلک غلامان کوئ، داسې مه کوئ، دې خواته د ټیله کولو پر ځای ورته د خپل زړه دروازې پرانیزئ، اوس وخت لږ دی، که تاسو په ځان کې بدلون رانه ولئ نو بربادي مو نصیب ده.)

تر دې خو وروځې وروسته د اندونیزیا هغه بانفوسه سیاستوال چې په ننداره کې یې د نیکسن مخه نیولې وه؛ کوم موټروان په موټر وواهه، ویې واژه او د تل لپاره ورک شو.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

اتم فصل

عیسی علیه السلام : له نوې زاویې

دا ننداره او د هغې ښځې خبرې مې تر ډېره حده [illegible]
هغه شېې زما فکر او احساس ته نوې بڼه ورکړه.

په اندونیزیا کې د خپلو فعالیتونو په غبرګون مې [illegible] کړې، خو زما احساسات پر غبرګون زورور وو، ما خپل احساسات د [illegible] تاریخ په مثالونو او بیولوژیکي غوښتنو تېر کړي وو، ما خپله [illegible] انساني اړتیاوو برخه ګڼلې وه او په دې مې ځان مطمین کړی و [illegible] انیار، چارلي او زموږ نور ملګري یوازې هغه څه کوي چې [illegible] دي، یعنې خپل او د خپلې کورنۍ لاسنیوی، په دې کې نوې خبره نشته.

خو له اندونیزیایي ځوانانو سره خبرو زه د مسئلې بل اړخ ته [illegible] ددوی له زوایې مې چې وکتل، نو داسې احساس مې وکړ چې [illegible] ځانغوښتنې پر بنسټ بهرنۍ پالیسي نه راتلونکو نسلونو ته خدمت دی او نه يې خوندیتوب پکې شته. په ساده ټکو کې یې د اوږدمهالي فکر نشت تعبیرولای شو. ددې ماهیت او ترکیبي عناصر داسې وي لکه د سوداګریزو شرکتونو کلني راپورونه او یا هم د ټاکنو پر وخت د سیاستوالو د بهرنۍ پالیسۍ لرونکې پلان.

د خپل راپور لپاره په ارقامو پسې څو ځله جاکارتا ته لاړم، هلته یوازې وم، په دې مسایلو مې فکر وکړ او په یوه کتابچه کې مې یادښتونه هم واخیستل، په هغه ښار کې ښه وګرځیدم، سوالګرو ته مې خیرات ورکړ، نڅاګرو او د کوڅو له ماشومانو سره مې خبرې وکړې.

[illegible] وخت مې د بهرنیو مرستو په څرنګوالي هم فکر وکړ. دا خبره [illegible]

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

څرګنده شوه چې پرمختللي هیوادونه مخ پر ودې هیوادونو کې د بیوزلۍ او لوږې د ختمولو لپاره څه کولای شي. ما فکر وکړ چې بهرنۍ مرستې د خدای لپاره نه وي، ددې ترشا حتمن ځینې موخې شته. دا پوښتنه راسره پیدا شوه چې دا مرستې کومه پټه موخه لري که نه او که لري یې څه بدلون باید پکې راشي؟ ما هیله لرله چې زما او نور هیوادونه به هم د نړۍ د بیوزلو او رنځورو خلکو د مرستې لپاره څه اقدام وکړي، خو په دې داړه وم چې داسې نه کیږي او که کیږي هم نو زموږ د مداخلې بنسټیز محرک به بل څه وي.

ما به تل له ځانه دا پوښتنه کوله چې که بهرنۍ مرستې د استعمار لپاره کیږي؛ نو دا ناسم کار دی؟ زه به تل چارلي غونډې خلکو ته پسخیدم، هغه پر خپل نظام دومره کلک باور درلود چې غوښتل یې په ټوله یې دنیا په شین زور ومني. زه په دې شکمن وم چې د محدودو وسایلو په لرلوسره به د نړۍ ټول خلک د امریکا په څېر ژوند ځنګه وکړي، حال دا چې په امریکا کې خپله ډېر خلک د لوږې ښکار دي او زه خو په دې هم نه پوهېدم چې د نړۍ ټول ملتونه رښتیا هم غواړي چې زموږ په څېر ژوند وکړي که نه؟

د تاوتریخوالي، خفګان، اعتیاد، طلاق او جرمونو په اړه زموږ خپلې شمېرې دا ښیي چې که څه هم موږ د انساني تاریخ په ښو ملتونو کې راځو خو کېدای شي چې زموږ په ټولنه کې خوښۍ تر نورو ډېرو لږې وي، نو بیا موږ ولې غواړو چې نور خلک دې زمونږ تقلید وکړي؟

کلاډین لکه چې ددې ټولو شیانو په اړه راته ویلي وو، هغه وخت زه نه پوهېدم چې هغه راته څه وایي. دا ټول علمي دلایل که یوې خواته شي نو زه په دې حقیقت پوهېدلی وم چې زما د ساده توب دوره پای ته رسیدلې ده، ما په خپله کتابچه (روزنامچه) کې ولیکل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

(آیا د امریکا په متحده ایالاتو یو کس هم بې ګناه (معصوم) شته؟ په دې کې شک نشته چې لوړ پوړي وګړي پکې ډېره برخه اخلي، خو دا هم حقیقت دی چې زموږ په شان میلیونونه خلک باید د اوسني وخت لپاره د وروسته پاتې هیوادونو له استعمار مستقیه یا غیر مستقیه منته وکړي. د اندونیزیا غوندې بېوزله هیواد نه وسایل او مزدوران راتلل، هغوی موږ ته کار کاوه او لږ شمېر به یې د بېرته ستنیدو جوګه پاتې کېدل. بهرنیو مرستندویه پورونو دا خبره باوري کوله چې د یوه هیواد بچې او لمسي یرغمل نیول کیږي. هغوی دې ته اړ کېدل چې خپل طبیعي وسایل زموږ شرکتونو ته راکړي، له زده کړو، روغتیا او نورو خدمتونو لاس ومینځي او زموږ پور پرې کړي. دا رښتیا ده چې د فابریکو، هوایي ډګرونو او صنعتي پارکونو د رغونې په بهانه زموږ شرکتونو له دوی د پور ډېره برخه وصول کړې ده ، خو دا فورمولونه په زیاتره ځایونو کې صدق نه کوي. دوی دا عذر وړاندې کوي چې ډېر شمېر امریکایان په دې حقایقو نه خبریږي، خو دا عذر د دوی د بې ګناهۍ استدلال نه کوي. دا خلک ناخبره دي، د ناسمو ارقامو په وړاندې کولو یې ذهن بدل شوی دی، خو بې ګناه ورته په هېڅ صورت نه شو ویلای.)

زه هم په هغو خلکو کې یم چې خلکو ته ناسم معلومات وړاندې کوم او په خپله ګناه اعتراف هم کوم.

د یوې سپیځلي نړیوالې جګړې تصور هم ځوروونکی و خو ماداسې فکر کاوه چې دا کار شونی دی. ما فکر کاوه چې که د جهاد په نوم دا جګړه ونښته؛ نو د مسلمانانو او عیسویانو به لړه او د مخ پر ودې او پرمختللیو البته مسلمانان پکې مخکې کېدای شي. موږ پرمختللي هیوادونه وسایل کاروو او مخ پر وده هیوادونه راته دا وسایل چمتو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

کوي. دا د پخواني سوداګريز استعمار په نوې بڼه تکرار و. دا یو داسې نظام و چې زورواکو پکې له محدودو وسایلو د کمزورو ډېر وسایل ترې تروړلای شول.

ما د تواین بي کتاب نه و لوستی خو له تاریخه په دې پوه شوی وم چې که له یوه ملته تر ډېره وخته د هغوی وسایل استثمار شي؛ نو بغاوت رامنځته کیږي. ما د بېلګې په ډول د امریکا انقلاب او ټام پين رایاد کړل. زما په یاد دي انګلستان چې مالیات وضع کړل دلیل یې دا ووې چې موږ به د فرانسویانو او نیوزلنډیانو پر وړاندې د خپلو کورونو دفاع کوو ، خو کوم خلک چې له دې حالته اغېزمن شوي وو هغوی برعکس بل ډول فکر کاوه.

پين په خپل ستر کتاب (Common sense) کې خپلو هیوادوالو ته یو وړاندیز کړی دی. دا په اصل کې د هماغې (اروا) تصور دی چې ځوانو اندونیزیایي ملګرو هم راته راکړی و. ده د یوه تصور ،د یوه ستر ذات په عدل باور، خپلواکۍ او مساوات درس ورکړی و، چې دا درس د انګلیسي نظام د لوړپوړې طبقې پرضد و، مسلمانانو یو پر لوی ذات باور درلود او بل یې ویل چې پرمختللي هیوادونه د ټولې نړۍ د استثمار حق نه لري. لکه څنګه چې د انګلیسي استعمار پر ضد امریکایان په یوه خبره سره راټولیدل همداسې مسلمانانو د خپل دين لپاره جګړې ته ملاګانې تړلې دي او لکه څنګه چې په ۱۷۷۰ ز کال کې انګلیسانو کړي وو، هماغسې اوس موږ هم په مسلمانانو د ترهګرۍ تور پورې کوو او تاریخ یو ځل بیا تکراروو.

زه خو وایم هغه به لا څنګه نړۍ وي چې امریکا او شوروي اتحاد پکې یرغلونه ونه کړي او خپل قوت یوازې د بیوزلۍ له منځه وړلو، زده کړو او روغتیا ته وقف کړي او له دې اسانتیاو زموږ هیوادوال هم ګټه پورته کړي.

ما تل په دې فکر کړی چې که موږ وغواړو بیوزلي ختمه کړو او خپل

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

چاپېريال وساتو؛ نو په راتلونکو نسلونو مو څه اغېز کولای شي. زه خو فکر نه کوم که زموږ مشرانو به دا فکر کړی وي چې د ژوند په خوند او اسانتیاوو یوازې د امریکایانو حق دی؛ نو بیا موږ ولې د استعمار پراخوونکی پلان عملي کوو، حال دا چې همدې استعمار سره په مبارزه مو مودې تېرې کړې دي.

په اندونیزیا کې مې وروستۍ شپه وه. له خوبه ویښ شوم، څراغ مې روښانه کړ، فکر مې کاوه چې په خونه کې راسره کوم بل څوک هم تشه، د هوټل د خونې مېزونو، څوکیو، کړکیو او کړکیو ته پرتو پردو ته ځیر شوم، سترګې ویده شوم. په خوب کې مې عیسی علیه سلام ولید، هماغسې ښکارېده لکه په ځوانۍ کې به مې چې له عبادت وروسته ورسره خبرې کولې، توپیر یې دا و چې زما په ځوانۍ کې یې ویښته سره او پوټکی سپین و خو اوس یې ویښته تور او پوټکی غنم رنګه و. هغه ټیټ شو او په کوم څه یې په خپلو اوږو پورته کړل، فکر مې وکه صلیب به وي، خو چې ومې لیدل چې د موټر ایکسل دی او د ټایر ډرم (تبی) ویورې نښتې ده، دا یې په خپل سر پورته کړی و، له تندي یې د مبلایلو غوندې وینه راڅخیده، بیا سم ودرید، زما سترګوته یې راوکتل او ویې فرمایل: (که زه بیا دې نړۍ ته راغلم نو په بل ډول به مې وګورې) ما وپوښته چې ولې؟ هغه راته وویل چې نړۍ بدله شوې ده.

د سبا رڼایي خپره شوې وه، پوهېدم چې اوس خوب نه راځي، کالي مې بدل کړل، لاندې ښکته شوم او د حوض او باغ پر څنډو وګرځېدم، سپوږمۍ لکه د څوارلسمې د جانان په مستۍ وه د ګلونو خوشبویانو په هوا کې خپې کیناستم او فکر مې کاوه چې زه دلته څه کوم؟ د ژوند پېښنو دې ډګر ته ولې راوستی یم او مهمه دا چې اندونیزیا ته یې ولې راوستی یم؟ زه په دې پوهېدم چې ژوند مې بدل شوی دی، خو دا

Downloaded By: Afghan Salar Library

معلومات راته نه وو چې دا بدلون څومره شدید دی.
له راستنیدو وروسته مې له این سره په پاریس کې وکتل چې کېدای شي اړیکې مو سره ښه شي خو په دې لنډه موده کې مو ایله جنګونه وکړل. که څه هم په دې موده کې ډېرې ښایسته او ځانګړې شپې هم راغلې خو دا مو محسوسه کړه چې زموږ غوسه او اوږدې شخړې مو یو ځای کېدو ته نه پرېږدي. پردې سربېره مې ژوند ته ځینې داسې نور عوامل هم راننوتي وو چې دې ته مې نه شول ویلای. په نړۍ کې یوازې یو داسې انسان و چې ما ورسره دا ټول مسایل شریکولای شول او هغه کلاډین وه. ما یې په اړه ډېر فکر وکړ، زه او این د بوسټون په لوګان هوایي ډګر یوځای ښکته شو او په بیک بې کې مو لارې سره جلا شوې.

Downloaded By: Afghan Salar Library

نهم فصل

د ژوند جوړولو فرصت

په اندونيزيا کې د تېرې شوې مودې اصلي ازمېښت په MAIN کې کېده. سهار تر هر څه د مخه د پروډيشنل سنټر مرکزي دفتر ته لاړم. زه هلته له لسګونو نورو کارکوونکو سره لفټ ته په تمه ولاړ وم. په همدې وخت کې خبر شوم چې د MAIN اتيا کلن اجرايوي مشر ميک هال ، انيار ته ترفيع ورکړې ده او د پورټ ليند د سيمه ايز دفتر مشر کړی يې دی. اوس مې بايد برونو زمبوټي ته راپور ورکولای.

برونو ډېر خوږ انسان و، د ويښتو د رنګ له امله به خلکو نقره يي ګيدړ باله، دا په زړه راښکون کې له مشهور فلمي ستوري کيري ګرانټ سره برابر و. دا وړتيا يې لرله چې که چا به يې واک وګواښه؛ نو ماته به يې خوړله، خپل مسلک يې انجينري وه خو په اداره او سوداګری کې يې ماستري لرله. د اقتصاد سنجونې له ټولو برخو سره بلد و. دا ذ MAIN د اليکټرو پاور ډويژن او زموږ د نړيوالو پروژ و مرستيال مسئول و. دا خبره ښکاره وه چې د دده له زوړ لاربنود او سرپرست له تقاعد وروسته به همدا نقره يي ګيدړ د هغه ځای ناستی کېده. د MAIN د نورو کارکوونکو غوندې زه هم له برونو زمبوټي ويرېدم.

د غرمې له ډوډۍ لږ وخت مخکې زه د برونو دفتر ته وغوښتل شوم، د اندونيزيا په اړه مو دوستانه خبرې اترې وکړې، بيا يې يوه داسې خبره وکړه کړ: (زه هارورډ پارکر ګوښه کوم، ډېر تفصيل ته اړتيا نشته، بس دومره پوه شه چې هغه په حقيقت سترګې پټې کړي دي.) داسې وموسيد لکه له خپل دې منفي کاره چې خوند اخلي، په دې خبره مې

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ګوتې پر یوه کاغذ ټکولې: (د کال اته سلنه: د فشار په اړه یې دا وړاندوینه کړې، څوک به یې ورسره ومني؟ دا څېړنې یې د اندونیزیا په اړه کړې ده، هلته فرصتونه ډېر او اسانتیاوې بې شمېره دي!) بیا هغه زما سترګو ته ځیر شو، موسکا یې ورکه شوه: (چارلي انګورت راته ویلي دي، ستا وړاندوینه ښځي په هدف ده او له اولسو تر شل سلنه فشار ښځی سم ثابتوي، همداسې ده؟)

ما ډاډ ورکړ چې په دې کې هېڅ شک نشته.

هغه ودرید، لاس یې ماته را اوږد کړ او ویې ویل: مبارک شه، تاته به اوس ترفیع درکړل شي.

په دې وخت کې به دا ښه وای چې ما بیرون په کوم ښایسته هوټل کې له ملګرو سره دا شېبه نمانځلې وای، خو ذهن مې له کلاډین سره بوخت و، زما تادي وه چې د خپل پرمختګ زیری او د اندونیزیا تجربې ورسره شریکې کړم. په ما یې ډېر ټینګار کړی و چې له بهرنیو هیوادونو راته زنګ راونه وهې. زه چې بېرته راغلم نو زړه مې په دې ډېر خفه شو چې پخوانی ټیلیفون یې قطع شوی و او نوې شمېره یې ما نه لرله، په همدې پسې زه هم ورک وم.

په پخواني اپارتمان کې یې یوه ځوانه جوړه (ښځه او خاوند) میشته وه، وخت د ډوډۍ و، خو زه په دې باور وم چې دواړه مې له پالنګه راجګ کړي وو، زما مزاحمت پرې بد لګیدلی و خو یوازې دومره یې راته وویل چې د کلاډین په نوم څوک نه پېژني. ما د کور خاوند ته ځان د کلاډین د تره زوی ور وپېژاند او د معلوماتو هڅه مې ترې وکړه، خو د هغوی له اسنادو ښکاریدل چې په دې نوم کومې ښځې ته یې کور په کرایه نه دی ورکړی او د کورنۍ ... په پروډشنل
ي وو چې چاته به مې نوم نه ښیي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

سنټر کې MAIN ته اړوند دفتر کې راته وویل شول چې دا نوم ورسره نه دی ثبت شوی، یوازې دومره یې وویل چې یوه ځانګړې مشاوره لري خو ماته یې نه شي ښودلای.

تر ماز‌یګره سترې شوی وم او زړه مې هم ګډوډ و او تر دې سخته دا چې اوږده سفر مې ذهن ښځي خراب کړی و. زه ښرته خپل تش کور ته راغلم، چوپتیا خپره وه، یوازیتوب خوړلم، فکر مې کاوه تولو پرېښی یم، خپل پرمختګ راته بې معنا ښکاریده او کله به مې داسې فکر کاوه چې زما په غاړه کې یوه لوحه ځړېږي او . لیکلي مې دي چې زه د پلورلو توکی یم.
نهیلی په کټ کې پریوتم کلاډ..ر ٥ وکارولم او پرې یې ښودم، څو ساعته مې تشو دیوالونو ته کتل، یا مـ ل ځان سره قوي اراده وکړه چې نهیلی ته به نه تسلیمېږم او دې سره مې دحپلو احساساتو دریڅې بندې کړې.

بالاخره پر ځان واکمن شوم، پاڅېدم، یو بوتل بیر مې وڅښل او تش بوتل مې په مېز وویشت، له کړکی مې بیرون وکتل، په کوڅه مې لکه چې هغه ولیدله چې ما خواته را روانه ده، زه دروازې ته روانیدم، خو یو ځل بیا مې ور وکتل، ښځه رانږدې شوې وه، ښایسته وه، په لاره تګ یې ښځي کلاډین ته ورته و خو کلاډین نه وه. زړه مې ډوب شو، احساسات مې اول په غوسه او بیا په وېره واوښتل.

په مخ کې مې د کلاډین څېره راڅرګنده شوه، په ګولیو سوری سوری شوه او ولویده، هغه ووژل شوه! پام مې بدل کړ، د ویلیم څو ګولی مې واچولې او پریوتم.

اداري یوه زنګ له خوبه راویښ کړم، ددې ځانګې مشر مورمینو ښښه وغوښته چې زما خوب یې راخراب کړ، خو ویې ویل چې نن مازیګر بایددفتر ته راشې، تاته یوه خبر لرم.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

زه د هغه له وینا سره سم دفتر ته ورسیدم، ومې لیدل چې برونو له خپلې ځمنې هم یو څه زیات کړي دي، زه یې نه یوازې دا چې د هارورډ په ځای ټاکلی وم؛ بلکې موقف مې هم د ارشد اقتصادپوه شوی و، دې سره مې امتیازات هم لوړ شوي و، خو خبرې خوشالي رانه کړه.

مازیګر مې خان سره جانګی (نېکر) او بیر واخیستل او د چارلیست سیند په غاړه ګرځېدم، هلته کیناستم، د بادباني کښتیو سیل مې وکړ، غوښتل مې چې د اورد سفر او ستړیا ترخه رانه هېر شي. ما خان ته، دا قناعت ورکاوه چې کلاډین راسره یوازې یوه رسمي کاري اړیکه لرله او اوس به بل ماموریت ته تللې وي. تل یې په چُپ اوسېدو ټینګار کاوه. کېدای شي خپله راته زنګ راووهي، مورمینو ربښتیا ویل زما ستړیا او افکار سره لیرې شوي ووه.

په څو راتلونکو اونیو کې مې هڅه کوله چې د کلاډین په اړه فکر ونه کړم.

خپل ټول پام مې دې ته کړ چې د اندونیزیا د اقتصادی حالت راپور څنګه ولیکم او د هاوورډ په وړاندوینه کې څنګه سمونه وکړم. ما په هماغه ډول شننه چمتو کړه چې مشر مې غوښته، یعني د بند له کار خلاصیدو وروسته په هر کال کې د برق په مصرف کې نولس سلنه زیاتوالی، ترې وروسته اتو کلونو کې اوولس سلنه او پاتې نورو پنځه ویشتو کلونو کې پنځلس سلنه.

د پور ورکولو د نړیوالو ادارو په ناسته کې ما د خپلې مطالعې لنډیز وړاندې کړ. د هغوی کارپوهانو ډېرې جامع او سختې پوښتنې وکړې، دې وخت کې زما احساسات په اوسپنیز هوډ واوښتل، هماغسې لکه ښوونځي کې مې چې ښودلي وو، د بغاوت پر ځای له ټولو د مخکې کېدو اراده، خو د کلاډین یادونه رانه چاپېر وو. په ناسته کې یو ځوان و چې په آسیايي پرمختیايي بانک کې یې دنده لرله، ده غوښتل چې لوی، نرم وګتي، زه یې چې څو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

پرلپسې ساعتونه ښه په عذاب کړم نو د کلاډين هغه نصيحت راياد شو، چې ويل يې: (په راتلونکو پنځه ويشتو کلونو ځوک پوهېږي، چې څه به کيږي، هسې هم تخمين دی، نه هم بايد دومره ښه اوسې لکه ځومره چې دې سيال دی ، اصل شی پر ځان باور دی.)

زه په دې باوري شوی وم چې په خپل کار کې تکړه يم، ځکه کومو خلکو چې زما په کار نظر وركاوه او پرېکړه يې پرې کوله، تر دې ټولو مې په مخ پر وده هيوادونو کې ډېر ژوند کړی و او دې هېڅ توپير نه کاوه چې د ځينو عمرونه يې زما دوه چنده وو. زه په امازون کې وم او د جاوا تر هغو سيمو تللی يم چې بل ځوک ورته شايد زړه ښه نه کړي. ما ځينې داسې روزنې هم اخيستې وې، راته يکې ويل شوي وو چې لوړپوړي چارواکي بايد څنګه په خپلو خبرو او مهمو ټکو پوه کړم. په دې هم ډاډه وم چې د نوي نسل زلمی يم او زموږ ټول کار له اعدادو او شمېرو سره دی. د اقتصاد په باريکيو هغه زلمی چې د خپلو هيلو او غوښتنو پر مټ يې په ځوان عمر کې د خپلې بريا وزرې ورېولې، مخکې او د رابرټ مکينا مارا تر زړه ورسيد. رابرټ مکينا مارا، دا هغه کس دی چې د اعدادو او ارقامو، امکاناتو، د منلو نظر او حسابي ماډل (نمونې) پربنسټ يې ځانته د شهرت مانۍ رغولې وه. خو زه فکر کوم چې په دې کار کې يې دخپلې انا (خودۍ) پربنسټ ولاړ جرات هم شامل دی.

ما غوښتل چې له مکينا مارا او خپل مشر برونو، دواړو نه تقليد وکړم. له مکينا مارا مې د خبرو کولو چل زده کړ او حرکات مې له برونو راخپل کړل، پړدې سربېره مې ددې له ځانګړې ادا او په لاس کې راځوړند لاسي بکس هم ډېره ګټه واخيسته. ځان پسې چې مخ واړوم په خپلو ترخو حيران شم، حقيقت دا دی ... زما مهارت بېخي محدود و، زما په زده کړو کې چې کوم

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram: https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

[illegible] په [illegible] مرات پوره کړ. له نیکه مرغه دا سکه وچلیده [illegible] ... دي ولې زما راپور ومانه.

[illegible] مې بیا د تهران، کاراکاس، کویټې ملا، لندن، ویانا او واشګتن کې په بې شمېره [illegible] کې ګډون وکړ، له ډېرو مهشورو خلکو سره مې ولیدل چې [illegible] ایران شاه، د بېلابېلو هیوادونو پخواني ولسمشران او مکینا مارا هم [illegible] د نومړني نبوونځي په څېر ډېر خلک وو، زه په دې حیران وم چې [illegible] د نوې دندې او د پور ورکولو په نړیوالو ادارو کې تر بریا وروسته راسره [illegible] د خلکو چلند بدل شو.

په [illegible] کې د پاملرنې اصلي مرکز زما رئیس و. ما ځان د یوه میرلن په شکل [illegible] چې پر یوه هیواد جادويي امسا وهم، هغه ځایونه روښانوم او صنعت پکې دسمسورو ګلونو غوندې راټوکوم. بیا دا جادو مات شي. ما چې [illegible] د ځان [illegible] تر لاس لاندې خلکو محرکات وشنل نو ځان سره مې وویل چې په اندونیزیا کې د چټل نهر په غاړه چې کوم خلک ژوند کوي، د هغوی پر ستونزو د پوهېدو او له منځه وړلو لپاره د بې شمېره القابو او تحصیلي [illegible] اړتیا نشته. زه په دې باور وم چې د اعدادو او ارقامو دا جادو به انسان په راتلونکي کې له ستونزو سره مخ کوي. زه به چې څومره په هغو [illegible] پوهېدم چې پرېکړې به یې پر ټولې نړۍ اغېز کاوه؛ همدومره به مې د هغوی په موخو او ړتیا هم شک پیدا کېده. زه چې کله هغه خبرې د [illegible] د [illegible] شاته ناستې وګورم نو خپله غوسه نشم قابو کولای.

[illegible] دا [illegible] بدله شوه، ورو ورو پوه شوم چې دا خلک د خپل کار په [illegible] د چارلي په څېر دوی ټولو هم ویل چې کمونیزم او [illegible] دوی دا خبره نه منله چې دا دواړه قوتونه ددوی [illegible] په غبرګون کې رامنځته شوي دي. دوی فکر [illegible] په غبرګون کې رامنځته شوي دي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

کاوه، چې د خپل هیواد، خدای او اولاد پر وړاندې ځینې مسئولیتونه لري او ترسره کولوپاره یې باید دا نړۍ د پانګوالۍ خواته کش شي. ددې تر څنګ د سولې د بقا Survival of the fittest له نظریې سره هم تړلي وو، دوی فکر کاوه چې له نیکه مرغه د یوې جونګړې پرځای په ممتازه طبقه کې پیدا شوي . دا یې مسئولیت ګاڼه چې خپله نیکمرغي راتلونکو نسلونو ته هم ولېږدوي. ددوی په اړه زما نظر د تردید ښکار و، کله به مې دسیسه کوونکې بلل او کله به مې ویل چې دوی غواړي په ټوله نړۍ قبضه او انحصار وکړي. ورو ورو مې امریکا له کورنیو جګړو وړاندې (وډېریو) سره تشبیه کړه، دا هغه خلک وو چې یوه ضعیفه نظام کې راټول وو، فکر او ګټې یې شریکې وې، دا هغه خلک نه وو چې پټ کمینونه به یې نیول. دا ټولواکه او د غلامانو په شتون کې رالوی شوي وو. ددوی په ختیه کې دا خبره ګډه شوې وه چې ګني په کافرو (بې دینو) ځارنه وکړي او د بادارانو د مذهب او د ژوند د ډول له مخې پکې بدلون راولي. که کوم خلک به یې د فلسفیانه نظر له مخې د غلامۍ مخالف هم وو، بیا به یې هم دا حالت د شرایطو له مخې جایز باله. دوی ویل که دا نظام ختم شي په اقتصادي او ټولنیز نظام کې به ګډوډي رامنځته شي. نن سبا د لویو شرکتونو خاوندان هم په همدې فکر دی او یاد چوکاټ کې مناسب ګڼي.

ما په دې هم فکر پیل کړ چې جګړه، د وسلو تولید، له سیندونو اوښتل او د تمدنونو چپه کول د چا په ګټه دي؟ ما سره دا پوښتنه هم پیدا شوه چې د لوږې، ناروغۍ او چټلو اوبو له لاسه خلک ومري نو ګټه یې چاته رسیږي؟

چې اوږدمهاله ګټه خو به یې حتمن چاته رسیږي؟

خو لنډ مهالې ګټه یې هغو ته ده چې په لویو لویو پوستونو کار کوي، لکه زما رئیس او زه، له مادي اړخه خو همداسې ده.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دې نه څو پوښتنې راپيدا شوې، دا حالت ولې راغی؟ دومره دوام يې څنګه وکړ؟ آيا څواب يې هماغه پخوانی متل (د سستو مال د چستو) دی؟ يعنې واکمنه ډله غواړي چې همدا نظام دوام وکړي.

دا ځواب به شايد نيمګړی وي، چې يوازې قوت ګني ددې حالت د دوام لامل دی؟ که څه هم پورته متل نه ډېر څه څرګنديږي خو زه داسې فکر کوم چې د جبر ډېر شمېر نور قوتونه هم کار کوي. د اقتصاد د ليسې يو ښوونکی مې رايادېده، چې له شمالي هنده راغلی و. هغه به موږ ته پر محدودو وسايلو، د اړتيا پر زياتېدو او د جبري کار په اصولو لکچر راکاوه. د هغه د فکر له مخې په سلسله مراتبو ولاړو ټولو پانګوالو نظامونو کې د امر (حکم) يوه سخته لړۍ وي، په دې نظام کې څو لوړپوړي چارواکي د ښلابښلو سطحو ماتحتو کارکوونکو او تر ټولو ټيټه درجه کارونکو يو لښکر کنټرول کوي. په اقتصادي اصطلاح کې همدا د کارکوونکو لښکر په اصل کې غلامان دي. بلاخره په دې پوهېږو چې دا نظام روان دی او موږ يې ملاتړ په دې خاطر کوو،چې شرکتونو يو باور راکړی دی او هغه باور دا دی چې خدای غواړي دا کاروباري خلک دې د پانګوال نظام په لوړو پوړيو کې وي، خپل پلويان دې وګوماري او په ټوله نړۍ دې د خپلو ګټو دا نظام حاکم کړي.

موږ لومړي خلک نه يو چې دا کار کوو، موږ نه مخکې خلکو هم کړی دی، په تاريخ کې يې نوملړ ډېر اورږد دی، د شمالي افريقا لرغونې امپراتورۍ، منځنی ختيځ، آسيا، پرويشيا، يونان، روم، صليبي جنګيالي او د کولمبس له دور وروسته ټولو اروپايي نظامونو همدا کار کړی. د استعمار همدا عمل تل د لوږې، وژنو، قحطۍ، بربادۍ او نسل وژنې لامل شوی او اوس هم داسې کوي. دې حالت ته د همدې امپراتوريو د خلکو په ضمير د پرمختګ په

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

نوم یو بار اچولی دی او په ټولنه کې یې نارامي زیاته کړې ده. ددې پاڼله دا ده چې د انساني تاریخ تر ټولو لوړ او ستر تمدن نن د ځان وژنې، نشه یي توکو او نورو بدمرغیو په لومړي قطار کې ولاړ دی.

ما په دې پوښتنو ښه فکر وکړ، خو په دې ټولې لړۍ کې ددې هر څه شاته په خپله ونډه مې فکر ونه کړ. د ځان په اړه مې یوازې دا فکر وکړ چې دا پوښتنې د یوه اقتصادي جنایتکار نه؛ بلکې د یوه ارشد یا مشر اقتصادپوه په توګه کړي دي. ماته دا هر څه ډېر پر ځای او جایز ښکاریدل. که د جواز تصدیق ته یې اړتیا وای نو زما د پیسو سند یې شاهد و. ماته ټولې پیسې د MAIN یوه شخصي شرکت راکولې. NSA، یا بلې دولتي اداره مې نه مې یوه تکه هم نه ده اخیستې، په دې دلایلو مې ځان تر یوه حده مطمئین کړی و.

یو مازیګر برونو خپل دفتر ته وروغوښتم، زما د څوکۍ شاته راتاوشو، په اوږه یې لاس راکیښود او ویې ویل: تا ډېر ښه کار کړی دی، ددې د مننې په توګه درته د ژوند جوړولو یوفرصت درکوم، دا فرصت هغه خلکو ته هم په سختۍ نصیب کیږي چې ستا دوه چنده عمر لري.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

لسم فصل

د پانامې اتل ولسمشر

دا د ۱۹۷۲ ز کال د اپریل میاشتې کیسه ده. په دې باراني شپه زه د پانامې په نړیوال هوايي ډګر (توکومین Tocumen) کې ښکته شوم. د هغو ورځو له رواج سره سم موږ څو تنه لوړپوړي چارواکي په یوې ټکسي کې سپاره شو. دا چې زه په هسپانیوي ژبه پوهېدم مخ کې څوکۍ کې کېناستم. له ښیښې مې بهر کتل، په یو ځای کې پر یوې لوحې د یوه سړي انځور رابښکاره شو، پراخه ټنده او روښانه سترګې یې ښکارېدې، خولۍ یې کږه په سر کړې وه، ما وپېژنده، همدا د پانامې نوی اتل و او عمر طوریجو Omar Torrijos نومېده. ما سفر ته دخپل معمول له مخې چمتوالی نیولی و، یعنې د بوسټون د عامه کتابتون د ریفرنسونو برخې نه مې پوره ګټه اخیستې وه. زه پوهېدم چې طوریجو ولې په خلکو ګران دی، یو لامل یې دا و چې د پانامې د خپلواکۍ او پر کانال د خپلې واکمنۍ کلک پلوي وو. ده ژمنه کړې وه چې په خپل حکومت کې به پانامه له شرمیدلي تیندکه حتمن خلاصوي.

پانامه تر کانال کیندلو دمخه د کولمبیا برخه وه، په همدې وخت کې مشهور فرانسوي انجینر فردینانت لیسپس پرېکړه وکړه چې د منځنۍ امریکا په خاکنا کې به یو نهر کني او له دې لارې به اتلانتیک سمندر له اقیانوس سمندر سره تړي. ۱۸۸۱ ز کال کې فرانسوي انجینر په دې سترې پروژې کار پیل کړ او په همدې وخت کې له پرلپسې ستونزو سره مخ شو. بالاخره دا پروژه په ۱۸۸۹ ز کال کې د مالي ستونزو له امله ودریده، دا ناکامي په خپل ځای خو له همدې امله تهیودر روز ویلټ یو بل خوب ولید. د شلمې پېړۍ په پیل کې د امریکا متحده ایالاتو له کولمبیا یوه غوښتنه وکړه. دا

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

غوښته د یوه تړون وه چې له مخې به یې خاکنا د شمالي امریکا یوه کنسرسیوم ته سپارل کیږي، خو کولمبیا دا غوښتنه رد کړه.

دا د ۱۹۰۳ ز کال خبره ده چې ولسمشر روز ویلټ د ناشوایل په نوم یوه پوځي بیړۍ هلته ولیږله. پوځیانو د ځایي پوځ یو قوماندان وواژه، پانامه یې یو خپلواک هیواد اعلان کړ او یو لاسپوځې حکومت یې رامنځته کړ. د پانامې کانال لومړي تړون لاسلیک شو، له مخې به یې د کانال دواړو خواو ته یو امریکایي زون (ساحه) رامنځته کیږي، د امریکا پوځي مداخلې ته قانوني رنګ ورکړل شو او په عملي توګه په دې خپلواک هیواد امریکا قابضه شوه.

د حیرانتیا خبره دا ده چې پر تړون د امریکا د بهرنیو چارو وزیر HAY او یو فرانسوي انجینر فلپ بناو واریلا هم لاسلیک کړی و، چې دا خپله د اصلي تیم (ډلې) غړي هم وو. د پانامې د یوه وګړي لاسلیک هم پرې نه و، اصلي خبره دا ده چې پانامه په شین زور له کولمبیا جلا شوه، لامل یې دا و چې دوی تړون وکړي، د امریکا لاس پوځي شي او دا تړون په اصل کې د یوه امریکایي او فرانسوي تر منځ شوی و. که تېر وخت ته وګورو نو دا ښکاري چې پیل یې هم یوه معجزه غوندې وه. ۱

تر نیمې پېړۍ ډېر وخت د پانامې په تورو او سپینو هغه د ګوتو په شمېر پانګوال واکمن وو چې امریکا سره یې نږدې اړیکې لرلې. دا کینې لاسي چارواکي وو، هر هغه ګام یې پورته کړ چې د امریکا ګټې یې تضمینولې. د لاتینې امریکا دچارواکو په څېر د پانامې چارواکي هم له واشنګټن سره جوړ وو او د امریکا د ګټه لنده معنا د هر هغه حرکت ځپل وو چې د کمونیزم ورځ ترې ښکاره. پر دې سربېره نیمه نړۍ کې په کمونیزم ضدو حرکتونو کې ای ایس ای او NSA مرسته کوله. له لویو سوداګریزو امریکایي شرکتونو (لکه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

راک فیلر سټنډرډ ایل کمپني، یونایټډ فروټ...) سره مرسته کول هم ددوی مسئولیت و. دې حکومتونو فکر کاوه چې که له خپل ملت سره مرسته وکړي، هغوی به له اقتصادي پلوه ښه، په خیټه ماړه شي او له احتیاجه خلاص شي؛ نو دا به ګڼي د امریکا د ګټو ضد خبره وي.

ددې خدماتو په بدل کې د پانامې حکمرانې طبقې په ډېرو ډالیو او امتیازاتو نازول کېدې. پانامې په ۱۹۰۳ ز کال کې خپلواکي اعلان کړه او تر ۱۹٦۸ ز کال پورې امریکایي پوځونو څو څو ځله د ددې کورنیو د ګټو ساتلو لپاره د هیواد په ملکی مسایلو کې مداخله وکړه. هغه وخت ما په اکوادور کې کار کاوه، چې د پانامې په تاریخ کې ناڅاپي بدلون راپیل شو، د یو انقلاب په لړ کې د پانامې د وروستي آمر ارنلفوآرایس حکومت چپه شو او عمر طوریجو د ولسمشر په توګه راڅرګند شو. ده خپله په انقلاب کې عملي ونډه نه وه اخیستې . ۲

د پانامې په ټیټې او منځنۍ طبقو کې طوریجو ته په درنه سترګه کتل کېدل. خپله هم د سینتیا په یوه کلي کې رالوی شوی و او له مور او پلاره یې زده کړې کړې وې. د ملي ګارد په کړښو کې یې چټک پرمختګ وکړ. نیشنل (ملي) ګارډ د پانامې لومړی پوځي یونټ و چې ٦۰ مه لسیزه کې په غریب ولس کې ډېر مشهور شو، له بیوزلو خلکو سره د ډېرې خواخوږۍ له امله د طوریجو شهرت پیل شو، هغه به په کوڅو کې ګرځېده او عامو خلکو سره به یې لیدل، سیاسیونو هغو ځایونو ته د تللو فکر هم نه کاوه. اوزګارو خلکو سره به یې د کار په پیدا کولو کې مرسته کوله او زیاتره به یې له خپله جیبه هغو کورنیو سره مرسته کوله چې ناروغي یا بله کومه ستونزه به یې

له ژوند سره دده مینه او بیوزلو سره مرسته یې یوازې تر پانامې محدوده نه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

وه، بلکې له پولو هم اوښتې وه، ده ویل چې که څوک د کومې ستونزې له امله ددوی هیواد ته راځي نو بې له عقیدوي توپیره به تابعت ورکول کیږي. په دې کې د دواړو سیاسي افکارو خلک شامل وو. د چیلي د پینوشي مخالفین چې کیڼ اړخي وو او د کاسترو ښي لاسې مخالفه ګوریلا ډله دواړو ته دلته پناه ورکړل شوې وه. ډېرو خلکو دا د امن ښنه ګڼله. ددې ځانګړنو له امله طوریجو په نیمه کره کې ډېر زیات مشهور شوی و. ورو ورو یې دا شهرت پسې زیاتېده او طوریجو یو داسې مشر و چې خپل ژوند یې شخړو حل کولو ته وقف کړی و. دې مخالفتونو د لاتیني امریکا هیوادونه د یو بل پر ضد درولي وو. مثلاً هندوراس، ګونتې مالا، آل سولیدرو، انکاراګوا، کیوبا، کولمبیا، پیرو، ارجنټاین، چیلي او پیراګوی.

د طوریجو وړوکې هیواد یوازې دوه میلیونه نفوس درلود او د ټولنیزو اصلاحاتو یوه بېلګه وه. دا هغه انسان و چې نړیوال رهبران یې له یوه نوي جوش او ولولې سره بدل کړل. په دې نړیوالو رهبرانو کې د قذافي په څېر امپراتور هم و او تر څنګ یې هغه خلک هم وو چې د شوروي اتحاد د ویشلو نقشې به یې جوړولې. ۴

په پانامه کې مې دا لومړی شپه وه، ترافیکي اشارې ته ودریدو، پورته په لوحه ددې شخص تصویر راځړیده او سترګې یې ماته نیولې وې. زه ترې ډېر زیات اغېزمن وم، ښایسته، زړور او زړه راښکونکی شخصیت و. په بوستون کتابتون کې مې چې څومره وخت تېر کړ په دې خبره پوه شوم چې دا شخص په خپلو باورونو ډېر کلک ولاړ دی. په خپل تاریخ کې یې دا لومړی ځل و چې پانامه د واشنګټن یا بل هیواد برخه نه وه. طوریجو د چین او شوروي هېڅ یوې خبرې ته غاړه کېښوده. په ټولنیزو اصلاحاتو یې ې لارې یې بیوزلو خلکو سره مرسته کول غوښتل. خو

Downloaded By: Afghan Salar Library

خانګړې خبره پکې دا وه چې له کمونیزم سره هم ډېر جوړ نه وو. په دې او مخالفینو سره یې ملګري نه کوله.

په بوستون کتابتون کې مې یوه داسې خانګړې مجله هم تر سترګو شوه چې طوریجو یې بیل ډول شخصیت معرفي کړی و. مجلې ویلې وو چې طوریجو د امریکا د زبرځواکۍ د لیوالتیا په ختمولو د لاتیني امریکا هیوادونو تاریخ بدلولای شي. لیکوال بیل له Manifest Destiny دا نظریه په ۱۸۴۰ ز کال کې په امریکایانو کې ډېره مشهوره وه او منځپانګه یې دا وه چې د شمالي امریکا فتح د الله تعالی لخوا ټاکل شوی تقدیر دی. دا د انسان نه؛ بلکې د خدای پرېکړه ده چې اندین (ځایي اوسېدونکي)، ځنګلونه او مبنې له منځه یوړل شي. پردې سربېره د سیندونو مخې تاوول او له مزدورانو او طبیعي سرچینو یې استثمار هم ددې الهي پرېکړې یو جز ګڼل کېده.

دې لیکنې زه اړ کړم چې ټولې نړۍ ته د امریکا د لید په اړه فکر وکړم. په ۱۸۲۳ز کال کې ولسمشر جیمز مونرو د Monroe Dectorine نظریه وړاندې کړه، پر دې یې ګام واخیست او دویم قدم یې د تقدیر لیک Manifest Destiny نظریه شوه. له ۱۸۵۰ نه تر ۱۸۶۰ کلونو پورې له همدې نظریې ګټه پورته شوه او له مخې یې وویل شول چې په ټوله نیمه کره د امریکا خانګړی حق دی. دا هم پکې راغلي وو چې که په منځنۍ او شمالي امریکا کې کوم هیواد دا پالیسي ونه مني برید پرې کېدای شي. ټیډي روز ویلیټ د همدې نظریې له مخې په ډومنیکن جمهوریت او وینزویلا کې د مداخلې جواز ترلاسه کړ. بلاخره له کولمبیا د پانامې تش په خوله (خپلواکي) هم د همدی نظریې پایله وه. تر دې وروسته د امریکا د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

جمهور رئیسانو یوه بله لړۍ پیل شوه، دوی هم په همدې نظریې د عمل په ترڅ کې د دویمې نړیوالې جګړې تر پایه خپل بین الامریکایي فعالیتونه نیمه پراخه کړل. د شلمې پیړۍ په وروستۍ نیمایي کې چې امریکا له کمونیزم نه خطر احساس کړ همدغه نظریه یې په ټوله نړۍ کې خپره کړه چې ویتنام او اندونیزیا یې د یادونې وړ هیوادونه دي. ۵

اوس داسې ښکاریدل چې د امریکا په لاره کې یوازې یو کس ولاړ دی. زه پوهېدم چې دا لومړی کس نه دی. تر دې مخکې کاسترو او آلیندې هم همداسې کړي وو. خو د طوریجو ښه والی دا و چې له کمونیزم نه یې جلا کار کاوه او دا دعوه یې هم نه کوله چې دده خوځښت (تحریک) ګني کوم انقلاب دی. ده به ساده خبره کوله چې پانامه خپل حقونه لري او یو حق یې پر هغه کانال واک دی چې همدا هیواد او ددې هیواد خلک یې په دوو برخو ویشلي دي. تر څنګ به یې دا هم ویل چې ددوی حقونه هم د امریکا د حقونو هومره قانوني او سپېڅلي دي.

طوریجو په دې هم نیوکه کوله چې د کانال دواړو خواو ته پرته امریکایي ساحه کې یو ښوونځي او یوه پوځي اکاډمي جوړ شوي او له کلونو راهیسې یې د لاتینې امریکا د چارواکو اولادونو ته د زده کړو بلنه کیږي. له شمالي امریکا بهر بله داسې هیڅ اداره نشته چې ددې ادارو سیالي دې وکړای شي. دلته دوی ته د جګړو، پوځي ماموریتونو او وسلو روزنه ورکول کیږي. موخه یې دا وه چې کمونیزم سره مبارزه وکړي او خپل د نفتو شرکتونه او نورې پانګې خوندي وساتي. دوی ته دا فرصت هم ورکول کېده چې له لوېدیځه امریکا د چارواکو سره نږدې اړیکې جوړې کړي.

دې اساسیاوو ته نه حو شتمنو کورنیو پرته، د لاتینې امریکا ټولو وګړو په بده سترګه کتل. ددې ادارو په اړه ویل کېدل چې وژونکې ډلې (Death

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

Squad) او خورونکي (Torturers) روزي او همدا خلک بیا د نړۍ په ډېرو ملتونو کې ډله ایز نظامونه رامنځته کوي. طوریجو ښکاره اعلان وکړ چې د پانامې د کانال په څنډو کې داسې روزنیزې ادارې نه شي زغملای. ٦
د ښایسته جنرال خبره او ترې لاندې لیکل شوی شعار مې چې ولیدل نو په زړه مې وېره ننوته.
شعار و چې:
(د عمر فکر خپلواکي ده او تر اوسه داسې توغندی نه دی جوړ شوی چې فکر ووژني.)
ما فکر کاوه چې په شلمه پېړۍ کې لا د پانامې کیسه پای ته نه ده رسیدلې خو طوریجو کوم ستونزمن یا غالباً د یوې غمېزې حالت ته روانه کړې وه.
له ترافیکي اشارې چې تېر شو په خپل موقف مې فکر وکړ، زه دلته د یوه ټرون پوره کولو لپاره راستول شوی وم. دا ټرون په راتلونکي کې د MAIN لومړی ستر حقیقي پرمختیایي ماستر پلان و. ددې پلان له مخې په دې واړه هیواد کې نړیوال بانک، نړیوال پرمختیایي بانک او USAID ادارو ته د میلیونونو ډالرو د پانګونې جواز په لاس ورته. دا یو دام و چې پکې له ښکیل کېدو وروسته به پانامه په پورونو کې ډوبېده او بېرته به خپل لاس پوڅي حالت ته ستنیدله.
ټیکسي چې روانه شوه د جرم د احساس یوه قوي څپه راباندې راغله، خو زر مې په شا وتبموله. اوس مې د څه پروا لرله؟ د جاوا په معامله کې مې لاس اورد کړی و. ځان مې پلورلای و ... اوس مې نو د ژوند جوړولو له ټولو فرصتو ښه ګټه اخیستی شوه. په یوه څپه کې زه ښه مشهور، شتمن او واکدار کېدای شوم.

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې

۱ د لا ډېرو معلوماتو لپاره لاندې کتابونه ولولئ:

- "The path Between the Seas: The Creation of the panama canal ۱۸۷۰-۱۹۱٤"- David Mc Cullough.
- "Protrait of the Panama Canal: From construction to the Twenty-First Century: William Frair.

۲

"Zapta Petorbeum Corp." "Fortun" اپریل میاشت ۱۹۵۸ مخ ۲۴۸.

- "Initiative in Enegry: Dresser industries, inc, ۱۸۸۰-۱۹۸۷" Darwin Payne.
- Inside job: The Looting of America's savings and loans"- Stere pizzo.
- "Dark Alliance: The CIA, the Contras, and the Crack Cocaine Explosion"- Gary Webb.
- "They Will Be Done, The conquest of the Amazon: Nelson Rockfeller and Evangelism in the Age of Oil"- Gerard Colby Charlotte Dennet.

۳

- "The Memoirs orf Manuel Noriega, America's prisoner"- Manuel Noriega with Peter Eisner.
- "Omar Torrijos herrara, Ideario.
- "Conversations With the General" – Graham greene.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

٤

- "Conversations with the General" - Graham Greene.
- "The Memoirs orf Manuel Noriega, America's prisoner". Manuel Noriega with Peter Eisner.

٥

- " A Language Older then words" Dirrick Jensen.

٦ د ۴ شمېرې لاندې یاد شوي کتابونه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Telegram:https://t.me/afghansalar

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

یوولسم فصل

پانامه د قزاقانو پر وړاندې

په سبا راته د پانامې حکومت یو کس د چکر راکولو لپاره راواستاوه. نوم یې فیډل و او په ما دستي ښه ولګېد. دا لوړ دنګ سړی په لیدو کې ښه درون او خوداره انسان معلومېده. پلار نیکه یې له بولیور سره یو ځای د هسپانیې پر ضد د خپلواکۍ جګړه کړې وه. ما ورته وویل چې تامسن پین مې خپلوانو کې راخي. بیا یې راته وویل چې Common sense کتاب یې به هسپانوي ژبه لوستی دی نو زه ښخي احساساتي شوم. هغه انګلیسي ویله خو چې پوه شو زه یې په مورنۍ ژبه (هسپانوي) روانې خبرې کولای شم، نو احساسات یې د لیدو وړ وو.

راته یې وویل: (ستا ډېر هیوادوال له کلونو دلته اوسیدلي خو زموږ ژبه یې یو ټکی هم نه ده زده کړې.)

فیډل زه د ښار خوشالو سیمو ته بوتلم، دا ځای یې نیوپانامه باله. لوړې ښیښه یې ودانۍ مو چې ولیدې نو فیډل راته کړل، دلته نړیوال بانکونه دومره ډېر دی چې په ریو ګرینډې (د مکسیکو جنوب ته پروت هیواد) کې به هم دومره نه وي.

بیا یې زیاته کړه: زموږ هیواد ته زیاتره خلک امریکایي سویټزر لنډ وایي، ښایي همدا لامل وي چې له خپلو اړوندو خلکو ډېرې پوښتنې نه کوو. مازیګر چې لمر په بحرالکاهل کې ډوبیده نو موږ په هغه لار واچول چې د خلیج له لوړو ژورو سره څنګ په څنګ روانه وه او لویو بیړیو پکې لنګرونه اچولي وو. ما فیډل وپوښته چې په کانال کې څه خبره ده؟

هغه موسکی شو: دلته هر وخت دا حال وي، اوږده قطارونه نوبت ته ولاړ

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

وي. نږدې نيمايي بيړۍ يا جاپان ته ځي يا ترې راځي، له امريکا هم يو څه ورزيات.

ما ومنله چې دا راته يو خبر دی.

بيا يې وويل: زه ورته ډېر حيران نه يم، ځکه د شمالي امريکا خلک د نړۍ په اړه ډېر نه پوهېږي.)

بيا يو ښايسته پارک کې تم شو، له لوحې داسې ښکاريدل چې دا يوه کلا وه او دې کلا ښار د انګليسي قزاقي جنګياليو له يرغله خوندي ساته. يوې کوټنۍ د ماښامنۍ ميلې چمتوالی کاوه. په کوټنۍ کې مور، پلار، زوی او لور وو. تر څنګ يې يو بل سپين ږيری سړی هم و چې د ماشومانو نيکه ښکاريده. ما چې ددې خلکو اطمينان ته وکتل نو په ما کې يې هم يو اطمينان راپيدا کړ. مور چې ورنږدې شو مهرمن او خاونديې موسک شول او په انګليسي يې راته ښه راغلاست وويل. ما ترې وپوښتل چې سيالانيان ياست؟ سړی موسکی شو او راپاڅيده.

په ډېر فخر يې څرګنده کړه چې (زه اوس د کانال په ساحه کې د دريم نسل استازی يم. د کانال له جوړيدو درې کاله وروسته مې نيکه دلته راغلی و، هغه به د کچرو او ټيکټر په مرسته بيړۍ کش کولې ، بيا يې پاخه عمر سړي ته اشاره وکړه، دا مې پلار دی، انجينر و او زه هم د همده په پله روان يم.)

ښځې له خپل خسر او ماشومانو سره په کار کې مرسته کوله، تر شا يې سور لمر په شنو اوبو کې ډوبيده، دير ښايسته او زړه راښکونکی منظر و، ماته يې د مونيټ Monet انځورګري رايادہ کړه، ما ترې وپوښتل چې تاسو امريکايي وګړي يئ؟

په حيرانتيا يې راوکتل ويې ويل: (بالکل ! د کانال ساحه (کېنال زون) د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

امریکا سیمه ده.) هلک رامنډه کړه، پلار ته یې وویل چې ډوډۍ تیاره ده.
(ستا زوی به د څلورم نسل استازیتوب کوي؟) ومې لیدل چې لاسونه یې د
دعا په انداز اسمان ته پورته کړل او ویې ویل: (زه هره ورځ دعا کوم چې
خدای ده ته هم همدا فرصت ورکړي، په زون (کانال زون) کې ژوند ښکلی
دی.) بیا یې لاسونه ښکته کړل او د فیډل سترګو ته یې وکتل: (زه هیله
من یم چې نیمه پیړۍ خو به پرې موږ واکمن یو، دا د طوریجو په نوم
ټولواک ډېر خطرناک دی، ډېره کیسه یې راخیستې ده.)
اوس زه باید زه تللی وای، په هسپانوي ژبه مې ورته وویل: (الوداع، زه هیله
لرم چې ته او کورنۍ دې دلته خوښ اوسئ او د پانامې د تمدن په اړه ډېر
څه زده کړئ.)
په غوسه یې راوکتل : (زه ددوی ژبه نه وایم) همداسې یې خپل زوی خواته
منډه کړه.
فیډل رانږدې شو، زما په اوږه یې لاس کیښود، لږ زور یې ورکړ او ویې
ویل: ډېره ډېره مننه
بېرته چې ښار ته ستانه شو فیډل یوه داسې ځای ته بوتلم چې کارونه یې
ټول خام وو، ویې ویل: دا زموږ تر ټولو بده سیمه ده، خو له دې ځایه به ته
پوه شې.)
په کوڅو کې چټلې اوبه ډنډ وې، زاړه او خام کورونه داسې ښکاریدل لکه له
کلونو زړې کښتۍ چې د چټلو اوبوپه غاړه ولاړې وي. څنګه چې په دې
کلي ورننوتو د پړسیدلو خیټو لرونکو ماشومانو رامنډې کړې، دې سره یو وړم
ر چې روان شوم نو ماشومانو کاکا کاکا راغبر کړ او
د خیرات غوښتو لپاره یې لاسونه را اوږده کړل، دې سره جاکارتا رایاده شوه.
کورونه په چونه سپین شوي وو، په ځینو یې د زړه نښې رسم شوې وې اود

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

هلک او نجلۍ نوموونه پرې ليکل شوي وو، خو په ډېرو نورو يې بيا امريکا ضد شعارونه کښل شوي وو لکه: (سور مخو! خپلو کورونو ته لاړ شئ)، (زموږ په کانال کې چټلي مه اچوئ)، (سام کاکا (انکل) د غلامانو سوداګر)، (نيکسن بايد پوه شي چې پانامه ويتنام نه دی). يو شعار پکې داسې و چې زما زړه يې ولړزاوه (د خپلواکۍ په لار مرګ د عيسی عليه سلام لاره ده.) او په دې شعارونو کې بيا ځای پر ځای د عمر طوريجو انځورونو راځړول شوي وو.

فيډل راته وويل: (دا د سکې بل مخ دی، زه رسمي اجازه لرم او ته امريکايي وګړی يې؛ نو کانال ته په تلو کې هېڅ ستونزه نه لرو.) د شنه اسمان په څنډو لا سرخي خپره وه چې د کانال ساحې ته لاړو، ما چې کوم څه غوښتل ليدل هغه لږ لرې وو. ددې ځای شتمني بې سارې وه. لويې سپينې ودانۍ، ښکلي ميدانونه، ښايسته کورونه، د ګلف ميدان، لويې مغازې او سينما. . . .

فيډل وويل: دا رښتيا ده چې دلته هر څه د امريکا ملکيت دی. ټوله سوداګري، مغازې، سقاوې، سينګارتونونه، هوټلونه ... يعنې هر څه او دا ټول د پانامې له قوانينو او مالياتو معاف دي. دلته اوه د ګلف ميدانونه دي، ځای په ځای د امريکا پوسټ دفترونه دي، امريکايي ښوونځي او محکمې پکې فعاليت کوي، يعنې رښتيا دا ده چې دا د حکومت دننه بل حکومت ددی.

(دومره سپکاوی!) له خولې مې بيواکه دا خبره ووتله.

فيډل راوکتل او ويې ويل: (هو! دې حالت ته همدا جمله مناسبه ده) بيا يې د ښار يوې څنډې ته اشاره وکړه (هلته د سړي سر کلنی عايد ۱۰۰۰ ډالره دی او د بيکارۍ کچه يې ٪۳۰ ده او هغه خام کلي ته چې لاړو هلته خو دا

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

عايد تر زرو هم نه رسيږي او يو نيم پکې چرته په سخته کوم روزګار پيدا کولای شي.)

ما وپوښتل : (ددې لپاره څه کېږي؟)

په سترګو کې يې غوسه په خفګان واوښته، را ويې کتل، سر يې ټيټ کړ: (موږ څه کولای شو؟ زه نور نه پوهېږم خو د طوريجو له لاسه چې څه کېږي کوي، که په دې لاره يې سر ځي بيا به هم دومره کوي چې له وسه يې پوره وي، دا داسې سړی دی چې د خپل ولس لپاره جنګيږي او که يې سر پکې ځي هم دريغ ترې نه کوي.)

موږ چې د کانال له ساحې راوتو فيډل راته په خندا وويل: (نڅا دې خوښيږي؟) زما ځواب ته په تمه نه شو، زياته يې کړه : (راځه اول به ډوډۍ وخورو، بيا به درته د پانامې يو بل انځور وښييم.)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دولسم فصل

سرتېري او نخاګري

تر ډوډۍ خوړلو وروسته په يوه تياره کوڅه ننوتو. فيډل مشوره راکړه چې په دې لاره بايد پياده لاړ نه شم: (دلته چې کله راتلې نو تر مخامخ دروازې حتمن په ټيکسي کې څه، دې ځای نه هاخوا بيا د کانال ساحه پيل کيږي.) زه يې د لاس په اشاره پوه کړم.

هغه موټر چلاوه، پراخه ځای له موټرو ډک و، تش ځای يې وليد او موټر يې پکې ودراوه. يو بوډا سړی زموږ خواته راغی، فيډل ورکوز شو، هغه يې په خېټه وټپاوه، بيا يې د موټر په ښيښه يې لاس کېښود، په لاس کې يې ورته يو لوټ ونيوه ورته ووېل: (دا ګوره په ما ډېر ګران دی، پام پرې کوه.)

له تمځايه راووتو، کوڅې ته چې ننوتو، ګورم چې کوڅه رڼاګانو په سر اخيستې. دوه ماشومان مو په منډه له څنګه تېر شول. دوه لرګي يې په لاس کې وو چې د ټوپکو غوندې يې يو بل پرې په نښه کول او په خوله به يې ډزې ورسره کولې. يو د فيډل له پښو سره ولګيد، ماشوم ودريد، شاته يې وکتل بيا يې په هسپانوي ژبه ښښنه وغوښته.

فيډل خپل دواړه لاسونه د خواړه ماشوم په اوږو کېښودل، ويې ويل: (هېڅ خبره نشته، څه نه دي شوي، خو ته راته دا ووايه چې تا او ملګري دې په څه شي ډزې کولې؟)

بل ماشوم هم راورسيده، له لومړي ماشومه يې خپل دواړه لاسونه داسې تاو کړل لکه د هغه د ساتنې مسئوليت چې ترسره کوي، ويې ويل: (دا مې ورور ... يم.)

فيډل په نرمه لهجه ووېل: (ته مه خفه کيږه، هېڅ ام نه دي شوي، ما ترې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

يوازې دا وپوښتل چې په چا مو دزې کولې؟ زما يادېږي چې يو وخت به ما هم داسې لوبې کولې.)

دواړو ماشومانو يو بل ته وکتل، موسکي شول او مشر يې وويل: (مور د کانال د ساحې جنرال په ښنبه کړی و، هغه غوښتل مور سره مې بداخلاقي وکي او زه يې ببرته خپل اصلي ځای ته لېږم.)

فيډل د سترګو په کونج کې راوکتل ، ويې ويل: (اصلي ځای يې چېرته دی؟ ماشوم ځواب ورکړ : (خپل کور يې ، يعنې امريکا.)

(ښه ستا مور دلته کار کوي؟)

دواړوماشومانو په ډېر فخر د کوڅې په سر کې يوې روښانه لوحې ته اشاره وکړه: (هو، هلته، په هغه بار (مېکده) کې کار کوي.)

فيډل دواړو ته په لاس کې يوه يوه سکه کينبوده او ورته يې وويل: (اوس ځئ، خو ګوره پام کوئ، رڼا کې لاړ شئ، تياره کې مه ځئ.) دواړوماشومانو مننه وکړه او منډې يې کړې.

په تلو تلو کې راته فيډل وويل چې د پانامې ښځو ته د ځان پلورلو (فحاشۍ) اجازه نشته. ددې کار لپاره له بهره ښځې راوستل کيږي. دوی په بار کې کار کولای شي، نڅا کولای شي، خو د ځان پلورلو اجازه نه لري.

موږ يوه بار ته ورننوتو، يوې مشهورې امريکايي سندرې په لوړ غږ د خلکو غوږونه خوړول. په دروازه کې څو لوړ دنګ امريکايي پوځيان ولاړ وو. د دريشۍ له ښنو يې ښکاريدل چې پوځي پوليس (مليټري پوليس MP) دي.

... ستېيج مې چې وليد. درې ځوانو مېرمنې پرې نڅيدې، له سر پرته يې نور بدن لوڅ و، يوې يې د ماټو (کښتۍ چلوونکي) ... بلې شنه پوځي اودرېيمې يې د (کاوبوای) خولۍ په ... زړه رانښکونکی و او ډېر يې خندل. داسې ښکاريدل ...

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې په خپلو کې کومه لوبه یا په نڅا کې سره سیالي کوي. ددوی موسیقي، نڅا او سټیج ښځې د بوستون هغو ته ورته و خو یوازې لوڅو بدنونو یې توپیر درلود.

مور ځانته لار وکړه او یو انګلیسي ویونکې ډلې سره یو ځای شو، که څه هم دوی بنیان او پطلون اغوستی و، خو له ویښتو یې ښکاریدل چې د کانال د ساحې د پوځي اډې اړوند دي. فیډل د یوې خدمتګارې په اوږه لاس کیښود، هغې چې مخ را واړاوه، له خولې یې چیغه ووته دواړه لاسونه یې له فیډل نه تاو کړ. د ځوانانو یوې ډلې ورته په ځیر راکتل، دا کار یې خوښ نه شو او د شکایت په ډول یې یو بل ته سره وکتل. خدمتګارې مور یوه کونج ته بوتلو او نه پوهېږم له کومه ځایه یې یو مېز اودوه څوکۍ راپیدا کړې.

مور چې ځنګه په ځای کې کېناستو فیډل راسره په خواکې ناستو دوو کسانو سره په هسپانوي ژبه روغبړ وکړ. ددوی کالیو پوځیانو سره توپیر درلود، نیمه لستوني لرونکې کمیسونه او پرتوګونه یې اغوستي وو. خدمتګارې څو بوتله بیر راوړل اوبېرته لاړه. هغې چې مخ واړوه، فیډل یې پنډۍ زور کړه، هغې مخ را واړوه، ویې خندل او یوه هوایي مچکه (بوسه) یې فیډل ته راولېږله. ما شاوخوا وکتل او ډاډه شوم چې بار کې شته ځوانان راته متوجه نه دي. هغوی په نڅاګرو سترګې خښې کړې وې. په خلکوکې زیاتره هغه پوځیان وو چې انګلیسي خبرې یې کولې، ځینې نور خلک هم وو، لکه زمونږ په خوا کې ناست خلک چې پانامایي وګړي وو. هغوی له لیرې پېژندل کېدل. وو او ځینو نورو یې بیا دیوالونو ته تکیه ولاړ وو. دوی نیغ ولاړ وو، لکه د رمې سپي چې تل متوجې وي. ښځې له مېزونو ګردچاپېره ګرځېدې، کله به د چا په غېږه کې کېناستې،

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

کله به يې په خدمتګارو چيغې وهلې او کله به يې په نڅا کې سندرې ويلې.
کله کله به ستيج ته هم ورتللې، لباسونه يې ښځې تنګ او نري وو،يوې يې
ويکټورياييې کميس اغوستی و او نقاب يې هم پر مخ و، يوې بلې يې بيا
يوازې نيکر او سينه بند Bikini تړلي وو. دلته د ډېرو ښايسته ښځو د ښکلولو
فرصت پيدا کېده. ما ځان سره فکر کاوه چې داسې څومره ښځو به پانامې
ته مخه کړې وي او کومو مجبوريو به خوارانې دلته راوستې وي.
په لوړه موسيقۍ کې مې فيډل نه تقريباً په چيغه دا وپوښتل چې دا ټولې
بهرنۍ دي؟ د سر به خوځولو يې هو وکړل، بيا يې خدمتګارې ته اشاره وکړه
او ويې ويل: (بې له دې، دا د پانامې ده.) زما په پوښتلو يې معلومات
راکړل چې دا نورې ټولې له هاندوراس، السلويډور، نکاراګوا او ګويټې مالا
نه راځي. ما يو پيغور ورکړ چې ټولې مو ګاونډياني دي، راته يې وويل چې
نه دومره نږدې هم نه دي، زموږ په ګاونډيانو کې تر ټولو نږدې يې سټارکا
او کولمبيا دي. هغه خدمتګاره چې مېز يې راته برابر کړی و؛ بيا راپيدا شوه
او د فيډل په پنډۍ کېناسته، فيډل يې ملا ورتښنوله ، بيا يې د سر په
حرکت ستيج ته اشاره وکړه او ويې ويل:
(کلارئيسا ! زموږ د شمالي امريکا دې ملګرې ته ووايه چې دوی ولې خپل
هيوادونه پرېښي دي.) درې نوې نجونې راغلې، په ستيج ولاړو پخوانيو
نجونو نه يې خولۍ واخيستې ، هغوی ستيج نه ښکته شوې او خپل کالي
يې واغوستل.
د موسيقۍ سُر بدل شو، نوې راغلې چې څومره له موسيقۍ سره برابريدې
همدومره يې کالي وتل، کلارئيسا خپل چپ لاس اوږد کړ او ويې ويل:
(... خوشاله شوم) پاڅېده او زموږ تش بوتلونه يې ټول کړل زياته
يې کړه : (او د فيډل د پوښتنې په ځواب کې به ووايم چې دا نجونې دلته له

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

وېرې او وژنو راتښتېدلي دي، زه تاسو ته نور بېر راوړم.)
هغه چې روانه شوه فیډل ته مې وویل : (ته يې ښکاره ولې نه وايې چې
دوی دلته د امریکايي ډالرو ګڼو لپاره راغلي دي.)
(سمه ده ! خو ددې خبرې څه ځواب دی چې دا ټولې له هغو ملکونو راغلي
چې فاشست جابرانه نظام پکې پلې دی.)
زما سترګې ستېج ته واوښتې، درې واړو نجونو په کړس خندل او د پلورونکو
خولې يې د فوټبال په څېر هاخوا دېخوا غورځوله. ما د فیډل سترګو ته
وکتل او ومې ول : (ته خو به ټوکې نه کوې؟)
هغه په جدي لهجه ځواب راکړ، ښخي نه، کاشکې دا ټوکې وای، له دوې
ډېرې يې له خپلو کورنيو بې برخې دي، د چا پلار نشته، د چا ورور نشته، د
چا خاوند نشته او د چا مئين نشته. دوی د مرګ او ځور په غېږه کې رالويې
شوي دي ، اوس ورته دا نڅا او نڅاګري دومره بده خبره نه ده، دوی دلته
پيسې ګټې، بيا به لاړې شي چېرته به نوی ژوند پيل کړي، د چايو کوم
هوټل يا دوکان به جوړ کړي او خپل ژوند به کوي.
بار (ميکدې) سره نږدې غالمغال شو، دده پام ور واوښت، ومې ليدل چې
خدمتګارې يوه پوځي ته ګوته وخنډله، هغه يې لاس ونيوه او مټ يې پرې
تاو کړ، جينۍ چيغې کړې او په ګونډو شوه. پوځي په کړس وخندل او خپلو
ملګرو سره يې مستي پيل کړه، ټولو په لوړ غږ خندل، خدمتګارې غوښتل په
خپل خوښې لاس په سرتېرې وار وکړي. هغه يې لاس نور هم تاو کړ، د
دردله امله د نجلۍ څېره واوښته.
د ملټري پوليسو منصوبينو دا حالت ليده او غلي ولاړ وو. فيډل پورته شو او
بار خواته . .. ـ . ـه ناست يوه کس يې مخه ونيوله، ورته يې
... . ودريږه وروره ! اوس به هر څه سم شي.)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

د ستېج خواته يو لوړ پانامه يي وګړی رانبکاره شو، د پيشو غوندې يې بې له کومه غږه بيا په يو شېبه کې د پوخي سر ته ولاړ و، په يوه لاس يې د پوخي مرۍ ونيوله او په بل لاس يې د هغه په مخ اوبه ور واړولې. خدمتګاره له منځه ووته، څو نورو پانامايي وګړو پوخي ونيو او بار ته يې اړم کړ، څه يې ورته وويل خو ما وانه وريدل. بيا يې په دومره لوړ غږ وويل چې د موسيقۍ په شور کې مې هم واوريدل، په واضحه يې انګليسي لګيا شو: (تاسو ته دا خدمتګاره جايزه نه ده او اوس خو يوه هم نه شئ لمس کولای، تر څو مو چې پيسې نه وي ورکړي.)

اوس دواړه MP را روان شول. د پانامه يانو ګنې ګونې ته راغلل او ويې ويل : (موږ دی له دې ځايه بوځو) پانامه يي هغه پوخي ځمکې ته بنکته کړ او ورميږ يې ورتاو کړ، پوخي له درده تاو شو، پانامه يي وويل :

(ته زما په خبره پوه شوې؟) له لاندې تيټ او لړځيدلی غږ راغی (نبه پوه شوم) بيا يې پوخي هماغو دوو ساتونکو ته ورټيله کړ او په غوسه يې وويل : (له دې ځايه ورکيږه نو.)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

دیارلسم فصل

جنرال سره خبرې اترې

ددې بلنیک هیله مې نه لرله. د ۱۹۷۲ ز کال ددې سفر په یوه سهار خپل دفتر کې ناست وم، دا دفتر راته د پانامې د برېښنا دولتي شرکت راکړی و. زه له ارقامو سره بوخت وم چې یو کس ورو دروازه وټکوله. ما ورته د راتلو وویل او په زړه کې دې ته خوښ شوم چې له وچو ارقامو مې د پام بدلولو یوه بهانه پیدا کړه. ځان یې د جنرال موټروان راوپېژند او ویل یې چې د جنرال لیدلو ته باید ورسره لاړ شم.

یو ساعت وروسته د جنرال عمر طوریجو مخ ته ناست وم. ساده پانامه یي کالي یې په ځان وو، پطلون او د نیمه لستوني لرونکی کمیس، تنی یې تولې ترلې وې، قمیص یې خام آبي رنګ و، ځینې ځایونو کې یې ډیزاین نښې ښکارېدې، لوړ دنګ سړی و، د خپلو دومره مسئولیتونو سره بیا هم ډېر مطمئین ښکارېده،په پراخه تنده یې تور ویښتان پراته وو.

زما د اندونیزیا، ایران او ګویتی مالا د سفرونو په اړه یې راته وویل درې واړو هیوادونو سره یې لیوالتیا لرله خو د ایران له شاه محمد رضا شاه پلوي سره یې لیوالتیا ښخي زیاته وه. شاه په ۱۹۴۱ ز کال کې هله واک ته ورسید چې انګلیسانو او امریکایانو یې په ګډه د پلار حکومت په دې تور چپه کړ، چې ګوندې له هټلر سره پټې اړیکې لري. ۱

طوریجو راته وویل: (ته دا منلی شې چې یو څوک دې د خپل پلار پر ضد دسیسه کې لاس ولري او هغه دې له واکه لیرې کړي؟)

د پانامې ولسمشر ددې پراخه هیواد له تاریخه ښه خبر و. موږ ښایسته شببه په دې خبرې کولې چې په ۱۹۵۱ ز کال کې د ایران د شاه پر ضد څنګه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

خلک راپورته شول او خپل لومړی وزير محمد مصدق يې جلاوطنۍ ته اړويسته.

طوريجو او بلکې ټوله نړۍ پوهېده چې د امريکا CIA په محمد مصدق د کمونېزم ټاپه لګولې وه او همدوی شاه هم بيا ځلي واک ته رواست. دا لکه چې په دې نه پوهېده يا به يې يادونه نه کوله چې ددې ټولو تر شا د روز ويلټ چالاکي او مکاري هم پرته وه اودا د استعمار د يوه نوي دور پيلامه وه. د نړيوالې امپراتورۍ د قيام لپاره چې کوم اور کرل شوی و دا يې لومړۍ سپرغۍ وه. دا ټولې کيسې ماته کلاډين کړې وې.

طوريجو خپلو خبرو ته دوام ورکړ : (شاه چې بيا پر واک شو نو خو انقلابي کارونه يې وکړل، ددې کارونو موخه صنعي پرمختګ و چې ايران نوي دور ته ننباسي.)

ما ترې وپوښتل چې د ايران په اړه څومره پوهېږي؟

ويې ويل: (دا معلومات، ساتل زما دنده ده. زه شاه ته په ښه سترګه نه ګورم، ځکه د خپل پلار د خپلو لپاره بل سره ودريدل ښه نه دي، دی د واک ترلاسه کولو لپاره د CIA لاسپوڅې شو خو اوس چې د خپل هيواد د پرمختګ لپاره کوم کارونه کوي؛ نو که يو څه وخت ژوندی پاتې شي ډېر څه به ترې زده کړم.

(ته فکر کوې چې هغه نه ژغورل کيږي؟)

(دښمنان يې قوي دي)

(د نړۍ تر ټولو ښه ساتونکي به يې هم دفاع ونه کړای شي؟)

په تريخ نظر يې راوکتل : (د هغه په شخصي پوليسو (ساواک) کې ډېر ۱۱۱۰ ۱۰ ۱ ي، دې سره يې ملګري نه زياتېږي او ډېر وخت دوام نه شي کولای.) يوه شېبه غلی شو، بيايې سترګې وګرځولې : (ته د ساتونکو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

خبره کوې، زه هم يو څو لرم.) دروازې ته يې لاس ونيو ويې ويل: (ته څه فکر کوې، که ستا هيواد وغواړي چې مانه ځان بيغمه کړې؛ نو دا ستونکي مې ترې ژغورلای شي؟)

ما ترې وپوښتل چې آيا رښتيا هم داسې خطر احساسوې؟

هغه داسې غبرګون وښود چې زه بايد پر خپله پوښتنه پښېمان شوی وی: (ته پوهېږې چې موږ د پانامې کانال لرو او دا معامله تر آربنز او يونايټيډ فروټ ډېره ژوره ده.)

ما په ګوېتې مالا ډېره څېړنه کړې او د طوريجو د خبرې تل ته په اسانه ورسيدم، د سياسي ارزښت له مخې د يونايټډ فروټ مسئله ددوی د پانامې له کانال سره برابره وه. دا شرکت د اتلسمې پيړۍ په وروستۍ لسيزه کې رامنځته شو، خو ډېر زر د منځنۍ امريکا د قوي شرکتونو په قطار کې ودريد. په ۱۹۵۰ ز کال کې جاکوب آربنز د اصلاحاتو په نامه د ګوېتې مالا ولسمشر وټاکل شو. دا ټاکنه د نيمايي کُرې لپاره د جمهوريت يوه نمونه وګرځېده او خلګو يې تود هر کلی وکړ. په دې وخت کې د ګوېتې مالا له درې سلنه کم خلک د هيواد د اولس سلنه ځمکې خاوندان وو. آربنز ژمنه وکړه چې قحط ځپلي خلک به له دې لوږې خلاصوي، تر ټاکل کېدو وروسته يې په پراخه کچه کرنيز اصلاحات راپيل کړل.

طوريجو بيا خبرې پيل کړې: (غريبې او منځنۍ طبقې په ټوله ګويتې مالا کې د آربنز کړنې وستايلې، ما هغه خپل اتل (ايډيال) ومانه او په اړه مې يې ډېر فکر کاوه. زه پوهېدم چې يونايټډ فروټ شرکت يې کلک مخالف دی، ځکه هغه خپله د يوه سرسخته او لوی زميندار شرکت و. په کولمبيا، کوستاريکا، کيوبا، جمېکا، نکاراګوا، سانتو ډومينګو او دلته پانامه کې يې

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

هم داسې ګڼې خوندي وې او دا خبره هغه هېڅکله نه منله چې د آربېنز له نظریاتو دې زموږ په شان نور هیوادونه هم اغېزمن شي.

تر دې وروسته په هر څه پوهېدم. یونایټډ فروټ غوښتل د امریکا ولس او کانګرېس ته دا باور ورکړي چې آربنیز د روسیه کس دی او ګویتې مالا د روسیه د غبرې بچی دی. شرکت د خپلې موخې لپاره د عامه اړیکو یو قوي کمپاین پیل کړ، بلاخره په ۱۹۴۵ ز کال کې د CIA په زور حکومت بدل شو. امریکایي الوتکو په ګویتې مالا ښار بمبار وکړ او د جاکوب آربنز جمهوري حکوت یې نسکور کړ. ددې پر ځای کېن لاسی ظالم دیکتاتور کارلوس کاستېلو ارماس واک ته ورسید.

نوی حکومت د یونایټډ فرو ټ شرکت منندوی و. د منني په ډول یې ټول رامنځته شوي کرنیز اصلاحات ختم کړل. د بهرنیو سوداګرو په ګټه او عاید یې لګیدلې مالیه ختمه کړه. د پټو رایو شمېرلوطریقه یې بنده کړه او زندانونه یې له خپلو مخالفینو ډک کړل. چا یې چې پر ضد خبره کوله هغه یې وځپل. د شلمې پیړی په پاتې کلونو کې چې په ګویتې مالا کې د ترهګرۍ او تاوتریخوالي کومې څپې راغلې؛ تاریخپوهان یې د یونایټډ فروټ شرکت، CIA او دیکتاتور کیستلو له لاسو ګڼي. ۲

طوریجو زیاته کړه : (آربنز ووژل شو، سیاسي قتل شو او شخصیت یې ووژل شو.) یوه شېبه غلی و، بیا یې کړل : (آمریکایي ولس د CIA دا چټلې خنګه ښه وبلله؟ زه په دومره اسانه نه ځم. زما په پوځ کې زما خپل خلک دي.) بیا یې یوه ترخه موسکا وکړه : (په سیاسي قتل هېڅ نه کیږي، زما د وژلو لپاره باید CIA خپله لاس په کار شي.)

... په خپلو فکرونو کې ډوب وو. طوریجو دا چوپتیا ماته کړه، رامخکې شو علي یې وویل : (اوس زه بیشتېل Bechtel سره مخ یم.)

Downloaded By: Afghan Salar Library

ددې په اوریدو هک پک شوم، بیشتل د نړۍ تر ټولو ستر او قوي انجینري شرکت او په زیاترو پروژو کې د MAIN شریک دی. ما فکر وکړ چې د پانامې په ماسترپلان کې زموږ په مخالفینو کې یو دا هم دی.

په حیرانتیا مې وپوښتل : (ته څه ویل غواړې؟)

(موږ غواړو د پانامې یو نوی کانال وکیندو، دا کانال به د بحر له سطحې سره برابر وي او هیڅ ډول lock به نه لري. سترې بیړۍ به ترې په اسانه تیرېږي. زه باوري یم چې جاپان به یې ځینې مالي مسئولیت پر غاړه واخلي.)

(حتماً، ځکه همانغو له دې کاناله ډېره ګټه اخلي.)

(ته ربنتیا وایې، که هغوی یې مالي مسئولیت واخلي؛ نو بنکاره خبره ده چې جوړوي به یې هم.)

ما ځان سره وویل چې د بیشتل کیسه خو ختمه شوه.

بیا یې وویل : (د معاصر تاریخ تر ټولو ستره ساختماني پروژه... ته پوهېږې په بیشتل کې څوک دي؟ نکسن، فورډ او د بوش لاسپوخي (بوش په ملګرو ملتونو کې د امریکا سفیر و او فورډ د هاوس مانتړي لیډر او د جمهوري غوښتونکو ملي کنوانیسون مشر و) زه پوه شوی یم چې د جمهوري غوښتونکو ګوند واګې د بیشتل کورنۍ په لاسونو کې دي.)

دې خبرو زه ډېر ناآرامه کړم، زه له هغو کسانو وم چې ددې ټول نظام په منځ ته راتګ او دوام کې مې ونډه لرله اوطوریجو له دې نظامه کرکه لرله. خو زه په دې پوهېدم چې طوریجو زما له ونډې ښه خبر دی. زما کاري مسئولیت دا و چې طوریجو قانع کړم. په دې یې باید قانع کړم چې دا پروژه امریکایي شرکتونو ته ورکړي او له نړیوال بانکه ورته پور واخلي. خو زه پدې پوهېدم چې زما ټول منطق له یوه لوی دیوال سره ټکر کیږي او دې سړي سره

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

مخامخ کېدل اوس حتمي وو.

ما وپوښتل: (جنرال صیب، زه مو ولې راغوښتی یم؟)

خپل ساعت ته یې وکتل، موسکی شو: (ښه ! راځه چې اوس خپلې خبرې وکړو، پانامه ستا مرستې ته اړتیا لري.)

ما حواس وبایلل: (زما مرستې ته؟ څه درته کولای شم؟)

هغه په خپله څوکۍ کې تکیه ووهله او ویې ویل: (موږ د پانامې کانال بېرته اخلو، خو یوازې دا کفایت نه کوي، موږ باید یو بې سارې ماډل (نمونه) جوړ کړو. موږ باید خپلو وړو ورونو ته دا باور ورکړو چې ددوی غم راسره دی او دا باید سپینه کړو چې زموږ خپلواکي پر موږ د چین، روسیه یا کیوبا احسان نه دی. موږ نړۍ ته دا ښیو چې پانامه یو بامسئولیته هیواد دی، له امریکا سره دښمنی نه کوو، خو دومره وایو چې خپل ټول قوت خپل بېوزله ولس ته وقف کوو.)

بیا یې پښه پر بله واړوله: (ددې کار لپاره باید یو داسې اقتصادي بنسټ رامنځته کړو چې په ټوله نیمه کره کې ساری ونه لري. برښنا! هو برښنا مو پکار ده، خو داسې برښنا چې زموږ لیرې پراته او بېوزله خلک ورته لاس رسی ولري او نرخ یې ټیټ وي، د لار او لبړ د وسایلو په اړه مې هم ورته فکر دی. پردې سربېره کرنه هم د یوه ځانګړي پام غوښتونکې ده، دا ټول کارونه په پیسو کیږي او پیسې به له کومه راځي؟ پیسې به ستاسو وی، د نړیوال بانک او د بین الامریکایي پرمختیایي بانک.

ماته رامخکې شو، زما سترګو ته یې وکتل او زیاته یې کړه: (زه پوهېږم ستاسو شرکت کار غواړي، کار ورته پیدا کیږي، خو د پروژو حجم به یې له اندازې او اړتیا ډېر زیات وي، لکه لویې لارې، بندونه، بندرګاه ... خو زموږ وي. ته ماته هغه څه راکړه چې زموږ ولس ورته ربښتیا اړتیا

Downloaded By: Afghan Salar Library

لري او زه به تاته ددې ټول کار درکړم، چې ته ورته اړتیا لرې.)
ده چې کوم وړاندیز کاوه، ښځې مې تمه ترې نه وه. دده پلان مې چې واورید هک پک شوم او یوه عجیبه ولوله راکې په څپو شوه. دا خو د هغو ټولو خبرو رد و چې په MAIN کې مو زده کړې وې. دی د بهرنیو پورونو په اړه ښه پوهېده چې موخه یې یوازې د ولسونو پوروړي کول وو. دا مرسته یوازې ددې لپاره کېده چې پانامه د امریکا او سوداګرۍ تر لاس لاندې شي. ددې مرستو یوازینۍ موخه دا وه چې پانامه د تقدیر د لیک (Manifet- Destiny) په لاره راونه شي او د تل لپاره د واشنګټن او وال سټریټ ګوتو ته ورشي. هغه په دې ښه پوهېده چې زموږ د نظام فرضیه څه ده، دا چې یو واکمن کس خاین او بې ایمانه شي، که کوم څوک داسې پیدا شو چې واک به یې د خپل ولس د ګټې لپاره کاراوه؛ نو دا بیا موږ ته خطر و. دا یو ډول بغاوت و چې د غبرګون یوه لړۍ یې پیل کولای شوه او زموږ نظام یې رسوا کولای شو.
د مېز شاته ناست کس ته ځیر شوم، هغه ډاډه و چې د پانامې د کانال له امله یې قوت درلود او همدې خبرې له یوې اندېښنې او بې باورۍ سره هم مخ کړی و. هغه باید ډېر احتیاط کړی وی. هغه له مخکې هم ځان ددې سیمې د رهبرانو رهبر ګڼه. که د خپل ایډیال آرینز په څېر ده هم سینه سپر کړې وی؛ نو ټوله نړۍ به ددې ننداري لیدو ته په تمه وه. پوښتنه دا وه چې د امپراتورۍ جوړولو ددې نظام غبرګون به څه وي؟ بلکې اصلي خبره دا وه چې د امریکا غبرګون به څه وي؟ د لاتیني امریکا تاریخ له اتلانو (قهرمانانو) ډک پروت دی.
ما خپلو کارونو ته د جواز لپاره یوه کیسه جوړه کړې وه او کوم کس چې راته مخامخ ناست و هغه غوښتل چې دا کیسه باطله کړي. دې انسان به ډېرې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

نیمګړتیاوې لرلې خو بحري قزاق نه و. هغه د هنري مارګن یا فرانس ډریک غوندې کس نه و چې د انګلیسي شاه د لیکونو په لړ کې یې بحري قزاقانو ته جواز ورکړی وی. په لویه لاره دده تر انځور لاندې کنبل شوی شعار ډېر بد نه و چې :

(د عمر فکر خپلواکي ده او په نړۍ کې داسې توغندی نه دی جوړ شوی چې فکر ووژني.)

تام پین Tom Paine هم نږدې همداسې خبره کړې وه

ما په دې شعار فکر کاوه، زه دا منم چې افکار نه وژل کیږي خو تر شا یې چې کوم ژوندي خلک دی هغوی سره څه کیږي؟ ماسره یوه بله پوښتنه پیدا شوه، که طوریجو باید د شهادت لوړ مقام ترلاسه کړي نو زما کړنلاره به څه وي؟

موږ چې جلا شو؛ نو دواړه په دې پوهېدو چې د ماستر پلان پروژه به MAIN ته ورکول کیږي ، زما کار به دا وي چې موږ د طوریجو له پلان سره سمه بولي ووهو.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

خوالې

- "The Shah's Last Ride: The Fate an Ally" ...
shwcross.
- "All the Shah's Men: An American coup..." ...
knizer>

- د ربتز، يونايټډ فروټ پر ګويتي مالا د تاوتريخوالې په اړه ډېر څه ليکل شوي دي : لکه

- " A people's History of the United States" : Howard z --
- "For the Record: The United Fruit Company's ... Year in Gautemala": Diane K.Stanbey
- " The Banana Republic: The unites ... Company"http://www.mayapradise.com/Lflce.htm
- "CIA Involved in Guatemala Coup, ۱۹۵٤"
http://www.english.up.enn.edu\-afilries\۵۰s\gautemala.html

- د ش د کورنۍ د ملوث کېدو پر ثبوت د پوهېدو لپاره :

" Zapata Petrpleum corp". April ۱۹۵۸ "fortune"

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded by: Afghan Salar Library

څوارلسم فصل

د اقتصادي تاریخ لانجمنه دوره

په MAIN کې زه د ارشد اقتصاد پوه په توګه د یوې برخې مشر وم. د دې خبرونو او مطالعاتو څارنه هم زما مسئولیت و چې موږ به د نړۍ د اقتصادي وضیعت په اړه کولې. پر دې سربېره مې باید ځان هم د معاصرې دورې د نویو اقتصادي نظریاتو او لیوالتیاوو خبر کړی وی.

په ۱۹۲۰ لسیزه کې ځینې نفتوصادروونکو هیوادونو د اوپیک (OPEC) په نوم یوسازمان رامنځته کړ. موخه یې د نفتو د سترو تصفیه کوونکو شرکتونو ماتول وو. ایران هم پکې یو مهم عنصر و. که څه هم د ایران شاه د ځیرژوند، کورنۍ او واک لپاره له امریکا منندوی و. څکه همدې امریکا د محمد مصدق په وخت کې مجرمانه مداخله وکړه او د ایران شاه یې ورځغورد. نه بلې خوا شاید همدې اندېښنې د ایران شاه هم یوه فکر ته اړ کړی وي: چې کېدای شي لوبه یې بیا پر وړاندې چپه شي.

د نفتو په پېسو ماړه د څو نورو هیوادنو مشران هم وو، چې له همدې حالت سره مخ وو او ورته وېره یې محسوسوله. د تېلو لویو شرکتونو ته یې (اوه خویندې) (Siven Sister) ویل. دوی هم د تېلو د بیو د کنټرول لپاره یوه جلا ټولنه رامنځته کړې وه، چې تر ټولو ډېره ګټه خپل جیب ته واچوي. ددې پر ضد او غبرګون کې د اوپیک په نامه د نفتو د صادروونکو هیوادونو ګډ سازمان رامنځته شو.

۱۹۷۰ کال کې OPEC ډېرې لویې صنعتي ستې په ګونډو کړې. په دې وخت کې د OPEC غړو هیوادونو له خوا د اقداماتو یوه لړۍ پیل شوه چې بلاخره یې سر د تېلو په صادرولو بندیز ته ورسید. دې سره د امریکا د تېلو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په پمپونو کې د موټرو اوږده قطارونه ودریدل. داسې فکر کېده چې یوه ستر اقتصادی بحران د امریکا خواته مخه کړې ده. د نړۍ زیاترو سترو اقتصادي قوتونو ته دا یوه ستره ضربه وه. ددې سترې ضربې د زیان محاسبه د لږو خلکو له وسه پوره وه.

د تېلو د بحران دا موده د امریکا تر ټولو بدمرغه شیبې وې. د امریکا ولس دانتشار ښکار و، وېره یې په رګونو ننوتې وه، پر ځان یې باور نه درلود. دې ولس د ویتنام په شرمیدلې جګړه کې خوړلې ټپونه ځټل او پر دې ټولو سربېره یې ولسمشر هم استعفا کړې وه. د ولسمشر نېکسن ستونزې تر ختیځې آسیا او واټر ګېټ محدودې نه وې، هغه په داسې ځای کې ولاړ و چې د نړیوال سیاست او اقتصاد یوه نوې دوره ترې روښانه ښکاریده. دې وخت کې داسې ښکاریده.چې د OPEC په ګډون (شپږ ورونه) د قوت خواته روان دي.

ما له دې حالته خوند اخیست، زما روزي که څه هم له کارپوریټوکراسی وه، خو ځان سره به مې ویل چې دوی مې باداران ښه ځای ته روان کړي دي. کېدای شي په دې خبره به مې د جرم احساس یو څه قلاریده. ماد تصور په سترګه ټامس پین د OPECپه دې کارونو خوښ لیده.

د تېلو په لیږد چې بندیز ولګید، هغه وخت مو ددې سختي احساس نه کړه. موږ خپل څو نظریات لرل چې له امله یې موږ پر دیوال لیکل نه شول لوستی. چې اوبه له ورخه تېرې شوې؛ نو موږ ایله پوه شو چې د تېلو تر بحران وروسته مو د اقتصادي پرمختګ کچه د ۱۹۵۰ او ۱۹۶۰ کلونو پر پله ۵۰٪ کمه شوې ده او دا هم د قوي انفلاسیون په بدل کې. هر څه چې وشول له بنسټیزه اړخه بېخی بدل وو. دې سره کار ورک او خلک اوزګار شول. تر ټولو مهمه دا چې د مالیاتو نړیوال نظام ګډوډ شو. د ثابتې تبادلې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

بيه Fixed exchange rate بيه له دويمې نړيوالې جګړې وروسته بنه ساتل شوې وه خو اوس هغه هم رالويده.

هغه وخت زما دا عادت و چې ملګرو سره په ناسته کې به مې پر دې موضوع خبرې اترې کولې. ځینو یې ما لپاره کار کاوه چې زما خپل پرسونل هم پکې شامل و. دوی ټول ډېر ويښ او فکري کسان وو. زياتره پکې خوانان وو او د روايت له مخې د خپل ازاد فکر خاوندان وو. نور خلک بيا د بوستون پوهان، د ځايي پوهنتونونو استادان او يو د کوم کانګرس معين هم و. په دې غير رسمي ناسته کې به موږ زياتره وخت له دوو تر لسګونو تنو ګډون کاوه، بحثونه به تل خواږه، خوندور او ژوندي وو.

ماسره ډېرې داسې خبرې وې چې نه به مې کولې، زياتره ملګرو به مې په ډېر فخر د خپلې پوهې او اړيکو خبرې کولې. ما به ددوی د ټولو غوږ ځواب د يوه ستر شرکت د هغه ارشد اقتصاد پوه په توګه ورکاوه، چې نړۍ يې ليدلې وه او تل يې د الوتکې په لومړۍ درجه صالون (فرسټ کلاس) کې سفر کړی و. دې سره مې هم ورته د طوريجو په شان سترو خلکو سره د ناستې پاستې خبرې نه کولې او نه مې ورته دا رازونه ويل چې موږ هيوادونه څنګه په خپل جال کې نښلوو. دا ټولې خبرې په يو وخت کې زما د تکبر، ناارامۍ او ذهني انتشار لامل شوې وې.

موږ به چې د (شپږ ورونو) د قوت په اړه خبرې کولې؛ پر ځان به مې ډېر کنټرول کاوه. زه پوهېدم دوی يو هم په دې نه پوهېږي چې کارپوريټوکراسي، ددوی اقتصادي جنايتکار او ګيدړان (Jackals) د پردې تر شا ناست دي او دې وړو قوتونو ته هېڅکله واک په لاس نه ورکوي. ددې خبرې ثابتولو لپاره آربنز، مصدق او په ۱۹۷۴ ز کال کې د CIA په لاسو د چيلي د ولسمشر سلاوادور الاندې حکومت ړنګول يې ښې بېلګې دي. زه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په دې پوهېدم چې د نړيوالې امپراتورۍ دايره راتنګيږي او دا ټول د OPEC د کارونو اغېز و. ما لومړی هسې شک کاوه خو وروسته په دې باوري شوم چې دا دايره د OPEC په وسيله تنګيږي.

زموږ د خبرو اصلي محور به زياتره وخت د ۱۹۷۰ او ۱۹۳۰ کلونو د پېښو ورته والی و. ۱۹۳۰ لسيزه په نړيوال اقتصاد کې د بدلون ښکارندويي وه؛ مثلاً پر دې د فکر کولو طريقه، ددې افکار او د تجزيې لارې. دا هغه دور و چې د کينز KEYNES اقتصادي نظريات په زور کې وو. دا خبره مشهوره شوه چې د بازار په کنټرول او د عامه خدمتونو په چمتو کولو کې بايد حکومت ونډه ولري. اوس هغه پخوانی فکر مړ شوی و چې ويل به يې بازار خپله لاره خپله ټاکي او د حکومت لاسوهنه بايد پکې کمه وي. ۱

د بحران DEPRESSION پابله د NEW DEAL په شکل راڅرګنده شوه او داسې پاليسی عملي شوې چې په مرسته يې د اقتصادي حالت د قابو کولو ليواليتاوې، په مالي معاملو کې د حکومت چټکتيا او د عامه ماليات (ماليه، بوديجه، سود) کچه لوړه شوه[1]. ددې تر څنګ همدا حالت او دويمه نړيواله جګړه ددې لامل شوه چې ځينې ادارې رامنځته شي؛ لکه : نړيوال بانک، نړيوال مالياتي فنډ او د سوداګرۍ او محصولاتو عمومي تړون:

(Gatt : Genral Agreement on Trade and Tariff) ... . ۱۹٦۰ مه لسيزه ددې دورې مرکزي وخت و، دا دوره هغه وخت هم په ګوته کوي چې معاصر اقتصادي نظريات پرېښودل شوي وو او پرځای يې د کينز اقتصادي

---

[1] NEW DEAL : دا هغه پاليسي وه چې د امريکا ولسمشر روز ويلټ په ۱۹۳۳ کال کې د ۱۹۲۹ ز کال د بحران د قابو کولو لپاره عملي کړه. د NEW DEAL کليمه يې ۱۹۳۲ ز کال کې په شيکاګو کې يوه کنوانسيون ته د وينا پر مهال وکاروله. دا يې د ولسمشريزو ټاکنو د کمپاين يو مهم ټکی و. ددې پاليسی له مخې ځينې داسې کارونه وشول چې اغېزې يې په اوږدمهال کې راښکاره شوې؛ خو د امريکايانو له طبيعت سره

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By Afghan Salar Library

نظریات خپلېدل. د کینډي او جانسون په اداره کې اوج ته رسېدلې وه او یوازینی کس رابرټ میکنامارا و چې په دې ټول منظر یې تر نورو ډېر اغېز درلود.

زموږ د بحث پر ډلې د میکنامارا اغېز زور و. داسې ویلای شو چې میکنامارا به په غیبانه ډول زموږ په بحثونو کې برخه لرله. موږ دده له شهرت او پرمختګه خبر وو، دا نباغلی په ۱۹۴۹ ز کال کې د فورډ شرکت د پلان مدیر او په ۱۹٦۰ زکال کې ددې شرکت یوازینی هغه رئیس شو چې د فورډ کورنۍ غړی نه و او څه وخت وروسته کینیډي همدا سړی خپل د دفاع وزیر وټاکه.

میکنامارا د کینز د نظریاتو پر بنسټ د حکومتي اقتصادي پالیسۍ د جوړوالو تر ټولو ستر وکیل و. ده د حسابي او ارقامي ماډل په مرسته د ویتنام د جګړې پالیسي، پوځي ډلې او د دوی اړتیاوو سرچینې بیا له سره ترتیب کړې. دده د تېرګرې رهبرۍAggressive leadership شعار د حکومتي چارواکو تر څنګ سوداګرو ته هم یوه نمونه وګرځېده. د پرمختللو ملتونو په اقتصادي ښوونیزو ادارو کې دا فلسفه ومنل شوه. له دې بیا د اجرایه رئیسانو (CEO: Chief Executive officers) هغه څوانه ډله راووته چې د نړیوالې امپراتورۍ تېرګر سرلاري (علمبردارن) شول. ۱

موږ به چې پر نړیوال اقتصاد خبرې کولې؛ نو د میکنامارا شخصیت به ډېر ستایل کېده. موږ ته به زیاتره وخت هغه شخصیت مخې ته ودرید چې د نړیوال بانک د مشر په توګه دده پېژندګلوي وه. دا پوسټ یې د دفاع وزارت تر پرېښودو څومیاشتې وروسته اشغال کړی و. زما زیاترو ملګرو به پر دې ... کنامارا شخصیت د نظامي او صنعتي څانګړنو ټولګه وه. هغه د یوه ستر شرکت رئیس و، بیا د دفاع وزیر شو او اوس د نړۍ د ستر

Downloaded By: Afghan Salar Library

بانک مقتدر مشر دی. د واک په ویش کې دا دومره سخت و، چې خلک ترې وېرېدل خو زه ددې حالت په لیدو ښځې نه حیرانیدم.
اوس چې ګورم نو په تاریخ کې د میکنا مارا تر ټولو ستره شراچوونکې ونډه دا وه چې نړیوال بانک یې په ډېره ستره کچه د نړیوالې امپراتورۍ استازی کړ او دومره لویه کچه تر دې دمه نه وه لیدل شوې. ده یوه بده نمونه پرېښوده. د کارپوریتوکراسۍ اصلي ستنې یې داسې سره په یو ترتیب برابرې کړې چې اوس یې دده ځای ناستي اسانه په یوې سترې نمونې (ماډل) بدلولای شوې. مثلاً جورج شتلز د نېکسن په کابینه کې د خزانې وزیر او د اقتصادي پالیسي جوړونې د کمیسون مشر و او پردې سربېره یې د بیشتېل شرکت ریاست هم کاوه. تر دې وروسته بیا د ریګن په کابینه کې بهرنیو چارو وزارت قلمدان هم له ده سره و. همدارنګه کیسپر وین برګر و، دا د بیشتېل شرکت معاون و او وروسته بیا د ریګن په کابینه کې د دفاع وزیر شو. د جانسن په وخت کې ریچارد هیلمز د CIA مشر و، د نیکسن په وخت کې په ایران کې سفیر شو، د جورج ډبیلو بوش په وخت کې د دفاع وزیر و، وروسته بیا هالي برټن مشر و او د همدې بوش معاون هم و. یوازې دا نه ده، همدا جورج ډبلیو بوش په خپله د زباپاټا پطرولیم شرکت بنسټګر د نیکسن او فورډ په دورو کې په ملګرو ملتونو کې د امریکا سفیر و او بیا د ولسمشر فورډ په وخت کې د CIA مشر شو.
اوس چې شاته ګورم نو دنیا راته ډېره ساده ښکاري، په ډېرو مسایلو کې مو هغه وخت د نړیوالې امپراتورۍ د رامنځته کولو لپاره زړې حربې وکارولې. په اصل کې کرمټ روز ویلټ موږ ته ډېره ښه لاره راو ودله. ده په بریا ایران ک ... ي نظام رنګ کړ او پر ځای یې یو ټولواک ... واک ته ورساوه. هغه وخت موږ اقتصادي جنایتکارو په اندونیزیا او

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded by: Afghan Salar Library

اکوادور غونډې هیوادونو کې خپلو موخو ته د رسیدو لپاره هڅې کولې. خو دډې پر وړاندې بیا ویتنام یوه بېلګه وه او له دې بېلګې معلومیدل چې پخوانی انداز بېرته خپلول څومره اسان دي.

دډې حالت د بدلولو لپاره د OPEC یوه مهم غړي سعودي عربستان ته سخته اړتیا وه.

حوالې

۱۰: "Robert S. McNamara: ۸th Secertary of Defense", Https;/www.defenselink.mil

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Scanned by CamScanner

Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

پنځلسم فصل

د سعودي عربستان د پېسو مینځلو قضیه

د ۱۹۷۴ ز کال خبره ده، د سعودي د سفارت یوه کارکوونکي د خپلې پلازمینې ریاض یو څو انځورونه راوښودل. په یوه انځور کې مې ولیدل چې د اوزو یوه رمه د یوې دولتي ودانۍ په خواکې ګرځي او په پرتو خځلو کې خوله وهي. ما چې د سفارت له کارکوونکي ددې حالت پوښتنه وکړه نو ځواب یې زه بېخي هک پک کړم. هغه راته وویل چې دا د ښار د خځلو پاکولو تر ټولو ښه وسیله ده.

ویل یې چې : (هېڅ یو قدرمن عرب دې خځلو ته لاس نه ور وړي، موږ دا کار ځارویو ته پرېښی دی.)

زه بېخي حیران شوم، چې د تېلو د دومره لوی صادروونکي هیواد په دولتي ودانۍ کې اوزې ګرځي او خځلې خوري.

دې وخت کې زه د مشاورینو د هغې ډلې غړی وم چې د تېلو بحران ته یې حل لاره لټوله. دې اوزو په یوه ټکي پوه کړم چې ستونزې ته حل څنګه پیدا کېدای شي.

سیاست او اقتصاد ته د مذهب (دین) ورننوتل، په اصل کې هغه عنصر و چې د تېلو په لیږد یې بندیز لګولی و او لویدیځه نړۍ یې لړزولې وه. د ۱۹۷۳ زکال د اکتوبر په ۱۶ مه نېټه د یهودانو لوی مذهبی جشن (Yom kippur) و، په همدې ورځ مصر او شام په ګډه پر اسرایلو برید وکړ. همدا جګړه د اکتوبر پیل و. دا د عربو او اسرایلو څلورمه او تر ټولو سخته جګړه وه، همدې جګړې ټوله نړۍ اغېزمنه کړه. د مصر ولسمشر سادات پر شاه فیصل فشار راوړ، ورته یې وویل چې امریکا له اسرایلو ملاتړ کوي او ته د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

امریکا پر ضد د تېلو وسله وکاروه. د همدې کال د اکتوبر په ۱٦مه نېټه ایران او سعودي په ګډون څلورو نورو عربي هیوادونو د تېلو بیه ۱۷٪ سلنه لوړه کړه.

د کویټ په ښار کې د عربو د تېلو وزیران سره راټول شول او پر یوه بل متبادل وړاندیز یې فکر کاوه. د عراق استازي په ډېر شد او مد سره خپل دا نظر وړکړ چې امریکا دې په نښه شي. ده د ډلې له هر غړي سره جلا جلا وکتل او ورته یې وویل چې په عربو کې دې د امریکا ټولې ګټې بندې شي، امریکا او هغو متحدینو ته دې یې چې له اسرایلو سره ملګري لري د تېلو په صادرولو بندیز ولګي. تر څنګ دې یې له امریکایي بانکونو د عربو ټولې پیسې راوویستل شي. دده هدف دا و چې د امریکا په بانکونو کې پرتې پیسې که عربان بېرته ترې واخلي؛ نو خلکو نه به د ۱۹۲۹ ز کال اقتصادي بحران هېر شي.

د عربو نور وزیران له داسې انقلابي کړنو وېرېدل، خو بیا یې هم ویل چې یو څه باید وشي، ددې لپاره یې د بندیزونو لړۍ له پنځه سلنه کمې پیل کړه او هره میاشت به زیاتېده، تر دې چې دوی خپلې سیاسي موخې ترلاسه کړي. په دې یې سره هوکړه وکړه چې امریکا ته به د اسرایل دوستانه پالیسی سزا حتمن ورکوي، نو ځکه پرې بندیزونه باید ډېر شي. په دې ناسته کې د ځینو هیوادونو استازو وویل چې د پنځو سلنو پر ځای به لس سلنه کمی راوړي.

د اکتوبر په ۱۹ مه ولسمشر نېکسن له کانګرسه وغوښتل چې اسرایلو سره دې دوه میلیارده ډالر مرسته وکړي. په سبا یې سعودي عربستان او نورو هیوادونو امریکا ته د تېلو صدور بند کړ. ۱

۱۹۷۴ ز کال د مارچ په ۱۸ مه نېټه ختم شو. ددې لړو شپو اغېز ډېر زیات ژور و. د سعودي د یو بېرل تېلو بیه د ۱۹۷۰ کال د

Downloaded By: Afghan Salar Library

جنوري په لومړۍ نیټه ۳۹ ډالره وه او څلور کاله وروسته یکې ۸،۳۲ ډالره زیاتوالی راغی. (۲) سیاسیونو او اینده سنجوونکو هغه سبق هېر نه کړ چې د ۱۹۷۰ ز کال په پیل او منځ کې ورکړل شوی و خو بلاخره پایله دا شوه چې دې زور تېکان کارپوریتوکراسي لاپسې ځواکمنه کړه.

د دې درې واړه ستنو (لوی شرکتونه، نړیوال بانک او حکومت) تر منځ اړیکې په بې ساري ډول پخې شوې او یو تلپاتې اتحاد یې رامنځته کړ. ددې بندیز اغېز په څلندونواو پالیسیو کې د بدلون په ډول راڅرګند شو. وال سټریټ او واشنګټن په دې پوه شول چې په راتلونکي کې دا ډول بندیزونه نه زغمل کیږي. د تېلو پر صادراتو ډاډمنیدل زموږ په کاري لومړیتوبونو کې و. ۱۹۷۳ ز کال نه وروسته خو بېخي زموږ د ساه رګ ګرځېدلی و. سعودي د تېلو د بندیز له امله په نړیوال سیاست کې ډېر ارزښت ترلاسه کړ او امریکا په دې پوهه شوه چې د خپل اقتصاد لپاره یې سعودي عربستان خومره مهم دی. پر دې سربېره یادو بندیزونو د کارپوریتوکراسی رهبران نورو لارو لټولو ته اړیستل چې په مرسته یې د تېلو ګټه د امریکا تر خزانو را ورسوي. دوی پر دې ښه فکر وکړ چې سعودي عربستان نه عصري وسایل (مشینري) لري او نه هم داسې منظمه اداره شته چې له ځمکې راخوټېدونکي تېل په منظمه توګه اداره کړي.

دلته د سعودي لپاره دا شتمني یوازې یو اسماني نعمت و. ملي خزانه یې له ډالرو ډکه وه؛ خو د شتمنی دې سیلاب یوه بله ملي شتمني ډوبه کړه او هغه شتمني یې د (وهابیت) عقیده وه چې تر دې دمه پرې کلک عمل کېده. شتمنو عربانو په امریکا او اروپا کې سیلونه کول او د هغه ځای په مشهورو پوهنتونو کې یې زده کړې کولې. ګران بیه موټرې او کورونه یې اخیستل او له لویدیځ په را واردو شویو توکو یې سینګارول. سختې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded by: Afghan Salar Library

لرغونپرستي عقيدې خپل ځای يوې نوې ماده پرستی ته پرېښوده او په همدې ماده پرستی کې د تېلو د راتلونکي بحران حل لاره پرته وه. (دا ماده پرستي چې څومره زياته شي د تېلو بحران به ورسره همدومره زر حل کيږي.)

بنديز (embargo) چې ختم شو؛ نو واشنګټن له سعودي سره اړيکې ښې کړې، ټکنالوجيکي مرستې، پوځي وسايل او روزنه او شلمې پېړۍ ته د عربانو ته راوستلو وړانديز. ددې په مقابل کې عربانو دوی ته په تېلو ګټل شوي ډالر (پيټرو ډالر) او دا باور ورکاوه چې په تېلو به بيا ځلي بنديز نه لګيږي.

ددې مذاکراتو په لړ کې يو بې ساری سازمان رامنځته شو. د سعودي عربستان او امريکا ګډ اقتصادي کميسيون Uninted states/Saudi Arabian Join Economic Commission چې (JECOR) به يې باله. دې کې يو بې ساری وړانديز وشو، دا وړانديز شته بهرنيو مرستو د پروګرام برعکس و. اوس به د سعوي له دولته امريکايي ادارې په مزدورۍ اخيستل کيږي، چې په سعودي کې بيارغونه وکړي.

که څه هم ددې کميسيون اداره او مالي ملاتړ د امريکا د ماليې وزارت په لاس کې و، خو بيا يې هم بشپړه خپلواکي لرله. دې ادارې بايد په پنځه ويشتو کلونو کې ميلياردونه ډالر لګولي وای او د خوند خبره دا ده چې په دې پېسو کانګرس هېڅ واک نه درلود.

دا چې په دې پېسو کې د امريکا يو سينټ هم نه مصرفيده؛ نو د امريکا د ماليې وزارت د ناڅيزه ونډې سره بيا هم کانګرس پکې کار نه درلود. ډيويډ هولډن David Holden او ريچارډ جانز Rechard johns چې JACOR ښه وڅېړه؛ نو ويې ويل چې: (امريکا چې تر اوسه مخ پر ودې هيوادونو سره

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

کوم تړونونه کړي دي، دا يې ببخي بدل او د اوږدمهالو اغېزو پر بنسټ جوړ شوي دي. په دې تړون کې دا وړتيا شته چې په مرسته يې امريکا په سعودي عربستان کې خپلې ريښې وځغلوي او له امله يې د (ګډ انحصار) فکر لا پسې ځواکمن شي.) ۳

د امرېکا د ماليې وزارت ددې تړون په لومړيو کې MAIN شرکت له ځان سره د مشاور په توګه ملګرى کړ. زه يې وغوښتم راته يې وويل چې کار او مسئوليت دې ډېر ظريف او مهم دى، زه چې څه کوم او له کومې خبرې خبرېږم؛ نو د يوه راز په توګه يې بايد وساتم. ما چې مسلې ته له کومې زاويې کتل دا راته د غلا يوه پېښه ښکارېده. هغه وخت باور راکړل شوى و چې MAIN يکې يوازې يو مهم مشاور شرکت دى. خو وروسته پوه شوم چې د MAIN په ګډون د سلګونو نورو خلکو له کار او زياره ګټه اخيستل کېده.

دا چې هر څه پټ وو، زه په دې نه پوهېدم چې د حکومت او نورو مشاورو ادارو تر منځ څه خبرې شوي دي. زه نه پوهېدم چې په دې مسئله کې زما ونډه څومره ده؛ خو په دې پوهېدم چې د اقتصادي جنايتکارو کار معيار يکې ببخي جلا دى. ورسره په دې هم پوه شوم چې د نړيوالې امپراتورۍ د پراختيا لپاره د پخوانيو پر ځاى څو نوې او بې سارې حربې کارول کيږي. زه پوهېدم چې زما له څېړنيزي مطالعې چې کومې پايلې اخيستل شوي هغه ګټورې دي او MAIN پرې په سعودي عربستان کې ښه غوړه پروژه ترلاسه کړه. وروسته په همدې کال کې په يوې ستړې جايزې هم ونازول شوم.

زما کار وړاندوينه وه، ما بايد ويلي واى چې که د سعودي عربستان په دومره لويه شتمنى پانګونه وشي؛ نو پايله به يې څه وي؟ او دومره ډېرې پيسې بايد د کوم پلان له مخې ولګول شي. يعنې ماته ويل شوي وو چې د خپلې تخليقي وړتيا په مرسته بايد سعودي عربستان ته د ميلياردونو ډالرو د ليږد يو

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

منطقي جواز وړاندې کړم. دې ته مې هم باید پام کړی وای چې د امریکا ساختماني او انجینري شرکتونه په کار کې شریک شي. ځانګړی هدایت راته دا وشو چې ټول کار باید یوازې زه وکړم او په دې برخه کې په خپل پرسونل هم باور نه شم کولای. زه یې له خپل ډیپارټمنټ نه جلا، څو پوړه پورته د کنفرانس خونې په یوه کونج کې کېنولم او وروستی ګوانښ راته دا وشو چې کار مې په ملي سلامتی او د MAIN په ډېرو سترو ګټو پورې تړلی دی.

زه په دې پوه شوم چې اصلي موخې له معمول هغو سترې دي. دلته موخه یوازې د یوه هیواد پوروړي کول نه وو؛ پلان دا و چې د (پیټرو ډالرو) لویه برخه باید بېرته امریکا ته وګرځي. دې کار سره به سعودي عربستان راته رانږدې شي. پراخېدونکی اقتصاد به یې زموږ له اقتصاد سره ګډ شي او تر ټولو مهمه دا چې زموږ انحصار به پرې ډېر شي. پر دې سربېره به د لویدیځ په رنګ کې رنګ شي، زموږ چلند به ورسره خواخوږی وي او دوی به زموږ په نظام کې جذب شي.

ما چې کار پیل کړ، ځان سره مې فکر وکړ چې د ریاض په کوڅو کې ګرځېدونکې اوزې به ددې معاملې سمبولیکه کونجي ثابته شي. دا اوزې په اصل کې د عربانو خوره (ټیپي) ګوته وه. که دا صحرایي امپراتوري غواړي عصري دور ته ننوځي نو ددې اوزو پرځای باید ورته یوه بله آله نصب شي.

زه پوهېدم چې د OPEC اقتصاد پوهانو د تېلو صادروونکو ته مشورې ورکولې، ورته یې ویل چې له خپلو تېلو دې خپل مصنوعات جوړ کړي چې ارزښت یې ورسره لوړ شي. ددې کارپوهانو ټینګار دا و چې یوازې د خامو تېلو کوهیانو ته دې نه کیني؛ خپل صنعتي پرمختګ ته دې هم لږ پام وکړي، تېلو دې هغه مصنوعات جوړ کړي چې په نړۍ یې وپلوري

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

او ښایسته ډېره ګټه ترې وکړي.

دې احساساتو زه یوې پالیسۍ ته بوتلم چې پوهېدم د ټولو خلکو به خوښه شي. اوزې خویوازې دننۍ بهانه وه، دې ځای نه کار پیل کېدای شو، موږ د تېلو په پېسو د هغو امریکایي شرکتونو خدمتونه پېرلای شول چې د اوزو پر ځای یې دې ځځلو ته یو سیستم نصب کړی وی او سعودي هم ددې ټکنالوجیکي شهکار په لرلو سره خپله سترګه جګولای شوه.

ما فکر کاوه چې د اوزو فورمول خو د عصري ټکنالوجۍ یوه وړه برخه ده. دا فورمول نورو برخو ته هم پراخیدی شوه او په مرسته یې شاهي کورنۍ، امریکا او MAIN نښې برياوې ترلاسه کولای شوې. زما په نظر له دې فورموله داسې صنعتي سکتور رامنځته کېدای شو چې خام تېل یې تصفیه کړي وای. په وچو دښتو کې سترې چانځونې (تصفیه خانې) جوړیدای شوې او ګردچاپېره ترې بیا بې شمېره صنعتي پارکونه زرغونیدای شول. ددې کار لپاره برښنا، لویو لارو، پایپ لاینونو، مخابراتو، ټرانسپورټ، هوایي اډو، بندرونو او بېلابیلو خدماتي شرکتونو ته اړتیا وه، خو ددې ټول نظام د چلولو لپاره ډېره شتمني پکار وه.

موږ دې پلان سره ډېرې لویې هیلې تړلې وې. موږ ویل دا به یوه داسې نمونه شي چې به موږ به یې په جګه سترګه ټولې نړۍ ته وړاندې کولای شو او نورو ځایونو کې به هم دا چارې ترسره کیږي. بیا به څه کیږي؟ په ټوله دنیا کې ګرځېدونکي عربان به زموږ سندرې وایي، د نورو هیوادونو مشران به سعودي عربستان ته رابلي او پرمختګونه به ورته ښیي او بیا به دا رهبران له موږ غواړي چې د هغوی د هیوادونو لپاره هم داسې پلانونه جوړ کړو؛ بیا به نو د OPEC له دایرې دباندې ځینې هیوادونه د نړیوال بانک په پورونو ک . . . به د نړیوالي امپراتورۍ تر ټولو ستر خدمت وي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

زه په همدې فکرونو کې ډوب وم چې د موټروان دا خبره مې تر غوږو شوه: (هېڅ قدرمن عرب دا خځلې نه راټولوي.) دا خبره به مې زیاتره ناستو کې اوریدلې وه چې عربان په خپلو خلکو ناوړه (سپک) کارونه نه کوي. دا کار که په کومه صنعتي اداره کې وي او که د کومې پروژې په عملي کولو کې. لومړی خبره دا وه چې د داسې کار کوونکي لږ وو، دویم لامل یې خپل ولس سره د سعودي شاهي کورنۍ هغه ژمنه وه، چې پر دوی به څه ناڅه زده کړې کوي او داسې ژوند به ورکوي چې مزدورۍ ته ورته هېڅ کار به پکې نه ځایږي. په نورو یې دا کارونه کولای شول؛ خو خپله ورته دا کار سپک او ناوړه ښکاریده.

ددې کار لپاره باید له بهره مزدوران راوستل شوي وی، دا کار له هغو هیوادونو شونی و چې خلک یې بېوزله او کار ته محتاج وو، د اړتیا پر وخت د منځنۍ اسیا له نورو او په ځانګړي ډول اسلامي هیوادونو (پاکستان، مصر، فلسطین، یمن.) نه مزدوران راوستل کېدای شول.

دې حالت د پرمختګ پالیسۍ ته ستر فرصتونه ورکړل، دې کارکوونکو ته په لویه کچه هستوګنځایونه پکار وو. تر څنګ یې سوداګریز مرکزونه، روغتونونه، اطفایه، پولیس، اوبه، ښاروالي، برښنا، مخابرات، ټرانسپورټ او نور مهم خدمتونه پکار وو. یعني په دې دښته کې باید نوي ښارونه اباد شوي وی. د کارونو کمی نه و، خصوصاً د ټکنالوجۍ په برخه کې؛ مثلاً د بحر اوبه تصفیه کول، روغتیا، انټرنټ او نور ستر مرکزونه.

سعودي عربستان د یوه پروژه جوړوونکی د خوب تعبیر کېدای شو. دا د ساختماني او انجینري کاورباریانو لپاره یو خیالي جنت هم ګڼل کېدای شو. د اقتصاد بې شمېره او بې ساري فرصتونه یې لرل. فکر یې هم ښکلی و: یو ورر ... یواد، ښه ډېره شتمني لري او غواړي عصري دور ته

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram: https://t.me/afghansalar
Scanned with CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

بوښي.

د نو ترې ډېر خوند اخيسته، ستونزه دا وه چې د ماډل (نمونې) لپاره مواد او ارقام نه په سعودي کې وو او د بوستون په کتابتون کې. خو که د دومره لويې پروژې لپاره ارقام هم واى نو چنداني مرسته يې نه شوه کولاى. دا د يوه هيواد بشپړ او بنسټيز بدلون و.

د دومره سترې څېړنې فکر هم چا نه کاوه. ما د خپل فکر له مخې داسې يو راپور وليکه چې د سعودي راتلونکې پکې روښانه ښکاريده. ځينې عملي نسخې راسره وې د يوه ميګاواټ برښنا د لګښت اندازه ترې کېده. د يوه ميل سړک لګښت معلوميده، اوبه، مزدوران، ښاروالي خواره ... دا هر څه مې د هماغو نسخو له مخې محاسبه کړل. زما کار د دقيقو ارقامو وړاندې کول نه وو، يوازې غوښتل مې دومره ووايم چې کوم کارونه کېداى شي او لوى لګښتونه يې څه دي؟

زما اصلي موخې امريکايي کمپنيو ته ډېره ګټه او په سعودي د امريکا انحصار و او دا دواړه موخې يو بل سره تړلې وې. په نږدې وخت کې د ټولو پرمختيايي پروژو لپاره د عملي کېدو لارې چارې او خدمتونه پکار وو او دا پروژې يوازې هماغو شرکتونو کولاى شوې چې لومړنى پلان يې جوړ کړى و. اوس بايد هماغو شرکتونو ددې حفظ ،مراقبت او بيارغونه کړې وى. زه په دې پوه شوم چې د هرې پروژې لپاره بايد دوه لړليکونه جوړ کړم، يو يې د ساختماني او ديزاين تړون او بل يې د اوږدمهالي حفظ او مراقبت او اداري تړون. په راتلونکو کلونو کې به BECHTEL ،MAIN ، Brown and Root ، Halliburton ، Stone and Webster او ډېر نور شرکتونه او قرارداديان ښې ډېرې پيسې وګټي.

تر دې سيمه اقتصـ ... ورهاخوا يوه بله کيسه هم وه چې سعودي

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

عربستان یې موږ ته کینولای شو. د تېلو په دې شتمن هیواد کې له نوي عصر سره د مخالفت څپه هم راتلای شوه. په لرغونپرستو مسلمانانو کې به غوسه راپیدا شي. اسرایل او نور هیوادونه به ترې خطر احساس کړي. ددې هیواد له صنعتي پرمختګه د یوه بل صنعت رامنځته کېدل اړین وو. د عربو د وچې دفاع ! د امریکا شخصي امنیتي شرکتونو او پوځ د پراخو او اوږدمهالو خدماتي تړونونو تمه لرله. ددوی په راتګ به د ساختماني او انجینري شرکتونو یوه بله کاري دوره پیل شي چې په هغو کې به هوایي ډګرونه، پوځي هډې،د توغندیو ساحې، بیزونه او نور کارونه شامل وي.

ما خپل راپورونه په یوه بند پاکټ کې د مالیې وزارت د پروژې مدیر ته واستول. کله کله به مې د خپل ټیم او د MAIN له رئیس او معاون سره ناسته پاسته کوله. څکه دې پروژې لا کوم رسمي وجود نه درلود او تر اوسه د څېړنې او پراختیا په مرحله کې وه. دا چې لا JECOR برخه نه وه ګرځیدلې نو موږ به له ټوکو SAMA بلله. ټول پوهېږي چې دا د Saudi Arabian Money Laundering Affairs مخفف دی.

ځینې وخت به دولتي استازي هم راسره وو، دوی به ځینې پوښتنې کولې، زیاتره وخت به ما له خپلو کارونو خبرول، د هغوی په خبرو به مې نظریات ورکول، ډاډ به مې ورکاوه چې تر خپله وسه به هڅه کوم. معاون او دولتي استازي رانه د اوږدمهاله خدماتو او اداري تړونونو له امله ډېر اغېزمن وو، معاون یوه ورځ یو مثال ورکړ، چې بیا به موږ یاداوه، ده وویل: سعودي عربستان هغه غوا ده چې موږ یې تر مانښامه او د خپل کار تر خلاصیدو لوشلای شو. خو ماته به پکې د غوا پر ځای اوزه ذهن ته راتلله.

په ناستو کې پوه شوم چې ځینو سیالو ادارو مو هم کار پیل کړی دی، موږ په تمه وو چې ددې زیار په بدل کې به غوړې پروژې واخلو. ما فکر کاوه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې MAIN او نورې اداري به ددې لومړيو کارونو لګښت له خپله جيبه کوي. دوی دا جواري ددې لپاره کوله چې لوبې ته د ننوتلو لاره پيدا کړي. ډېر زر باوري شوم، ځکه ما به د خپلې ورځنۍ کار مصرف له عمومي او اداري حسابه (General and Administrative over head account) نه اخيسته. دا کار به زياتره د هغو پروژو لپاره کېده چې لا به د څېړنې او پراختيا په حالت کې وې. په دې معامله کې لومړنۍ لګښت ډېر زيات و، خو معاون صيب په دې باور و چې بدل به يې تر دې ډېر زيات وي.

سره له دې چې سيالانو موهم کار کاوه خو موږ پوهېدو چې ميدان ډېر پراخه دی. زه نو په دې لوبه کې پوخ شوی وم او په دې پوهېدم چې زموږ معاوضه په رسمي دفترونو کې زموږ د کار د خوښولو پورې تړلې ده. ډېرې پروژې به هغو شرکتونو ته ورکول کيږي چې پلانونه يې په هر صورت د عملي کېدو وړ وی. ما دا کار ځانته يوه ننګونه وګڼله او داسې يو منظر مې وپنځاوه چې له ډيزاين نه تر ودانيزو چارو پورې ټول پړاوونه پکې شامل وو. په MAIN کې خو مې د بخت ستوری له مخکې لا ځليده، خو که موږ بريالي شوی وای نوپه SAMA کې د کليدی ونډې لرلو به دا ځلا لا پسې ډېره کړې وای.

په ناستو کې به مو دا ويل چې د SAMA او JECOR ماموريت به نوي معيارونه او بېلګې رامنځته کړي. دا يوه بې سارې لار وه، په هغو هيوادونو کې د ګټور کار فرصتونه برابر شوي وو چې نړيوال بانک نه يې پور اخيستو ته اړتيا نه لرله. ذهن ته مې راغلل چې ايران او عراق هم بايد په دې ليست کې ورزيات شي. د انسان فطرت دی چې ددې هيوادونو مشران به له سعودي عربستان اغېزمن کيږي. د ۱۹۷۰ ز کال د تېلو بنديز که څه هم په هغه وخت کې زيانمن و، خو اوس دا خبره پخه ده چې ياد بنديز به

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ساختماني او انجينري شرکتونو ته ښې ګټې ورکوي او دا د نړيوالې امپراتورۍ د پراختيا يوه مهمه لاره وه.

په دې خيالي پلان مې اته مياشتې کار وکړ، په خپل کور يا د کنفرانسونو په شخصي خونه کې به يوازې ناست وم، نور پرسونل مې خپل کارونه پر مخ وړل شول خو زه به کله کله څارنې ته ورتلم. د وخت په تېريدو راز داري يو څه کمه شوه، ځينې نور خلک هم پوه شول چې په سعودي عربستان کې کومه خبره شته. اوازې خپرې شوې، د معاون او دولتي کسانو کړۍ هم پراخه شوه، لامل به ښايي دا و چې زموږ ورکړې معلومات به يې نورو سره شريکول.

ددې پرمختيايي پروژو په بدل کې امريکايانو له عربانو غوښتل چې د تېلو عرضه اوبه دې د امريکا او متحدينو په خوښه وي البته تر ټاکلي حده بدلون پکې راتلای شي. که نور هيوادونه لکه، ايران، عراق، ونيزويلا... بندويزونه لګوي نو سعودي عربستان بايد د تېلو دا تشه ډکه کړي. ددې هيوادونو د بنديزونو ليرې کولو لپاره همدې کفايت کاوه چې موږ څه پاليسي اختيار کړې ده. ددې کار په بدل کې امريکا سعودي ته يو په زړه پورې وړانديز کاوه، دا سودا څه وه؟ دا باور چې امريکا به سعود کورنۍ سره ځرګنده سياسي او د اړتيا پر وخت پوځي مرسته کوي، چې په دې توګه به سعود کورنۍ د تل لپاره په عربستان واکمني کوي.

د سعودي ستراتيژيک موقيعت، پوځي کمی، له ايران، شام، عراق او اسرايلو خطر.... دا ټول هغه لاملونه وو چې سعودي يې دې سودا ته چمتو کاوه. له همدې حالته په ګټه امريکا يو بل درووند شرط کېښود، زه چې اوس ګورم نو وايم سعودي عربستان دا شرط څنګه ومانه؟ هيڅ باور مې نه کېده. شرط دا و چې سعودي عربستان به په خپلو (پيټرو ډالرو) د امريکا رسمي

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

تضمین لیکونه (Security) پېري. له دې چې کوم سود ترلاسه کیږي هغه به د امریکا د مالیې وزارت په خپله خوښه ددې لپاره کاروي چې سعودي عربستان له منځني دور نه عصري دور ته ننباسي. که ساده یې ووایو نو د امریکا د تېلو په پیسو چې کوم میلیاردونه ډالر سود راځي، هغه به ددې خوب د پوره کولولپاره امریکایي شرکتونو ته ورکول کیږي. همدا خوب ما او ښایي زما سیالانو هم لیدلی و چې سعودي عربستان څنګه عصري دور ته ننوځي. اوس به د سعودي عربستان په لګښت زموږ خپله اداره موږ ته دا امر کوي چې په ټول سعودي عربستان کې سترې پروژې عملي شي او ښارونه اباد شي.

که څه عربانو دا حق درلود چې خپل نظر ښکاره کړي، خو د سعودي عربستان د راتلونکې پلان اوس ټول د کافرو انجینرانو په لاس کې و. دا کار په هغه خاوره کېده چې نظام یې د وهابي عقیدې پر بنسټ رامنځته شوی و او کلونه کلونه یې سوداګریز نظام پر همدې اصولو روان و.

دا کار ډېر سخت و خو سعود کورنۍ د امریکا تر سیاسي او پوځي فشار لاندې وه او بله لار یې نه لرله.

زموږ په نظر د ګټې وخت رارسیدلی و، دا بې سارې ګټوره سودا وه او خوند یې په دې کاوه چې د کانګرس تصویب ته یې اړتیا نه لرله. د کانګرس نه لاسوهنه شرکتونو ته ډېره د خوشالۍ خبره وه، ځکه شرکتونو نه غوښتل چې کاروباري تېري یې چاته ښکاره شي.

د منځني ختیځ د انستیتوت یو کدر او پخواني خبریال توماس والټرلپ ددې سودا په اړه ویلي وو چې:

(عربان پیسو سره لوبې کوي، دوی به د مالیې وزارت ته میلیاردونه ډالرورکړي، ډالر به تر هغه دوی سره وي چې شرکتونه او قراردادیان یې نه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

وغواړي. يعنې دا چې د سعودي شتمني به د امريکا په اقتصاد کې دورې وهي. دا خبره هم ترې ښکاره شوه چې په دې نظام کې شته خلک او عربان چې څه وغواړي هغه کولای شي او کانګرس پکې هېڅ کار نه لري.)

ددې تاريخي پروژې حدود ټاکل اسان وو، ورپسې پوښتنه دا وه چې څنګه به عملي کيږي؟ ددې کار لپاره يو لوړپوړی چارواکی سعودي عربستان ته واستول شو. دا پټ ماموريت و، باوري نه يم خو دا کس به شايد هنری کسنجر و.

ددې کس لومړی کار د سعودي کورنۍ په دې پوهول وو، چې ډاکټر مصدق چې انګلستان تېل بند کړل نو څه ورسره وشو؟ دويم کار يې د پروژې داسې ښکلې انځور وړاندې کول وو چې عربان يې رد نشي کړی. عربان بايد په دې پوه شوي وای چې له (هو) ويلو پرته بله لار نه لري. زه پوهېږم دا به يې ورته ويلي وي چې يا دې زموږ وړانديز ومني او ارام ژوند دې وکړی؛ که نه نو د محمد مصدق له برخليک سره به مخ شي، قاصد چې بېرته راستون شو، دا پيغام يې راوړ، چې سعودي عربستان زموږ خبره مني.

يو وړوکی خنډ دا پاتې و چې د سعودي عربستان د حکومت غړي لا نه وو همغږي شوي. موږ ته يې وويل چې دا د کور خبره ده. که څه هم په سعودي کې جمهوريت نشته خو پر يوې موضوع د سعود کورنۍ د ټولو غړو رضايت مهم دی.

په ۱۹۷۵ ز کال کې راته د يوه مهم حکومتي چارواکي په لاره کول واسپالا شما [illegible] ورته شهزاده (W) ډبليو وايم. که څه زه هم پوه نه شوم چې [illegible] وليعهد شهزاده دی او کنه نه. ما بايد ورته قناعت ورکړی وای چې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

دسعودي عربستان په پېسو مېنځلو کې دده ځپله او د هيواد ګټه ده.

دا کار چې څومره اسان ښکاريده هومره نه و. شهزاده ډبليو ځان وهابي راوپېژند او ښکاره يې ووېل چې نه غواړي هيواد يې د لوېديځ نظام پر ليکو روان شي. دا يې هم ووېل چې زموږ د وړانديز په مضريت او چالاکۍ ښه خبر دی. ويل يې چې ستاسو اراده هم د هغو صليبيانو غوندې ده چې زر کاله مخکې يې غوښتل عربان عيسويان کړي. به جزيي ډول يې دا خبره سمه وه. زه فکر کوم په موږ او صليبي جنګياليو کې يوازې د موقف توپير و. له منځنيو پېړيو اروپايي کاتوليکانو دا دعوه کوله چې غواړي مسلمانان له اوره وژغوري او موږ ويل چې له عربانو سره مرسته کوو. زه اوس په دې باور يم چې ددې شرکتونو په څېر صليبي جنګياليو هم يوازې د خپلې امپراتورۍ پراختيا غوښته او بس.

که مذهبي عقايد يوې خواته کړو؛ نوشهزاده ډبليو يوه بله کمزوري لرله او هغه ښايسته ، سپينې او د زيړو ويښتو لرونکې نجونې وې. خلکو نه د خپل کار اخيستلو لپاره د داسې ناوړه عمل يادونه کول سخت کار دی، خو ما بايد دا خبره کړې وای. ما چې څومره عربان پېژندل شهزاده ډبليو يکې يوازينی کس و چې دا کمزوري يې لرله يا به يرې ښايي زه پوه شوی يم. ددې تاريخي سودا په پوره کېدو کې د شهزاده دې شوق مهم رول ولوباوه. له دې ښکاري چې د خپل ماموريت د بريا لپاره زه تر کومه حده تلای شم.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې

۱ دا چې په تېلو کوم حالت کې بندیز ولګیداو څه اغېزې یې لرلې، په دې د پوهېدو لپاره لاندې ماخذونه ولولئ:

- "Inside the Mirage: America's Fragile Partnership with Saudi Arabia. Thomas W. Lippman
- "The Prize: The Epic Quest for Oil, Money and Power". Daniel Yergin.
- "The Oil Price Revolution". Stephen Schneider.
- "OPEC : Instrument of Change". Ian Seymour.

۲- " Inside The Mirage" .... Thomas W. Lippman.

۳- The House of Saud: The Rise and Rule of the Most Powerfull Dynasty in the Arab World: David holden and Richard johns.

٤- "Inside the Mirage....." Thomas W. Lippman.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Telegram:https://t.me/afghansalar

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

شپاړسم فصل

دلالي او د اسامه بن لادن مالي ملاتړ

شهزاده ډبليو راته لا دمخه ويلي وو چې کله بوسټون ته درشم نو دده د خوښې مېرمن بايدورته ښه راغلاست ووايي. غوښتل يې چې مېرمن بايد د لارښوونې تر څنګ نور ځيني نور کارونه هم وکړي. خو هغه دا نه غوښتل چې کومې فاحشې ښځې سره دې وګرځي. ځکه وېرېده چې کېداى شي د خپلي کورنۍ له کوم غړي سره چېرته مخ شي. د شهزاده ډبليو ليدنې پټې وې، چې خپلې هيلې په اسانۍ پوره کړاى شي.

سيلي (Seliy) شين سترګې مېرمن وه، سپين رنګ او سره ويښته يې لرل. خاوند يې په يونايټډ هوايي شرکت کې کار کاوه، تل به په سفر و، له ښځې يې خپله بيوفايي نه پټوله، مېرمن يې هم ورسره ډېر کار نه درلود. هغه بوستين کې سيلي ته هغه ټولې اسانتياوې ورکړې وې چې د يوه پيلوټ مېرمن يې لري. سيلي له ازادو جنسي اړيکو سره عادت وه. د ګټې د يوې پټې سرچينې خبره ورته ډېره په زړه پورې وه. په يوه شرط يې ومنل چې شهزاده سره به ازمېښتي مجلسونو ته ځي او هغه شرط دا و: سيلي ټينګار کاوه چې په راتلونکي کې به اړيکې پر هغه چلند ولاړې وي، چې شهزاده يې ورسره کوي.

زما ښه بخت ته ګوره چې دواړه د يو بل په معيار پوره وختل.

د شهزاده ډبيلو او سيلی اړيکو ماته ځيني پوښتنې راپيدا کړې. ما په خپلو ځکو بنديز لګولی و چې ناوړه کار به نه کوي. د قانون له مخې ما مېرمنه چمتوکوله يعنې دلالي مې کوله او دا کار په ميساچوسيټس کې د قانون خلاف و. اوس اصلي خبره دا وه چې سيلي ته د خدماتو پيسې له کومه

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

[illegible] ډیپارټمنټ په دې مسایلو کې یو څه
[illegible] هوټلونو کې اوسیدم. د بوسټون د سترو
[illegible] خبره کړې وه چې سپین بیلونه به راکوي، هغه
[illegible] هغه وخت ټول بیلونه په لاس لیکل کېدل او د
[illegible] لا نه وه.

[illegible] فکر هم پراخه شوه. بلاخره یې وویل چې
[illegible] د شهزاده په میلمستون کې دېره شي. ترمنځ
[illegible] د اروپا او منځني ختیځ په ځوانانو کې د ښځو
[illegible] روانه وه. دې ښځو سره به د لنډ مهال لپاره قرارداد
کېده او له ترون ختمیدو وروسته به چې خپل وطن ته راتلې نو بانکي
حسابونه به یې ډک شوي وو. رابرټ بایر شل کاله مخکې د CIA عملیاتي
مشر او د منځني ختیځ د چارو کارپوه و، ده لیکلي وو:
(په ۱۹۷۰ ز کال کې چې د پیټرو ډالرو (د تېلوپیسو) باران پیل شو؛ نو
ځینو کاروباري فکره لبنانیانو شهزادګانو ته د نجونو (نڅاګر، طوایفو) قاچاق
پیل کړ. شاهي کورنۍ د چیک په بیلانس کولو هم نه پوهېده او چالاکو
لبنانیانو ترې ښې ګټې وکړې.)
زه په دې حالت پوهېدم او ددې برخې ځینې مخور مې هم پېژندل. خو دې
ټولو سره بیا هم زما لویه ستونزه سیلي او د هغې پیسې وې. زه پوهېدم چې
سیلي هېڅکله هغه وجو دښتو ته نه ځي؛ خو بله خبره دا وه چې د هوټلونو
خالي بلونو په دې لګښتونو پرده نه شوه اچولای.
یوه ستونزه خو شهزاده حل کړه او ویې منل چې د خپلې نازولې لګښت به
ورې چارې سمبال کړې وي، زه مې هله ولګید چې
شهزاده راته د راز خبره وکړه. ویل یې چې په سعودي کې هماغه سیلي

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

ضرور نه ده، که به هم وي کېږي. ما زر خپلو بنډلونو ته زنګ وواهه او په
خو ژبو کې يې ټوپ ټيپ سيپي ټېون لاسيک کړ.

شهزاده ډېر پېچلی انسان و. سيمي به يې جنسي اړتياوې پوره کولې، دا چې
د شهزاده سره مرسته کوله نو ډېر ځورېدونکي رټنډې درلود. خو دې ټولو سره
يې هم دا نه منل چې خپل هېواد لپاره دی د SAMA پروژې د عملي کېدو
سرپرسته وکړي. ما بايد د خپل ماموريت د بريا لپاره ډېره مرسته کړې وی،
شهزاده ته مې هغه ټول مدارک او ارقام کېښودل چې نورو هېوادونو ته مو
جوړ کړي وو، هغه مدارک هم لکه څرنګه چې ما او کلاډين اندونيزيا ته له تللو
مخکې کوېت لپاره جوړ کړي و. ما فکر کاوه چې شهزاده ته ناست وم او د خپلې
قضيې دفاع به مې کوله چې بالاخره هغه په زړه نرم شو.

زه نه یم خبر چې زما همکارو جنايتکارو له نورو چارواکو سره څه وکړل خو په
دې پوه شوم چې پروژه ټولې شاهي کورنۍ قبوله کړه. له څو غړو پروژو يوه
يې MAIN واخيسته. دا د ماليې وزارت لخوا د هغه زيار ډالۍ وه چې ما په
دې لوبه کې ويستی و.

په هېواد کې د برېښنا د ېخواني نامنظمه سيستم د بيا سروې پروژه MAIN
ته ورکړل شوه. ترڅنګ يې د يوه عصري سيستم د بيا ډيزاين کولو پروژه
هم MAIN واخيسته، ددې سيستم معيار بايد له هره اړخه د امريکاپه معيار
وای.

د تېر په څېر دا هم زما مسئوليت و چې د هېواد د هرې سيمې د برېښنا د
قوت او اقتصادي وړاندويني لپاره لومړی بايد يو ټيم ولېږم. زموږ ډلې د
رياض د سفر لپاره ځانونه تيارول چې د قانون له وزارته ليک راغی، وېل
شوي چې د قانون له مخې موږ بايد په څو راتلونکو اونيو کې په رياض کې يو
منظم دفتر ولرو. هغه ... باشت ورته چا پام نه کاوه. ماليې وزارت سره د

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ټرون له مخې باید زموږ د دفتر ټول وسایل په امریکا یا سعودي کې چمتو شوي وای. دا چې په سعودي کې نه کېده؛ نوهر څه باید امریکا کې چمتو شوي وی. اوس موږ ته یوه بله ستونزه جوړه شوه، د ټانکرو قطارونه له مخکې لا عرب بندر ته تلو په تمه ولاړ وو، په دې صورت کې زموږ کارګوا (توکي) رسیدو، نږدې میاشتې وخت نیوه.

MAIN خو ټوله پروژه ددې یوې ستونزې له امله نه شوای پرېښودی. نو ټول شریکان راټول شول، له څو ساعته خبرو اترو وروسته دا پرېکړه وشوه چې یوه بوینګ ۷۴۷ ډوله الوتکه باید چارټر (دربست) شي، چې د بوسټون له دفتره د اړتیا وړ ټول وسایل سعودي عربستان ته ولیږدوي. ما به ځان سره ویل دا به ښه خوند وکړي چې الوتکه د یونایټډ هوایي شرکت وي او پیلوټ یې د هماغې ښځې خاوند وي چې د سعودي شهزاده په رام کولو کې یې مهمه ونډه لرله.

د امریکا او سعودي ټرون په یوه شپه کې رنګ راوړ، اوزې ورکې شوې پر ځای یې دوه سوه ژېړې امریکایي لارۍ راغلې. دا لارې له Waste Management شرکت سره د دوه سوه میلیونه ډالري ټرون له مخې راوړل شوې وې. دې لاریو د خځلو ډېرانونه پر ځای کول ۲

د سعودي په اقتصاد کې ځغلنده بدلون راغی، دا انقلاب له کرنې نیولې تر روغتیا، زده کړو او مخابراتو ... ټولو کې ښکاریده. په دې حالت توماس لیپ مین په ۲۰۰۳ کال کې یوه تبصره وکړه چې :

(امریکایانو په خپل طرز د یوې داسې مړې ځمکې شکل ور بدل کړ، چې د کوچیانو له خیمو او خامو کورونو پرته پکې هېڅ هم نه وو. اوس په هغو کنډرو کې د قهوې دوکانونه او په لویو مغازو کې د معیبونو بایسکلونه هم ... په سعودي عربستان کې هم د امریکا غوندې ښایسته

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

دوکانونه، مارکيټونه، چټک انټرنټ او مخابراتي اسانتياوې شته دي.) ۳
موږ چې په ۱۹۷۴ ز کال کې کوم خوب ليدلی و، هغه اوس نورو تېل صادروونکو هيوادونو ته د بحث وړ نمونه وه. په اصل کې خو SAMA/JECOR دويم ميدان و، اصلي لوبه خو کرميټ روز وېليټ په ايران کې کړې وه. په سياسي اقتصادي وسله تون کې اوس يوه بله بې ساري او پېچلې وسله وه چې د نړيوالې امپراتورۍ سرتېرو ورته اړتيا لرله.
د سعودي پېسو مينځلو او ګډ کميسون په نړيوال قانون کې بله طرحه جوړه کړه او دا خبره د ايدی امين په قضيه کې ښخي روښانه شوه. دې بدنام آمر په ۱۹۷۹ ز کال کې په سعودي عربستان کې پناه واخيسته. که څه پر دې تولواک مجرم له سلو تر درې سوو زرو کسانو د وژلو تور و، خو دلته يې ښه نبايسته ژوند کاوه. هر څه ورته شاهي کورنۍ ورکړي وو، امريکا يې پر ضد يو تيټ غږ پورته کړ، خو تينګار يې څکه ونه کړ چې هسې نه ددوی او شاهي کورنۍ په اړيکو کومه بده اغېزه وکړي. امين د خپل ژوند وروستي کلونه په کب نيونه او د سمندر پر غاړه په قدم وهلو تېر کړل او بلاخره په ۲۰۰۳ ز به جده کې د ګردو د فلج له امله د اتيا کالو په عمر مړ شو. ۴
سعودي عربستان يو ډېر حساس او مضر رول دا لوباوه چې نړيوالې ترهګرۍ سره يې مالي مرسته کوله. امريکا غوښتل چې سعودي عربستان په افغانستان کې د ۱۹۸۰ مې لسيزې په جهاد کې له اسامه بن لادن سره مالي مرسته وکړي.
دې دواړو هيوادونو مجاهدينو ته نږدې درې نيم بيليونه ډالره مرسته اعلان کړه، خو په اصل کې مرسته تر دې څو چنده ډېره وه.
په ۲۰۰۳ ز کال کې د امريکا يوې مجلې (يو ايس ايند ورلډ ريپورټ) د (سعودي اړيکې) په نامه يوه ليکنه خپره کړه. دې مجلې زرګونه پاڼو د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

محاکمې قضیې. د بهرنیو استخباراتو راپورونه او نور اسنادو ته کتنه وکړه. د منځني ختیځ د ترهګرۍ په اړه یې له چارواکو او کارپوهانو سره مرکې وکړې. د پایلو یوه برخه یې داده:

په شواهدو کې شک نشته. د امریکا پخوانی ملګری او په اوسنی نړۍ کې د تېلو سترصادرونکی هېواد سعودي عربستان په څه نا څه ډول د ترهګرۍ مرکز ګرځېدلی دی....

د ایران انقلاب او په افغانستان کې د شوروي جګړه دواړه د ۱۹۸۰ مې لسیزې په وروستیو کې وشول. د سعودي عربستان د دولتي خیرات نیمې پیسې د جهاد قوي کېدو لامل شوې. تر شلو زیاتو هیوادونو کې په دې پیسو نیمه پوځي روزنیز مرکزونه رامنځته شوي وو، وسلې پېرل کېدې او خلک یې جذبول.

د سعودي د ملګرۍ لپاره امریکا په هر څه سترګې پټې کړې وې. پخواني استخباراتي مامورین وایي چې د تړونونو، تضمینونو او معاشونو په ډول میلیاردونه ډالر د امریکایي چارواکو جیبونو ته تللي دي او دې پیسو له سعودی عربستان سره اړیکه درلوده. په دې کې سفیران، د CIA چارواکي او سکرتران شامل و.....

له برښنایي وسایلو داسې خبرې اترې ترلاسه شوي دي چې ښیي د سعودي شاهي کورنۍ پر القاعده سربېره نورو ترهګرو ډلو سره هم مرستې کوي.)٦ ۲۰۰۱ ز کال کې چې پر نړیوال سوداګریز مرکز او پنټاګون بریدونه وشول؛ نو د سعودي او امریکا تر منځ د پټو اړیکو نور شواهد هم رابرسیره شول. د ۲۰۰۳ د اکتوبر په میاشت کې وینټي فئیر Vanity Fair مجلې د عربانو خېندتوب تر سرلیک لاندې په یوه لیکنه کې هغه رازونه افشاء کړل چې عام حسب پرب رهېدل. د بوش، سعودي کورنۍ او اسامه بن لادن تر

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

منځ د اړیکو دې کیسې ته زه حیران نه شوم، ځکه دا کیسه هم د سعودی عربستان د پېسو مینځلو کیسې (۱۹۷۴) هومره زړه ده. دا لړی هغه وخت ته هم رسیږي چې جورج ایچ ډبلیو بوش په ملګرو ملتونو کې امریکا سفیر و (۱۹۷۱-۱۹۷۳). بیا وروسته چې له (۱۹۷۶ نه تر ۱۹۷۷) پورې د سي ای اې مشر و، زه یوازې د خبرې ته حیران وم، چې دا موضوع اخر هم رسنیو ته ووتله، مجلې کیسه په دې ټکو پای ته رسولې ده:

(بوش او سعود د نړۍ دوه قوي کورنۍ دي او تر منځ یې ژورې شخصي. سوداګریزې او سیاسي اړیکې له نږدې شلو کلونو راهیسې روانې دي...

سعودي عربستان په خصوصي سکتور کې له هارکن انرجي HARKEN ENEGRY شرکت سره ډېره مرسته کوي او په دې شرکت کې جورج ډبلیو بوش پانګونه کړې ده.

لږ وخت مخکې پخوانی ولسمشر جورج ډبلیو بوش او دده پخوانی همکار او د بهرنیو چارو وزیر جمېز ای بیکر عربانو ته ورغلل، چې کارلایل ګروپ Carlyle Group ته مالي ملاتړ پیدا کړي، ویل کیږي چې دا د نړۍ تر ټولو ستر شخصي شرکت دی او بوش پکې اوس هم د ارشد مشاور په توګه دنده لري....

له ۹/۱۱ پېښې څو ورځې وروسته د بن لادن کورنۍ د څو غړو په شمول ځینې شتمن عربان هم په یوه شخصي الوتکه کې له امریکا بهر ولیږدول شول او اوس یې د پروازونو د روښانه کولو مسئولیت هېڅوک په غاړه نه اخلي. دا هم رښتیا دي چې له یوه مسافره هم پوښتنه نه ده شوې او پوښتنه دا ده، دا کار به ځکه شوی وي چې بوش له سعود کورنۍ سره پخوانۍ اړیکې لري.) ۷

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې

۱. "Sleeping with the Devid: How Washington Sold our Soul for Saudi Oil": Robert bear

۲. "Inside the Mirage ...." Thoms W. Lippman.

۳. Ibid

٤. "Idi Amin, Murderous Ugandan Dictator Dies". Henry Wasswa.۲۰۰۳ ایسوسی ایتډ پرئیس: ۱٦ اګست.

٥. "The Saudi Connections". U.S. News and World Report. Dec. ۱٥'۲۰۰۳.

٦. Ibid

۷.

- "Vanity fair" . October ۲۰۰۳
- "Zapata Petroleum"
- " A Nation at War" . New york times April ۱۸, ۲۰۰۳.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دریمه برخه

له ۱۹۷۵ تر ۱۹۸۱ز پورې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

اولسم فصل

د پانامې کانال خبرې اترې او ګراهم ګرین

عربانو د ډېرو خلکو بختونه بیدار کړل. زه خو له مخکې هم بریالی وم خو دې صحرایي امپراتورۍ راته د بریا نورې دریځې هم پرانیستې. تر ۱۹۷۷ پورې ما هم یوه وړه امپراتوري جوړه کړې وه. نږدې شل تنو متخصصینو پکې کار کاوه او مرکزي دفتر یې په بوسټون کې و. پر دې سربېره په نړۍ کې د MAIN د ټولو دفترونو مشاورت ماته راتر غاړې و. ددې ادارې په سل کلن تاریخ کې زه تر ټولو کشر شریک وم. زما د اصلي دندې (ارشد اقتصادپوه) تر څنګ زه د اقتصاد مدیر او ساحوي پلان جوړونکی هم معرفي شوی وم. په هارورډ او ورته نورو ادارو کې مې لکچرونه ورکول. ورځپاڼو به راته په روانو حالاتو د لیکنو زارۍ کولې. څپله یوه شخصي کښتۍ مې هم لرله چې د بوسټون بندر له مشهورې جنګي بېړۍ کانسټیټویشن سره په خوا کې به یې لنګر اچاوه. تر انقلابي جګړې وروسته همدې بېړۍ د بحري نزاقانو په ځپلوکې لوی نوم ګټلی و. ما ښه معاش اخیسته. ځیني اسهام مې هم لرل، دهغو ګټه مې چې سنجوله، په دې باوري وم چې له څلویښت کلنۍ دمخه به میلیونر شم. دا منم چې د واده ناکامۍ ځپلی وم خو په بېلابېلو لویو وچو کې به مې له ښایسته مېرمنو سره وخت تېراوه.

برونو Bruno د اقتصادي وړاندوینې په اړه بې ساري نظر ورکړ. د اقتصادي شننې دا نوی ماډل د یوه روسي ریاضي پوه پر نظریاتو ولاړ و. ددې ماډل اصول دا و: داخلي یا موضوعي امکانات دې له وړاندوینې سره داسې ګډ شي، چې د ځینو اقتصادي اړخونو وده ترې څرګنده شي. په دې فکر کې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

هغه وړتیا شته چې د ودې د لویې کچې جواز ترې ترلاسه شي. موږ دې کچې ته څکه اړتیا لرله چې لوی پورونه ترلاسه کړو.

ما خپلې اداري ته څوان ډاکټر نادي پریم پرساد راوست او بودیجه مې ور وسپارله. په شپږو میاشتو کې یې د اقتصادي تجزیې لپاره د مارکوف نظریه د کارولو وړ کړه. موږ ټولو د تخنیکي اسنادو یوه لړۍ پیل کړه. په دې کې مو د مارکوف د طریقې له مخې دا معلومول چې پر اقتصادي ودې د شتمنۍ د پانګونې اغېزې به څه وي؟ او دا اغېزې مو د وړاندوینې په توګه کارولې.

موږ همدا لټول. داسې یو څه چې په علمي ډول دا ثابته کړه چې موږ کوم هیوادونه د پور په جال کې نښلوو؛ په اصل کې ورسره ښېګڼه کوو. ربښتیا خبره خو داده چې څوک به یو څل په دې جال کې بند شول بیا به یې هېڅکله خپل اخیستی پور نه شو پرې کولای.

هغه اقتصادي کارپوه چې پریمانه وسایل، سرچینې او وخت ولري او د مارکوف د سیستم په نزاکتونو او پیچلتاو پوهېږي او پابله ترې اخیستی شي. دا اسناد ډېرو مشهورو رسنیو خپاره کړل او موږ خپله هم په څینو کنفرانسونو او لکچرونو کې وړاندې کړل. په ټول صنعت کې ددې اسنادو او زموږ اوازه خپره شوه. ۲

ما او عمر طوریجو په خپل منځ کې د شوي پټ تړون خیال وساته. باور مې ورکړ چې زموږ تجزیې (شننې) به ربښتیا وي او په سپاربښتنو کې به مو بېوزله خلک په پام کې نیولي وي. که څه هم ګونګسی اوریدل کېده چې د پانامې په اړه زما په راپور کې لګښت ډېر نه دی ښودل شوی او څینو خو بې لا ویل چې د سوسیالیزم بوي ترې راځي؛ خو یو حقیقت دا هم و چې د عمر طوریجو MAIN ته په قرارداد پسې قرارداد ورکاوه. په دې تړونونو کې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

لومړی يې دا و چې له روايتي شتمنی سره دې د کرنې برخه هم يو ځای شي. ما له يوې زاويې دې خبرې ته هم پام وکړ چې عمر طوريجو او جيمي کارټر د پانامې پر کانال خبرو ته چمتو شوي دي.

ټولې نړۍ په دې خبرو اترو خوښي ونښوده. ټول خلک په تمه وو چې امريکا به ددوی د خوښې کار کوي، يعنې د پانامې د کانال واک به پانامه يانو ته ورکوي او که د تقدير ليک هغه نظريه به بيا نه پلې کوي چې شکل د ويتنام د بحران غوندې خراب شوی و. ډېرو خلکو فکر کاوه چې په ډېر ښه وخت کې ښه او مهربانه انسان د امريکا ولسمشر شوی دی. خو د واشنګټن مذهبي او لرغون پرستو خلکو بيا دې عادلانه پرېکړې ته په کرکه کتل: دا څنګه کېدای شي چې موږ ددې ملي دفاع له دې قوي کلا لاس واخلو؟ او د امريکا د ښه تدبير دا شهکار له لاسه ورکړو؟ د اوبو دې ليکې خو د جنوبي امريکا قسمت د امريکا له سوداګريزو ګټو سره تړلی دی.

زه به چې پانامې ته لاړم نو په انټرکانټينينټال هوټل کې به اوسيدم، په پنځم ځل تګ مې په دې هوټل کې د بيارغونې چارې رواني وې، نو غږونه يکې ډېر و. دا ځل پانامه هوټل ته لاړم. لومړی مې خوښ نه شو، ځکه په سفر کې انټر کانټينينټال هوټل زما کور و، خو وروسته چې بيا په کوم صالون کې ناست وم، د څوکيو ښکلا او سينګار يې زما زړه يوور. داسې ښکاريدل لکه دا کاسابلانکا فلم سيټ چې وي او همفري بوګرټ به اوس له کومه ځايه راوځي.

په نيويارک ريويو آف بکس کې مې د ګراهام ګرين ليکنه ختمه کړې وه، کتاب مې څنګ ته کيښود، د چت پکو ته مې وکتل او نږدې دوه کاله مخکې يوه شپه راياد شوه:

(فورډ ضعيفه ولسمشردی، بيا نه ټاکل کيږي) دا په ۱۹۷۵ ز کال کې د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

عمر طوریجو وړاندوینه وه. ده د پانامې له څو مخورو سره خبرې کولې، په څو بهرنیانو کې یو زه وم چې خپل ښکلي کلپ ته یې دعوت کړي وو. زیاته یې کړه : (همدا لامل دی چې د پانامې د کانال خبره مې تېزه کړه، ددې سیاسي جګړې د ګټلو لپاره دا ډېر مناسب وخت دی.)

دې خبرو ډېر اغزیمن کړم، خوښې ته چې راغلم زر مې بوستون ګلب ته یو لیک ولیکه او پوسټ مې کړ. د بوستون یوه ایډیټر مې دفتر ته څوابي زنګ راوهه، رانه یې وغوښتل چې دې عنوان لاندې ورته یوه لیکنه وکړم (د ۱۹۷۵ کال په پانامه کې یرغل ته ځای نشته.) دا نیمه صفحه لیکنه د همدې کال د سپتمبر په ۱۹ نېټه د ادارې یادونې ته مخامخ چاپ شوه.

دې لیکنه کې هغه درې لاملونه په ګوته شوي چې له مخې یې باید د پانامې کانال پانامې ته وسپارل شي .

۱ اوسنی حالت انصاف نه دی، داد پرېکړې لوی لامل دی .

۲ په اوسني ترون کې امنیتي خطر ډېر دی، ددې په نسبت پانامې ته ورکړل شوی کنټرول کم دی. د حوالې لپاره مې د انټروشیانیک کانال کمیشن یوه مطالعه یاده کړه ی پکې ویل شوي وو : (وسایل (ترافیک) دوو کلونو لپاره معطل کېدای شي او دا د یو کس کار دی، چې د ګاتون (بربښنا بند) په څنګ کې یو بم نصب کړي.) دا ټکی خپله عمر طوریجو هم ویلی دی.

۳ د امریکا او لاتیني امریکا تر منځ اړیکې له مخکې هم کړکېچنې دي او اوسنی حالت دا ستونزې لاپسې ډېرولای شي.

وروستۍ خبره مې دا ده :

(د پانامې د کانال معاملې ته د حرکت ورکولو تر ټولو ښه لاره دا ده چې واک مسئولیت یې همدې خلکو ته وسپارل شي. که موږ داسې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

وکړل نو دا به د هغه دور بیا ځلي پیل وي چې دوه سوه کاله
مود خپلواکۍ حق منلی و.....

د استعمار سکه چې په ۱۷۷۵ کال کې څنګه چلیده اوس هم
نه چلیږي. ددې ترون تصدیق په هغه زمانه کې کېدای شو
هېڅ جواز نه لري. په ۱۹۷۵ ز کال کې ښکیلاک نه ځاییږي.
چې موږ دوه سوه کاله پخواني مراسم نمانځو؛ نو دا احساس
چې د هغې سره سم عمل باید وکړو.)۳

دې وړې لیکنې ستر جرات غوښت، خصوصاً په داسې حالاتو کې چې
په MAIN کې د شریک درجه راکړل شوې ده. له شریکانو هیله کېده
له رسنیو دې لیرې ووسي او په مجلو کې د لیکنو چاپ کولو خو دې
هم نه کوي. بیا نو د دفتر په پوسټ د بینومه خلکو د خبرتیاوو
سیلاب راپیل شو. دې لیکونو سره زما د لیکنې نقلونه هم یو ځای
یو خو مې وپېژنده چې چارلي لانګورت لیکلی و. دا ښاغلی په
زما د لومړۍ پروژې مدیر و او تر لسو ډېر کلونه کار یې کړی و.
وړاندې زما کار له پنځو کلونو کم و خو زه اوس دددې شرکت شریک
دا ښاغلی لا دې ځای ته نه و رسیدلی. دده په لیک یوه خطرناکه
د خطر نښه (دوه هډوکي) له ورایه ښکاریدل. پیغام یې ښخي لنډ او
(آیا دا سور (سرخه) ربښتیا هم زموږ په شرکت کې شریک دی؟)

برونو خپل دفتر ته ور وغوښتم او راته یې وویل: تا چې څه لیکلي
پښېمانه به شي، MAIN لرغون پرسته اداره ده. خو زه درته وایم چې
ډېرې هوښیارۍ ثبوت دې ورکړی دی. طوریجو به یې ډېر خوښ کړي.
باوري یم چې یو نقل به یې ور ولیږې. د هغه دفتر کړتن چې وایي
سوسیالیست دی، که یې کار پیدا کړ، بیا په دې خبرو پسې نه ګرځي.

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د برونو خبره د تل په څېر سمه وختله. په ۱۹۷۷ ز کال کې کارټر په سپینه ماڼۍ کې میشت و او د کانال په مسئله یې جدي خبرې کولې. د MAIN دېر سیال شرکتونه په غلطه لاره، هغوی له پانامې بهر ووتل او زمونږ کار په ډېره چټکۍ پرمخ روان و.

زه د پانامه هوټل په صالون کې ناست وم او لږ مخکې مې د ګراهم ګرین لیکنه ختمه کړې وه. ددې لیکنې عنوان (د پنځو پولو هیواد) و او ډېره زړوره لیکنه وه. پکې د پانامې د ملي ګارد په رشوت اخیستلو هم خبرې شوې وې. د لیکوال په وینا جنرال خپله دا منلې وه چې خپل پرسونل ته یې ځانګړي امتیازات (لکه ښایسته کورونه) ورکړي دي. د جنرال په وینا که زه دوی ته دا شیان ورنه کړم نو CIA یې ورکوي. دا اشاره وه چې د امریکا استخباراتي کړۍ غواړي د ولسمشر کارټر اراده له خاورو سره خاورې کړي. که اړتیا پېښه شي د پانامې لوړپوړو پوځي چارواکو ته په رشوت ورکولو سره مذاکرات ناکامیدای شي. زه حیران شوم چې ګیدړانو (Jackals) لکه چې په طوریجو کړۍ راتنګه کړې ده.

د ټایمز یا نیوز ویک د (خلکو) په برخه کې یو خپور شوی انځور مې لیدلی و، چې طوریجو او ګرین پکې یو ځای ناست وو. د تصویر عنوان داسې و چې لیکوال یو ځانګړی میلمه او ښه ملګری هم دی. زه نه پوهېږم چې جنرال ددې ناول لیکوال په اړه څه احساس کاوه، چې دومره باور یې هم پرې درلود او معیاري تنقیدي تبصره یې هم پرې لیکلې. د ګراهم ګرین لیکنې یو بل تکی هم راپورته کړ. دې ټکي د ۱۹۷۲ کال له هغه ورځ سره اړیکه لرله چې زه او جنرال د قهوې یوه مېز ته ناست وو. ما هغه وخت دا فرض کړه چې طوریجو د بهرنیو پورونو په کیسه پوهېږي، دی پوهېږي چې دا بهرني پورونه به طوریجو شتمن کړي او ولس به یې په پورونو کې ډوب

Downloaded By: Afghan Salar Library

شي. زه باوري وم عمر په دې پوهېده چې دا ټول کار د چارواکو په فساد ولاړ دی چې خپلې ګټې تر ملي ګټو لوړې وګڼي او که چا ویل چې بهرني پورونه د خپل ولس د وضیعت د ښه والي لپاره کاروي نو دا په خپله یو اخطار و، داسې اخطار چې ټول نظام په بل مخ اړولای شي. ټولې نړۍ ته دې کس ته سترګې نیولې وې. دده کارونو دا اغېز داسې څپې خپرولې چې تر پانامې بهر هم وتلې او خلکو ترې ځان نه شو ژغورلای.

ما فکر کاوه چې که پانامه رښتیا پورونه د غریب ولس لپاره ولګوي او داسې پورونه واخلي چې بیا یې د پرې کولو وس نه لري؛ نو د کارپوریټوکراسۍ غبرګون به څه وي. اوس مې دا فکر کاوه چې طوریجو به زما او دده ترمنځ په کړي ترون پښیمان وي؟ زه خپله هم نه پوهېدم چې زه یې په اړه څه احساس لرم. زه د خپل جنایتکار شخصیت نه وروسته شوی وم. ما دخپلې لوبې پر ځای هغه ته لوبه کوله. ما د ډېرو قراردادونو نیولو په تکل پر ایمانداری د هغه ټینګار ومانه. له سوچه اقتصادي اړخه خو دا د MAIN لپاره ډېره ځیرکه پرېکړه وه. خو کلاډین چې راکې کومه ساه پوو کړې وه دې پرېکړې ورسره اړخ نه لګاوه. دا د نړیوالې امپراتورۍ د قیام د هدف خواته ګام نه و. آیااوس ګیدړان (Jackals) خوشې پرېښودل شوي وو؟

په هغه ورځ چې د طوریجو له دفتره راووتم؛ نو فکر مې وکړ چې د لاتیني امریکا تاریخ له مړو شویو مشاهېرو ډک دی. د کوم نظام بنسټ چې د ولسي شخصیتونو په فاسدولو ایښی وي، په هغه نظام کې داسې خلک ګوزاره نه شي کولای چې له فساده انکار کوي.

ما وې که سترګې مې راسره چل کوي، په دهلیز کې مې یو کس له خوا تېر شو، حیران شوم، ما وې که همفري بوګرټ دی، خو بیا مې فکر وکړ چې ... کې مړ شوی دی. فکر مې چې پر ځای شو نو کس مې

Downloaded By: Afghan Salar Library

وپېژنده. دا د معاصر انګلیسي ادب یو ستر شخصیت و او د The pride and the Glory, The Commedians Our Man in Havan لیکنه مې ده لوستې وه. یعنې ګراهم ګرین و. هغه یوه شېبه ودرید، هاخوادیخوا یې وکتل اوبیا قهوه خانې ته روان شو.

ما ویل چې ورغږ کړم یا پسې ورمنډه کړم، خو بیا مې ځان قابو کړ. فکر مې وکړ چې یوازتوب ته به اړتیا لري. بیا مې ویل چې کېدای شي مانه به خنګ ته شوی وي. کتاب مې پورته کړ او څو شېبې وروسته بیا د قهوه خانې په درشل ولاړ وم. په دې ورځ مې خواړه وختي خوړلي وو، خدمتګار په حیرانۍ راوکتل. ما سترګې وګرځولې. ګراهم ګرین د دیوال خواته پروت مېز ته یوازې ناست و. مېز ته په اشاره مې خدمتګار ته وویل چې یو ځل بیا د خوړو لپاره هلته کیناستی شم؟ زما عادت و چې خدمتګاران به مې خوشاله ساتل، هغه مې په خبره پوه شو، موسکی شو او مېز ته یې روان کړم.

ناول لیکوال په ورځپانه کې ډوب و. ما د قهوې فرمایش ورکړ. ما غوښتل چې د پانامې، کانال او طوریجو په اړه د ګراهم ګرین په نظر پوه شم خو هیڅ نه پوهېدم چې خبرې څنګه پیل کړم. هغه له قهوې یوګوټ وکړ، بیا یې سترګې راپورته کړې.

ما وویل

- وبښئ
ما فکر وکړ چې ماته یې راوکتل

- (هم ! وایه)

- د مزاحمت بښنه غواړم، تاسو ګراهم ګرین یاست؟
موسکی شو

- پېژندلی دې یم، په پانامه کې مې ډېر خلک نه پېژني·

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By Afghan Salar Library

خپل د خوښې ناول لیکوال مې چې څان ته مخامخ ولید، ډېر ووېرېدم او د خپل ژوند حالت مې ورته بیان کړ. په دې کې مې ورته په MAIN کې زما د مسئولیتونو او طوریجو سره د کتنو یادونه هم وکړه.

هغه راته وویل ته هغه لیکوال یې چې (امریکا دې له پانامې ووځي) تر عنوان لاندې لیکنې دې کړې وه او په بوستن ګلوب کې چاپ شوې وه؟ ددې په اوریدو حیران شوم، راته یې وویل

- ستا موقف ته په لیدو ویالای شم چې ډېره زړورتیا دې کړې ... راځه ماسره کېنه.

زه ورپاڅیدم، هغه سره مېز ته کېناستم، نږدې نیم ساعت ناست وو، له خبرو یې معلومیده چې طوریجو ته ډېر نږدې دی، کله کله به یې د طوریجو په اړه داسې خبرې کولې لکه د خپل زوی په اړه چې لګیا وي، راته یې وویل:

- جنرال زه راغوښتی یم، چې د هیواد په اړه یې یو کتاب ولیکم، په همدې بوخت یم، دا کتاب ناول نه دی، دا کارمې یو څه له پخوانیو سره توپیر لري.

ما ترې وپوښتل چې ولې یوازې ناول لیکې؟ نورې لیکنې ولې نه کوې؟ ځواب یې راکړ:

- د داستان جنس ډېر خوندي دی، زما له ډېرو لیکنو سره اختلاف کېدای شي؛ مثلاً ویتنام، هایتي او د مکسیکو انقلاب. زیاتره خپرندویه اداره د سنجیده موضوعاتو په اړه له کتا ب خپرولو وېرېږي.

په پخوانی مېز مې دده کتاب لا پروت و، هغه ته یې اشاره وکړه ویې ویل:

پ .رې ډېرې زیانمنې ثابتیدای شي.

بیا موسکی شو:

Downloaded By: Afghan Salar Library

- ناول ددې لپاره هم لیکم چې خپلواکي یکې ډېره وي.

بیا یې ماته جدي راوکتل ویې ویل:

- تر ټولو مهمه، په هغو مسایلو باید لیکنې وشي چې خپل بو موقف ولري، لکه تا چې د کانال په اړه په ګلوب کې لیکل کړي وو.

طوریجو یې ښکاره خوښیده، دا ددې خبرې ثبوت و چې د پانامې ولسمشر له خپل بېوزله ولسه نیولې تر د ناول لیکوال زړه پورې ټولو ته لاره کړې ده او بله خبره دا وه چې ګرین د خپل ملګري ژوند ته هم ډېر اندېښمن و.

په غمجن غږ یې وویل:

- د شمال له دیو سره سیالي ډېره سخته ده.

بیا یې سر د نه په ښنبه وخوځوه، په خفګان یې وویل:

- زه یې ژوند ته ډېر اندېښمن یم

د هغه د تلو وخت و، ماته یې لاس راکړ او په قلاره پاڅېد:

- زه باید فرانسې ته پرواز وکړم.

زما سترګو ته یې راوکتل ویې ویل :

- ته خو کوم کتاب نه لیکې؟ ته یې لیکلای شې، خو بوه خبره راته ساته، په مهمو مسایلو لیکل کوه.

روان شو، څو ګامه یې واخیستل، بېرته یې مخ راواړوه.

- غم مه کوه ! جنرال یې ګټي، کانال بېرته اخلي.

طوریجو کانال بېرته ونیوه، په همدې کال (۱۹۷۷) کال کې یې له ولسمشر کارټر سره ګټورې خبرې اترې وکړې او د نوي تړون له مخې یې د کانال او ساحې واک بېرته ترلاسه کړ. سپینه ماڼۍ په سخت ځای کې وه، کانګرس یې باید راضي کړی وی چې ددوی تړونونه تصویب کړي. اورد زیار پیل شو او بلاخره د یوې رایې په اکثریت د کانال تړون تصویب شو؛

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

خو لر نونپرساتو د بدل اخيستو قسمونه وکړل.

خو کاله وروسته، چې د ګراهم ګرين کتاب Getting ti Know the General خپور شو، نو انتساب (نومونه) داسې و :

د خپل ملګري عمر د خپلوانو په نوم، چې په نکاراګوا، السولیډور او پانامه کې مېشت دي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې :

۱-

- "Colonialism in Panama Has no Place in ۱۹۷۵" John M. Perkins. Boston Glob, ۱۹th November.
- "U.S Brazil pact upsets Educator" John M.perkin. boston glob ۱۰th may ۱۹۷۵

۲- " Getting to know the General". Graham Greene.

۳- Ibid

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

اتلسمه فصل

د ایران شهنشاه

۱۹۷۵-۱۹۷۸ کلونو کې مې ایران ته تګ راتګ ډېر و. زیاتره وخت به مې سفر د لاتیني امریکا، اندونیزیا او ایران تر منځ و. په ډېرو ځایونو کې مې کار کړی و، خو د شاهانو د شاه (دولتي لقب شهنشاه) په ځای کې له یوه بدل چاپېریال او حالت سره مخ شوم.

ایران هم د عربستان غوندې په تېلو مالامال دی؛ نو د خپلو سترو پروژو عملي کولو لپاره یې زموږ مرستې ته اړتیا نه لرله. ایران له عربستان سره یو توپیر درلود، د ایران خلک مسلمانان وو، خو په منځني ختیځ کې دا یوازیني خلک وو چې عرب نه وو. پردې سربېره یې سیاسي تاریخ هم له کش مکشه ډک وو. کورني بغاوتونه پکې کېدل او له ګاونډیانو سره یې هم اړیکې ښې نه وې. موږ دوی سره د معاملې لپاره یوه نوې لاره خپله کړه. د واشنګټن دولتي او سوداګریزو کړیو په دې خاطر سره ائتلاف وکړ، چې د ایران شهنشاه به د پرمختګ سمبول ګرځوي.

موږ دا سترې هڅې ډېرې په درز کې پیل کړې. نړۍ ته مو ښودل چې د امریکا د سوداګرۍ او سیاسي ګټو، قوي او جمهوري ملګری څه کولای شي. ددې په ظاهري غیر جمهوري لقب مه تېروځئ. هغه پټه دسیسه هم هېره کړئ چې CIA د یوه ټاکل شوي جمهور رئیس پر وړاندې جوړه کړې وه. واشنګټن او متحدینو یې دا غوښتل چې د شاه حکومت د عراق، لیبیا، چین، کوریا او نورو داسې هیوادونو د متبادل حکومت په توګه وړاندې کړي. دا هغه هیوادونه وو چې د امریکا مخالفې خپې پکې ښکاریدې. ظاهرې، شواهده دا ښودله چې شاه د بیوزلو ترقي پسندو ملګری دی. په

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

۱۹٦۲ کې يې د کرنيزو اصلاحاتو په لړ کې لوی جاګيرداران مات کړل او د هغوی ځمکې يې په بزګرو وويشلې. په ورپسې کال يې سپين انقلاب اعلان کړ چې په لړ کې يې په پراخه کچه اقتصادي او ټولنيز اصلاحات رامنځته شول. په ۱۹۷۰ ز کال کې د اوپيک سازمان قوت زيات شو او شاه د يوه قوي رهبر په توګه ومنل شو. په همدې وخت کې ايران د منځني ختيځ تر ټولو قوي پوځ رامنځته کړه. (۱)

په ټول هيواد کې د MAIN بې شمېره پروژې رواني وې. د ژوند له ټولو برخو سره يې اړيکه لرله. په شمال کې د کسپيئن بحيرې له سياحتي ځايونو نيولې تر جنوب کې د پټو پوځي هډو جوړولو پورې ټولې پروژې MAIN ته ورکړل شوې وې. دې پوځي هډو مخامخ د هورمز خليج ځاره. د تل په څېر موږ په سيمه کې د پرمختګ د ورتيا کچې ته پام کاوه. دې پسې د برېښنا توليد، لېږد او وېش د سيستم پلان طرح او چمتو کول وو، دې پلان د پرمختګ کچې ته يو باور ورکاوه او زموږ وړاندوينه ترې سمه ثابتېدای شوه.

چې وخت به مو پيدا کړ، د ايران بېلابېلې سيمې به مو ليدلې. ما له کرمانه تر عباس بندره پورې په هغو لارو سفر کړی چې له غرونو او رغونو به تېرېدلې، دا د کاروانونو پخوانۍ لاره وه. د لرغونو شاهانوکيسه ايز هستوګنځايونه مې وليدل دا هستوګن ځايونه د پرسيپولس په کنډرو کې وو. د هيواد ښايسته او زړه راښکونکې ځايونه مې هم وليدل. په دې کې شيراز، اصفهان او پرسيپولس ته نږدې هغه ښار هم شامل دی چې شاه ته به پکې تاج په سر کېده (تاج پوشي). په دې موده کې مې له دې بېلابېلو ځايونو او خلکو سره زړه لګيدلی و.

دا هيواد په ظاهره د عيسويانو او مسلمانانو تر منځ د مرستې يوه بېلګه ښکاريده. خو ډېر زر پوه شوم چې ددې امن او خوښۍ تر شا ژور خفګانونه

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afgha[?] [?]ar Library

هم پرانه دي.

په ۱۹۷۷ کال مې يوه ورځ ناوخته خپلې خونې ته لاړم. د دروازې لاندې يو ليک پروت و. په لوستلو يې وارېزېدم. دا د يامين په نوم يو کس رالېږلی و. ما دی هېڅکله نه و ليدلی خو په يوه رسمي پېژندګلوۍ کې مې راته ويل شوي وو، چې مشهور انقلابي او ورانکاری دی. ليک مې په ښايسته انګليسي ليکلی و او زه يې په يوه هوټل کې ميلمستيا ته دعوت کړی وم.

په ليک کې يو اخطار هم وو، ويل يې که غواړې د ايران هغه مخ وګورې چې تاغونډې خلکو لا نه دی ليدلی نو ميلمستيا ته راشه. زه اندېښمن وم چې يامين خو به زما په اصليت نه وي پوهېدلی؟ زه پوهېدم چې ډېر لوی خطر ته غاړه ږدم، خو ددې پراسرار انسان ليدو ته هم ډېر ليواله وم.

ټکسي نه د يوه داسې لوی ديوال څنګ ته ښکته شوم. چې وره دروازه پکې لګېدلې وه. ښايسته تورکالی ايرانی راته ولاړه وه، زه يې څان سره روان کړم. له داسې دهليزه تېر شو چې څراغونه پکې راځړېدلي وو او لاره يې ته روښانه کړې وه. بيا داسې يوې خونې ته ننوتو چې د الماسوغونډې ځليده. سترګې مې وبرېښېدې، چې ديد مې ولګېد ومې ليدل چې ديوالونه په ښايسته غميو سينګار شوی دي. هوټل په ښايسته شمعو روڼ شوی، دا شمعې په نازکو او تراشل شويو شيشه يي فانوسونو کې ښرېدلې وې.

يو لوړ سړی رانږدې شو، لاس يې راکړ، د بحري پوځ دريشي يې په غاړه وه. ځان يې راوپېژند ويې ويل چې نوم يې يامين دی. له لهجې يې ښکارېدل چې په انګليسي ادارو کې يې زده کړې دي. ماته ورانکار او انقلابي نه ښکارېده. له څو مېزو وړاندې يې بوتلم، ښځې او سړي غلي ناست وو، خواړه يې خوړل. يوازې (تش) ځای ته ورسيدو. ويل يې چې کولای شو. زه پوه شوم چې دا رستوارنټ د نجونو او

Downloaded By: Afghan Salar Library

هلکانو د ملاقاتونو پټ مرکز دی. په دې شپه ښايي يوازې زموږ ليدنه داسې وه چې جنس پکې مطرح نه و.

يامين ډېر مينه ناک و. له خبرو يې پوه شوم چې زه يې د اقتصادي مشاور په توګه پېژندم، په پټو اړخونو خبر نه و. ماته يې وويل زه يې ددې لپاره ټاکلی يم، چې په پيس کور کې رضاکار پاتې شوی يم، ددوی هيواد پېژنم او له هره فرصته ګټه اخيستی شم.

خبره يې وغځوله: (ستا په هم مسلکو کې ته لږ ځوان يې، زموږ له تاريخ او مسايلو سره دې ليوالتيا سنجيده ده. تاسو غوندې خلکو کې راته هيلې ښکاري.)

ددې خبرو، شاليد، په خبرو کې دمو او په هوټلو کې د نورو خلکو شتون راته واد راکړ. دا چې خلکو راته د ملګری لاسونه راکول دې موضوع سره عادي شوی وم، لکه په اندونيزيا کې ريزي اوپه پانامه کې فيډل. ما په دې کې هم عزت محسوساوه او هم فرصت. ما له نورو امريکايانو سره دا توپير درلود چې کوم ځای کې به وم هغه ځای سره مې مينه پيدا کېده. زه په دې پوهېدم چې که تاسو د يوه چا کلتور او تمدن خواته خپلې سترګې او غوږونه پرانيزئ هغوی درته رانږدې کيږي.

يامين وپوښتلم چې د (زرغونېدونکې دښتې) له پروژې خبر يم؟ شاه فکر کوي چې زموږ دښته هم زرخيزه ميدان او شنه ځنګلونه وو، هغه داسې دعوه کوي، وايي چې د لوی سکندر پر وخت دهغه سخت زړي پوځيان له خپلو ځارويو سره په دې ځای تېر شوي دي، دی ځارويو ټول بوټي او ګياوې وخوړې. د بوټو له ورکېدو سره وچکالي راغله او اوږدې وچکالی دا ځای شګلنه دښته کړه. شاه وايي چې اوس بايد موږ دلته زرګونه ونې وکرو. دې سره به بارانونه پيل شي او دښته به بيا زرغونه شي. ددې کار لپاره بايد موږ

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

میلیاردونه ډالر ولګوو. بیا موسکی شو او ویې ویل : (ستاسو غونډې شرکتونه به ښې پیسې وګټي.)

(زه په پوهېږم ته په دې نظر نه یې)

(دا دښته یو سمبول دی، ددي زرغونول یوازې کرنه نه ده؛ نور څه هم دي.)

څو ښایسته ایرانیو خدمتګارو خواړه راوړل، یامین مانه اجازه واخیسته او د خپلې خوښې خواړه یې قاب کې واچول. بیا یې ماته راوکتل او ویې ویل : (زه درنه یوه پوښتنه کوم، هغه څه شی و چې د امریکا د ځایي خلکو (انډین) تمدن یې له منځه یووړ؟)

ما ورته وویل ډېر لاملونه وو، چې حسد او درنې وسلې هم پکې وې.

(هو، ښځي سمه ده ! دا ټول لاملونه وو، خو د ټولو په نسبت یې ګنې چاپېرال ډېر خراب نه کړ؟) بیا یې خپل نظر لږ څرګند کړ، چې ونې بوټې، ځنګلونه او مېښې څنګه له منځه لاړې او په خلکو کې چې بیلتون راشي: نو د تمدن بنسټونه هم ورسره ولړزیږي.

خبره یې وغځوله: (وبه ګورې چې دلته به هم همداسې وشي. دا دښته زموږ چاپېریال دی. دا د زرغونېدونکې دښتې پروژه به زموږ چاپېریال خراب کړي. موږ څنګه دې بربادۍ ته اجازه ورکولای شو؟)

ما سپیناوی وکړ چې د پروژې وړاندیز ستاسو خپلو خلکو کړی دی. له طنزه ډکه موسکا یې وکړه او ویې ویل چې د شاه مغزو ته دا فکر د امریکا حکومت ورښکته کړی دی، دا شاه د امریکا ګوډاګی دی.

یامین وویل: (څوک چې له ایران سره رښتیا مینه لري دې پروژې ته هېڅکله اجازه نه ورکوي.) وروسته یې د خپلو خلکو او دښتې پر خپل منځي اړیکې خبرې وکړې. پر دې خبره یې ټینګار وکړچې زیاتره ایراني

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ښاريان خپلې رخصتۍ په دښتو کې تېروي. هلته خيمې ودروي او له خپلو کورنيو سره په اونيو هلته پراته وي.

(مور، يعنې زموږ ولس د دښتې برخه ده، دا شاه چې په کومو خلکو د جبر حکومت کوي، دا يوازې د دښتې خلک نه دي، موږ خپله دښته يو.)

وروسته يې راته په دښته کې د خپلو تجربو ډېرې کيسې وکړې. ماښام تېر و، زه يې په لوړ ديوال کې هماغه ورې دروازې پورې بدرګه کړم، موټروان راته کوڅه کې په تمه و، يامين لاس راکړ او مننه يې وکړه چې دومره وخت مې ورسره تېر کړ. زما د کم عمر او پراخه ذهن بياځلي صفت يې وکړ، يوه خبره يې راته وکړه، ويل يې که زما په څېر خلک په اپوزوسيون کې وي نو راتلونکي ته هيله کېدای شي. تر ډېره يې زما لاس په لاس کې نيولای و راته کړل يې: (په دې خوښ يم چې تا غوندې کس سره مې وخت تېر کړ، يوه بله غوښتنه درنه کوم او دا پوښتنه بابيزه نه ده؛ مهمه ده، غوښتنه څکه کوم چې تر ننۍ ليدنې وروسته، فکر کوم دا خبره به درته ډېره مهمه وي، ډېر ځه به ترې ترلاسه کړې.)

(تاسو ووايئ، چې څه درته کولای شم؟)

(غواړم خپل يوه نږدې ملګري ته دې ور وپېژنم، دا کس درته زموږ د شاه په اړه ډېر څه ويلای شي، کېدای شي په ليدو يې حيران شې، خو زه باور لرم چې ليدنه به يې بې ګټې نه وي)

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

نولسم فصل

د یوه مظلوم کس اعترف

څو ورځې وروسته یامین زه له تهرانه بهر بوتلم. له ګردجنو لارو تېریده، د اوښانو په لاره روانه و، له څو خامو کورونو تېر شو او دښتې ته ورسید. لږ د ښار تر شا ډوبېده او ده خپل موټر د کجورو د یوې چوپړې مخې ته ودراوه. ماته یې وویل: دا بڼ ډېر پخوانی دی آن د کولمبس له وخته هم پخوانی دی. بیا له ما مخکې شو د یوې چوپړې مخې ته ودرید او ماته یې کړل: دننه یو سړی ناست دی، هغه ستاسو په یوه مشهور پوهنتون کې ماستري کړې ده. دا کس باید نوم پټی (ګمنام) پاتې شي او په لامل به یې اوس پوه شې، ته ورته ډاکتر غږ کولای شې.

لرګینه دروازه یې وټکوله، له دننه ټیټ غږ راغی، یامین دروازه ببرته کړه او زه یې دننه بوتلم. خونه وړه وه، کړکۍ یې نه لرله، په یوه کونج کې پر مېز ایښې ډیوه بلیده، زما سترګې چې روښانه شوې ومې لیدل چې پر ځمکه ایرانی غالۍ غوړېدلې وه. بیا د یوه کس ښکالو شوه، ډیوې سره داسې کېناست چې مخ یې نه ښکارېده، زه همدومره پوه شوم چې په کمپلو کې پېچل شوی او په سر سر تور دی. په ویلچیر (د معیوبینو سایکل) کې ناست و، په ټوله خونه کې یو مېز پروت و. یامین راته په قالینه د کېناستو اشاره وکړه، خپله مخکې تېر شو، احترام یې وکړ او ناست کس ته په قلاره ور غاړې واته، په غوږ کې ورته وبنګېد او بیا راغی ماسره کېناست.

هغه ته مخ یې کړ او زیاته یې کړه: ما درته د ښاغلي پرکنز په اړه ویلي وو، دا دی ستا په مخ کې د حاضریدو ویاړ مو په برخه دی.

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په بلده لهجه يې راته وويل: ښاغلی پرکنز ښه راغلاست. سره له دې چې تر منځ مو واټن کم و خو د خبرې اوريدو لپاره يې زه بايد لږ ورمخکې شوی وای، ادامه يې ورکړه: (دا ستا مخ کې چې نن کوم انسان ناست يم، زه له پخوا داسې نه وم، يو وخت زه هم تاغوندې روغ جوړ او قوي وم، دا د هغه وخت کيسه ده چې زه د شاه نږدې سلاکار او معتمد وم..... . ډېر وخت غلی و بيا يې په دردمنه او غوسه ناکه لهجه وويل: د شاهانو شاه.
ډېرو نړيوالو ادارو سره مې شخصي پېژندګلوي درلوده: آيزن هاور، نکسن، ډي ګال.... هغه پر ما ډېر باور کاوه ويل يې چې زه به اقتصادي کمپ ته ددې هيواد په راتلو کې ډېره مرسته وکړم، شاه په ما ډېر باور کاوه خو ...
بيا داسې يو غږ راغی چې ممکن د ټوخی به و خو زما خندا تر غوږو شوه : او پر شاه ډېر باور کاوه. زه د هغه له فصاحت او بلاغت نه اغېزمن وم. زه په دې باوري وم چې ايران به ټوله نړۍ د عصريت خواته رهبري کړي او په کړې ژمنه به عمل وکړي. داسې ښکاريده چې همدا زموږ تقدير او منزل دی، زه او شاه او نور ملګري پکې بوخت وو، موږ داسې فکر کاوه چې موږ ددې ماموريت د سر ته رسولو لپاره زېږېدلي يو.
د کمپلو په ډېري کې ورو حرکت شو، ويلچير په نري غږ سره تاو شو. ما د هغه کس د څېرې جوړښت ليدلای شو. ګنه سپينه ږيره يې ښکارېدله، بيا زه بېخي وېرېدم، د هغې مخ بېخي هوار و، پوزه يې نه وه، زه ووريدم او په ډېر زور مې چيغه په ستوني کې بنده کړه.
(ته څه فکر کوي ښاغليه پرکنز چې دا ډېره ښکلې منظره نه وه؟ تا لا زما ټوله څېره چېرې ليدلې ده، دا په رښتيا هم ډېره وېروونکې ده.) يو څل بيا د ... يم ته به په دې خبره پوهېږې چې زه ولې د ګمنامی په پرده کې ... بت يم، په دې کې شک نشته که ته هڅه وکړې زما

Downloaded By: Afghan Salar Library

تر اصلیته رسیدی شي، خو ته به ایله په دې پوه شې چې زه مړ شوی یم.
په رسمي ډول زه مړ یم او باوري یم چې ته به نه راپسې ګرځې، ستا او د
کورنۍ خیر دې په همدې کې دی چې ته په ماپسې ونه ګرځې ګني د شاه
او ساواک SAVAK لاسونه ډېر اوږده دي.)
ویلچیر بیا وخوځید او خپل ځای ته لاړ، ما په ارام ساه واخیسته، ما داسې
فکر کاوه چې د هغه د خبرې په نه لیدو د تشدد اثار تت شول. زه تر دې
وخته په دې نه پوهېدم چې که په ځینو اسلامي هیوادونو کې که پر چا
شک وشي یا د ټولنې د مشرانو د سپکاوي لامل شي نو پوزه یې پرې
کیږي. دې کار سره به مشکوک انسان ټول عمر د ذلت دا نښه ګرځوي او
ددې کس خبره یې تر ټولو بده ببلګه وه.
(ښاغلی پرکنز! ته به حتمن حیران یې چې موږ دې ځای پورې ولې په
زحمت کړی یې.) زما خبرې ته په تمه نه شو زیاته یې کړه . دا کس چې
ځان د شاهانو شاه ګني په اصل کې یو شیطان دی . ستاسو سي اې ای
ددې سړي پلار په دې تور له واکه لیرې کړ چې له الماني نازیانو سره اړیکې
لري او زه په دې خبره ډېر افسوس کوم چې په دې تور کې ماهم مرسته
کړې وه. بیا د مصدق خبره راپورته شوه اوس شاه په بدۍ کې له هلتره د
میدان ګټلو په هڅه کې دی اوستاسو حکومت ښه په دې راز پوه هم دی
خو بیا یې هم ملاتړ کوي او ملاتړ خو لا څه چې دا شخص همدا ستاسو د
حکومت په ډاډګیرنه دا ټول کارونه ترسره کوي.
ما ورته وویل: خو داسې ولې کوي؟
(ساده خبره ده، په منځنی ختیځ کې ستاسو همدا یو ملګری دی، د صنعت
ټایر په نفتو تاویږي او نفت یعنې منځنی ختیځ. هو دا خبره رښتیا ده چې
تاسو اسرائیل هم لرئ خو هغه ستاسو مرستندویه نه بلکې پر تاسو بار دی

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

او دا کومه لویه خبره نه ده چې هلته نفت نشته. ستاسو سیاسیون اړ دي چې رایه ورکوونکي خوښ وساتی او د هغوی په پیسو خپل ټاکنیز کمپاینونه ترسره کړي. زه پوهېږم چې تاسو اسرائیلو سره ښکیل شوي یاست، اوس ایران یوازینی کیلي (کونجي) ده. ستاسو د نفتو شرکتونه تر یهودو ډېر قوي دي او موږ ته اړتیا لري. تاسو زموږ شاه ته اړتیا لرئ، یا داسې فکر کوئ چې زموږ شاه ته اړتیا لرئ، دا فکر ستاسو د خلکو هغه فکر ته ورته دی چې ویل یې تاسې د جنوبي ویتنام فاسدو رهبرانو ته اړ یاست.)

(آیا تاسو کوم متبادل وړاندیز لرئ؟ آیا ایران دویم ویتنام کېدای شي؟)

(اصلي حالت خو له دې بدتر دی، ددې شاه ورځې کمې دي، ټوله اسلامي نړۍ ترې کرکه کوي، یوازې عرب نه بلکې د نړۍ په هر ګوټ کې مېشت مسلمانان له ایرانه کرکه لري.)

د سوک غږ مې تر غوږو شو، ومې لیدل چې د سایکل لاستي ته یې سوک ورکړ، دې سره یې چیغې کړې (دا سړی د بدیو مجسمه ده، موږ ایرانیان ترې کرکه کوو) بیا چوپتیا خپره شوه، د سوځېدلې ساه غږ پورته کېده، داسې ښکاریده لکه چې د خبرو تکلیف هغه ستړی کړی دی.

یامین په ټیټ او مطمین غږ وویل (ډاکټر دیني طبقو سره ډېر نږدې دی، دلته په هغو خلکو کې ډېره ګټه ده او دا حالت په ټول هیواد کې دی). په سوداګره طبقه کې څو کسان ده سره دي او هغوی هم په پانګوال نظام کې ښایسته ډېره ګټه کړې ده.)

ماوویل: (زه ستا په خبره شک نه کوم خو دومره وایم چې زه څلور ځله ایران ته راغلی یم او هېڅکله داسې خبرې سره نه یم مخ شوی، ما چې هر څوک لیدلي د شاه پلویان وو، هر چا د شاه اقتصادي پرمختګ ته په ښه نظر کتل)

Downloaded By: Afghan Salar Library

یامین خپل نظر څرګند کړ: (ته په فارسي نه پوهېږې، تا چې هر څه اوریدلي ځانغوښتونکې طبقې درته ویلي دي، دا هغه خلک دي چې په امریکا او انګلستان کې یې زده کړې کړې او د شاه پلویان دي، خو موږ ته مخامخ ناست ډاکټر یکې استثنی دی.)

هغه لږ غلی شو، لکه چې په خپلو نورو خبرو یې فکر کاوه: (ستاسو رسنۍ هم په همدې حال دي، زیاتره وخت د شاه له پلویانو سره خبرې کوي او یو حقیقت دا هم دی چې ستاسو رسنۍ د نفتو تر اغېز لاندې دي؛ دوی هغه څه اوري چې اوریدل یې غواړي او هغه څه لیکي چې لوستونکي یې لوستل غواړي.)

د ډاکټر غږ پورته شو، دا ځل یې غږ تر مخکې ډېر دروند و، داسې ښکارېده لکه خپل ټول احساسات یې چې کارولي وي (ښاغلی پارکینز موږ دا خبرې تاته ولې کوو؟ ځکه غواړو تا په دې قانع کړو چې ته خپله هم له دې هیواده ووځې او خپل شرکت هم پوه کړې چې له دې هیواده لېرې وګرځې. که ته دا فکر کوې چې دلته به ډېرې زیاتې پیسې وګټې نو دا ستا وهم دی، دا حکومت ډېر وخت نه پاتې کیږي.) لاسونه یې د څوکۍ پر لاسکو (بازوګانو) زور کړل، زیاته یې کړه: (او دا حکومت چې له منځه لاړ شي ځای ناستی حکومت به یې نه ستاسو خوږمن وي او نه ستاسو د ډلې.)

(یعنې زموږ پور به پاتې شي؟)

شدید ټوخي ډاکټر بې حاله کړ، یامین ورمخکې شو، د هغه ملا یې ووهله، ټوخی چې لږ ارام شو نو ډاکټر ته یې په فارسي کې څه وویل او بېرته خپل ځای ته راغی.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

مانه يې مخ کړ: (دا خبرې همدلته ختموو، ستا د پوښتنې ځواب دا دی چې ستا پور نه پرې کيږي، تاسو به خپل ټول کار وکړئ او چې کله د پېسو اخيستو وخت راځي؛ نو شاه به ختم شوی وي.)

په بېرته راتلو کې مې يامين وپوښته، چې تاسو ولې MAIN اداري له هغه مالي زيانه ژغورئ چې ډاکټر يې وړاندوينه وکړه.

(که ستاسو شرکت ديواليه شي نو موږ به ډېر خوښ شو، خو که تاسو ايران پرېږدئ نو دا به موږ ته ډېره بده وي. که ستاسو غوندې شرکتونه له ايرانه لاړ شي د نورو علاقه به هم کمه شي. موږ شخړې او وژنې نه خوښوو، خو د ايران شاه بايد له دې ځايه لاړ شي او موږ ددې کار لپاره هر څه کولای شو، ځکه درنه غوښتنه کوو چې خپل مشر Zambotti پوه کړه چې د تللو لپاره کافي وخت لري او بايد چې ګټه ترې واخلي.)

(خو زه ولې؟)

(په کومه شپه چې موږ يو ځای ډوډۍ وخوړه او د دښتې په پلان مو کار کاوه؛ نو ما فکر وکړ چې ستا زړه ته حقيقت لار موندلې ده، ستا په اړه چې موږ څومره معلومات لرل ټول سم ثابت شول، ته د دوو انتهاو تر منځه سړی يې.)

زه په دې فکر کې شوم چې دوی به زما په اړه څومره معلومات لري.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

شلم فصل

د یوه شاه ځوړ (زوال)

دا ۱۹۷۸ز کال د یوه مازیګر کیسه ده. په دې مازیګر زه د تهران د انترکانتیننتال هوټل په مجلل تالار کې یوازې ناست وم. چا په اوږه وټپولم، چې مخ مې ور واړوه یو قوي ایراني مې شاته ولاړ و.
(جان پرکنز، زه دې لکه چې هېر کړی یم؟)

د فوټبال دې پخواني لوبغاړي ډېر وزن ډېر کړی و خو غږ یې لا هماغسې و. دا زما د مډل بري د وخت پخوانی ملګری فرهاد و چې ما له ډېره وخته نه و لیدلی. روغبړ مو وکړ او یو ځای کېناستو، ډېر زر په دې پوه شوم چې فرهاد زماله ټولو کارونو خبر شوی دی، په دې هم پوه شوم چې هغه راته دخپلو کارونو او فعالیتونو په اړه معلومات نه راکوي.
دویم ځل مو چې د څښاک فرمایش ورکړ هغه راته وویل: (زه فکر کوم چې اصلي خبرې ته باید راشو. سبا روم ته روانیږم، هلته مې مور او پلار اوسیږي، ستا ټکټ هم راسره دی، دلته انتشار پیل شوی دی، ته باید له دې ځایه ووځې.) ټکټ یې راته راکړ او ما یې په دې خبره کې هېڅ شک نه وکړ.

په روم کې مو د فرهاد له کورنۍ سره د غرمې ډوډۍ وخوړه، پلار یې متقاعد جنرال و. یوه ورځ یو قاتل پر شاه برید وکړ، د فرهاد پلار یې تر منځه شو او شاه یې وژغوره. خو اوس د شاه طلسم مات شوی و، هغه وویل چې په تېرو څو کلونو کې شاه خپله اصلي څېره ښودلې ده. ځانغوښتنه او طمع یې د شخصیت بنسټ ګرځېدلی. جنرال په امریکایي پالیسۍ خبرې پیل کړې: ... هبرانو او د ټولواکو امپراتورانو خبرې یې وکړې. ویې ویل

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې له همدې امله په ټول منځني ختیځ کې د امریکا پر وړاندې کرکه پیدا شوې ده، ورسره یې دا وړاندوینه هم وکړه چې شاه اوس یوازې د څو میاشتو مېلمه دی.

(ته پوهېږې ددې سرغړونې (بغاوت) تخم تاسې په ۱۹۵۰ مې لسیزې کې، هغه وخت کرلی و چې د مصدق حکومت مو چپه کړ. هغه وخت تاسو فکر کاوه چې ډېر هوښیار یئ، ما هم همداسې ګڼله، خو اوس دا بلا بېرته ستاسو خواته در روانه ده او ستاسو تر څنګ په موږه هم مسلطیدل غواړي.
۱

زه دې فکرونو ګنګس کړم، ما داسې خبرې له یامین او ډاکټر نه هم اوریدلې وې خو ددې سړي له خولې یې هدف دا و چې ددې خبرې تر شا نورې معناوې هم شته. تر دې وخته ډېر خلک په پټې توندروې اسلامي ډلې خبر شوي وو، خو موږ ځان ته په دې ډاډ ورکاوه چې شاه د خلکو په زړونو کې ځای لري او په سیاسي ډول ماته نشي خوړلای. جنرال خپل یو نظر درلود او په هماغه کلک ولاړ و.

په ډاډمنه لهجه یې وویل: (دا یاد ساته، د شاه ځوړ (زوال) پیل دی، دا به یوازې د هغې رڼا یو څرک وي، چې وښیي اسلامي نړۍ کومې خواته روانه ده. زموږ زغم او خفګان تر ډېره د شګو تر ډېري لاندې پټ و اوس نو حوصله ختمه ده.)

د شپې پر ډوډۍ مې د آیت الله روح الله خمیني په اړه ډېر څه واوریدل. فرهاد او پلار یې وویل چې دوی د شیعه ایز تعصب پلویان نه دي؛ خو دوی چې په کوم ډول د شاه پر وړاندې ودریږي له دې حالته یې اغېزمن دي. هغوی راته وویل چې دا دیني عالم په ۱۹۰۲ ز کال کې تهران ته نږدې په یوه کلي کې د شیعه عالمانو په یوې کورنۍ کې زیږېدلای دی. په

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

۱۹۵۰ ز کال کې يې د مصدق شاه په وېش کې خان بې طرفه وساته خو
په ۱۹٦۰ مه لسيزه کې يې په ښکاره د شاه مخالفت پيل کړ. د شاه په اړد
يې په شد او مد خبرې وکړې چې هيواد يې پرېښود ترکيه ته لاړ، هغه ځای
نه د عراق برکتي ښار نجف ته لاړ او هلته يې د مخالف حزب د مشر په
توګه درونډ ښه راغلاست وشو. له هغه ځايه يې د ليکنو، مضامينو او ثبت
شويو پيغامونو په مرسته ايرانيان راوپارول. ويې دړول چې د شاه تخته
واړوي او پر ځای يې يو مذهبي حکومت رامنځته کړي.

فرهاد دوی کره مې دوه شپې شوې وې چې په ايران کې د بمبارۍ او
شخړو خبرونه خپاره شول. آيت الله خميني او پلويانو يې د شاه پر ضد هغه
فعاليتونه پيل کړل چې په مرسته يې دوی واک ته رسېدل. تر دې وروسته
هر څه ډېر زر کېدل. فرهاد او پلار يې چې د کوم زغم او غوسې خبره کړې
اوس د اسلامي تحريک په شکل راڅرګنديده. د ۱۹۷۹ زکال د جنورۍ په
مياشت کې شاه مصر ته وتښتېد او هلته د سرطان له تشخيص وروسته د
نيويارک په يوه روغتون کې بستر شو.

د آيت الله پلويانو يې د ببرته لېږلو غوښتنه کوله. د ۱۹۷۹ز کال د نومبر په
مياشت کې د اسلامي جنګياليو يوې ډلې د امريکا سفارت ونيو او ۷۲
امريکايان يې تر ۴۴۴ ورځو يرغمل وساتل. (۲) ولسمشر کارټر د يرغمل
شويو د خلاصون لپاره د خبرو اترو هڅې وکړې، دا هڅې چې ناکامې شوې
د ژغورنې پوځي ماموريت يې طرح کړ چې ۱۹۸۰ زکال په اپريل مياشت کې
يې سخته ماتې وخوړه او بلاخره همدا کار د کارټر د ولسمشرۍ پر تابوت
وروستی مېخ ثابت شو.

و سوداګريزو کړيو په رنځور شاه دومره فشار راوړ چې هغه
يې له امريکا وتلو ته اړويست. په کومه ورځ چې له ايرانه تښتيدلی و هيڅا

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

پناه نه ورکوله، ټول ملګري يې ترې تښتيدل. يوازې يو کس و چې د انساني همدردۍ له مخې يې پناه ورکړه. که څه هم هغه کس يې له سياسته کرکه لرله. دغه کس د پانامې ولسمشر عمر طوريجو و. شاد پانامې ته لاړ او هلته مېشت شو چې اوس اوس پکې د يوه کانال د کيندلو تړون لاسليک شوی و.

د ايران مذهبي ډلو ويل چې يرغمل شوي کسان به د شاه په بدل کې خوشې کړي. په امريکا کې چې کوم خلک د پانامې د کانال له تړون سره وران وو، هغوی د پانامې په ولسمشر د خيانت تور پورې کړ. د ايران د شاه پلوي يې وباله ويې ويل چې دوی په لوی لاس امريکايي وګړي د مرګ خولې ته ټېل وهي، دوی هم وغوښتل چې شاه دې خميني ته وسپارل شي. شک زېږونکې خبره دا وه چې په همدې خلکو کې يې ځينې تر څو اونيو مخکې د شاه کلک پلويان وو. د متکبرو شاهانو شاه بلاخره مصر ته راغی او هلته د سرطان ناروغۍ له امله ومړ.

د ډاکټر وراندوينه ټکي په ټکي رښتيا ثابته شوه. MAIN له مليونونو ډالرو لاس ومينځه. زموږ سيال شرکتونه هم په همدې حال شول. کارټر بيا ټاکنې ونه ګټلې، ريګن همدې ژمنې سره واشنګټن ته راننوت چې يرغمل شوي خلک به راخلاصوي، ديني کړۍ به ځپي، ايران کې به جمهوريت رامنځته کوي او د پانامې د کانال حالت به هم قابو کوي.

زه په دې سبق کې شک نه لرم. ايران دا خبره سپينه کړه، امريکا هغه ولس دی چې په نړۍ کې زموږ د حقيقي حيثيت پر وړاندې خندونه جوړوي. په دې خبره نه پوهېدم چې موږ ولې د شاه او د هغه پر ضد له دومره کرکې ناخبره وو. تر ټولو جالبه دا ده چې MAIN ته ورته د نورو شرکتونو دفترونه په ايران کې وو، خو له دې سره بيا هم په تياره کې ساتل شوي وو. زه په

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دې باوري يم، له کومې خبرې چې طوريجو په ۱۹۷٦ز کال کې خبر و NSA او CIA ترې بې خبره نه وې، داسې ښکاري لکه زموږ استخباراتي ملګرو چې په لوی لاس زموږ په سترګو کې خاورې اچولې وي.

حوالې

۱. "The Iran Conspiracy" New York Review of Books, Sept ۲۳, ۲۰۰۳.

- "All the Shah's Men..........

ټايمز مجله: ۱۲ فيبروري، ۱۹۷۹ ز - ۷ جنوري ۱۹۸۰ - ۱۷ اګست ۱۹۸۷ز.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

یویشتم فصل

کولمبیا: د لاتیني امریکا د ملا تیر

په یو وخت د عربستان، ایران او پانامې مطالعه هم زړه رانښکونکې ده او هم خوروونکې. پر دې سربېره دا هیوادونه غیر عادي هم دي. په عربستان او ایران کې تېل او پانامه کې کانال، دا هیوادونه غیر عادي کړي دي. د کولمبیا حالت بیا یو څه ځانګړتیاوې لرلې. دلته MAIN د برښنا یوه ستره پروژه ډیزاین کړې وه او همدې شرکت یې باید رغزنیزې چارې ترسره کړې وې.

د کولمبیا د پوهنتون یوه پروفیسور د امریکا پر خپل منځي اړیکو یو کتاب لیکه، هغه راته وویل چې تیډي روز ویلیټ ددوی د هیواد ارزښت یاد کړی دی. ویل کیږي د امریکا ولسمشر یې نقشې ته په اشاره ویلي چې کولمبیا د جنوبي امریکا د محراب کلیدي ډبره ده. ما هېڅکله ددې کیسې د حقیقت موندلو هڅه نه ده کړې خو که نقشې ته وګورو دا معلومات کیږي چې کولمبیا د امریکا د جنوبې لویې وچې، ښځي دپاسه ده، همدا لامل دی چې تولة خطه سره یو ځای کوي او ټول جنوبي هیوادونه د پانامې له خاکنا سره یو ځای کوي او د همدې اړیکې پر بنسټ منځنۍ او شمالي امریکا هم سره وصل کوي.

روز ویلیټ به دا خبره کړې وي یانه، خو دا حقیقت دی چې د څو نورو ولسمشرانو په خبر دی هم ددې سیمې په مرکزي ارزښت پوهېده. له نږدې دوو پیړیو راهیسې امریکا کولمبیا کلیدي ډبره ګڼلې او که لږه سپینه یې ووایو نو دا په جنوبي نیمه کره کې د سیاست اوسوداګرۍ مرکزي دروازه ده.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

پردې هیواد خدای ښایست لورولای دی. د اقیانوس او الکاهل بحرونو پر دواړه غاړو د (Palm) (خرما، کوپرې) ونې ولاړي دي. ښایسته غرونه، پراخه میدانونه چې په شان او شوکت کې له شمالي امریکا کم نه دي، تر ځنګ یې ګڼ ځنګلونه چې بېلابېل ژوي پکې اوسیدل. ددې ځای خلک بې شمېره ښېګنې لري، د بېلابېلو ژبو امتیازي صفت او د هغه په شالید کې بدني،کلتوري او هنري لیوالتیاوې یې ډېرې دي. په دې ځای کې خپل تولید هم شته او له افریقا، آسیا، اروپا او منځني ختیځ نه هم ورته واردات کیږي.

له تاریخي پلوه کولمبیا د لاتیني امریکا په تاریخ او کلتور کې ډېره ونډه لرلې ده. په استعماري دور کې کولمبیا د ټولو هغو هسپانویانو مرکز و چې د پیرو په شمال او د کوستاریکا په جنوب کې میشته وو. د هغه وخت لرغوني هسپانوي بیړۍ چې له چیلي او ارجنټاین نه به یې مالونه لیږدول د همدې کولمبیا له ساحلي ښار کارتاجینا نه روانېدې. د امریکا د خپلواکۍ په جګړه کې هم ځینې مهم کارونه همدلته وشول؛ لکه په ۱۹۱۸ ز کال کې د سایمن بولیور په مشرۍ جنګیدونکي پوځ په همدې ځای کې د بویاکا په جګړه کې د هسپانوي شاه پلوي پوځ ته ماتې ورکړه.

په معاصر دور کې یې امتیاز دا دی چې د لاتیني امریکا مشهور لیکوال، شاعران، هنرمندان، فیلسوفان او پوهان په همدې هیواد کې پیدا شوي دي. ددې ترځنګ د مالیاتو سیستم او تقریباً ښه جمهوري حکومت هم د همدې هیواد امتیاز دی. د ولسمشر کینیډي د ملي رغونې په پروګرام کې همدا هیواد ټولې لاتیني امریکا ته بېلګه وه. د ګویټې مالا په څېر ددې هیواد لمنه هم د CIA د روزنې له توره پاکه وه. ددوی چلند له نکاراګوا سره دلته حکومت منتخب و، چې ښې لاسو او کین لاسو ،

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دواړو چارواکو ته یې برابر فرصت ورکاوه او وروستی خبره دا چې د نورو قوي هیوادونو (برازیل او ارجنټاین) په څېر یې هېڅکله پر امریکا بې باوري ښکاره نه کړه. دوی د باوري متحدینو په څېر سره پېژندل؛ سره له دې چې پوهېدل دلته د مخدره توکو لوی قاچاقبران فعالیتونه کوي. (۱)

د کولمبیا د تاریخ په روښانه پاڼو، ددوی د کرکې او تاوتریخوالي داغونه یې ټولې ښې لاس ته راوړنې توروي. دا د هسپانوي پوځونو او د کلیسایي احتساب Inquistion بدنام مرکز هم پاتې شوی دی. ښایسته ماڼۍ، ښارونه او ودانۍ یې د هندي او افریقایي غلامانو په وینو ابادې شوي دي. له همدې ځایه په هسپانوي بېړیو کې خزانې، مقدسات او هنري شهکارونه (چې د لیرد اسانتیا لپاره ویلي کېدل) بار او د جنګي اتلانو د وړیو تورو خوراک کېدل. دا شیان د هغه وخت د خلکو د زړه ټوټې وې. په نږدې وخت ۱۹۴۵ کې دلته ټاکنیزې شخړې د دوو حزبونو تر منځ د سیاسي اختلافاتو لامل شوې، چې بلاخره په یوه لوی تاوتریخوالي (۱۹۴۸ - ۱۹۵۷) واوښتې او تر دوه سوه زرو زیات کسان پکې ووژل شول. له دې ټولو ستونزو سره بیا هم واشنګټن او وال سټریټ (د امریکا د ونډو بازار)، د بین الامریکایي اړیکو او سوداګرۍ د پراختیا لپاره کولمبیا یوه مهم عنصر ګڼلی دی. پر جغرافیایي موقیعت سربېره نور لاملونه هم لري: ددې نیمې کرې رهبرانو د لارښوونې او پرېکړې لپاره بوګاټا د کولمبیا پلازمینه) ته سترګې نیولې وې. دلته داسې ډېر شیان پیدا کیږي چې امریکا یې ستره پېرودونکې ده ؛ لکه قهوه، کېله، ټوکر، زمرد، ګلان، تېل او کوکاین .... او ددې تر څنګ کولمبیا خپله هم د امریکا لپاره یو ستر اقتصادي بازار (مارکیټ) دی.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د شلمې پېړۍ په وروستيو کې چې موږ په کولمبيا يو تر ټولو مهم توکی وپلوره؛ هغه انجينري او تعميراتي مهارت و. ما چې په څومره ځايونو کې کار کړی دی کولمبيا په ټولو کې يوه نمونه ده. دلته ددې خبرې ځرګندونه اسانه وه چې دا هيواد لوی لوی پورونه واخلي، پروژې عملي کړي او د همدې پروژو په ګټې ببرته خپل پورونه پرې کړي. نو له دې امله دا شونې وه چې پر برښنايي انرژۍ، لويو لارو او مخابراتو پانګونې وشي او ددې په مرسته کولمبيا وکولای شي چې خپلې د تېلو او ګازو زېرمې راوباسي او د امازون دې لويې سيمې ته پرمختګ ورکړي. په همدې پروژو کې به دومره ګټه کيږي چې پور او سود دواړه به ترې پرې کيږي.

دا خبره د نظر په توګه سمه وه. خو زموږ اصلي هدف د نورې نړۍ په څېر دلته هم دا و چې بوګاټا په خپله ولکه کې راوړل شي او نړيوالې امپراتورۍ ته لاره هواره شي. زما کار دلته هم د نورو ځايونو په څېر و، هماغه لوی پورونو لپاره د دوسيو جوړول. کولمبيا د پانامې په څېر (طوريجو) نه درلود؛ نو ما هم پرته له دې بله لار نه لرله چې د غوښن اقتصادي پرمختګ او برښنا وړاندوينه جوړه کړم.

د خپل کار لپاره راسره د جرم يو احساس و، خو له دې پرته هم راته کولمبيا د پناه يو ځای و. ما او اين AAN په ۱۹۷۰ ز کال کې يو څو مياشتې همدلته تېرې کړې وې. موږ پر کارابين ساحل د قدم وهلو سربېره په غرونو کې د قهوې د يو څو وړو فارمونو لپاره پيشکي پيسې هم ورکړې وې. موږ په تېر وخت کې يو بل ته ډېر ټپونه ورکړي وو، دلته څه وخت ګډ ژوند هغه ټپونه رغيدو ته ورنږدې کړي وو؛ خو بلاخره دا ټپونه نور هم ژور شول او زموږ د بيلتون (واده ماتيدو) لامل شول، دا نو هغه پړاو و چې ما پکې رښتيا دا هيواد وپيژانده.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په ۱۹۷۰ ز کال کې MAIN ته ډېرې رغنيزې پروژې ورکړل شوې، په دې کې د برېښنا اسانتيا او د ويش د سيستم طرح هم وه. دا برېښنا بايد له ځنګلونو د غرونو سر ته پورته شوې او ښارونو ته ليږدول شوې واى. ماته يې په ساحلي ښار (بران قله) کې دفتر راکړ، همدلته په ۱۹۷۷ کال کې يوې ښايسته کولمبايي مېرمنې سره مخ شوم چې وروسته زما په ژوند کې د ژور بدلون لامل شوه.

سترګې يې شنې او ويښته يې سره وو. مور او پلار يې د ايټاليا له شماله دلته راکډه شوي وو. د خپلو اجدادو د شغل په تعقيب (فيشن ډيزاينره) شوې وه. دا لا پکې يو قدم مخکې هم تللې وه، يوه وړه فابريکه يې جوړه کړې وه او دې پکې د خپل هنر ننداره په کاليو کې وړاندې کوله. دده مصنوعات پر ټول هيواد سربېره پانامې او وينزويلا کې هم خرڅېدل. ډېره خواخوږې مېرمن وه. زما د واده ماتېدو په غم هېرولو او د ښځو په اړه زما د منفي احساساتو په ختمولو او بېرته رغولو کې يې ډېره مرسته راسره وکړه. تر ځنګ يې په دې هم پوه کړم، چې زه د خپل مسئوليت له مخکې کوم کارونه کوم پايلې به يې څه وي.

ما مخکې هم ويلي وو چې ژوند د پېښو ټولګه ده او موږ پرې هېڅ واک نه لرو، دا هم ماسره يوه پېښه وه. زه په داسې کورنۍ کې رالوی شوم چې مور او پلار مې د نيوهمپشاير ايالت په يوه ښوونځي کې د ماشومانو ښوونکي وو. هلته مو له اين AAN او د هغې له تره فرينک سره وليدل، د ويتنام جګړه او ينارګريو ليدل . يو حقيقت دا هم دی چې کله موږ له داسې پېښو سره مخ کېږو نو ځينې متبادلې لارې هم راته څرګندېږي. په داسې وخت کې زموږ غبرګون څه وي؟ زموږ پرېکړې څه وي؟ زموږ اقدامات څه وي؟ په دې کې ډېر توپير رامنځته کېږي؛ مثلاً په ښوونځي کې محسوسه ونډه،

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

اين سره واده، پيس کور ته تلل، د خپلې خوښې له مخې په اقتصادي اداره کې د جنايتکار دنده ... دې ټولو پرېکړو زه د ژوند اوسني پړاو ته راوستی وم.

همداسې پاولا هم يوه لويه پېښه وه. دې مېرمن راباندې دومره اغېز وکړ چې زما د ژوند لارې بدلې شوې. ددې له ليدو مخکې زه له خپل سيستم سره سم روان وم، زياتره به مې له ځانه دا پوښتنه کوله چې زه څه کوم؟ په دې خبره به مې د ملامتيا احساس هم کاوه خو زياتره به مې په دې سيستم کې د پاتې کېدو جواز هم پيدا کاوه. فکر کوم چې پاولا راسره په سهي وخت کې مخ شوه. کېدای شي ما په خپله طريقه هم له دې نظامه بغاوت کړی وی؛ مخصوصاً عربستان، ايران او پانامه کې چې ما کومې تجربې وکړې زه يې هر وخت دې پرېکړې ته اړيستلای شوم. خو زه باور لرم لکه څنګه چې راته کلاډين دې کار ته په راتلو کې مهمه وه همداسې راته اوس پاولا سره مخ کېدل هم ډېر مهم وو. دې زه چمتو کړم چې د خپل زړه تل ته ورکوز شم، پوه به شم چې تر څو مې همدا غبرګون وي هېڅکله به د هوساينې احساس ونه کړم.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې :

۱- " Thy Will be Done, the Conquest of the Amazon: Nelson Rockfeller and Evangelism in the Age of oil": Gerard Colby and Charlotte Dennet.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دوه ویشتم فصل

امریکایي جمهوریت او نړیواله امپراتوري

یوه ورځ مو چې په قهوه خانه کې له ناستې خوند اخیسته، پاولا راته وویل :

(زه غواړم سپین یې درته induction ووایم، تاسو پر دې سیند بند تړئ، خو په غاړه یې چې کوم هندیان او بزګر اوسیږي ټول یې درنه کرکه کوي. د ښار خلک مستقیماً نه اغېزمن کیږي خو هغوی هم د هغو غلچکیو جنګیالو ملاتړ کوي چې ستاسو پر پروژو به بریدونه کوي. ستاسو حکومت دې خلکو ته کمونیست، ترهګر، قاچاقبر او نور وایي، خو حقیقت خبره دا ده، دوی له خپلو کورنیو سره په خپله ځمکه اوسیږي او تاسو غواړئ چې دا ځمکه ترې واخلئ او یا یې له منځه یوسئ.)

ما ورته په همدې ورځو کې د مینوول تورس Manuel Torres په هکله ویلي وو، دې کس په MAIN کې د انجینر دنده لرله، په همدې غلچکیو (ګوریلا) جنګیالو برید هم کړی و. مینوول کولمبیایي وو، زموږ په شرکت کې یې ځکه کار کاوه چې دده پر ځای مو هلته امریکایي وګړی نه شو استولی. موږ (چې ځینې کولمبیایان) هم پکې وو، د امریکا ددې پالیسۍ په اړه به مو په طنزیه انداز ویل چې له کولمبیایانو باید یوازې کار واخیستل شي. دا هغه سبمولیک فکر و چې زما ترې نوره کرکه کېده او د همداسې کړنو پر ضد مې احساسات ببخي باغي کېدل.

ما پاولا ته وویل د مینوول د وینا له مخې هغوی په کلاشنکوف هوایي ډزې کړي او دا یې په پښه هم ویشتلی دی. هغه چې راته دا درې خبرې کولې ډېر ډاډه مالومیده خو زه پوهېدم چې هغه وېرېدلی و، هغوی هېڅوک نه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

دي وژلي، یوازې هغه لیک یې خلکو ته ورکړی او بېرته په خپلو کښتیو کې تللي دي.

پاولا وویل : (اوه خدایه، هغه غریب خو به سم وېرېدلی وي)

(هو ډېر وېرېدلی و) پاولا ته مې وویل ، ماترې پوښتنه هم کړې وه چې دوی د کومې ډلې خلک وو، د LRC که M-۱۹ (دواړه د کولمبیا ډېرې بدنامې غلچکی بریدګرې ډلې دي.)

(بیا هغه څه وویل؟)

(هغه راته وویل چې له یوې ډلې هم نه وو، خو په لیک کې یې چې څه لیکلي تکي په تکي به یې عملي کوي.)

پاولا ورځپانه واخیسته او په لوړ غږ یې لوست پیل کړ:

(موږ خلک، چې یوازې د ژوندي پاتې کېدو لپاره شپه او ورځ زیار ګالو، د خپلو نیکونو په وینه قسم کوو چې په خپلو سیندونو به د برښنا بند جوړیدو ته نه پرېږدو. موږ ساده انډین او mestizos * وګړي یو. که مړه هم شو خپله ځمکه تر اوبو نه شو لاندې کولای، خپلو کولمبایي ورونو ته خبر ورکوو چې دې رغزنیو شرکتونو سره دې کار نه کوي.)

((Mestizos هغه خلک چې د هندي او هسپانوي مخلوط نسل اړوند دي))

- بیا یې ورځپانه یو څنګ ته کېښوده او زه یې وپوښتلم:

(تا ورته څه ځواب ورکه؟)

زه لږ حیران شوم : (ما هېڅ ځواب نه درلود، ما خو باید هماغه مې ویلی وی چې د شرکت پالیسي ده، ما یوازې دومره ترې وپوښتل چې ته څه فکر کوې چې یو ساده بزګر داسې لیک لیکلای شي؟)

هغه ماته ځیر وه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

(سمه ده، خو په دې شرط چې په دې موضوع به بله ورځ خبرې کوو.)
کاشوغه یې د قهوې په پیاله کې تاوه کړه، بیا یې په خوله کې پاکه کړه او ویې ویل:
(له دې پرته یې څه کولای شول؟ هغوی اړ وو چې په عصري وسلو پوه شي او هغو هسپانویانو سره وجنګیږي چې ستاسو په ښوونځیو کې روزل شوي دي. کله کله به یې کوکاین هم پلورل چې په پیسو یې وسایل وپیري، بې له دې یې د وسلې اخیستو لپاره څه لاره درلوده؟ دوی ډېر سخت حالت سره مخ دي، ستاسو نړیوال بانک ورسره د خپلې دفاع په خاطر هم مرسته نه کوي. حقیقت خو دا دی چې دوی دې حال ته همدې اداري (نړیوال بانک) رسولي دي.)
له خپلې قهوې یې یو ګوټ وکړ، خبره یې وغځوله:
(زه پوهېږم چې ددوی اهداف جایز دي، دا برښنا به یو څو شتمنو خلکو ته ګټه ورسوي؛ خو زرګونه خلک به ورک شي، ځکه تر څو چې ستاسو دا بند جوړیږي اوبه او کبان (ماهیان) به زهرجن شوي وي.)
زموږ مخالفینو سره د خواخوږۍ دومره خبرې مې چې واوریدې زما غوني ځیږ شول او ځان مې وسکونډه :
(ته د غلچکیو په اړه څنګه دومره پوهېږې؟)
ما چې دا پوښتنه وکړه؛ نو داسې مې احساس کړه چې زړه مې دوبیږي، د راتلونکو خطراتو په نظر کې نیولو سره مې نه غوښتل چې ددې پوښتنې په ځواب پوه شم.
هغې وویل: (زه یې له ځینو سره ښوونځي ته تللې یم) لږه ناراحته شوه، پیاله یې پورته کړه، زیاته یې کړه : (زما خپل ورور هم دې تحریک سره دی.)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

همدا اصلي تکی و. ما خان ډېر کمزوری احساس کړ. فکر مې کاوه چې ددې په اړه په هر څه پوهېږم خو دا خبره مې ذهن ته نه وه راغلې، دې خبرې سره مې په ذهن کې داسې یو خیال راغی لکه یو څوک چې خپل کور ته راشي او خپله مېرمن له بل چاسره ووینې، ومې پوښتله :

(دا خبره دې راته مخکې ولې نه کوله؟)

(اړوند نه وه ځکه مې نه ویله، نوره داسې کومه خبره نه وه چې ما کړې وی)

یوه شیبه غلې وه بیا یې وویل: (دوه کاله وشو چې نه مې دی لیدلی، احتیاط باید ورسره وشي.)

(ته څه پوهېږې چې هغه ژوندی دی؟)

(زه نه پوهېږمه، یوازې دومره پوهېږم چې حکومت په تور لست کې داخل کړی او دا ماته یوه اشاره ده.)

زما په وجود کې یو کشمکش پیدا شوی و چې اوس بریدګر که دفاعي انداز خپل کړم. هیله مې لرله چې زما په حسد نه وي پوهه شوي، پوښتنه مې وکړه: (نو هلته څنګه ورغی؟)

له ښه مرغه سترګې یې په پیاله ښخې وې :

(د تېلو یو شرکت و، غالباً آکسیدینټل ... د هغوی د دفترونو مخې ته یې مظاهره کړې وه چې پردی ځمکې ولې کیندل کیږي. ویل یې دا کیندنې د هغو قبیلو په ځنګلي ځمکو کیږي چې دمخه لا خواران له فنا سره مخ دي. ډېر شمېر ملګري هم ورسره وو. پوځ پرې برید وکړ، ویې وهل او بندیان یې کړل. خو دوی خو څه غیر قانوني کار نه و کړی. یوازې د ودانۍ مخې ته ولاړ وو، شعارونه ورسره وو او سندرې یې ویلې.)

یوې نږدې کړکۍ ته یې وکتل:

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

(نږدې شپږ میاشتې یې پرې بند تېر کړ، موږ ته یې ونه ویل چې په محبس کې پرې څه تېر شوي دي، خو چې بهر راغی نو یو بدل شوی انسان و.)
په دارنګه ډېرو بحثونوکې مو دا لومړۍ خبرې وې، اوس زه پوه شوی وم چې تر دې وروسته کارونو ته زموږ همدې خبرو لاره هواره کړې وه. زما اروا دردیدلې وه، اوس مې په ذهن یوازې بانکي حساب او نورې کمزورې د ضعف نقطې خپرې وې، دا د ضعف نقطې له ۱۹٦۸ کاله راهیسې NSA پېژندلې او راټولې کړې وې. پاولا زه اړ کړم چې دې ټولو ته سم وګورم. زما د تخیېلاتو شاته چې څومره احساسات وو ټول یې راوړل او ددې باغیانو پر وړاندې یې ودرول. په دې توګه یې ماسره د خلاصون د لارې په پیدا کولو کې مرسته وکړه.
که څه هم زه د بې باورۍ په یوه فضا کې وم، خو له دې سره هم په کولمبیا کې هستوګنې زه ددې وړ کړم چې په پخواني امریکایي جمهوریت او نوې نړیوالې امپراتورۍ کې توپیر وکړای شم. جمهوریت راته د هیلې څرک راکړ، دده بنسټ د ماده پرستۍ پر ځای پر اخلاقیاتو او فلسفه ولاړ و. بنسټیز اصل یې مساوات او ټولو ته انصاف و. دا په خیالي نړۍ کې نه و؛ بلکې په عملي ژوند کې یې هم وجود درلود. دا یو ژوندی حقیقت و. دا وړتیا یې لرله چې لویدلو خلکو ته لاس ورښکته کړي. خلکو ته یې ساه ورکوله او داسې یو قوت و چې باید منل شوی وای. د اړتیا پر وخت د عمل میدان ته هم راتلی شو لکه په دویمه نړیواله جګړه کې د هغو اصولو دفاع کېده چې باور پرې کېده. همدا لویې ادارې (بانکونه، شرکتونه، مانۍ) چې اوس جمهوریت ته خطر و؛ د نړۍ د بنسټیز بدلون لپاره کاریدلای شوې. دې ادارو د اطلاع رسونې (مواصلات) شبکه او د لېږد وسایل لرل چې پر مټ

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

بې دوی مرضونه، بیوزلي او حتی جنګ هم ختمولای شو؛ خو په دې شرط چې سمې لارې ته سیخ شي.

نړیواله امپراتوري د جمهوریت نفي ده. دا ځانغوښتونکې، ځانخوښې، له حسده ډک او ماده پرست نظام دی. ددوی بنسټ یوازې کاروباري ذهن دی. د پخوانیو امپراتوریو په څېر د دوی لاس هم یوازې د خپلو ګټو لپاره خوځېږي. ددوی نظر دا دی چې څه په مخه درځي خپل یې کړئ، خو دې سره لوړه نه ختمېږي. خپلو مشرانو ته د واک او شمتنې په ورکولو کې یوه شبېه هم ځنډ نه کوي. ددې هدف ترلاسه کولو لپاره چې هره وسیله وي دوی یې کاروي.

د جمهوریت او نړیوالې امپراتورۍ تر منځ مې چې امتیاز پیدا کړ؛ نو خپله ونډه هم راته څرګنده شوه، کلاډین ښکاره خبرداری راکړی و، راته ویل یې چې که زه غواړم د MAIN وړاندیز ومنم؛ نو څه باید وکړم. خو ددې نظام دې ژورې مطالعې لپاره د هغې تجربې اړتیا وه چې ما په اندونیزیا، پانامې، ایران او کولمبیا کې ترلاسه کړه. ددې تر څنګ پکې د پاولا صبر، مینې او شخصي پېښو هم ونډه لرله.

زه د امریکا جمهوریت ته وفادار وم، خو په دې لړ کې چې موږ استعمار کاوه دا له مالي اړخه هماغه څه وو چې موږ د پوځ پر مټ له ویتنامه ترلاسه کول غوښتل.

په جنوب لویدیځه اسیا کې ما یو سبق زده کړ، چې پوځي فعالیت محدود وي. ددې په ځواب کې اقتصادپوهانو یو بل ښه پلان جوړ کړ. مرستندویه سازمانونه او شخصي اجاره داران (چې ددوی خدمت یې کاوه او یا اصلي خبره دا چې پردوی یې خدمت کاوه.) اوس په دې پلان د عمل کولو لپاره چمتو شوي وو.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د هرې لويي وچې په هر هيواد کې مې وليدل چې ښځې او نر ځنګه د امريکايي شرکتونو لپاره کار کوي. دا خلک که څه هم د جنايتکارو د شبکې غړي نه وو، خو په دومره مضرو کارونو اخته وو چې لويې دسيسې يې په مخ کې هېڅ هم نه وې. د MAIN د ډېرو انجينرانو غوندې يې کارکوونکو ته هم دا معلومات نه وو چې د دوی د کار پايله به څه وي. دوی فکر کاوه چې لاسي پلورونکي او د هغو فابريکو مزدوران له غربته راوباسي، چې دوی ته به يې بوټونه او د موټرو پرزې توليدولې. دوی خواران په دې نه پوهېدل چې دا فابريکې به دوی داسې د غربت او غلامۍ لاندې کړي، چې په منځنيو پېړيو کې د جاګيردار نظام او د جنوبي امريکا د ځنګلونو د وهلو ياد به بيا ورتازه شي. د پخوانيو زمانو د استثمار په ښودلو سره عصري غلامانو ته باور ورکول کېده چې دوی په تياره کې پرتو اروپايانو، ځنګلي افريقايانو او وړو امريکانانو نه ښه ژوند لري.

اوس راسره دا پوښتنه وه چې MAIN پرېږدم که نه، زما د ضمير غږ خو همدا و چې دا ځای پرېږدم، خو زما شخصيت چې د تجارت ښوونځي يې بنسټ ايښې په بل اړخ کې و. هلته زما خپله امپراتوري وه، زما د انا (خودۍ) د ځپلو لپاره زما همکارانواو ملګرو ته امتيازات ورکول کېدل او د وندو په بازار کې مې امتياز ورځ تر بلې زياتېده. د ټولو فسادونو اصلي جرړه شتمني او د اقتدار نشه وه، دا هغه لامل و چې کلاډين به يې راته له مخې زياتره وخت ويل، ځوک چې يو ځل دې نظام ته رانن‌وځي بېرته ترې نه شي وتلای. البته پاولا به په دې خبره طنز کاوه او ويل به يې چې:

(هغه څه پوهېده؟)

ما ورته وويل چې د کلاډين ډېرې خبرې سمې ثابتې شوې دي.

Downloaded By: Afghan Salar Library

(هغه خبرې زړې شوي دي، ژوند بدليږي او هسې هم اوس څه توپير کوي، ته په خپل حالت خوښ نه يې، کلاډين يا بل څوک به يې نور هم درخراب کړي.)

پاولا دې خبرو ته همداسې څوابونه لرل، اخر د هغې منطق ته تسليم شوم. ځان او هغې سره مې اقرار وکړ چې دا ټوله شتمني، شان او شوکت د جرم دې احساس ته جواز نه شي کېدی. د MAIN د شريک په توګه مې شتمني ورځ تر بلې زياتېده او ما فکر کاوه چې که ډېر پام ورته وکړم؛ نو يوازې د همدې به شم.

يو ورځ موږ دواړو د کارتاجينا زړې هسپانوی کلا ته څېرمه په ساحل قدم واهه، دې ځای د غلچکيو بريدګرو ډېر بريدونه زغملي وو. د پاولا په ذهن کې ناڅاپه يوه حل لاره پيدا شوه. زه حيران وم چې دا خبره زما ذهن ته ولې رانغله، زه يې وپوښتلم:

(ته چې په څه پوهېږې، که زه يې په اړه هيڅ ته څه ونه وايم نو څه به وشي؟)

(يعنې خوله بنده کم؟)

(هو! هغوی ته داسې بهانه مه ورکوه، چې تاپسې شي. برعکس داسې فرصت ورکړه چې تا ازاد پرېږدي، يعنې ځان باندې خلک ولې خبروې؟)

دا ډېره د هوښيارۍ خبره وه. زه داسې هېڅ کتاب نه ليکم يا به داسې هېڅ خبره نه کوم چې حقيقت ترې راڅرګنديږي. زه به هڅه نه کوم چې صليبي جنګيالی شم. اپوټه به داسې کارونه کوم چې ژوند مې ښه شي، سيلونه به کوم، مزې به اخلم او کېدای شي د پاولا په څېر کومې ښځې سره واده هم وکړم. نور ستړی وم، له دې لانجې مې وتل غوښتل، پاولا وويل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

(کلاډین چې تاته څه ویلي او در زده کړي وو یوازې تګي (دهوکه) وه. ستا ژوند په دروغو ډک شوی.) معصومه مسکا یې وکړه، بیا یې زیاته کړه :

(تا اوس خپله CV لیدلې؟)

ما وورته نه وویل

مشوره یې راکړه : (ښه ګوره، ما یې یوه ورځ هسپانوي ژباړه لوستې وه، که انګلیسي همداسې وي؛ نو ډېره به درته په زړه پورې وي.)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دروېشتم فصل

له کيفياتو ډک ژوند

زه په کولمبيا کې وم چې خبر راغی د MAIN رئيس جيک ډابر، تقاعد شوی او له تمې سره سم برونو د ډابر پر ځای ګومارل شوی دی. د بوسټن او بران کوپلا تر منځ د ټيليفوني اړيکو لړۍ پيل شوې وه، هرچا وړاندوينه کوله چې زه به هم پرمختګ وکړم، ځکه د برونو په باوري کسانو کې یو زه هم وم.

دا اوازې او بدلونونه يو بل لامل شو چې ما بايد پر خپل پوسټ (مقام) بيا کتنه کړې وی. په کولمبيا کې مې د پاولا په مشوره د خپل ژوندليک هسپانوي بڼه ولوسته. په لوستو يې هک حيران شوم، په بوسټن کې مې ددې د انګليسي ژبې اصل او مين لايينز (۱۹۷۸) کې مې يې نقل ولوست. په دې چاپ کې يوه ليکنه زما په اړه وه، عنوان يې دا و : د مين پېرودونکو لپاره نوي تخصصي خدمات " Specialists offer MAIN's Clients New service.

يو وخت مې په دې پېژندپاڼې او ليکنې ډېر فخر کاوه. خو اوس مې چې ولوستل ډېر زيات خفه شوم. په دې اسنادو کې شته مواد که دروغ نه وو؛ نو تګي خو وه. يو ژور مفهوم يې باوري کول وو. دې کې هغه حقايق وو چې زموږ دور يې روښانوه او نړيوالي امپراتورۍ خواته زموږ د پرمختګ تر ژورو رسيدل. دا د هغې پاليسۍ لنډيز و چې پکې د شيانو ظاهري ښکلا او ځل ښکاره کېده او تر ژورو د تللو مخه يې نيول کېده.

زما په پېژندپاڼه کې د ثبت شويو حقايقو منل زما لپاره پرسکونه نه وو. د نورو چارو په خبر مې يو مسئوليت دا هم و چې خپله پېژندپاڼه وخت پر

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

وخت تازه کړم. ددې تر څنګ يوه دوسيه هم وه چې ټول مهم ټکي پکې ذکر شوي وو، خصوصاً دا چې کومو پېرودونکو ته مو کوم خدمتونه وړاندې کړي دي. که د پروژې د بازار موندنې مدير يې د کارولو پلان جوړ کړي نو هغه به زما تجربې او اړتياوې داسې وړاندې کوي چې دده له شخصي اړتياو سره به ټکي په ټکي جوړې وي.

مثلاً که زما کوايف يې د منځني ختيځ د تجربو په رڼا کې وړاندې کولای نو همداسې يې کولای شول. که يې د نړيوال بانک يا بلې کومې نړيوالې اداري په شکل وړاندې کولای نو له لږ بدلون سره يې داسې هم کولای شول. لنډه دا په دې دوسيه کې دومره مواد راټول وو چې (څوموخيزه) اسناد هم وو. کله به چې داسې کوم کار کېده؛ نو تازه (اپډيټ) شوې سي وي به زما تر اجازې وروسته خپريده، خو دا چې زه او د MAIN نور ملګري په سفر کې وو؛ نو څکه په دې اصل دومره ټينګار نه کېده. له دې امله چې پاولا زما په پېژندپاڼه کې کومو کوايفو ته اشاره کړې وه هغه زما لپاره نوي وو، که څه په دوسيه کې موجود وو.

په لومړي نظر خو دا کوايف ډېر پاک، رڼه او معصوم ښکاريدل. د تجربې په برخه کې ليکل شوي وو چې ما په امريکا، اسيا، لاتيني امريکا او منځني ختيځ کې د ډېرو پروژو مشري کړې ده. پرمختيايي پلان ګذاري، اقتصادي وړاندوينه، د انرژۍ د تقاضا وړاندوينه او نور... . ددې برخې په اخر کې يې زما د هغه کار يادونه کړې وه چې په اکوادور کې مې کړی و. خو د پيس کور د خپلې اصلي پېژندګلوۍ په اړه پکې څه نه وو او داسې ښودل شوې وه چې زه د ودانيزو توکو د يوه شرکت مسلکي مدير وم. دلته په دې حقيقت سترګې پټوې شوې وې چې زه خو يو رضاکار او د نالوستو انډيز، ANDEAN بزګرو د يوه واړه کوپراتيف معاون وم.

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

تر دې وروسته د پېرودونکو یو اوږد لیست ورکول شوی و. چې پکې نړیوال پرمختیایي بانک (د نړیوال بانک رسمي نوم دا دی.)، اسیایي پرمختیایي بانک، کویټ حکومت، د ایران د انرژۍ وزارت، د عربستان د نفتو امریکایي شرکت او نورو ډېرو نومونه راغلي وو. په وروستو کې مې یوې موضوع ته پام شو چې لیکلي یې وو: د امریکا د مالیې وزارت او د عربستان حکومت. که څه هم دا زما د دوسیې برخه وه خو زه یې په خپربدو ډېر حیران شوم.

خپله پېژندپاڼه مې یوې خواته کړه او MAIN LINE لیکنې ته ځیر شوم. ددې له لیکوالې سره مرکه مې ښه په یاد ده. ډېره هوښیاره او فکر لرونکې خوانه ښځه وه. تر چاپ دمخه یې ماته خپله لیکنه راښودلې وه او زما منظوري یې اخیستې وه. په الفاظو کې یې زما دومره ښایسته انځورګري کړې وه چې ما ترې سمدستي مننه وکړه او د خپریدو منظورۍ مې ورکړه، اوس مسئولیت زما په سر و، لیکنه داسې وه:

(مسلکي وړاندیز : مین لاینز، نومبر ۱۹۷۸ ، لیکواله، پالین اولیټ

ماین خپلو پېرودونکو ته بې ساري خدمتونه وړاندې کوي. په خپلو ځایونو کې چې کوم خلک په کارونو بوخت وو، له هغې داسې ښکاري چې (اقتصاد) او (ځایي پرمختګ) دوه داسې برخې دي چې MAIN نوې رامنځته کړي او وده یې ورکړې ده. اوس په دې ډله کې شل تنه متخصصین دي چې په رایوځای کولو کې یې نږدې اوه کاله تېر شوي دي. په دې ډله کې یوازې اقتصاد پوهان نه دي؛ ددوی تر څنګ پکې د ښاري پراختیا متخصصین، د رغونې متخصصین، د بازار څېړونکي او د MAIN لومړی تولنپوه هم شته.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ددې ډلې پيل که څه هم څو مشهورو خلکو کړی دی خو اوس يې ټول امتياز يوازې يو کس ته ورکول کيږي، دا کس جان پرکنز دی او د همدې ډلې مشري کوي.

پارکنز د ۱۹۷۱ ز کال په جنوري مياشت کې د هيډلوډفورکاسټر د معاون په توګه کار پيل کړ. هغه وخت MAIN ته د اقتصاد متخصصينو کار کاوه چې جان هم پکې يو و. لومړی ماموريت يې دا و چې د يوولس کسيزې ډلې د غړي په توګه په اندونيزيا ته واستول شو او هلته يې د هغه هيواد د برښنايي انرژۍ مطالعه وکړه.

د تېرو ورځو يادونه يې چې کوله موسکی شو او وويې ويل : (هغوی غوښتل پوه شي چې زه هلته درې مياشتې کار کولای شم؟) ، خو ده چې په کوم شاليد کې کار کړی په هغه شاليد کې يې د (بقا) هېڅ ستونزه نه وه. تر دې مخکې يې درې کاله په اکوادور کې د رغنيزو توکو يوه کوپراتيف سره کار کړی چې هلته يې له قويچا انډينز سره مرسته کوله. هغه خلک د انکاز له نسله وو. د اکوادور يوې ادارې تړې د هغه خلکو لپاره د يوه کوپراتيف د جوړلو غوښتنه وکړه. ده يوه لارۍ کرايه کړه چې خپلې خښتې نيغ په نيغه مصرفوونکي ته ورسوي. دې سره يې ګټه شپيته سلنې ته پورته شوه. دا ګټه د کوپراتيف په غړو وېشل کېده چې د لږې مودې لپاره پکې دوه سوه کورنۍ شاملې وې.

په هماغو ورځو کې جان پرکنز له انيار ګريو(د MAIN کارکوونکو چې وروسته بيا د ټکسن ګاز او برق شرکت رئيس شو.) سره وکتل. انيار په دې وخت کې پاټي ښار کې د MAIN لپاره په يوې هايډرو الکتريک (اوبو برښنا) پروژې کار کاوه. بيا په دواړو کې ملګري شوه او د ليکونو يوه لړۍ

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

پیل شوه، چې وروسته جان پرکنز ته په MAIN کې د یوې دندې وړاندیز وشو.

نږدې یو کال وروسته جان خپله یو وړاندویونکی شو او څومره یې چې پېرودونکي زیاتېدل نو پرکنیز پوه شو چې په MAIN کې نورو اقتصادپوهانو ته اړتیا شته. جان وویل چې MAIN په اصل کې انجینري شرکت دی، خو پېرودونکي مو غوارې ډېر څه باید وکړو، د همدوي په غوښتنه مو په ۱۹۷۲ ز کال کې د اقتصاد متخصصین وګومارل او دا ډله ترې سازه شوه، چې دی یې اوس مشر دی.

د جان وروستی پروژه په پانامه کې د کرنیزې پراختیا په برخه کې ده، چې له یوې میاشتې تېرولو وروسته ترې راستون شوی دی. په پانامه کې MAIN د خپلې ټولنپوهنې لومړی کار په خپل لومړني ټولنپوه مارتها هایز پیل کړ. مارتها په پانامه کې یوه نیمه میاشت ددې لپاره تېره کړه چې وګوري دا پروژه د خلکو پر ژوند او کلتور څه اغېز کوي. په دې لړ کې د کرنې او اړونده برخو له کارپوهانو هم مرسته اخیستل شوې ده. په اقتصاد پوهنې ځانګړي پرمختګ کې ډېره پراختیا راغلې ده، جان پوهېږي چې دده همکاران څومره مسلکي او زیارکښ خلک دي. داسې خلکو سره کار کول ځانګړې نیکمرغي ګڼي. ماسره یې چې خبرې کولې زه پوهه شومه چې هغه له خپل پرسونل سره څومره مینه لري او څومره مرسته ورسره کوي. دا د ستایلو ډېره ده.)

په ټه اسناد ټول دروغ هم نه وو. دا ټول شیان زما په دوسیه کې وو. خو دا اسناد چې څنګه وړاندې شوي وو او خلکو ته کوم ذهنیت ورکول شوی و؛ زه فکر کوم چې د الفاظو لوبه وه. په هغه چاپېریال کې چې اسنادو ته د ټولنې داسې حرکت ډېر بد ګڼل کېږي. د څرګندو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دروغو رد کول ممکن دي، خو ما چې کوم دوه اسناد وښودل د هغوی دعوې د شک وړ وې. ځکه چې په ځینو ځایونو کې یې رښتیا هم ځلیږي، توله ټګي نه وي او بله دا چې د یوې مشهورې ادارې وړاندې کړي اسناد له نورو ادارو، نړیوال بانک او حکومتونو سره نښتي وي.

زما د پېژندپانې په اړه دا خبره رښتیا وه، ځکه د یوې ادارې رسمي اسناد وو، خو لیکنه یوې مجلې سره زما مرکه وه. په دې پېژندپانه او نورو اسنادو او راپورونو د MAIN نښه (لوګو) په سترو او نړیوالو کاروباري کړیو کې د یوه ذهنیت د رامنځته کېدو لامل کېده. دا یو تصدیق و او د لوستونکو په ذهن یې کې یې د باور دومره فضا رامنځته کوله لکه د ډاکترانو او وکیلانو تصدیق پاڼې.

په دې اسنادو کې زه د اقتصاد یو پیاوړی متخصص پېژندل شوی وم. د یوه داسې مشهور شرکت کارپوه چې توله نړۍ کې ګرځي، خبرې کوي او داسې راپورونه جوړوي چې نړۍ پرې ډېره عصري او هوسا کېدای شي. ټګي یې په هغو کې نه وه چې بیان شوي وو؛ ټګي هغه وه چې بیان شوي نه وو. که زه یې د یوه بې پرې کس په توګه جاج اخلم؛ نو باوري یم چې ډېرې پوښتنې پر را ولاړېدی شي.

مثلاً په NSA کې زما د ګومارل کېدو یادونه پکې نه ده شوې، انیار ګریو چې له پوځ او NSA سره کومه اړیکه لرله د هغې یادونه پکې نه ده شوې. دوی دا خبره ولې وکړي چې پر ما د اقتصادي وړاندوینې زیاتې ښودو لپاره څومره فشار راوړل کېده، زما دا مسئولیت نه دی یاد شوی چې ما باید یوازې غوښنو پورونو ته زمینه برابر کړې وی، لکه اندونیزیا او پانامې غوندې هیوادونه چې بیا یې پرې کولای هم نه شول. ماسره د هارورډ پارکر د خلوص او ایمانداری یادونه هم پکې نه وه شوې. دوی له دې خبرې هم

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

[illegible] ورانه وونکې ډلې مشر تاکل شوی وم؟ [illegible] رابوروونو ثمه کېدای شوه، ما یې د رد [illegible] په خبر مې له دندې لاس مینځلی [illegible] پاراګراف یکې وروستی و چې د امریکا د [illegible] وزارت او سعودي عربستان پکې زما پېرودونکي ښودل شوي [illegible]

[illegible] خبره څو څو ځله ولوسته او اندېښنه مې لرله چې خلک به ترې څه مطلب واخلي، دا پوښتنه هم کېدای شوه چې د بهرنیو چارو وزارت له سعودي عربستان سره څه تړاو لري؟ ښایي ځینو خلکو به فکر کاوه چې دا ګني تایپي غلطي ده او بېلابېلې کرښې سره یو ځای شوي دي، ډېر لوستونکي به دې نه پوهېدل چې دې پاراګراف یوه ځانګړې موخه لرله. په دې خبرو یې نری ته ښودل، زه د هغې ستر اداري غړی یم چې دومره لويې لوبې معاملې یې کړي دي. ددې معاملې جزیات رسنیو ته نه دي ورکړل شوي، ما یو داسې تړون پنځولی و چې له مخې یې امریکا ته د تېلو په لېږد کې هېڅ ډول خنډ نه شو رامنځته کېدای، په عربستان به آل سعود کورنۍ حکومت کوي، له اسامه بن لادن سره مالي مرسته به پلان شوې وي او د [illegible] امین غونډې نړیوال مجرمین به خوندي وي. زما دا پېژ [illegible] بانه یوازې د هغو خلکو لپاره وه چې په دې هر څه پوهېدل، دې فقرې [illegible] دل چې د MAIN اقتصادپوه داسې یو کس دی چې هر څه کولای شي، د MAINLINE د مقالې وروستی پاراګراف د لیکوالې شخصي نظر و چې زه [illegible] حیران کړم:

[illegible] و [illegible] پلان ګذاری کې ډېره پراختیا راغلې ده، جان په دې [illegible] څومره مسلکي او زیارکښ دي، له داسې خلکو

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

سره کار کول خپله نیکمرغي ګڼي، ما سره يې چې خبرې کولې نو پوهه شوم چې له خپل پرسونل سره ډېره مينه لري او ډېر پام پرې کوي، چې دا د ستايلو خبره ده.)

اصلي خبره دا ده چې ما هېڅ کله ځان اصلي اقتصاد پوه نه دی ګڼلی، ما په پوهنتون کې په مديريت او سوداګرۍ کې لسانس اخيستی چې مسلک مې بازارموندنه وه، زه يو معمولي زده کوونکی وم، په مډل بري کالج مې د خوښې شعبه ادبيات وو، زه په ليک کې تکړه وم، ما چې د ارشد اقتصادي مشاور، د اقتصادي چارو کارپوه او د ځايي پلانګذار په پوستونو کار کړی دی، په دې کې زما د پوهنتون د زده کړو هېڅ ونډه نه وه، اصلي خبره دا ده، چې زما بادارانو او پېرودونکو به څنګه وړاندوينه غوښتله ما به ورته په هماغه ډول وړاندې کوله، تر څنګ يې راکې دا طبيعي وړتيا وه چې په ليکنه کې مې نور خلک د ځان همفکره کولای شول او دې ټولو سره مې هغه هوښيارتيا هم لرله چې د ډېرو پوهو خلکو خدمتونو مې هم ترلاسه کولای شول، په دوی کې د ماسترۍ او دوکتورا لرونکي هم وو، زه د داسې پرسونل په راټولو توانيدلی وم چې زما د کار په نزاکتونو او باريکيو تر ما ښه پوهېدل، ددې ټولو حقايقو په نظر کې نيولو سره دا نظر : (جان خپلو همکارانو سره ډېره مينه لري او ډېر پام پرې کوي، د ا د ستايلو خبره ده) ، د ډېرې حيرانۍ وړ نه و.

زه دا دواړه او ورته نور ځينې اسناد د خپل مېز په پورتني روک کې ږدم او زياتره وخت يې لولم. کله کله د خپلو همکارانو په مېزونو ګرځم، هغه ښځې او نارينه چې په خپل کار کې ګورم ؛ نو د جرم دا احساس راکې پيدا شي چې ما له دې خلکو څه جوړ کړل. موږ ټولو يو رول لوباوه او هغه د شتمن او بېوزله تر منځ واټن پيدا کول او د شته واټن لا پسې ډېرول وو. ما به زياتره

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

وخت د اوړو او بېوزله خلکو په اړه فکر کاوه او بیا به مې خپلو همکارانو ته لیدل چې په لویو هوټلونو کې به اوسېدل، خواړه به يې پکې او د شتمنی ډېري به ورته پراته وو.

زما په ذهن دا یو فشار و، ما چې کوم خلک روزلي وو هغوی ټول اوس اقتصادي جنایتکار وو او دوی ټول ما دې نظام ته رانویسي وو، ما ګومارلي او روزلي وو. خو اوس حالات هغسې نه وو لکه زما د ګومارنې پر وخت چې وو، نړۍ بدله شوې وه او کارپوریټوکراسی ډېر پرمختګ کړی و. زموږ نظام پرمختګ کړی و خو خلکو ته مو ضرر هم زیات شوی و، ماته چې کومو خلکو کار کاوه دا بل نسل و، د دوی په ژوند کې نه NSA و او نه کلاډین. دوی ته چا نه وو ویلي چې د نړیوالې امپراتورۍ د ماموریت پر مخ وړلو لپاره له دوی څه تمه کیږي، دوی نه د اقتصادي جنایتکار اصطلاح اوریدلې وه او نه يې له مخفف (EHM) سره بلد وو، دوی ته چا دا هم نه وو ویلي چې ګني ټول عمر به په همدې نظام کې تېروي. دوی ته زه مثال وم، زما له کارونو يې هر څه زده کړي وو، چې کله به پرې مکافات او کله مجازات کېدل. دوی یوازې دومره پوهېدل چې زما د غوښتنې سره سمې څېړنې او پایلې باید وړاندې کړي. ددوی معاشونه، امتیازات او حتی د ندې زما په رضایت پورې تړلې وې.

پردوی د فشار کمولو لپاره چې زما په وس کې څه وو ټول مې وکړل، لیکنې مې وکړې، لکچرونه مې ورکړل ... او ټول هغه کارونه مې وکړل چې دوی پرې زیاتوالي ته د هیله مندی، لویو پورونو او پراخه پانګونې په ارزښت پوه کړم. دوی په دې پوهول شوي وو چې که دا ټول عوامل رایوځای شي GNP دومره لوړوي چې دا به د نړۍ تر ټولو ښه ځای وګرځوي. په یوې لسیزه کې مو دوی داسې یو ځای ته را ورسول چې جرم او د جرم احساس

Downloaded By: Afghan Salar Library

یکې معناوې بدلې کړې وې او ښه شکل یې غوره کړی و ، دې کار ته موږ په شریفانه ژبه د ماغزو مینځل (براین واش) وایو. همدا خلک چې زما په دفتر کې مېزونو ته ناست وو، بهر به ځي او د نړیوالې امپراتورۍ د قیام لپاره به هلې ځلې کوي. دوی ما داسې جوړ کړي لکه کلاډین چې زه جوړ کړی وم. بس تر منځ مو دومره توپیر دی چې دوی په تیاره کې دي او نه پوهېږي چې دا کارونه د کوم هدف لپاره کوي.

ما ډېرې شپې په ویښه او نارامۍ تېرې کړې، دې کارونو زه نارامه کړی وم. پاولا مې پېژندپاڼې ته په اشارې یو بله موضوع پیدا کړه. کله کله د خپلو همکارانو ساده توب او بې خبرۍ ته پسخیږم. ما دوی تېرایستي وو او د خپل ضمیر له عذابه مې خوندي کړي وو، زه چې کومو اخلاقي مسایلو خوړم دا خلک خو ترې لرې تر لرې بیغمه وو.

یو بل فکر چې راسره پیدا شوی و په کاروبار کې د صداقت مسئله وه. ما به ځان په دې خبره تېرایسته چې د تاریخ له پیله خلکو یو بل تېرایستلي دي،دا دومره داستانونه او فلکلوریکې کیسې له همداسې ټګۍ او برګۍ ډکې پرتې دي: د غالیو ټګ سوداګر، سودخور ساهو کار او درزي، چې شاه ته یې ویل کالي یې یوازې هم ده ته نه ښکاري او نور یې ټول خلک یې ګوري. ما به ځان ته دا ډاډ ورکاوه چې معاملې زیاتره همداسې کیږي، زما د پېژندپاڼې او ظاهر او تر شا یې پرتې کیسې انساني طبیعت دی، خو په زړه کې ښه پوهېدم چې اصلي خبره دا نه وه اوس ډېر څه بدل شوي دي او زه ښه پوهېدم چې موږ د ټګۍ یوې نوې کچې ته رارسیدلي یو، داسې کچه چې وروسته زموږ د بربادۍ لامل کېدای شوه، دا بربادي یوازې اخلاقي نه؛ بلکې بدني هم وه. موږ به له خپل تمدنه لاس مینځو، تر دې چې په خپله کړنلاره کې بدلون راوړو.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

مور به چې څومره منظم جرمونه کول د استعارې په مرسته په ډېر ښه ډول بیانیدل. د مافیا ستر باداران د خپل جرمي ژوند پیل په کوڅو کې له بدماشیو کوي، خو وخت سره چې څنګه د زینې لوړو پوړیو ته ورسیږي نو بیا خپل شکل هم بدلوي، ښایسته دریشي اغوندي، له نوم سره یې هېڅ غیر قانوني کار نه وي تړلی او د ټولنې په عصري او لوړ ځای کې اوسیږي. په خپل چاپېریال کې ځان سخي ښیي، خیراتونه کوي او په ټولنه کې ورته په درنه سترګه کتل کیږي، څوک چې مالي ستونزې لري پور ورکوي، لکه څنګه چې په پېژندپاڼه کې د جان پرکنز پېژندنه وړاندې شوې ده دوی هم داسې یوه پېژندګلوي خپلوي، دوی ځانونه ښه وګړي ښیي: خو ددې ښایسته انځور تر شا د وینې دارې ښکارې... پوروړي هیوادونه چې خپل پورونه نه شي پرې کولای نو همدا اقتصادي جنایتکار رامیدان ته کېږي او د غوښو ټوټې ترې غواړي، چې ور یې نه کړي نو دا ګیدړان کوټک ته لاس کړي او داېیره پرې راتنګه کړي او چې دا هم ناکامه شي نو بیا د رایفل ګولۍ د حرفې په ډول کاروي.

زه پوهېدم چې په دومره لویو پوستونو زما معرفي کول، د هغه دوکاندار هومره ساده ټګي نه وه چې خپل پیردونکي په سودا کې تېرباسي. دا د هغه بد نظام برخه وه چې یو معصوم پیرودونکی پکې ګرد ګرځول کېده؛ بلکې د استعمار یو پېچلی او ګټور شکل پکې پرمخ وړل کېده. ددې استعمار په اړه ما تراوسه په نړۍ کې نه څه لیدلي او نه اوریدلي دي. زما د پرسونل هر یو تن خپله دنده لرله: اقتصادي چارو کارپوه، ټولنپوه، اقتصادپوه، اقتصاد متخصص، ایکانومیټریشن (د اقتصادي ارقام د سروې له مخې کتل او تر منځ یې اړیکه رامنځته کول)، د بیو متخصصین او نور ... خو جالبه دا ده

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې ددې یوه له کاري عنوان هم دا نه ښکاریدل چې دوی په خپل ذات کې اقتصادي جنایتکار دي او د نړیوالې امپراتورۍ په ګټه کار کوي.

له دې القابو دا هم نه څرګندیده، موږ خو د کنګل غرونو هغه برخې یو چې له اوبو راوتي وو اصلي خطرناک غر خو اوبو لاندې پټ دي، چې که بیړۍ ورسره ټکر وکړي غرقیږي. هر لوی نړیوال شرکت له بوټونو نیولې تر ورزشي وسایلو پورې ټول په خپل ډول کې اقتصادي جنایتکار وو، ګامونه پورته شوي او نړۍ ډېره په سرعت ددوی پنجو ته لویږي. اوباشانو خپل لباس بدل کړی او کورتۍ یې اغوستې دي، ښایسته دریشو کې ګرځي او خپل شخصیت لوړ ښيي. په نیویارک، شیکاګو، سان فرانسسکو، لندن او توکیو کې له مېشتو سوداګریزو دفاترو ښخې اوسړي نړۍ ته خپرېږي . ددوی کار دا دی چې هر هیواد فاسد مشران دې ته چمتو کړي ، چې هیواد یې همدې سوداګرو ته وسپاري او د خبرو او لارښونو په مرسته غریب ولس په بازار کې خپل او فابریکو کې خپل بدنونو پلورلو ته اړباسي.

زما د پېژندپانې او MAINLINE تر شا اصلي موخه موږ د همغې نظام په شکنجه کې ساتل وو چې بد اخلاقي او خان وژنې خواته یې ګامونه پورته کول. زه په دې اعتراف کوم چې پاولا زه دې کړښو ته متوجې کړم او په دې لاره یې یو بل ګام پورته کولو ته اړویستم، چې ورسره زما د ژوند لاره ښخې بدله شوه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

څلورويشتم فصل

د اکوادور ولسمشر او ستر نفتي شرکتونه

په کولمبیا او پانامه کې ډېر بوخت وم، هغو هیوادونو سره مې هم اړیکې کمې شوې چې زما کور ته نږدې یا د کور غونډې وو. د ډیکتاتوري اوږدې لړۍ او کین لاسو چارواکو د امریکا د ګټو لپاره کار کاوه او اکوادور ته یې سخت تپونه ورکړي وو. دا د یوه هیواد د مفلسۍ او کمزورې جمهوریت غوره بېلګه وه او کارپوریټوکراسي پرې سمه واکمنه وه.

د اکوادور له امازون ساحې د تېلو استخراج په ۱۹۶۰ کال کې پیل شوی و. د انتیکو او قیمتي شیان د پیرلو لړۍ پیل شوه. د اکوادور څو واکمنې کورنۍ د نړیوال بانک د لاس آلې وګرځېدې، خپل هیواد یې په پورونو کې ډوب کړ. دې سره د تېلو د عاید ژمنه هم وه، په ټول هیواد کې د سرکونو، صنعي ښارګوټو، برښنا بندونو، د برښنا وېش او انرژۍ د نور مرکزونو جال هم خپور شو او یو ځل بیا ورسره د نړیوالو انجینري او سوداګریزو شرکتونو بله شوه.

په دې هیواد کې د یوه کس د بخت ستورې ځلیده، دا سړی له سیاسي فساده پاک او د کارپوریټوکراسۍ په جال کې نه و. جیمي رولډس JAIME ROLDOS په پوهنتون کې استاد او وکیل و، عمر یې د دېرشو او څلوېښتو کلونو په منځ کې و. حو خله مې ورسره لیدلي دي، ډېر په زړه پورې او زړه راښکونکی شخص و. یو وار مې ورته په ډېره خوښۍ کیتو ته د ورتلو او وړیا مشاورتي خدماتو وړاندیز کړی و. هر وخت یې راسره لیدلی شول، په دې کار کې یو څه طبیعي طنز هم شامل و، خو ما دا کارونه په خپلو رخصتیو کې کولای شوا .. دا کـ... راته ګران و، ورته مې ویلي وو چې ستا هیواد ته

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

[illegible] لپاره بهانې ګورم. هغه موسکی شو او راته یې وویل چې که هر کله [illegible] په اړه [illegible] ګول غواړې؛ نو اړیکه راسره کولای شې.

[illegible] مشر او رهبر و. د بیوزلو خلکو پر حق یې باور درلود، ویل به یې [illegible] سیاستوال باید ملي شتمني او زېرمې په هوښیارۍ وکاروي. په ۱۹۷۷ ز کال کې یې والسشریز کمپاین پیل کړ، په لږ وخت کې د خپلو خلکو او هغو بهرنیانو پام ور واوښت چې هلته د تېلو په استخراج بوخت وو او یا یې د قوي نړیوالو له اثر او رسوخه ځان پټاوه. په اوسنیو رهبرانو کې لږو یې د رولډوس غوندې ښکنې لرلې. یوه ښکنه یې دا وه چې د (ستېټس کو) له مخالفته هم ونه وېرېد، د تېلو کومو شرکتونو چې ستېټس کو سره مرسته کوله دا یې پر ضد ودرید. ما اورېدلي چې د امریکا پر یوې تبلیغاتي اداري Summer institute of linguistics (SIL) یې تور پورې کړی و چې د تېلو له شرکتونو سره یې جوړجاړی کړی دی. زه د SIL له مبلغینو سره د پیس کور له وخته بلد وم، دوی د نورو هیوادونو سره اکوادور ته هم له دې شعار سره راننوتي وو چې د ځایي ژبو مطالعه، ثبت او ژباړه به کوي.

SIL په امازون کې پر حوراني Huaorani قبیله ډېر کار کاوه. دا هغه وخت و چې د تېلو استخراج نوی پیل شوی او د SIL د یوې ځورونکې کړنلارې راپور ورکړل شو. کېدای شي دا به تصادف و او کوم ثبوت به یې نه درلود؛ خو د امازون په ځینو ډلو کې دا کیسه مشهوره شوه چې د زلزلو د چارو کارپوهانو د امازون په داسې یوه سیمه کې مرکزي دفتر جوړ لو غوښتل چې د تېلو نښې پکې لیدل شوې وې، په همدې وخت کې SIL ځینې مبلغین هلته [illegible] خلکو سره خبرې یې کړې وې چې له خپلو ځایونو کډه وکړي او د مبلغینو سیمو ته ورشي. ورته ویل شوي وو چې هلته به وړیا

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

خواړه، روغتیایي خدمات او زده کړې ورکول کیږي. ددې کیسې له مخې ددې تولو وړیا خدمتونو شرط یوازې دا و چې خلک خپلې ځمکې د تیلو شرکتونو ته ورکړي.

داسې اوازې هم وې چې د SIL مبلغینو ددې لپاره ډیرې دسیسې جوړې کړې چې خپل ځایونه پریږدي. دا ډیره مشهوره وه چې مبلغینو په خلکو جلاب لرونکي خواړه وېشلي وو او چې اسهال خپور شو نو بیا یې درمل وېشل. له الوتکو یې داسې بسکیټ وغورځول چې راډیو ټرانسمیټرونه پکې نصب شوي وو، ویل کیږي ددې ټرانسمیټرونو اړیکه د امریکایي پوځ له هغو سره وه، چې هلته به پیغامونه ترې ترلاسه کول. د سیمې کوم تن به چې مار وچیچه یا به سخت ناروغ شو؛ نو مبلغینو به د تیلو د شرکتونو په چورلکو کې درمل او تریاک ور وړل.

د تیلو د استخراج په لومړیو کې د پنځو مبلغینو مړي وموندل شول چې د حوراني قبیلې نیزې یې پر سینو خښې وې. وروسته بیا د سیمې خلکو وویل دا کار یې ځکه کړی چې مبلغینو ته له خپلې سیمې د لیرې ګرځېدو پیغام ورسوي. په دې پیغام غوږ ونه ګرول شو، اغېز یې اپوټه و. د یوه وژل شوي پلوي راشل سینټ Rachel Saint په ټوله امریکا وګرځېده او پر ټلویزونو کې به یې په دې خپرونه کوله چې SIL او د تیلو شرکتونو ته فند او مرستې پیدا کړي.دعوه یې دا وه چې ټول په ګډه د هغو وحشیانو د متمدنه او باسواده کولو لپاره هلې ځلې کوي.

د ځینو سرچینو په وینا SIL سره مالي مرسته راک فیلر کوله. د راک فیلر کورنۍ نازولي جان ډي راک فیلر د ستیټ ایل شرکت بنسټ ایښی و چې وروسته بیا د شیوران CHEVRON ایګزون EXXON او موبل MOBILE په شمول لویو شرکتونو کې مدغم شو. (۱)

Downloaded By: Afghan Salar Library

ما فکر کاوه رولډوز هغه کس دی چې د طوریجو په روښانه کړې لار به ځي، دواړه د نړۍ مقتدر ځبرځواک ګوانښلی و، طوریجو کانال بېرته واخیست او رولډوز د تېلو له مشهورو او مخورو شرکتونو سره اړولې وه. رولډوز هم د طوریجو غوندې کمونیست نه و. د خپل هیواد د حقونو بیرغ یې راپورته کړی او غوښتل یې خپل تقدیر په خپله ولیکي. سیاسي پنډتانو وړاندوینه کړې وه چې لویې سوداګریزې ادارې او واشګنټن به رولډوز هم د سیاسي مشر په توګه ونه زغمي او د طوریجو په سرنوشت به یې اخته کړي، که چیرې دا ټاکنې وګټې؛ نو انجام به یې هماغه وي چې د ګوټمې مالا آربینز او د چیلي آلندې ورسره مخ شوي وو.

ما فکر کاوه چې دا دواړه به د لاتیني امریکا په سیاست کې د یوه نوي تحریک سرلاري وي او یو داسې خوځښت به رامنځته کوي چې ټوله نړۍ به ترې اغېزمنېږي. دوی دواړه کیاسترو یا قذافي نه وو. روس او چین سره یې اړیکه نه لرله. دواړه یې په خلکو ګران او ځیرک مشران وو. یوازې نظري خلک نه وو، علمي هم وو. قام پرست وو خو د امریکا پر ضد نه وو. کارپوریټوکراسي په درې ستنو ولاړه وه، شرکتونه، نړیوال بانک او حکومت ... خو رولډوز او طوریجو دا وړتیا درلوده چې د حکومت ستنه یې ولړزوي.

د رولډیز په پالیسیو کې تر ټولو مهمه هغه یې د هایدروکاربن وه. ددې پالیسۍ فرضیه دا وه چې پټرول د اکوادور تر ټولو ستره طبیعي سرچینه ده او په راتلونکي کې باید پرې داسې کار وشي چې خلکو ته یې تر ټولو ډېره ګټه ورسېږي. رولډیز په دې باور و چې د حکومت مسئولیت غریبو او بېوزله خلکو سره مرسته ده. دده په باور هایدرو کاربن پالیسي هغه وسله وه چې پر مټ یې ټولنه اصلاح کېده. دده کار د تورې پر ژۍ د تګ هومره باریکه و، دی پوهېده چې د نورو هیوادو په ځېر دی په ایکواډور کې هم تر هغه نه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

شي تاکل کېدی چې شتمنې کورنۍ ورسره نه وي او که په یوه ډول بې ددوی له مرستې تاکل شوی هم وی؛ نو بې ددوی له ملاتړه یې خپل پلانونه نه شول عملي کولای.

زه خپله ډاډه وم، دا وخت په سپینه ماڼۍ کې د کارتر غوندې کس ناست و، د ټیکساکو او تېلو د نورو ګټو له لوري تر سخت فشار لاندې بیا هم واشنګټن تر ډېره حده خپله لمن غوړولې وه. زه پوهېدم چې بله هره اداره (دیموکرات یا جمهوري غوښتونکي) وای دا کار ناشونی و.

د نورو ټولو مسایلو په مقابل کې یوازې هایدروکاربن هغه لامل و چې له مخې یې هر اکوادوري رولډوز خپل مشر غوښت. د امیرینو (زورواکو) تر اورد لیست وروسته دا ددوی لومړی راتلونکی منتخب ولسمشر و. ده د ۱۹۷۹ ز کال د اګست په لسمه نېټه په یوه وینا کې د خپلې پالیسی خاکه داسې وړاندې کړه:

(موږ ډېر ګټور اقدامات کوو چې د انرژۍ د ملي سرچینې دفاع وشي. دا د حکومت مسئولیت دی چې هر حالت کې په استخراج کې بدلون وساتي او خپله اقتصادي خپلواکي په خطر کې وانه چوي .... زموږ د پرېکړو تر شا به یوازې ملي ګټې وي. موږ به د خپل لوړ اقتدار په دفاع کې هېڅ ډول نیمګړتیا پرې نه ږدو.) (۲)

ښکاره ده له رسېدو وروسته باید رولډوز پر کوټیکساکو ډېر پام کړی وی، ځکه د تېلو په لوبه کې همدا لوی لوبغاړی و. دا ډېره ستونزمنه لاره وه. د تېلو دې شرکت پر نوي ولسمشر باور نه کاوه ، نه یې غوښتل چې ددې پالیسی برخه وګرځي او په دې لوبه کې کوم نوی ریکارډ جوړ کړي. دوی پوهېدل چې دا پالیسي د نورو هیوادونو لپاره هم یو بېلګه ګرځېدای شي.

Downloaded By: Afghan Salar Library

د رولډوز یوه ارشد مشاور Jode Carvajal د نوې اداري پالیسۍ خاکه داسې وړاندې کړه:

(که زموږ یو شریک (ټیکساکو) خطر نه مني، د تېلو پر کشف پانګونه نه کوي، یا د تېلو له هغو خدماتو ګټه نه اخلي چې لري یې؛ نو بل شریک دا حق لري چې خپله پانګونه وکړي او د خاوند په توګه قابض شي ...

موږ غواړو چې له بهرنیانو سره مو اړیکې پر انصاف ولاړې وي. په دې هلو ځلو کې به له خپل موقف کلکه دفاع کوو. د هر ډول فشار زغملو ته به چمتو یو؛ خو دې بهرنیانو سره د معاملې پر وخت باید د هېڅ ډول وېرې یا کمترۍ احساس ښکار نه شو.) (۳)

۱۹۸۰ د یوې نوې لسیزې پیل و، اته ویشت ورځې وروسته به مې عمر پنځه دېرش کاله شي، ځان سره مې پرېکړه وکړه چې را روان کال به په خپل ژوند کې یو ستر بدلون راوړم او وروسته به هڅه کوم چې خپل ژوند د نوي دور د مشاهېرو جیمې رولډوز او عمر طوریجو د ماډل سره سم تېر کړم.

څو میاشتې مخکې یوه بله ستره پېښه شوې وه، د ګټې کولو له مخې برونو د MAIN په تاریخ کې تر ټولو بریالی مشر و. خو په یو دم او بې له کوم خبرداري میک هال Mac Hall برونو له خپلې دندې لیرې کړی و.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې :

د SIL او تاريخ په اړه يې د لا زياتو معلوماتو لپاره د ګرارډ کولبي کتاب "They will be done" ولولې، سربېره پرې د جوکين ليکنه "SAVAGE" هم مطالعه کړئ.

۲- " Politics and Petroleum in Ecuador" John. D. Martz.

۳- "Objectivos politicas de CEPE" Jose Carvajal Candall.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

پنځه ویشتم فصل

زما بېلتون

د برونو په تګ په MAIN زلزله غوندې راغله. په دفتر کې شخړې او مخالفتونه پیدا شول، خلکو به چې خبرې کولې ویل به یې چې برونو شرکت ته ډېره ګټه رسولې ده، له پنځلس کالو یې دلته کار کاوه، اوس یې چې لیرې کړ لامل یې دا و چې مشر ترې وېرېدلی و، ټول پوهېدل چې دا پرېکړه د حسد له مخې شوې وه.

یوه یې وویل: (هال دا نه شول زغملی چې برونو دې دومره پرمختګ وکړي، هغه پوهېده چې لږ وخت کې یې برونو ځای نیوه او ډېر لوی خلک له میدان وتل.)

دې خبرو هله زور واخیست چې د هال له خوا پال پر ډې PAUL PRIDDY د نوي رئیس په توګه وګومارل شو. پال له څو کلو د MAIN معاون و. ډېر نرم او تکړه انجینیر و. د مشر (چیرمین) هره خبره یې منله او نوي مشر له ډېرې ګټې هېڅ وېره نه لرله، ډېر خلک زما له خبرې سره موافق وو.

ما فکر کاوه چې د برونو تګ خطرناک و. هغه زما شخصي ملګری او ناصح و، خو زموږ په نړیوالو مسایلو کې یې شخصیت د ځانګړي پام وړ و. اپوته د پرډي پام ډېر داخلي مسایلو ته او د بهرنیو مسایلو په اړه لږ پوهېده. ما غوښتل د شرکت په راتلونکي پوه شوم، د برونو کور ته مې زنګ وواهه، خو د هغه غبرګون ډېر فلسفي و.

هغه راته د هال په اړه وویل چې : (هغه پوهېده چې هېڅ جواز یې نه درلود، ما د بېلتون لپاره غوښن امتیاز وغوښت او هغه یې راکړ. زه پوهېږم چې د هغه رایې ډېرې وې او که کوم ګام یې پورته کړ وی نو زه بې وسه کېدم.)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

برونو راته وويل چې نړيوال بانک يې پېرودونکی پاتې شوی دی، د کوم لوړ پوست وړاندیز یې ورته کړی او دا پرې فکر کوي.

ما ترې وپوښتل چې زه باید څه وکړم؟

مشوره يې راکړه چې: (سترګې پرانستې ساته، هال له حقايقو سره اړيکه پرې کړې، خو دا خبره به ورته هېڅوک نه کوي، خصوصاً په داسې حال کې چې پوهېږې ماسره يې څه کړي.)

د ۱۹۸۰ ز کال دمارچ په مياشت کې مې په ورجن جزيره د کښتۍ چلولو تفريح پيل کړه، د MAIN يوه کارمنده ميري هم راسره وه. ما چې د استراحت لپاره کوم ځای ټاکلی و هغه وخت نه پوهېدم، خو اوس پوهېږم چې زما د نوي کال د پرېکړې په عملي کولو کې يې لويه ونډه لرله. زه يې په اشاره هغه وخت يوه شوم چې په سينټ جان جزيره کې مو چکر وواهه او سر فرانس ډريک کانال ته ننوتو، دې کانال وېرجن برطش جزيره (آيلند) له امريکا جلا کوله.

دا کانال د هسپانيايي بېړۍ چلوونکي ډريک په نوم نومول شوی و. له دې يوه شوم چې تېرو څو کالو کې مې څو ځله په ذهن کې د بحري جنګيالو او تاريخي شخصيتونو خبره راغلې وه. داسې نومونه هم پکې وو؛ لکه ډريک او سرهنري مارګن ، دوی غلاوې وکړې، خلک يې ولوټل خو بيا يې هم په شان کې قصيدې ليکل شوي دي، تر دې چې د سر (ښاغلي) خطاب ورته وشو. ما څو ځله له ځان وپوښتل، زه خو هم دې لپاره روزل شوی یم چې د داسې خلکو عزت وکړم، نو بيا ولې زما ضمير ما د اندونيزيا، پانامې، کولمبيا او اکوادړو هيوادونو په استحصال ملامتوي. ايتهنی ايلن، توماس جيفرسن، جورج واشنګټن، دانيال بيون، ډيوي کراکټ، لويس او کلارک زما مشاهير وو. دوی خو انډينز، غلامان او هغه ځمکې استحصال کړې چې د دوی نه

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

وي. ما به د خپل جرم د سپکولو لپاره ددې مشاهېرو بېلګې وړاندې کوې، خو اوس چې د سرافرانسیس کانال ته روان وم نو په خپلې پخوانۍ عقلیت پسندۍ مې د کم عقلتوب احساس کاوه.

د تېرو کلونو څو خبرې مې رایادې شوې. ایتهین ایلن څو کاله د برطانوي بېړۍ په تنګ او تیاره محبس کې تېر کړل. زیاتره وخت به یې په پښو کې درېش پونډه بېړۍ پرتې وې، بیا یوه اوږده موده د برطانیه په زندان کې جنګي اسیر و. دی د ۱۷۷۵ ز کال د مانټریال په جګړه کې نیول شوی و، که څه هم ده د خپلواکۍ داسې جګړه کوله لکه عمر طوریجو او جیمي رولډوز یې چې د خپلو خلکو لپاره کوي. توماس جیفرسن، جورج واشنګټن او نورو اساسي مشرانو د همداسې فکر لپاره ځانونه په خطر کې واچول. د خپلواکۍ د جګړې کومه حتمي پایله نه وه. دوی پوهېدل که ناکام شوي وی نو د ناکامۍ په جرم یې ځای د اعدام تخته وه. په همدې دانیال بون، ډیوي کراکت، لیوس او کلارک هم ډېرې ربړې تېرې کړې او سترې قربانۍ یې ورکړې دي.

ډریک او مارګان څه مقام درلود؟ د تاریخ په دې باب کې مې دومره مالومات نه لرل خو دومره پوهېدم چې معترضینو د انګلستان له هسپانوي کاتولیکانو ډېر خطر احساسوه. فکر کوم دوی دواړه ځکه د بحري قزاقانو لاره غوره کړه چې د هسپانیه پر بېړیو بریدونه وکړي ، ځکه دا کار په اصل کې ددې امپراتورۍ زړه داغل وو. د خپلې ګټې پر ځای به یې غالباً د انګلستان د دفاع لپاره دا کار کاوه.

موږ چې کانال ته نږدې شو نو په ډېر ارام د هغه غر خواته روان شو چې د اوبو له منځه راوتی و. GREAT THATCH ISLAND په شمال کې وې او سینټ جان په جنوب کې. دې سره هم له هغوافکارو خلاص نه شوم، هغه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

افکار مې په ذهن خپاره وو. ميري راته يو بير راکړ او د جمی بفي د سندرې غږېي لوړ کړ. سره له دې چې ښايسته منظرې راته ښکاريدې او کښتيو راته د خپلواکی احساس راکاوه خو بيا هم زه ورک ورک وم. ما غوښتل له دې حالته ووځم او په همدې نيت مې بير له ستوني تېر کړل.

نه! دې خفګان زه نه پرېښودم، د تاريخي له پاڼو دې راتلونکو غړونو زه ځورولم. خپل پلار او هغو غړونو ته مې غوسه راتله چې ما پکې يو سپيځلی ښوونځي ولوست او هلته يې دا خبرې راته په ذهن کې کينولې. د بيرو بل بوتل مې خلاص کړ، دومره احساساتي وم چې حتی ميک هال مې د برونو په سر وژلای هم شو.

يوه لرګينه بادبان لرونکې کښتی مو له څنګه تېره شوه. د کښتی دواړه بادبانونه خلاص وو. څو ښځو موږ ته لاسونه خوځول او شور يې کاوه. خوشاله وې، شوخ رنګ کالي يې اغوستي وو. د کښتی پر فرش يوه جوړه ښځه او سړی) لوڅه پرته وه. کښتی او خلکو ته په يو نظر معلومات کېده چې خلک مسافر دي. ددوی خپله ګډه ټولنه ده، عصري قزاقان، دوی خپلواک وو، هيڅ بنديز پرې نه و.

ما غوښتل لاس ورته وخوځوم، خو لاس مې راسره ملګري ونه کړه، لکه چې حسد مې پرې راغی. ميري تر ډېره د کښتی پر فرش ولاړه وه، تر دې چې هغه بله کښتی فنا شوه، ويې پوښتلم :

(په تا دا ژوند څنګه لګي؟)

ايله زه په ټوله خبره پوه شوم، زما غوسه مې موږ، پلار او ښوونځي ته نه راتله، دا اصل کې زما خپل ژوند و چې کرکه مې ترې کوله، ددې مسئول يوازې زه وم، ما خپل ځان نه کرکه کوله.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ميري کوم څه ويل، د کښتۍ بلې څنډې ته يې اشاره کوله، بيا ماته رانږدې شوه ويل يې: (لينسټر خليج) را ورسيد، شپه به همدلته کوو.)

دا ځای د سينټ جان له وچې (ای لينډ) سره نښتی و، همدلته د قزاقانو کښتۍ د هسپانوي ګولډفليټ په موضع کې پټه شوې وه، ما خپله کښتۍ لږه ورنږدې کړه، بيا مې کښتۍ ميري ته پرېښوده او زه يې بل سر ته لاړم، هغې کښتۍ د واټر ميلن کی نه راتاوه کړه او ښايسته خليج ته ننوتو.

ما د کښتۍ لنګر را خلاص کړ، ميري په ډېر مهارت بادبان راښکته کړ، لنګر مې يوې خواته واچوه، درون زنځير سپينو اوبو کې ډوب شو او کښتۍ ودريدله. په ارام چې ودريدو ميري لږه وګرځېده او بيا ويده شوه. ما ورته يو پيغام پرېښود او خپله ساحل خواته روان شوم. هلته د ګنيو ويجاړو شويو پټو سره ودريدم. څو شيبې اوبو ته نږدې کيناستم. ډېره هڅه مې وکړه چې څه فکر ونه کړم او ذهن مې له احساساتو تش کړم خو بريالی نه شوم.

ماسپښين بيا د يوه غره سر ته وختم، په نړېدلي ديوال کيناستم او لنګر اچونکې بيړۍ ته مې کتل. لمر په کارابين بحيره کې ډوبيده. دا هر څه ساده او خوندور وو خو زه پوهېدم چې زما خواته پراته پټي ځورونکي وو. دلته زرګونو تورپوټکو غلامانو خپل ژوند له لاسه ورکړی و. په دوی يې د توپک په زور ښايسته مانۍ ابادې کړې، ګني يې پرې وکرل او ګانۍ يې پرې وچلولې. ددې ځای د سکون تر شا د ظلم او وحشت کيسو شور جوړ کړی و. په دې ځای يوازې د امن پرده راخړيدلې ده، همداسې زما په ذات کې په شته کشمکش او طوفان هم يوه پرده ځړېدلې وه.

دد، حذ، د ډېرو غرونو شاته لمر ډوبيده. په اسمان د ارغواني رنګ يو محراب خپور سوی و. سمندر تياره شوی و. اوس مې نو دا تريخ حقيقت مخې ته ولاړ و چې ما خو هم خلک غلامان کړي دي. MAIN کې زما کار

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

یوازې دا نه و چې هیوادونو ته پورونه واخلم، ددې پورونو هدف خو یوازې همدا نه و چې د پوروړو هیوادونو په تبلو واکمن شوې او د وجود ټوټې ترې پرې کړو، زما او د MAIN د شریکانو کار یوازې ګټه زیاتول نه وو. زما دندې له خلکو او د هغوی له کورنیو سره ژوره اړیکه لرله. دوی هم دهغو غلامانو په څبر وو چې دا دیوال یې پرې رغولی او پکې خښ کړي یې دي، دا دیوال چې یې زه پر نړیدلي وجود ناست یم. رښتیا خبره خو دا ده چې موږ د خلکو استثمار کړی دی.

له لسو کلونو زه د همدې غلام سازو خلکو وارث یم. دوی به د افریقا ځنګلونو ته تلل، ښځې او نر به یې نیول او په زوره به یې بېړیو ته پورته کول.

زما کار یو څه عصري و، نازک او پیچلی، ما څوک نه دي وژلي، د مړو بویونه نه مې نه دي حس کړي. دردونکي چیغې مې نه دي اوریدلي، خو څه مې چې کړي هر شبېه یې له بدیو ډکه ده، ځکه چې ما ځان له داسې دردوونکو پېښو خوندي ساتلی دی، ما د چا مرګ، چیغې او فریادونه نه دي لیدلي، زه ډېر ګنهګار وم.

یو ځل مې خپلې کښتۍ ته وکتل، ولاړه وه او له څپو سره یې مبارزه کوله، میري په تخت ګرځېدله، لکه چې له مارګریټا شرابو یې خوند اخیست، په تمه به وه چې زه بېرته ورشم او ماته یې هم راکړي. ما چې د ډوبیدونکي لمر په دې وروستیو کې شېبو کې لیدله ډېره ارامه او بیغمه ښکاریده. زه ولړزیدم، زه دې او خپلو نورو همکارانو سره څه کوم؟ په کومو حیلو مې له دوی اقتصادي جنایتکاران جوړول. ما دوی سره عیناً هماغه څه کول چې کلاډین ماسره کړي وو، خو په دې توپیر چې زه د کلاډین هومره رښتینی نه وم. ما غوښتل ... ـنګ او معاشونو په حرص کې فاسد او غلام ساز

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

کړم، خو زما په خبر دوی هم له نظام سره نښتي وو او په خپله هم غلامان وو.

له سمندر، اسمان او ارغواني ماښامه مې مخ واړواه. له هغو دیوالونو مې هم سترګې پټې کړې چې د جوړولو لپاره یې له افریقا نه غلامان راوستل شوي وو. غوښتل مې له هر څه جلا شم. یوه شېبه پریوتم، اسمان ته مې ولیدل، چې سترګې مې پرانستې په یوه کوتک (لرګي) مې سترګې ولګېدې، ډېلوالی یې د کلنګ د لاستي قدر و، کوتک مې راواخیست او دیوال ته مې ونیوه، تر هغه مې دا دیوال وواهه چې بلاخره زه ستړی شوم، بیا ښایسته شېبه په کبلو (چمن) پریوتم په اسمان کې مې وریځو ته کتل.

بلاخره راستون شوم، څو شېبې پر ساحل ولاړ وم، خپله کښتۍ مې ولیده چې په شنو اوبو کې ولاړه وه، زه په دې پوه شوی وم چې څه باید وکړم. پوه شوم چې که خپل پخواني ژوند MAIN او اړوندو مسایلو ته ورستون شم له منځه به لاړ شم. معاش، تقاعد، بیمه، جایزې، سفریې ... دا ډېر زړه راښکونکی جال و، څومره چې پکې اوسېدی همدومره ترې راوتل ستونزمن وو، زه غلام وم یوازې غلام، زه باید یا بهر راوتی وی او یا مې ټول عمر ځان داسې وهلی وی لکه دا دیوال مې چې وواهه.

دوه ورځې وروسته بېرته بوستون ته راستون شوم، د ۱۹۸۰ ز کال د اپریل په لومړۍ نېټه د پال پرډي دفتر ته ورننوتم او استعفا مې ورکړه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

څلورمه برخه

له ۱۹۸۱ تر اوسه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

شپږ ویشتم فصل

د اکوادور د ولسمشر مړینه

د MAIN پرېښودل اسان نه وو. د پال پرډي باور نه کېده، سترګې يې ومونښلې ويې ويل: (اپريل فول کوې مې؟) (د اپريل لومړۍ نېټه د دروغو نړيواله ورځ ده. ژ)

ما ورته وويل چې جدي يم. د پاولا نصيحت مې په ياد و چې راته يې ويلي وو، هېڅوک مه خبروه چې ته ګني اقتصادي جنايتکار افشاء کوې. ما ورته وويل چې MAIN راته څه کړي د ټولو قدر کوم، خو زه بايد لاړ شم. تل مې غوښتل د هغو خلکو په اړه ليکل وکړم چې په MAIN ورسره معرفي کړم. له داسې خلکو نړۍ ډکه وه خو زما ليد سياسي نه و. ورته مې وويل چې د نيشنل جيوګرافيک يا کومې بلې مجلې سره به د ازاد خبريال په توګه کار کوم، دې سره به مې د سيل او چکر شوق هم پوره شي. له MAIN سره مې د وفادارۍ ژمنه وکړه او ومې ويل چې هر ځای کې به ددوی صفتونه کوم او بلاخره پال پرډي ومنله.

له دې وروسته راته ټولو ويل چې استعفا دې بېرته واخله. تکراراً راته ددې اداري ګټې په ګوته کېدې او ځينو خو آن ليونی وبللم. زه پوهېدم دوی دا نه شوه زغملای چې زه دې دوی په خپله خوښه پرېږدم. لږ تر لږه په جزوي ډول همداسې وو، ځکه له دې پېښې وروسته بايد هغوی په خپلو معاملاتو هم فکر کړی وی. که ما دا ځای د کوم ليونتوب له امله نه و پرېښي نو دوی بايد فکر کړی وی چې ددوی په کې څه ګته ده؟ ددې ستونزې يوازينی حل دا و چې ما خپل حواس بايللي دي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

نر تولو خورونکی غبرګون زما د پرسونل و. دوی فکر کاوه چې زه ګني ورسره
ټګي یا خیانت کوم. ځکه دوی ته بل قوي ځای ناستی هم نه ښکاریده خو
ما پخه اراده کړې وه. له دومره تودو سړو وروسته مې نن ایله پخه پریکړه
کړې وه.
له بده مرغه هر څه هغسې نه شول چې ما یې فکر کاوه. ما دنده نه لرله. د
MAINهم نیمګړی شریک وم. دومره څه نه وو چې ورته ناست وی، که زه
له دې دفتر سره لږ وخت نور پاتې وی نو د حساب له مخې، څلویښت کلنی
کې به مې ښې پیسې لرلې. خو اوس مې باید په پنځه دیرش کلنی کې
ددې هدف ترلاسه کولو لپاره ډېرې هلې ځلې کړې وی. په بوستن کې د
اپریل دا میاشت سړه او بې خونده وه. یوه ورځ راته پال پرډي وویل چې د
هغه په دفتر کې ورسره وګورم. په لیدنه کې یې راته وویل : (زموږ یوه
پېرودونکي د کار نه راکولو ګوابښ کړی دی، موږ ته یې کار په دې شرط
راکاوه چې د متخصصینو پر وړاندې به یې ته وکالت کوې.)
ما په دې مسئله فکر وکړ. همدلته مې فکر وکړ، د خپل کار بیه مې ورته
وویله، دا بیه په MAIN کې زما له معاشه درې چنده زیاته وه. زه حیران یم
چې څنګه یې راسره وملنه، په دې توګه مې د عاید یوه سرچینه پیدا شوه.
په وروستیو څو کلونو کې زه د ډېر معاش اخیستونکی مختصص وکیل وم.
په اصل کې زه د هغو امریکایي برښنایي شرکتونو وکیل وم چې د عامه چارو
له کمیسیون نه یې د نویو برښنا کوټونو د نصب امر اخیسته. په پېرودونکو
کې مې یو د نیوهمپشایر د عامه خدمتونو شرکت هم و. زما دنده دا وه چې
په ډېره دعوه مې د سي بروک نیوکلر پلانټ د عملي کولو جواز قسماً
وړاندې کړی وی.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

که څه هم اوس مې له لاتينې امريکا سره مخامخ اړيکې نه لرلې خو له پېښو يې خبريدم، کار مې داسې و چې د حاضريو (جلسو) په منځ کې مې ډېر وخت درلود. پاولا سره مې اړيکه لرله. ترڅنګ مې يې د اکوادور په پيس کور کې هم له ځينو پخوانيو ملګرو سره اړيکې ورغولې. دې هيواد په ناڅاپي ډول د تېلو په نړيوال سياست کې مرکزې ونډه خپله کړې وه.

جيمي رولډوز پر مخ روان و، کمپاين کې پر کړيو ژمنو عمل يې کاوه، د تېلو د شرکتونو پرضد يې پراخ کمپاين پيل کړی و، هغه شيانو ته ځير و چې د پانامې د کانال د دوارو خواو چارواکو ته نه ښکاريدل يا يې پرې سترګې پټې کړې وې. د ځمکې لاندې هغو ځپو باندې ښه پوهېده چې نړۍ يې په نړيواله امپراتورۍ بدلوله. پوهېده چې دا ځپې به د هيواد وګړي د داسې يوې لوبې برخه وګرځوي چې پولې به يې په لوړه او بيوزلې ختميږي. دده په اړه له خپريدونکو ليکنو ډېر اغېزمن وم. دا سړی خپله هم پوهېده او په نورو مسايلو يې هم سر خلاصيده. دې ژورو مسايلو دې ته اشاره کوله چې نړيوال سياست نوي دور ته ننوځي.

د ۱۹۸۰ ز کال د نومبر په مياشت کې کارټر ټاکنې وبايللې او ريګن بريالی شو. دده د بايلاب لاملونه، طوريجو سره د کانال تړون، ايران کې د امريکا د سفارت کارکوونکي يرغمال کېدل او په خلاصون کې دده ناکامې هڅې وې. ځينې پيچلې پېښې هم شوې وې. د يو ولسمشر اصلي هدف نړيوال امن و او غوښتل يې په تېلو د امريکا تکيه کمه کړي خو اوس يې ځای داسې يو کس نيولای و چې پوهېده د امريکا اصلي مقام تر ټولې نړۍ لوړ دی او دا مقام يوازې په پوځي قوت ترلاسه کېدای شي. دا چې چېرته هم د تېلو زېرمې دي، نيول يې د (تقدير ليک) يوه برخه ده. اوس هغه ولسمشر تللی و چې د سپينې ماڼۍ پر چت يې د لمريزې برښنا تختې نصب کړې وې.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

پر ځای یې داسې یو کس راغی چې څنګه OVAL دفتر ته رانوت دا تېبنتې یې لیرې کړې.
کېدای شي کارټر به د امریکا لپاره ډېر ګټور نه و، خو افکار یې هغو ارادو ته ورته وو چې د خپلواکۍ په جګړه کې ښودل شوې وې. اوس چې شاته ګورم، نو دا سړی راته ډېر زوړ فکره انسان ښکاري. دا هغه زاړه افکار وو چې امریکا یې په یوه نوي چوکاټ کې واچوله او زموږ پلرونه یې سینې پورې ونیول. موږ یې چې له اوسنیو مشرانو سره پرتله کوو؛ نو ددوی له ډلې نه ښکاري. دده نړیوال لید له اقتصادي جنایتکارو سره جوړ نه ښکاري.
ددې اپوټه ریګن د نړیوالې امپراتورۍ رغوونکی او د کارپوریتوکراسۍ خادم و. دا چې بریالی شو نو ما وې چې د هالیوود ممثل پوست ورته ښه و. هلته به یې روزلی وی چې د مشرانو په وینا عمل وکړي او هدایت اخیستل خو یې ښخي په فطرت کې نه وو. دا به حتمن د هغو خلکو غوښتنې مني چې کله په شرکتونو ګرځي، کله په نړیوال بانک کې وي او کله بیا په لویو حکومتي پوستونو کار کوي. دا به د هغو خلکو خدمت کوي چې په ظاهره دده خدمت کوي خو په اصل کې ټول نظام پر مخ وړي. تاسو یې له دې نومونو پېژندلای شئ: د ولسمشر معاون جورج. ایچ. ډبلیو بوش، د بهرنیو چارو وزیر جورج شټلز، د دفاع وزیر کسپر وین برجر، ریچارد چیني، ریچارد هلمز او رابرټ میکنامارا. دا ولسمشر به د هر هغه شي ملاتړ کوي، چې دوی یې غواړي: داسې امریکا چې پر ټوله نړۍ او سرچینو یې واکمنه وي، داسې نړۍ غواړي چې ددوی حکم ومني، داسې پوځ چې د امریکا احکام نافذ کړي، د نړیوالې سوداګرۍ او بانکدارۍ داسې سیستم چې مشر یې تل دامریکا په خدمت کې وي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ما چې راتلونکي ته وکتل، نو فکر ومې وکړ داسې يوه دور ته داخليږو چې د اقتصادي جنايتکارو لپاره به يو ستر نعمت وي.

دا هم د قسمت کار و چې په ما په دې وخت کې د MAIN پرېښودو پرېکړه کړې وه، څومره فکر مې چې کاوه هومره مې پرېکړه سمه ښکاريده، دا بې ډېر ښه وخت و. د اوږدمهالو اغېزو په اړه مې وړاندوينه نه شوه کولای؛ خو د تاريخ مطالعه ښيي چې امپراتورۍ ډېر وخت دوام نه کوي. ما چې له کومې زاويې ليدل رولډوز غوندې خلک راته هيله ښونکي ښکاريدل. زه پوهېدم چې د اکوادور اوسنی ولسمشر له اوسنيو پېچلتياو ښه خبر دی. دا هم رامعلومه وه چې هغه د طوريجو مينه وال و او د پانامې د کانال په اړه يې د کارټر زړور موقف ته په درنه سترګه کتل. ما باور درلود چې د رولډوز قدمونه به نه لړخيږي. هيله من وم چې دده کړنې به يوه شمع روښانه کړي، چې نور ولسمشران يې له ړڼا ګټه واخلي، خو ددې لپاره ورته د طوريجو په څېر خلکو فيض اړين و.

په ۱۹۸۱ ز کال کې د رولډوز ټيم د هايدرو کاربن د قانون مسوده د اکاډور کانګرئيس ته وړاندې کړه. که دا قانون پلی شي نو ددې هيواد او تېلو شرکتونو اړيکې به ښې شي. د هراړخيز معيار له مخې دا انقلابي او پر اقليت ولاړ ګڼل کېده، دې قوانينو دومره ورتيا لرله چې د کاروبار رخ بې بدلولای شو. دده اغېزې به له اکودوره پيل او تر ليرې ځايونو خپرې شي، لاتينې امريکا او حتی ټولې نړۍ ته. (۱)

لکه څنګه چې فکر کېده د تېلو شرکتونو سخت غبرګون وښود. مخالفانه تبليغات يې پيل کړل او د رولډوز د بدنامولو لپاره يې زهرجنې ژبې وخوځولې، چې حاشيې يې له کيتو نه تر واشنګټن وغځيدې. لاسي بکس بې له چاوديدونکو توکو او رشوته ډک شو. د اکوادور د معاصر دور منتخب ولس

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

مشر يې د کاسټرو په رنګ کې وښووده. خو رولډوز د وېرې سړی نه و. د خپېرې خواب يې په سوک ورکړ او د تېلو، مذهب او سياست تر منځ جوړجاړی يې وغنده، که څه هم کوم ثبوت يې نه درلود، خو تور يې پورې کړ چې سمر انستېټيوټ آف لنګوستېکس د تېلو له شرکتونو سره جوړجاړی کړی، بيا يې يو زړور ګام پورته کړ او امر يې ورکړ چې SIL دې دا هيواد پرېږدي. (۲)

کانګرس ته د مسودې له ليږلو او د SIL د مبلغينو له وتلو څو ورځې وروسته يې ټولې بهرنۍ ادارې (د تېلو شرکتونو په ګډون) وګواښلې چې که د اکوادور د ولس په ګټه پلان نه عملي کوي، نو له دې هيواده به وويستل شي.

ده د کيټو په هالپا اولمپيک لوبغالي کې يوه تاريخي وينا وکړه او بيا يوه واړه کلي ته روان شو. همالته د ۱۹۸۱ ز کال د مئ په ۲۴ نېټه په يوه هوايي پېښه کې مړ شو. (۳)

ټوله دنيا ولړزيده، د لاتيني امريکا خلک خفه شول، ددې نيمې وچې په ورځپاڼو کې د (قاتله CIA) عنوان خپور شو. يو حقيقت خو دا و چې واشنګټن او د تېلو شرکتونو ورسره ستونزه لرله، ددې حقيقت تر څنګ ځينې نور داسې شواهد هم رامخته کېدل چې د خلکو په ذهن کې يې شکونه زېږول. ثابت هېڅ هم نه شول، خو د عيني شاهدانو په وينا رولډوز ګواښل شوی و چې ژوند ته يې خطر دی. ځينې حفاظتي تدابير يې هم نيولي وو، چې يو يې پکې پر يوه وخت د دوو الوتکو پرواز و. هېڅوک نه پوهېدل چې هغه په کومه الوتکه کې سفر کوي، په همدې ورځ يې امنيتي مسئول دا په هغه الوتکه کې کيناوه چې په هوا کې يې چاودنه وکړه. ټوله دنيا کې غوغا جوړه وه خو د امريکا رسنۍ پرې غلې وې.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

اسوالډ هرتاډو نوی ولسمشر شو، دده په اداره کې د SIL کارکوونکو بیا فعالیت پیل کړ او ځانګړې ویزې یې ورکړې. د تبلو په کیندنو کې د زیاتوالي پلان یې ورکړ چې د ټیکساکو ارزښت پکې ډېر و. (۴)

عمر طوریجو پرې په تبصره کې رولډوز خپل ورور وباله او دا یې ومنله چې دده ژوند ته هم خطرونه پېښ دي، د خپل یوه وېرونکي خوب د ویلو په ترڅ کې یې وویل چې د اور په یوه لوی غونداري کې له اسمان راولیږي، دده وراندوینه تکي په تکي رښتیا وه.

Scanned by CamScanner
Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې

۱. "Politics and petroleum in Ecuador" John.D.Martz.

۲. "They Will de Done.......".- Gerard Colby

۳. "Politics and petroleum in Ecuador" – John D. Martz.

٤. Ibid

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Telegram:https://t.me/afghansalar

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

اوه ویشتم فصل

پانامه د یوه بل ولسمشر په دور کې

د رولډوز د مرګ په اوریدو هک پک شوم، زه باید داسې نه وای شوی، ځکه زه دومره ساده نه وم، چې په دې مسایلو پوه نه شم. زه د آربینز، مصدق، الاندې او نورو ډېرو خلکو په اړه په ډېر څه پوهېدم، ددوی په اړه په مجلو او خبرونو کې تبصرې کېدې، خو ددوی ژوند تباه او یا لنډ شو، ځکه چې دوی سوداګري (کارپوریټوکراسي) ننګولې وه، ماته که څه هم لړزونکی خبر و، خو نور هر څه ښکاره وو.

په سعودي کې زموږ له بې سارې بریا وروسته ما ګڼلې وه چې داسې څرګند بې ځایه اقدامات اوس زړه کیسه ده. ما دا هم ګڼلې وه چې (ګیدړان) به اوس ژوبن لوټي. ما په دې کې هېڅ شک نه درلود، چې د رولډوز مرګ پېښه نه وه، دده په مرګ کې د CIA دسیسه له ورایه ښکاریده، زه پوهېدم دا وژنه ښکاره ځکه شوې چې خلکو ته ترې یو پیغام ور ورسیږي. (ګیدړان) بېرته تللي وو، ددوی نښه اوس عمر طوریجو او ټول هغه خلک وو، چې د کارپوریټوکراسی مخالفت یې کاوه.

خو طوریجو سر نه ټیټاوه، دی هم لکه د رولډوز، زړور و، ده هم SIL اداره له هیواده بهر کړه، د ریګن هغه غوښتنه یې رد کړه، چې پر کانال د بیا خبرو اترو لپاره یې کړې وه.

د رولډوز له مرګه دوه میاشتې وروسته د عمر طوریجو خوب رښتیا شو او دی هم د ۱۹۸۱ ز کال د جولایي په ۳۱ مه نېټه په هوایي پېښه کې ووژل شو. لاتینه امریکا او ټوله دنیا ولړزیده، طوریجو هر چا پیژانده، خلکو یې قدر کاوه، دا هماغه کس و، چې قوت یې امریکا بېرته د پانامې کانال ورکولو ته

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

اړ کړې وه، تر څنګ يې د ريګن پر ورانديې هم نيغ ولاړ و. د انساني حقونو لوی سرلاری و، داسې رهبر و چې سياسي مظلومينو ته يې ښه راغلاست وايه، يو پکې د ايران شاه هم و، د تورلنيز عدالت لپاره يې غږ پورته کاوه، خلکو باور درلود چې د نوبل جايزې ته به نوماندېږي، دا کس مړشوی و، (د CIA يو بل قتل)، په ټوله نړۍ کې د رسنيو ستر عنوان و.

په پانامه هوټل کې مې چې له ګراهم ګرين سره وکتل، نو د هغه د نوي کتاب Getting to Know the General په اړه مو خبرې وکړې، ددې کتاب يو پاراګراف دی چې :

(د ۱۹۸۱ په اګست کې د پانامې د پنځم سفر لپاره زما بکس چمتو و، چې په ټيليفون مې د خپل ملګري او کوربه، عمر طوريجو د مرګ خبر واوريد، هغه وړوکې الوتکه د پېښې ښکار شوه چې عمر پکې خپل غرني کور ته روان و، په الوتکه کې سپاره ټول خلک ووژل شول، څو ورځې وروسته يې پر ټيليفون د ساتونکي سرجنټ چوچو غږ پورته شو، سرجنټ چوچو په پانامه پوهنتون کې د مارکسي فلسفې استاد و، ترڅنګ يې شاعر هم و، هغه راته وويل چې په الوتکه کې بم و، زه باوري يم چې په الوتکه کې بم و، خو دا چې ولې و؟ په ټيليفون يې نه شم ويلی.) (۱)

په هر ځای کې د هغه کس پر مړينه ماتم کيږي چې د بيوزلو او بې کسو خلکو ساتونکی ګڼل کيږي. خلکو پر واشنګټن غږونه کول چې د CIA پر فعاليتونو دې څېړنې وشي، خو داسې ونه شول. له طوريجو ډېرو خلکو کرکه هم کوله، په دوی کې داسې خلک هم وو، چې ډېر قوت او شتمني يې درلوده. زه چې څومره پوهېږم دا سړی د ريګن، بوش، وين برجر او نورو سترو سټو د لارې خنډ و. کارټر د هغه تړون په مادو خفه و، چې له مخې يې دوی بايد سکول اف امريکاز او ټراپيکل جنګي مرکز بند کړي وی، دا د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

پوځي مشرانو پر وړاندې لویه ستونزه وه، یا خو یې باید دا تړون بدل کړی وی او یا یې باید داسې هیواد موندلای وی چې دوی ته یې دا ټولې اسانتیاوې ورکولې. د شلمې پیړۍ په وروستۍ لسیزه کې دا ناشونې وه، اوس یوازې یو بدیل پاتې وه، چې طوریجو له مخې لیرې شي او د هغه له ځای ناستي سره د نوي تړون خبرې اترې پیل شي.

د طوریجو په کاروباري رقیبانو کې ټول ستر نړیوال شرکتونه وو. زیاتره پکې امریکایي سیاسیونو پورې تړلي وو. دوی د لاتیني امریکا د مزدورانو، طبیعي زېرمو، صعنت، لرګیو، فلزاتو او کرنې په استثمار اخته وو. په دوی کې صنعتي، ترانسپورتي، بحري، انجینري او نور شرکتونه شامل وو. د امریکا د حکومت او شخصي شرکتونو تر منځ د اړیکو ښه بېلګه بیشتل انټرنیشل ګروپ و، چې په مشرانو کې یې جورج شلټرز او کیسپر وین شامل وو. ما بیشتل ښه پیژانده، زه چې په MAIN کې وم دې شرکت سره زیاترو کارونو کې نږدې پاتې شوی وم. ددوی مشر انجینر زما شخصي ملګری و. بیشتل د امریکا ډېر اغېزناک ساختماني او انجینري شرکت دی. د بیشتل زیاتره کارکوونکو له عمر طوریجو کرکه کوله، ځکه هغه د یوې جاپانی پروژې کلک ملاتړ کاوه، چې پکې د پانامې پر ځای د یوه بل ګټور کانال د کیندلو پلان هم موجود و. په بله وینا ددې معنا دا وه، چې د پانامې د کانال ملکیت له امریکایانو پانامې ته لیږدول کېده، تر څنګ به یې د پیړۍ تر ټولو ستره ساختماني پروژه د بیشتل له لاسه وتله.

طوریجو ددې خلکو مخې ته سینه سپر کړې وه او دا ټول کارونه یې په ډېره زړورتیا، ښایست او د حیرانتیا تر حده په خندونکي ډول وکړل. اوس هغه په دې نړۍ کې نه و، د هغه ځای یوه ناوړه کس مینوول نوریګا نیولی و، دی

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

نه د طوریجو غوندې هوښیار و، نه ځیرک او د ډېرو خلکو په وینا دا سړی د ریګن، بوش او بیشتل پر وړاندې هېڅ هم نه و.

دې پېښې زه وخوړولم، له طوریجو سره مې په خپلو خبرو فکر کاوه، یو ځل مې د شپې تر ناوخته په مجله کې د هغه تصویر ته کتل، په پانامه کې لومړۍ شپه رایاده شوه چې په ټیکسي کې روان وم او د سرک پر غاړه ځړېدلی یو لوی انځور مې ولید، انځور لاندې لیکل شوي وو : (د عمر فکر خپلواکي ده او تر اوسه داسې توغندی نه دی جوړ شوی چې فکر ووژني.)
دې لیک مې په زړه یخني نتویسته، په هغې طوفاني شپه هم همداسې شوی وم.

هغه وخت زه په دې نه پوهېدم چې طوریجو به له کارټر سره د کانال په ېبرته سپارلو کې مرسته وکړي. زه نه پوهېدم چې د امریکایي کمونیستانو او چاړواکو تر منځ د سولې هلې ځلې به ګني ریګن او د بوش اداره دې حد ته راولي، چې د طوریجو مرګ ته به غاړه کیږدي، د سینټ له خبرنو دا خبره څرګنده شوه. (۳) هغه وخت زه څه پوهېدم چې دا به په توره شپه کې په یوه وړه الوتکه کې وژل کیږي او نړۍ به هېڅ شک هم نه کوي، چې ۵۲ کلن طوریجو ګني د امریکا CIA وژلی دی.

که هغه ژوندی وی نو د منځنۍ او جنوبي امریکا د خلکو تر منځ د زیاتېدونکي تاوتریخوالي د مخنیوي هڅه به یې کوله. د هغه سوانح ته په کتو ویلای شو داسې یو نظام به یې رامنځته کړی وی چې د تېلو شرکتونو به د امازون په سیمه کې (اکوادور، کولمبیا او پیرو) کې د بربادۍ جرات نه کولای. یوه ګټه یې دا وه، واشنګټن چې کومه جګړه د ترهګرۍ او نشه یي توکو جګړه ګني او دوی یې د مظلومو خلکو د بقا جنګ ګني، دا شخړه به حل شوې شوه. زه په دې باور یم چې دا به د امریکا، آسیا او افریقا د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

رهبرانو لپاره یوه الګو وای او دا هغه څه دي چې CIA ، NCI اوEHM (اقتصادي جنایتکار) یې هېڅکله نه شي زغملی.

حوالې :

۱. "Getting to Know the General" – Graham Greene

۲. نکبسن/فورډ اداره (۱۹۷۲ تر ۱۹۷۴، جاج شلتز د خزانې وزیر او د اقتصادي پالیسی د کونسل مشر و. ۱۹۷۴ نه تر ۱۹۸۲ پورې د بیشتل مشر و. د ریګن او بوش په اداره کې د بهرنیو چارو وزیر و. په همدې ډول کیسپروین بجر هم د نیکسن او فورډ په دوره کې د معارف، روغتیا اوټولګټو چارو وزیر و. تر څنګ یې د بودیجې او ادارې امورو د دفتر مشر هم و. د بوش په دوره کې د دفاع په وزارت کې و او په زره پورې دا ده چې له ۱۹۷۵ نه تر ۱۹۸۰ پورې د بیشتل ګروپ معاون هم و.

۳. په ۱۹۷۳ د واترګیټ قضیې د اوریدنې پر مهال جان دین لومړی کس و چې د امریکا د سینټ پر وړاندې یې دا کشف کړه چې د طوریجو په وژنه کې د امریکا دسیسه وه، د سناتور فرنیک چرچ په مشری د CIA په اړه څیړنه کېده، ۱۹۷۵ ز کال کې دوی ته د طوریجو او نوریګا د وژنې په اړه لا ډېر اسناد او شواهد مخې ته شول، د لا ډېرو معلوماتو لپاره وګورئ.

"The Memoirs of Manuel Noriga ...." Peter Eisner

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

اته ویشتم فصل

زما شرکت ، انران او جورج ډبليو بوش

د طوریجو له مړینې وروسته مې د پاولا له لیدو څو میاشتې اوښتې وې. په دې موده کې مې څو مېرمنو سره د مینې ملاقاتونه شوي وو، چې یوه پکې (وېني فرید) هم وه. دا ښایسته مېرمنه د چاپېریال پلان جوړوونکې Enoviromental planner وه. ما ورسره په MAIN کې ولیدل. پلار یې په بېشتل کمپنۍ کې مشر انجینر و. پاولا د کولمبیا له یوه خبریال سره لیدنې کولې. موږ ښه ملګري وو، خو پرېکړه مې کړې وه چې د مینې تار سره پرې کړو.

زما دنده د مسلکي وکیل وه. د سي بروک نیوکلر انرژۍ شرکت د جواز لپاره دلیل ویل زما مسئولیت و. ما به تل فکر کاوه، چې ځان مې وپلوره او یوازې د پیسو لپاره بېرته خپل پخواني مسلک ته ننوتم. په دې موده کې راسره وېني فرید ډېره مرسته وکړه. هغه چاپېریال پوهه وه، خو تر څنګ یې د برښنا د لوړېدونکې تقاضا په اړه هم معلومات لرل. دا د سان فرانسیسکو د ختیځ خلیج په برکلي سیمه کې رالویه شوې وه. همالته یې زده کړې هم کړې وې. پراخ فکره مېرمن وه. د ژوند په اړه یې افکار زما له سختګیر پلار او AAN سره ببخي په تضاد کې وو.

اړیکې مو پراخېدې. دې له MAIN نه رخصت واخیست او موږ دواړه زما په شخصي کښتۍ کې د فلوریډا اتلانتیک ساحل په چکر ووتو. د وخت کمی نه و. په زیاتره ساحلونو کې به مو کښتۍ پرېښوده او زه به د خپلې دندې په اړه د نظر ورکولو لپاره په الوتکه کې سپور شوم. بلاخره د فلوریډا په ویسټ نومې ساحل کې میشت شو او یو اپارتمان مو کرایه کړ. همالته مو واده وکړ

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د ۱۹۸۲ کال مئ په ۱۷ نېټه مو لور (جيسيکا) وزېږده. زما عمر په دې وخت کې ۳٦ کاله و.

زما مسئوليت دا و، چې نيو همپشاير کې د عامه خدمتونو يو شرکت قايل کړم، چې له اقتصادي پلوه حکومت ته اټومي انرژي تر ټولو ښه ټاکنه ده. له بده مرغه ما چې څومره دا دوسيه لوستله همدومره مې ښېرته په خپلو دلايلو شک او ترديد زياتېده. ددې موضوع اوسني ادبيات په بدليدو وو. له دې ښکاريده چې د څېړنې ساحه څومره پراخه شوې ده. اوسنی شواهد ښيي چې د انرژۍ ډېرې متبادلې سرچينې له مسلکي او اقتصادي پلوه تر اټومي انرژۍ ښې دي.

دې پخواني نظر اوس وزن بايللی و، چې ويل به يې اټومي انرژي خوندي ده. اوس د BACK UP سيستم د روغتيا په اړه ښلابېلې پوښتنې راولاړې شوې وې. تر څنګ يې د چلوونکو روزنه، انساني خطاوې، د ماشينرۍ خوړ او د فاضله موادو د ليږد نيمګړی سيستم ... هغه ستونزې وې چې موږ ورته مثبت ځواب نه درلود. د شاهدانو په ځای کې به مې چې قسماً کوم موقف اختيار کړی و هغه ته هم اندېښمن وم ، ځکه دا ټوله د محمکې د چارو برخه وه. ما دا هم منله چې نوي فني اکتشافات د برښنايي انرژۍ ترلاسه کولو لپاره داسې لارې چارې وړاندې کوي، چې چاپېريال ته به هم په ګټه وي. مهمه خبره پکې دا وه، چې اوس هغه فاضله مواد هم ښېرته کاريدل، له کومو چې د برښنا انرژي توليدېده.

يوه ورځ مې د نيو همپشاير په يوټيليټي شرکت کې چارواکي خبر کړل چې زه ددوی له خوا شاهدي نه شم ورکولای. دا ګټوره دنده مې هم پرېښوده. بيا مې ووېل چې خپل يو شرکت به جوړ کړم او عصري ټکنالوجي به ددې عمل ميدان ته راوباسم. مېرمن مې وينې فريډ راسره ډېره مرسته وکړه. که

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

څه هم پوهېدو چې زموږ نوی پلان ډېر د ډاډ وړ نه دی خو بیا مو هم یو نوی ژوند پیل کړ او نوې نړۍ ته ننوتو.

په ۱۹۸۲ کال کې د جیسیکا له زېږېدو څو میاشتې وروسته مې د خپل شرکت (IPS) INDEPENDENT Power System بنسټ کېښود. ددې شرکت اهداف دا وو : د داسې یوه برېښناکوټ نصب چې چاپېریال ته زیان ونه رسوي او د داسې موډلونو رامنځته کول چې نورو ته د هغوی د موخو په ترلاسه کولو کې حوصله ورکړي. په کاروباري لحاظ دې پلان ډېر خطرونه لرل. همدا لامل و، چې زموږ ډېر سیالان بلاخره ناکام شول. خو ځینې داسې پېښې وشوې، چې موږ یې له ناکامۍ راوویستو. ما باور درلود، چې زیاتره وخت یو څوک د مرستې لپاره راوځي او په دې هم باوري وم، چې پخواني خدمتونه او چوپتیا به مې هرو مرو څه بدل راکوي.

برونو زمبوتي په کورني پراختیایي بانک کې ستره دنده واخیسته. ده په IPS بورډ کې د برخه اخیستو او نوي شرکت سره د مالي مرستې په برخه کې زموږ ملاتړ وکړ. اوس نو موږ د ډېرو سترو ادارو لکه ، بینکرز ټرسټ، ای ایس ای انرژي، پروډشنل انشورنش کمپني، شډ بورن اینډ پارک، ریلي سټوکر کارپوریشن ملاتړ درلود. پر دې سربېره مو د کانګرس ملاتړ هم ترلاسه کړ، هغوی راته یوه ځانګړې ډول مالیه معاف کړه او دې سره موږ په خپلو سیالانو باندې شو.

په ۱۹۸۴ کال کې بېشتل او IPS شرکتونو په دوو جلا جلا ځایونو کې، پر داسې برېښنا کوټونو کار کاوه، چې ضایع د شویو ډېرو سکرو تزابیت به یې نه خپراوه او د نوې ټکنالوجۍ په مرسته به یې هغه ببرته د بیاځلي کارونې لپاره رغوله. ددې لسیزې تر پایه دې دواړو شرکتونو یو انقلاب رامنځته کړې و. دې کار د هوا د ککړتیا پر ضد نویو قوانینو سره مرسته وکړه. دا هم ترې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ثابته شوه چې ډېر ضايعات په برښنايي انرژۍ اوښتی شي او د ډېرو سکاره داسې هم سوځي، چې تيزابيت يې خپور نه شي. تر دې دمه چې د تولګټو چارو شرکتونو د تيزابيت په اړه کومې دعوې کولې تولې ناسمې ثابتې شوې. موږ دا هم ثابته کړه، هغه ټکنالوجي چې تراوسه باوري شوې هم نه وه، يوه وړوکي شرکت د وال سټريټ او نورو مالي ادارو په مرسته د باور وړ وګرځوله. ۱ نورو شرکتونو له برښناکوټه خارجېدونکی حرارت تر يخو برجونو رساوه، خو موږ برعکس همدا حرارت هغه ۷ جريبه ځمکې ته وليږداوه، چې د ترکارۍ او نيالګيو شنه خونه (ګرين هاوس) پکې جوړه شوې وه.

د IPS شرکت د مشر په توګه مې د انرژۍ صنعت لور ته ذهني دريځې په خلاصيدو شوې . ددې کاروبار په برکت له ډېرو بارسوخه خلکو سره بلد شوم، چې وکيلان، لابي ګران، بانکداران او د لويو شرکتونو خاوندان پکې شامل وو. د خپل خسر ملاتړ مې هم درلود، هغه په بيشتل شرکت کې د مشر انجينر دنده لرله او اوس يې په عربستان کې يو ښار ګوتې رغاوه. ما چې په ۱۹۷۰ ز کال کې په عربستان کې د پېسو مينځلو کوم کار کړی و، دا د هغې مستقيمه پايله وه. وني فريډ په سان فرانسيسکو کې د بيشتل د نړيوال مشر له دفتر سره وروزل شوه او اړيکه له يې کاروباري کورنۍ سره وه. له برکلي تر فراغت وروسته يې لومړۍ دنده هم په بيشتل شرکت کې وه.

د انرژۍ صنعت د بيا رغونې په دور کې و. د انجينرۍ لويو شرکتونو د مکمل انحصار لپاره هلې ځلې کولې يا به يې د تولګټو چارو له شرکتونو سره سيالۍ کولې. تر دې مخکې د تولګټو چارو شرکتونو يوازې تر ملي حده انحصار درلود. ددې انحصار ماتول د وخت مهمه اړتيا وه. قوانين او ضوابط په ډېر سرعت بدلېدل. کاري فرصتونه ډېر وو. يوازې له دې فرصته ګټه په کار وه،

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

لکه په دې وخت کې کانګرس او محاکم بې وسه وو. د صنعت هوښيارانو په دې حالت ته د انرژۍ وایلډ ویسټ WILD WEST وایه.
ددې عمل یو ښکار MAIN و. لکه برونو چې ویلي وو، میک هال له حقیقته لیرې تللی و او هیڅا دومره جرات نه درلود، چې دا خبره یې ورته مخامخ کړې وی. پال پردي هبځکله د قابو د سختولو هڅه ونه کړه او د MAIN ادارې نه یوازې دا چې له دې بدلونونو یې ګټه وانخیسته؛ بلکې د تېروتنو یوه لړۍ یې راپیل کړه. برونو چې کومه ګټه کړې وه، څو کاله وروسته د MAIN جنایتکارو ختمه کړه او شرکت له مالي بحران سره مخ شو. پابله دا شوه، چې شریکانو یې MAIN شرکت په یوه ستر انجینري شرکت وپلوره، دې انجینري شرکت هغه وخت خپل چال په پوره نزاکت لوبولای و او پکې کامیاب هم شول. ما خپل اسهام په ۱۹۸۰ کال کې په ۳۰ ډالره في سهم بيه پلورلي وو. نورو شریکانو ته څلور کاله وروستي ددې قیمت نیمایي هم ونه رسید. په دې توګه سل کلن شرکت ذلت او رسوایی سره مخ شو. زه د شرکت په دې حال خفه شوم، خو بیا مې په دې لړه د لرام ساه واخیسته، چې په وخت کې مې پرېښې و.
د نویو خاوندانو تر سیوري لاندې یو څه وخت د MAIN نوم و، خو وروسته یې دا نوم هم پرېښود. هغه شرکت چې یو وخت یې د نړۍ په بېلابېلو برخو کې پروژې لرلې اوس یوازې یوه هېره شوې کیسه وه.
د انرژۍ په صنعت کې به چې کوم شرکت ځان د وخت له بدلون سره بدل او عیار نه کړ؛ نو MAIN یې د سرنوشت ښه بېلګه وه. تر دې منظره هاخوا د اینران په نوم یو شرکت و، چې په کاروباري نړۍ کې یې دبر چټک ګامونه اخیستل. خدای خبر دا شرکت له کومه راغی او د سترګو په رپ کې بیا د نړۍ ستر قراردادونه له دوی سره شول. د کاروباري ناستو پیل زیاتره

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

بخت په ټوکوټکالو وي، شريکان په خپلو ځايونو کې ناست وي، چای او قهوه څښي او اړين کاغذونه ترتيبوي. دې ورځو کې د ټوکو ټکالو محور اينران و. له دې شرکته بهر هېڅوک نه پوهېدل، چې دوی څه معجزه کړې ده. د شرکت کورنيو خلکو به هم يوازې په شونډو مسکا خپره کړې وه او هېڅ به يې نه ويل. چې ټينګار به وشو نو يوازې دومره به يې وويل: اداري ورتياوو ته نوې کتنه؛ تخليقي ماليات او داسې چارواکي ګومارل چې د ټولې نړۍ ولسمشران د اقتدار غلامو کړيو ته د راوستلو په چل پوهېږي.

ماته دا هر څه د پخوانيو اقتصادي جنايتکارو EHM د تکتيکونو نوې بڼه ښکاريده. نړيوالې امپراتورۍ په ډېر سرعت پرمختګ کاوه.

په مورډ کې به چې چا د تېلو او نړيوال منظر سره ليوالتيا لرله، نو د بحث ور راتلونکي موضوع يې دا وه: د ولسمشر د معان زوی جورج ډبليو بوش او دده پخوانی شرکت اربسټو (اربسټو هسپانوي لغت دی او د بوش په معنا دی) ناکام شو، چې وروسته بيا په ۱۹۸۴ کې په سپيکټرم ۷ کې مدغم شو. بيا سپيکټرم هم ديواليه شو او په ۱۹۸٦ کال کې هارکن انرژي کارپوريشن دا ډوبېدونکې بېړۍ وپېرله. جورج ډبليو بوش يې د بورډ د غړي او مشاور په توګه ځان سره ومانه او کلنی معاش يې يوسل او شل زره ډالر وټاکل شو. ۲ موږ فکر کاوه، چې د پلار نوم يې ګټي ددې دندې ستر لامل و، ځکه ددې ځوان يو کار هم دومره ګټور نه و، چې په ليدو دې يې ددې دندې جواز ورکړل شي. دا هم کومه پېښه نه وه، چې هارکن له فرصته په ګټې په خپل کاروباري تاريخ کې د لومړي ځل لپاره په نړيوال ميدان کې قدم کېښود او ډېر زر يې په منځني ختيځ کې د نفتو په برخه کې پانګونه وکړه. وينټي فيير VANITY FAIR مجلې وليکل :

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

(بوش چې خنګه په بورډ کې وګومارل شو، هارکن عجیبو مسایلو سره مخ شو. نوې پانګونه، مالیاتي سرچینې او له بنه مرغه په ناڅاپي ډول د تېلو کوهیانو کیندلو حقونه.) ۳

په ۱۹۸۹ ز کال کې اموکو له بحرین سره د بحر په غاړه د کوهیانو کیندلو په مذاکراتو بوخت و. دې وخت کې معاون ولسمشر بوش، ولسمشر شوی و. تر دې لږه موده وروسته د بهرنیو چارو د وزارت مشارو په بحرین کې د نوي امریکایي سفیر چارلس هوسلر مشاور وګومارل شو. دې سرېي د بحرین حکومت او هارکن شرکت تر منځ د خبرواترو زمینه برابره کړه او د اموکو ځای هارکن ونیو. څو اونیو کې د اسهامو په بازار کې د هارکن شرکت د اسهامو بیه شل سلنه یعني له ۴،۵ نه ۵،۵ ته لوړه شوه. ۴

د بحرین په دې پېښه د انرژۍ د صنعت ټول کارپوهان غوسه وو. زما یو وکیل ملګری چې د جمهوري غوښتونکو سخت پلوي او د انرژۍ د چارو کارپوه دی، په یوه تبصره کې یې وویل: (ج، ډبلیو دې داسې کوم کار نه کوي، چې زیان یې پلاز ته ورسیږي. زه نه پوهېږم چې هغه څه کوي.) موږ د وال ستریت په یوه کونج کې کوکټیل (جوس) څښه او ده په نهیلې لهجه وویل: (زه وېرېږم، دی چې څه کوي ایا دومره ارزښت لري، چې دومره ستر خطر دې ورسره ومنل شي، آیا د زوی راتلونکی دومره مهم دی، چې د امریکا ولسمشرۍ دې پرې داو شي؟)

زه د خپلو ملګرو په نسبت لږ حیران وم، ځکه دا هر څه مې له یوې نوې زاویې لیدل. ما د کویټ، عربستان، مصر او ایران حکومتونو ته کار کړی و. زه د منځني ختیځ د سیاست په اړه ډېر پوهېدم. زه پوهېدم چې د انران شرکت مشرانو غوندې بوش هم د اقتصادي ترهګرۍ د هغه شبکې غړی و،

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې ما او ملګرو مې راجوړه کړې وه. په حقيقت کې همدا خلک يعنې بوش او ملګري يې ددې تولې لوبې اصلي طراحان او ملاتړي وو.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې

۱." The George W. Bush Success Story" Harper Magazine, feb ۲۰۰۰.

۲. " Saving the Saudeis" , Vanity Fair, Oct ۲۰۰۳.

۳.

- " The Turning Point After Coming Up Dry" Washington Post, july ۳۰. ۱۹۹۹.

"The George W. Bush success story" Harper magazine, Feb ۲۰۰۰.

"The Bush Family Oligracy – Part two: the Third generation".

http://www.newnetizen.com/

presendential/bushoiligarchy.html.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Telegram:https://t.me/afghansalar

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

نهه ویشتم فصل

زه بیا خرڅ شوم

د خپل ژوند په دې پړاو مې احساس کړه، چې موږ په رښتیا هم د نړیوال اقتصاد یوه نوي دور ته ننوتي یو. یو وخت به رابرټ میکنامارا زما ایډیال شخصیت و. دا سړی د دفاع وزیر او د نړیوال بانک د مشر په توګه د خپل وخت حاکم و. ده چې مسایل څنګه پر مخ وړل چټکتیا پکې راغله،تر دې چې زما تر ټولو بد شکونه یې هم شاته پرېښودل. د کینز پر نظریاتو ولاړ دده سړي فکر او رهبرۍ هرې خواته نفوذ کاوه. همدارنګه د اقتصادي جنایت پالیسي دومره پراخه شوې وه، چې هر دول چارواکي او بېلابېل کاروباونه یې په خپله ولکه کې راوړي وو. ددې ګومارنې او چمتوالی NSA کړی و، دوی هم هماغه کار کاوه، خو په دې توپیر چې سترو اقتصادي جنایتکارو د نړیوالې بانکدارۍ د سیستم فنډ نه مصرفاوه. پخواني اقتصادي جنایتکار، یعنې ما غوندې خلک هم ګرځېدل، خو دا نوی کهول ډېر وران و. ۱۹۸۰ مه لسیزه کې له منځنۍ درجې اداري څېنې ځوانې مېرمنې او سړي راڅرګند شول، دوی ویل چې موخې ته د رسیدو لپاره هره وسیله باید وکارول شي او نړیواله امپراتوري خو هسې هم د ګټې لار وه.

دا نوې لیوالتیا د انرژۍ صنعت پورې محدوده وه، ما هم په دې برخه کې کار کاوه. کانګریس په ۱۹۷۸ کې د PUPRA قانون پاس کړ، بیا دا قانون له ډېرو پیچلیتاو تېر شو او بلاخره په ۱۹۸۲ کال کې د قانون په توګه ومنل شو. اصلاً کانګرس غوښتل چې ددې قانون په مرسته زما په څېر د وړو شرکتونو حوصله ورزیاته کړي او د برښنا او انرژۍ د ترلاسه کولو نوې لارې چارې ولټول شوي. ددې قانون له مخې د ټولګټو چارو لوی شرکتونه اړ وو،

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې د وړو شرکتونو تولید کړې برښنا ترې وپېرې. د کارټر هیله دا وه چې په تېلو تکیه راکمه شي هغه که کورني وي او که بهرني. ددې قانون څرګنده موخه د وړو انرژیو موندلو د نویو لارو چارو لټولو تر څنګ د هغو خپلواکو شرکتونو ملاتړ و، چې د امریکایي ادارې څرګندونه ترې کبده خو حقیقت بېخي بل ډول رانښکاره شو.

په تولة ۱۹۸۰ مه، بلکې ۱۹۹۰ مه لسیزه کې نوي کاروبار رامنځته کولو پر ځای اصلاحاتو ته ډېر پام وشو. په دې موده کې ما ولیدل چې سترو شرکتونو ډېر واړه شرکتونه له ستوني تېر کړل. تر دې چې د تولګټو چارو شرکتونو هم له وړو یونټونو سره همداسې وکړل.

ځینې شرکتونو ته د قانون له مخې داسې جواز ورکړل شو، چې اخیستونکي شرکتونه (هولډینګ کمپني: هغه شرکتونه چې اسهام اخلي) یې جوړ کړل او د انرژۍ د تولید پر پر تولو خپلواکو منظمو (ریګولیټید) او نا منظمو شرکتونو واکمن شول. (ریګولیشن : دا د انرژۍ د شرکتونو لپاره ځانګړی قانون و.) په دوی کې زیاترو یې شرکتونه اول دیوالیه کړل او وروسته یې وپېرل. ځینې یې داسې هم وو، چې له صفره یې پیل کړه او د خپلواکو شرکتونو معادل شرکتونه یې جوړ کړل.

پر تېلو د تکیه د کمي فکر په ډېران ولوید. ریګن د تېلو د شرکتونو احسانمن و. د تېلو د سوداګر په توګه خو بوش هسې هم معلوم و. دا دواړه هغه مشران وو، چې چارواکي یې زیاتره یا د تېلو د شرکتونو غړي وو یا د ودانیزو شرکتونو او له دې دواړو ادارو یې بنه ګټه ترلاسه کوله. ډېرو دیموکراتانو هم په دې موده کې بنه ګټه وکړه او پر ځای ددې خلکو منلوی وو.

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

IPS د چاپېريال له پلوه د ګټورې انرژۍ په پيدا کولو کې خپل اوږدمهالی فکر پر ځای وساته. موږ د PUPRA په تاکل شوي اصلي موخې د عمل اراده لرله او داده ژوند مو کاوه. موږ له څو هغه خپلواکو شرکتونو يو وو، چې هم مو ځان ساته او هم مو پرمختګ کاوه. ددې لامل هغه تېر خدمتونه وو،چې ما د کارپوريتوکراسۍ لپاره کړي وو.

د انرژۍ په ډګر کې چې هرڅه کېدل د هغه ميلان نښه وه، چې په ټوله نړۍ غوړېده. د ټولنيز پرمختګ فکر، چاپېريال او د ژوند د ښېګڼې مسايل اوس دويم لاس موضوعات وو. ددې بازار اصلي سکه اوس حرص وه. ټول بهير کې ډېر ټينګار پر دې کېده، چې شخصي کاروبار پرمختګ وکړي. دا نظر هم و چې پانګوال نظام د سوسياليستي نظام په پرتله ښه دی او دا خپله د کمونيزم مخنيوی دی. وروسته معلوم شوه، چې دې جواز ته هېڅ اړتيا هم نه وه. دا خبره د يوه نظر په توګه منل شوې وه، چې لويې پروژې که د دولت پر ځای شخصي پانګوال ته ورکړل شي، نو څه ناڅه ګټه به حتمن لري. نړيوال بانک هم ددې نظر ملاتړ کاوه، دوی هم ويل چې اوبه رسونه، ټرانسپورټي سيستم، ټولګټې چارې او نورې اسانتياوې چې تراوسه دولتي وې، خصوصي سکتور ته دې ورکړل شي.

دې سره د جنايتکاري فکر خپراوی اسان شو. اوس له کاروباري کړيو مشران هغه ډګر ته استول کېدل، چې تر دې مخکې به څو کسان ورتلل او ددې کار لپاره به ټاکل کېدل. دا مشران په ټوله نړۍ کې خپاره شول. تر ټولو ارزانه کارکوونکي يې ولټول. اسانه زېرمې او سرچينې يې وموندلې او پراخه بازارونو ته يې مخه کړه. دوی په خپل کار کې ډېر چالاک وو. د خپلو مشرانو جنايتکارو غوندې ، لکه زه چې په اندونيزيا، پانامې او کولمبيا کې وم. دوی په خپلو فسادونو د پردې اچولو لپاره ورته د اقليت پالنې نوم ورکړ.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

زموږ غونډې دوی تولنې او هیوادونه په لومه کې بند کړل. دوی پوروړو هیوادونو سره د ډېرو پیسو ژمنه وکړه او له پوره د خلاصي لاره یې ورته د خصوصي سکتور کاروونه وروښوده.

دوی ښوونځي او سړکونه جوړ کړل، ټیلیفون، رسنی او طبي اسانتیاوې یې رامنځته کړې خو که به یې بل ځای کې ارزانه زېرمې او مزدوارن پیدا کړل دا تولنه یې همداسې پرېښوده او ترې وتل. ددې تولنو هیلې لوړې او پایلې یې ډېرې بدې شوې. خو کاروباریان په دې کارونو نه پښېمانه شول او نه یې وجدان نا آرامه شو.

زه به حیران وم، چې ددوی اروا به نارامه شوې وي؟ آیا زما غونډې دوی ته هم کله شک په نصیب شو؟ آیا دوی هم کله په کوم چټل نهر کې کومه ښځه په لمبا لیدلې، او کوم سپین ږیری سړی نهر ته په رفع حاجت ناست دی؟ له بده مرغه اوس په دې لوبه کې کوم هاوورډ پارکر نه و پاتې، چې داسې پوښتنې یې کړې وای.

که څه هم IPS ښه روان او ما له ګډ ژونده خوند اخیست خو د خفګان یو څپه هم راباندې راغلې وه، ځکه زه د یوې پېغلې لور پلار وم او دا فکر مې کاوه، چې دې ته به څه میراث پاتې شي. ما چې څه کړي، د جرم احساس لې زه یې خوړلم.

چې مخ به مې واړاوه، له څورونکي تاریخ سره به مخ شوم. د نوي دور معاصر اقتصادي سیستم له دویمې جګړې وروسته راجوړ شو. دا نظام د بېلابېلو هیوادونو مشرانو په یوه ناسته کې رامنځته کړ، دا ناسته د نیو همشپایر په Bretton woods کې شوې وه. زه د همدې ایالات یم. نړیوال بانک او IMF اداري رامنځته شوې، چې په جنګ کې ویجاړه شوې اروپا بیا ورغول شي. دا دواړه اداري ډېرې کامیابې شوې. دا نظام ډېر په چکتی

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

خپور شو. د امریکا هر متحد پرې د تصدیق تاپه ووهله او دا مرض یې آب حیات وباله. موږ ټولو ته دا باور راکړل شو، چې د کمونیزم له ناوړه پنجو به خوندي یو.

زما شک په خپل ځای چې دا هر څه موږ کومې خواته بیایي خو د ۱۹۸۰ کال په وروستیو کې چې شوروی اتحاد او نړیوال کمونیزم وپرځید، دا خبره څرګنده شوه، چې د کمونیزم مخنیوی له سره هدف نه و. تر څنګ یې دا هم ښکاره شوه، چې د نړیوالې امپراتورۍ ریښې په پانګوال نظام کې دي او د ودې فرصت ورکول کیږي. جم ګیرئیسن تبصره کړې وه چې:

(نړۍ یوه کېدل؛ خصوصاً اقتصادي نړیوالتوب او د ازاد بازار سوداګرۍ هغه پراسراره پانې دي، چې خپله په خپل ذات کې یوه رښتیني امپراتوري ده .... نړۍ کې داسې ملت نشته، چې ځان د نړیوالتوب له جاله خوندي وساتي. البته ځینې استثنا دي چې د نړیوال بانک، نړیوال سوداګریز مرکز او IMF ادارو له اصولو او قوانین خوندي پاتې وي. دا نړیوالې مالي ادارې که هر څومره ناوړه لو نیګمړې دي خو دا ثابتوي، چې د اقتصادي نړیوالتوب معنا څه ده؟ منل یې څه ګټه او نه منل یې څه زیان لري؟ که ټولنه هر څومره نابرابره وي، خو ددې اقتصادي نړیوالتوب قوت دومره ډېر دی، چې موږ به په خپل ژوند د نړۍ ټول اقتصاد، د ازاد بازار په یوه نړیوال سیستم کې ګورو.)۱

ما چې دا حالت ولیداو فکر مې وکړ؛ نو پرېکړه مې وکړه چې زه باید د اوس د Conscience of an Economic Hit Man (د اقتصادي جنایتکار ضمیر) په نوم کتاب ولیکم او په دې کتاب کې به دا هر څه بیانوم. خو ما ددې کار د پټولو هیڅ هڅه ونه کړه. نن هم داسې لیکوال نه یم، چې په خپلو کړنو دې پرده واچوم. ما به چې څه کول نورو سره مې پرې خبرې اترې کولې.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دې سره له نورو خلکو داد اخلم. زه له ټولو غواړم چې مرسته راسره وکړي او تېرې پېښې سمې انځور کړو. زه غواړم دا مواد چې زه پرې کار کوم، له خپلو ملګرو سره شریک کړم او د هغوی غبرګون هم وګورم. زه پوهېږم دا کار خطر لري، خو زه یې په یوه طریقه لیکلای شم. خو دا خبره پټه وه، چې ما په MAIN کې کوم وخت تېر کړی، په اړه یې کتاب لیکم.

د ۱۹۸۷ ز کال په یوه مازیګر د MAIN پخواني همکار زنګ راووهه او له Stone and Webster Entineering corp. شرکت سره د یوه ګټور مشاورتي قرارداد وړاندیز یې راته وکړ. دا شرکت یو له لویو انجینري او ساختماني شرکتونو و. په قرارداد کې ویل شوي وو، چې زه به ددوی یوې ځانګې ته راپور ورکوم، دا ځانګه یې زما IPS ته ورته د انرژۍ یوه خپلواکه اداره وه. زه په دې داده وم، چې د نړیوالو اقتصادي جنایتکارو په هېڅ ډول پروژه کې به ککړ نه یم.

ملګري مې راته وویل، چې زما کار هم پکې ډېر ته دی. زه یو له هغو بختورو خلکو وم، چې خپل شخصي شرکت مې جوړ کړ، پرمختګ یې وکړ او ما د انرژۍ د صنعت په ډګر کې لوی نوم وګاټه. دSWEC شرکت زما له CV سره ډېره لیوالتیا لرله او غوښتل یې چې زما نوم د خپلومشاورینو په لیست کې شامل کړي. دا یو قانوني او د صنعت د چارو برعکس طرزالعمل و. دا وړاندیز مې ډېر خوښ شو، ځکه په ځو دلیله ما غوښتل چې خپل شرکت IPS وپلورم.

په کومه ورځ چې SWEC ته ورننوم، نو اجرایه رئیس مو ځان سره دوډۍ ته بوتلم. خو شېبې مو شخصي خبرې وکړې. دې وخت کې زه پوه شوم، چې زما د شخصیت یوه برخه غواړي چې د سوداګریز مشاوریت دې برخې ته راشي. د انرژۍ د پېچلو مسئولیتونو، د کارکوونکو کنټرول، کتنې، سلګونه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

خلک او د هغوی کارونه ځارل، له دې ټولو جنجالونو د خلاصي لپاره زما د شخصیت یوې برخې دا وړاندیز مانه. له مخکې مې فکر کړی و، چې ددې شخص په وړاندیز شویو پیسو به څه کوم؟ پریکړه مې وکړه، په دې پیسو به یوه غیر انتفاعي (خیریه) اداره رامنځته کوم.

تر ډوډۍ وروسته مو خواړه خوړل چې زما کوربه زما د یوه کتاب The Stress Free Habit یادونه وکړه. ویلی یې چې ددې کتاب صفتونه یې اوریدلي دي. بیا یې زما سترګو ته په راکتو وویل: (ته د کوم کتاب د لیکلو اراده لرې؟)

زما معدې درد وکړ، پوه شوم چې څه خبره ده، ورته مې وویل: (نه! اوس خو اراده نه لرم.)

هغه وویل : (په دې خبره خوښ شوم، د MAIN په څېر موږ هم غواړو، چې خبرې مو خوندي وي.)

ما ورته وویل: (زه پوهېږم)

هغه موسکی شو او بېرته یې په خپله څوکۍ کې ډډه ووهله.

(ستا وروستی کتاب چې د ذهني مسایلو په اړه دی ښه دی. ځینې وخت داسې کتابونه د انسان راتلونکی روښانه کوي. زموږ د شرکت د مشاور په توګه ته داسې کتابونه لیکلای شې.) ماته یې راوکتل او د څواب په تمه شو.

(منته، خوښ شوم.)

(بالکل ! موږ یې درسره منو. البته ددې ویلو اړتیا نشته، چې ته به په کتاب کې زموږ د شرکت یادونه نه کوې او زموږ د کار د څرنګوالي په اړه به څه نه لیکې. پردې سربېره، چې تا په MAIN کې څه کړي، په هغه به هم خوله

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

همدارنګه سیاسي موضوعات، نړیوالو بانکونو سره اړیکې او بندوبې، پرمختیایي پروژې هم ستا له حدودو بهر دي. یوازې د راز ساتلو خبره ده.)
ما غوښتل داد ورکړم : (ښخي سمه ده، ددې خبرې اړتیا نشته.)
یوه شېبه مې ویل ګني زړه مې ودرید، یو پخوانی احساس بیا راتازه شو، ښخي هماغسې لکه اندونیزیا کې چې هاوورډ پارکر سره، پانامه کې فیدل او کولمبیا کې پاولا سره و. زه یو ځل بیا خرڅېدم، له سوچه قانوني پلوه دا کوم رشوت نه و. دا یو حقیقي تړون و، چې یو شرکت زما نوم په خپله حاظرې کې لیکي او وخت ناوخت ما خپل دفتر ته د مشورې اخیستو لپاره ورغواړي. زه خو پوه شوم چې ددې وړاندیز تر شا اصلي موضوع څه ده. ده د یوه رئیس په معادل معاش زه خپل شرکت کې وګومارلم.
په دې مازیګر زه هوایي ډګر کې د فلوریډا پرواز ته په تمه غلی ناست وم. ځان راته یوه فاحشه او تر هغې بدتر ښکارېده. ما احساسوله چې خپلې لور، کورنۍ او هیواد سره مې خیانت وکړ خو ځان ته مې دا داد ورکړ، چې زه بله لاره نه لرم، زه وېرېدم چې که دا وړاندیز مې نه وای منلی؛ نو پایله به یې له خطره ډکه وه.

۱. "American Empire: global Leader or Rogue Power?" Jim Garrison.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دېرشم فصل

پانامه د امریکایي برید پر وړاندې

طوریجو مړ شوی و، خو پانامه زما په زړه کې ژوندی وه. زه په لویدیځه فلوریډا کې اوسېدم، خو د منځنۍ امریکا له پېښو د خبرېدو وسایل مې لرل. د طوریجو پاتې شوني وو، خو د هغه د پرمخ وړلو لپاره هغه وقار، شخصیت او هوډ نه و. په ټوله نیمه کره کې د شخړو د حل هڅې روانې وې. همدارنګه امریکا ته د کانال د شرایطو پر تړون د پابندۍ هوډ هم قوي و. د طوریجو ځای ناستي مینول نوریګا د خپل مشر سیاستوال په پلونو روان و. ما نوریګا ونه ولید. لومړیو کې یې هڅه وکړه چې د لاتیني امریکا د مظلوم او بېوزله ولس په ګټه کارونه وکړي. له دې پلانونو یې یو دا و چې د نوي کانال امکانات وڅېړل شي، ددې کانال ودانیزې چارې جاپان پر مخ وړلې. له تمې سره سم واشنګټن او امریکایي شخصي شرکتونو ددې کار سخت مخالفت وکړ او نوریګا پخپله ولیکل:

(د بهرنیو چارو وزیر جورج شلتز د بیشتل نړیوال ساختماني شرکت رئیس پاتې شوی دی. د دفاع وزیر کسپر وین برګر ددې شرکت معاون و. بیشتل ته دا تر ټولوښه فرصت دی، چې د کانال د جوړولو له لارې بې حسابه ډالر وګټي .... د ریګن - بوش ادارې خطر احساسوه، چې په دې معامله کې به جاپان میدان وګټي. دلته خبره د خلکو د ګټې نه؛ بلکې د کاروباري رقابت وه. که اجاره جاپان اخیستې وای؛ نو امریکایي ساختماني شرکتونه به له بیلیونونو ډالرو ګټې برې خې پاتې وو.) ۱

خو له بده مرغه اوس کیسه له نوریګا سره وه، طوریجو نه وه. ده د خپل رهبر په څېر وقار او جدیت نه درلود. د وخت په تېریدو یې د فساد کیسې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

خپرې شوې. تر دې چې د یوه سیاسي حریف Hugo Spadafora د وژنې تور هم پرې پورې شو. د نوریګا شهرت د پانامې د پوځ له G.۲ یونټ پیل شو، چې دی یې قوماندان و.دا د پوځي استخباراتو شعبه وه او د امریکا له CIA سره یې اړیکې لرلې. له دې لارې یې د CIA له مشر ویلیم جي کیسې سره شخصي اړیکې رامنځته کړې. CIA له دې اړیکو په کارابین او منځنۍ لویدیځې امریکا کې د خپلو پروژو عملي کولو لپاره ګټه واخیسته. مثلاً په ۱۹۸۳ ز کال کې امریکا پر ګرینیډا د برید ګواښ وکړ. دا اخطار یې باید کاسترو ته ورکړی وای، خو Casey نوریګا ته وویل چې دا ګواښ دې تر کاسترو ورسوي. نوریګو خپله کولمبیا او د مخدره توکو په نورو مرکزونو کې د CIA نفوذ لاره هواره کړه.

تر ۱۹۸۴ ز کال نوریګا پرمختګ وکړ، جنرال او د پانامې د دفاعي پوځونو سپه سالار شوی و. ویل کیږي په همدې کال چې Casey پانامې ښار ته سفر وکړ، په هوایي ډګر کې ورته د CIA استازي ښه راغلاست وویل او ده ترې وپوښتل چې: (زما زوی نوریګا چېرته دی؟) بیا چې نوریګا امریکا ته لاړ دواړو د Casey په کور کې سره شخصي لیدنه وکړه. څو کاله وروسته نوریګا خپل اعتراف وکړ، چې له Casey سره د نږدې اړیکو له امله اوس ځان نه بدلیدونکی ګڼي. دی پوهېده چې د G.۲ په څېر CIA هم د خپل حکومت قوي شعبه ده. دی داده و، چې د کانال د تړون او پر امریکایي پوځي بیز به دده له موقف سره بیا هم Casey ورته خوندیتوب ورکوي. ۲ طوریجو په نړیواله توګه د انصاف او مساوات سمبول و خو نوریګا د فساد او پستې ښه ګرځېدلې وه. دا خبره هله پخه شوه، چې نیویارک ټایمز ۱۹۸۶ کال د جون په ۱۲ مه نېټه یوه لیکنه خپره کړه، ددې لیکنې عنوان و : (د پانامې اوسپنیز سړی د مخدره توکو او تورو پیسو په راکړه ورکړه کې ښکیل

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram: https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دی.) دا لیکنه یوه د Pulitzer جایزې ګټونکي معتبر خبریال کړې وه، ده ویلي وو، چې د لاتیني امریکا جنرال د مخدره توکو په پټ او ناوړه کاروبار کې شریک دی. ده د امریکا او کیوبا دواړو لپاره او پر ضد جاسوسي کړې او په دې برخه کې یې هم شخصیت د یوه دوه مخي جاسوس دی. G-2 د ده په امر د هوګوډا فورا سر پرې کړ او په پانامه کې د مخدره توکو ټول کاروبار دی خپله رهبري کوي. دې لیکنې سره د جنرال یو انځور هم خپور شوی و او په سبا یې نور جزیئات هم خپاره شول. ۲

د نوریګا خپلې ستونزې هم ډېرې وې، بیا یې لا داسې ولسمشر سره مخه شوه، چې د هغه شهرت خپله هم ددې ستونزو ښکار و او خبریالانو د جورج ډبلیو بوش د شخصیت Wimp Factor ونوماوه. ۴ ددې خبرې ارزښت هله زیات شو، چې سکول اف امیریکاز ته یې پنځلس کلن تمدید ور نه کړ.د جنرال په یادښتونو کې ډېر په زړه پورې حالت بیان شوی دی:

(موږ غوښتل چې په ډېر فخر او قوي هوډ د طوریجو نظریات عملي کړو، خو امریکا نه منل. امریکا د خپل (سکول آف امریکاز) تمدید یا پرې له سره خبرې اترې غواړي. هغوی ویل چې په منځنۍ امریکا کې د مخ پر زیاتېدو چمتوالي لپاره دوی، دې ته هم اړتیا لري. خو دا ښوونځی زموږ د ځورېدو لامل کیږي. موږ په خپله خاوره ځنګه وژونکې ډلې DEATH SQUAD یا د کین اړخو متشددو پوځیانو ته د روزنې اسانتیاوې ورکړو.)۵

دې حالت ته په کتو نړۍ باید دمخه پوه شوې وای چې څه کېدونکي دي، خو ټوله نړۍ هله حیرانه شوه، چې د ۱۹۸۹ کال د دسمبر په ۲۰ مه نېټه امریکا پر پانامه برید وکړ. له دویمې نړیوالې جګړې وروسته په هېڅ یو ښار داسې هوایي یرغل نه و شوی. ٦ پانامه او وګړي یې له هېڅ پلوه امریکا یا

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

نورو هيوادونو ته خطر نه و. سياستوالو، حکومتونو او رسنيو د امريکا دا يو ارخيز عمليات وغندل او د نړيوال قانون پر ضد عمل يې وباله.

که دا پوځي عمليات د يوه داسې هيواد پر وړاندې شوي وی، چې عام وژنه يکې شوې وی؛ نو خلکو زغمل. مثلاً د پينويشت - چيلی، د سترانر - پيراګويي، د سوماسا - نکاراګو او د دي آبسن - ال سلويډور ، يا د صدام حسين عراق ... خو پانامې داسې هيڅ حرکت نه و کړی. ددوی ګناه يوازې دا وه، چې د زورورو سياستوالو او کاروباري اشخاصو پرووړاندې يې سر ټيټ نه کړ. دوی ټينګار کاوه، چې د کانال تړون ته دې درناوی وشي. له توليزو مشرانو سره يې خبرې اترې وکړې او جاپان سره يې د يوه نوي کانال د کيندلو په امکاناتو هم فکر کړی و. پايله دا شوه، چې دوی خپله له بربادی سره مخ شول، نوريګا وليکل:

(امريکا دا نه غوښتل چې پر کانال دې خپلواکه پانامه واکمنه وي او جاپان دې ترې ملاتړ وکړي. ددې لپاره يې له ۱۹۸۲ ز کاله يو کمپاين پيل کړ او بلاخره په هوايي بريد پای ته ورسيد....

په دې وخت کې سلتز او وين برګر داسې وښودل، چې دوی ګني د ولس خدمتګار چارواکي دي. په اصل کې دوی د پراخه جهالت لاملين وو. دوی نه پوهېدل چې د ځواکمنو خلکو د اقتصادي ګټو لپاره کاريږي. دوی غوښتل چې ما له خپلې مخې ليرې کړي، ددې لپاره يې تبليغات پيل کړي وو.)۷

واشنګټن يو کس ددې بريد مسئول وباله. آمريکا خپلې پېغلې او ځوانان پانامې ته ددې لپاره ولېږل چې يو کس ته سزا ورکړي. دې پېغلو او ځوانانو خپل ژوند او ضميرونه داو کړي وو. دبر شمېر ماشومان او بې ګناه خلک يې ووژل. د پانامې ښار يې وسيځه او سزا يې يوازې يو کس ته ورکوله،

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

هغه نوریګا نومیده. دا یې د بدۍ د سمبول په توګه وړاندې کړ، د ولس دښمن یې وباله، د نشه یي توکو په سوداګرۍ یې تورن کړ او په دې توګه د امریکا حکومت یوه بهانه پیدا کړه چې د یو سل او شل زره نفوس لرونکي دې ښار باندې بې ساري پوځي یرغل وکړي، دې خلکو له بده مرغه د ځمکې یوه قیمتي توټه لرله.

زه دې برید دومره خفه کړم، چې څو ورځې خوریدم. دا سمه ده چې نوریګا ساتونکي لرل، خو ګیدړان Jackals بیا هم ده ته ورسیدل. هماغسې لکه رولډوز او طوریجو ته چې ورسیدل. دده زیاتره ساتونکي امریکایي پوځ روزلي وو. دوی پېرل کیدل. ګیدړانو خپل کار کولای شو او دوی پرې سترګې پټولای شوی؛ بلکې خپله یې هم دا کار کولای شو.

ما چې په دې برید څومره فکر وکړ، دې پایلې ته ورسیدم، چې امریکا د امپراتورۍ جوړونې پخوانیو وسلو ته مخه کړې ده. د بوش ادارې دا هوډ کړی و، چې له ریګن به یو قدم مخته کیږي او نړۍ ته به دا پیغام ورکوي، چې دوی خپل هدف ته د رسېدو لپاره ښکاره تشدد هم کولای شي.

دا خبره لمر غوندې روښانه ده، امریکا غوښتل له پانامې د طوریجو پاتې شوني ختم کړي او داسې یو لاسپوځی نظام رامنځته کړي چې ددوی غلام وي. پر دې سربېره یې غوښتل چې عراق غوندې هیوادونه ووېروي او د ځان تابع یې کړي.

ډیوید هېرئیس د نیویارک ټایمز مجلې ایډیټر او د ډېرو کتابونو لیکوال دی، ده ډېره په زړه پورې تبصره کړې وه، ۲۰۰۱ کال کې یې Shooting the Moon نومي کتاب کې لیکلي:

(امریکا د نړۍ په هر کونج کې له بې شمېره چارواکو، متقدرو اشخاصو، مشرانو او پوځیانو سره معاملې کړې دي. په دې ټولو کې یوازینی شخص

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

جنرال انتونيو نوريګا دی چې امريکا پرې داسې ور ولويدله. په خپل دوه نيم سوه کلن تاريخ کې دوی لومړی ځل په يوه هيواد بريد کړ او د هغه هيواد ولسمشر يې محکمې لپاره امريکا ته راوست چې د امريکايي قانون له مخې سزا ورکړل شي، خو دا جرمونه مجرم امريکا کې نه؛ بلکې په خپله خاوره کړي وو.)۸

له بمبارۍ وروسته د امريکا حالات يو څه درانه شوي وو. يو وخت داسې فکر کېده، چې هر څه ګني برعکس شول او ټول تاوان به دوی پرې کوي. د بوش ادارې په بناپي نوريګا مات کړی وی، خو ددوی پر وړاندې پرته ستونزه قانوني جواز و. د خلکو په ذهن کې يې يو وېرونکی بدماش تصوير جوړ کړی و، چې کمزوري خلک به يې ګوابنل، وروسته بيا د ترهګری په دور کې همداسې ثابت هم شو. ويل کيږي چې امريکايي ځواکونو تر درې ورځو بمبار شوې سيمې ته رسنۍ، کارپوهان او د سره صليب کارکوونکي نه پرېښودل. وروسته خبريالانو دا پوښتنه راپورته کړه چې څومره شواهد له منځه وړل شوي او څومره خلک د طبي اسانتياوو نه لرلو له امله مړه شوي دي؟ دې پوښتنو هېڅ ځواب نه درلود.

ددې بريد په ډېرو حقايقو به هېڅکله پوه نه شو او نه به دا معلومات وشي، چې په دې ټول وژنه کې څومره خلک مړه شوي دي. د دفاع وزير د مړو شمېر له پنځو سوو تر شپږو سوو ښودلی و خو د بشرپالنې خپلواکو ادارو دا شمېر له درې زرو تر پنځه زرو ښودلی او د پنځه ويشت زرو خلکو بې کورۍ خبر يې ورکړی و. ۹

نوريګا يې ونيو، ميامي ته يې وليږداوه او هلته په څلويښت کاله بند محکوم او د امريکا پر ځمکه يوازينی بهرنی جنګي بندي وبلل شو. ۱۰

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د نړۍ تر ټولو ستر قوت بشريت ته سپکاوی وکړ او زرګونه بې ګناه خلک يې ووژل، ټوله نړۍ پرې خفه وه، خو په امريکا کې لږ خلک د واشنګټن په دې کړي جرم پوهېدل. رسنيو دې پېښو ته محدود لاسرسی درلود، لاملونه يې ډېر وو: حکومتي پاليسي، خپرندويه ادارې او د رسنيو مشرانو ته د سپينې ماڼۍ لارښوونې. د کانګرس غړي هم وېرېدل چې بوش سره يې ستونزه رانه شي او خبريالانو هم ويل چې دې ولس ته اتلان په کار دي، نه موخې.

ددې ظلم او وحشت په توپان کې يوازې يوه استثناء وه، هغه هم د NEWS DAY ايډيټر او اسوشيټډ پريس خبريال Peter Eisner، ده پر پانامې بريد څېړل کړ او څو کاله يې بيا پرې شننې کولې. (د مينول نوريګا يادښتونه، د امريکا بندي) په ۱۹۹۷ ز کال کې څېړل شوی او پکې يې ليکلي:

(نوريګا سره د جنګ تر نامه لاندې چې کومې وژنې، ورانۍ او ظلم شوی دی او ددې په اړه چې د دروغو څومره اوازې خپرې شوې، دا د امريکايي جمهوريت لپاره لوی خطر دی.... پوځيانو ته امر شوی و، چې د پانامې خلک ووژني او هغوی همداسې وکړل. ورته ويل شوي وو چې دا هيواد بايد له يوه ظالم او جاهل مشر نه وژغورل شي. دوی چې دا کار وکړ؛ نو خپلو هيوادوالو (امريکايانو) ترې په يوه خوله ملاتړ وکړ.)۱۱

په امريکايي زندان کې له نوريګا سره د مرکې په شمول تر ژورو څېړنو وروسته Peter Eisner وليکل:

(په نوريګا چې کوم تورونه پورې شوي فکر نه کوم، چې شواهد دې يې جرم ثابت کړي. د يوه بهرني سپه سالار او خپلواک ولسمشر په تو‌ګه چې ده څه کړي، فکر نه کوم چې امريکا ته دې پر پانامې د بريد جواز ورکړي او نه دده کړنو امريکا ته کوم امنيتي خطر پېښاوه.)۱۲

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په وروستیو کرښو کې لیکي :

(د سیاسي حالاتو له مطالعې او په بریدونو د راپورنو په لړ کې دې پایلې ته ورسیدم، چې دا برید د قوت د ناوړه کارونې یوه کرکجنه بېلګه ده. دې برید امریکایي ساینسپوهانو او د هغوی پانامایي شریکانو ته موخې اسانې کړې او بیه یې د بې ساري انساني وینې تویولو په شکل پرې شوه.)۱۳

له طوریجو مخکې واکمنه ډله او آریاس کورنۍ بیا واک ته ورسیده. له کولمبیا د پانامې د جلا کولو او د طوریجو واک ته رسیدو په موده کې دا خلک د امریکا لاسپوڅي وو. د کانال د نوي تړون اختلافي موضوع حل شوه، خو په عمل کې پر دې اوبلنې لوېې لارې امریکا واکمنه شوه؛ سره ددې چې په رسمي اسنادو کې داسې هېڅ خبره نه وه شوې.

ما MAIN کې د خپلو تجربو په رڼا کې پر دې پېښو فکر وکړ او هماغه پوښتنې مې په ذهن کې راولاړې شوې :

دې خلکو د سم ګام پورته کولو پر ځای خومره ډېرې پرېکړې د خپلو غوښتنو له مخې وکړې؟ په دې کې هغه مهمې تاریخي پرېکړې هم وې، چې میلیونونه خلک ترې اغېزمنېدل. زموږ د حکومت څومره چارواکي د ملي ګټو پر ځای خپلو شخصي ګټو پسې منډې وهي؟ او څومره جګړې یوازې ددې لپاره وشوې، چې ولسمشر خپلو رایه اچوونکو ته ځان قوي، زړور او فعال وښیي؟

نوې اداريSWEC سره مې ژمنه هم کړې وه، خو پر پانامې د ناوړه برید خفګان زه دې ته وهڅولم چې په خپل کتاب بیا کار پیل کړم، یوازې په دې توپیر چې غوښتل مې طوریجو د خپلې توجه مرکز وګرځوم. دې کیسې دا فرصت راکړ، چې له ټولو شویو ظلمونو او بې عدالتیو پرده پورته کړم، دې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

کړنو زموږ ژوند خوړ. دا ځل مې پرېکړه وکړه چې هر څه به پټ کوم او له هېڅ مشر یا ملګري سره به یې په اړه مشوره نه کوم.

په دې کتاب مې چې کار کاوه، دې ته حیران پاتې وم، چې موږ اقتصادي جنایتکارو په څومره هیوادونو کې څومره پراخ عملیات کړي دي. څو داسې هیوادونه مې غوره کړل، چې بېلګې یې ښکې څرګندې وې، خو داسې هیوادونه سخت ډېر وو، چې زموږ تر عملیاتو وروسته ډېر خراب شوي دي. خپل دې فساد ته په کتو مې وېره احساس کړه. ځان سره د حساب په لړ کې پوه شوم، چې د ورځنیو چارو او بوختیاوو له امله مې دې موضوعاتو ته هېڅ په پراخه نظر کتلي نه وو. زه چې په اندونیزیا کې وم د هاوورډ پارکر خبرو او د زلمي ریزي ځینو ټکو به په تشویش کولم. په پانامه کې چې فیډل ځینې شیان (کانال، ټاپرۍ (د وښو کورونه)، د کانال ساحه او د نځا ځای) راوښول؛ نو دې شیانو راباندې ژور اغېز وکړ. همدارنګه په ایران کې له یمین او ډاکټر سره خبرو هم نارامه کړم، پر دې کتاب د کار کولو سره مې ذهن هم پراخه شو. زه اوس پوه شوم چې محدود فکر ښه وي، ځکه د خپلو کړنو د اغېز سم معلومات راته نه کېده.

په ښکاره دا هر څه اسان دي، خو دا تجربې څومره مرموزې وې. ماته ځان د یوه جنګیالي په څېر ښکاره شو. په پیل کې ساده او معصوم وي، د خلکو په وژلو یې ښایي ذهن کې د اخلاقیاتو اړوند ځینې پوښتنې وي. خو زیاتره وخت خپله د وېرې احساس کوي، خپل پاېښت ته یې پام کېږي، ښایي د خپلې کورنۍ فکر به هم ورسره وي او د هغوی په مرګ به خفه کېږي. خو د وخت په تېرېدو چې څو جګړو کې برخه واخلي او خلک ووژني؛ نو زړه یې هم کلکېږي او مسلکي جنګیالي ترې وځي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

زه هم مسلکي جنګیالی شوی وم. ددې حقیقت له منلو وروسته مې د ذهن دریڅې ببرته شوې او درک مې کړه، چې جرمونه څنګه کیږي او نړیواله امپراتوري څنګه رامنځته کیږي. اوس په دې پوه شوم چې دومره خلکو څنګه ظلمونه کړي دي؛ مثلاً هغه شریف خلک څنګه د شاه د پټو پولیسو د لاس آلې شوې، چې خپلې کورنۍ هم پرې ګرانې وې. ښه او نېک المانیان څنګه د هټلر ملاتړي شول او څنګه د امریکا ښځو او نرو په پانامې بمبار وکړ؟

د یوه اقتصادي جنایتکار په توګه مې یوه ټنګه هم مخامخ له NSA یا دولتي ادارې نده اخیستې، ما خپل معاش له MAIN شرکته اخیسته. زه یو عام وګړی وم او شخصي اداره کې مې کار کاوه. په دې پوهېدو مې معلومات نور هم زیات کړل چې د اقتصادي جنایتکارو په توګه به د کاروباري مشرانو ونډه څه وي. نړۍ ته د جنګیالیو (پوځیانو) یوه وېرونکې ډله په راتلو وه، دا خلک د خپل کار په اړه لږ حسه وو، ما ولیکل:

(نن زموږ ښځې او نر تایلنډ، فلپاین، بوتسوانا، بولیویا او هغه نورو هیوادونو ته ورځي، چې هلته ښایي کارغوښتونکي خلک پیدا شي. دوی هلته د هغو خلکو د استمثار په اراده ورځي. دوی چې د کومو خلکو ښکار ته ورځي هغه خلک په سوی تغذیه او لوږه اخته دي. دا خلک په خامو جونګړو کې اوسیږي او د ښه ژوند فکر هم نه شي کولای. دوی خو دا تمه هم نه لري چې سبا به ګني لمر راخېژي. ددوی ښکاریان امریکا کې له خپلو سړو او تودو دفترونو راوځي، په الوتکه کې له بحرونو اوړي، هلته په عصري هوټلونو کې اوسیږي او ښه رستورانتونو کې ډوډۍ خوري، وروسته بیا د بدمرغو او نهیلو خلکو په لټه له همدې ځایه وځي.)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په مور کې نن هم د غلامانو سوداګري شته. خو ننني سوداګر په غلامانو پسې د افريقا تورو ځنګلو ته نه ځي او نه هم د ښه توکو په لټه د چارلټسن، کارتاجينا او هوانا د ليلاميو صالونونو کې ګرځي. دوی هماغه بدمرغه خلک ګوماري، بيا پرې د جاکټونو، پطلونونو، بوټانو، پرزو، کمپيوټر او نورو وسايلو فابريکې جوړوي، چې خپل توکي د خپلې خوښې بازار کې وپلوري. دوی دا اړتيا هم نه لري، چې د فابريکې جوړولو زيار وګالي، همالته له يوه ځايي سوداګر سره خبره کوي او د هغه له خدمتونو ګټه اخلي چې خپلې ناوړه چارې پرې ترسره کړي.

دا ښځې او سړي ځانونه دېر ريښتوني ګڼي. دوی چې بېرته کورونو ته ستنيږي خپلو بچو ته د زړو کندرو جالب انځورونه وړي. سيمينارونو کې برخه اخلي، يو بل سره مرسته کوي او په ليرې پرتو هيوادونو کې د ګمرک له چارواکو سره د چلند پر بېلابېلو لارو خبرې اترې کوي. ددوی بادارن ځيني وکيلان ګوماري، دا وکيلان دوی ته داد ورکوي چې تولې کړنې يې له قانون سره سمې دي. دوی ځينې اروا‌پوهان او د مزدورانو چارو کارپوهان هم لري. دا کارپوهان اقتصادي جنايتکار په دې قانع کوي، چې دوی په اصل کې له بدمرغو خلکو سره مرسته کوي.

د غلامانو پخوانيو سوداګرو به ځان ته دا داډ ورکاوه، چې دوی د يوه توکي سوداګري کوي، دوی پوره انسانان نه دي او د سوداګرۍ ګټه يې دا ده چې د عيسوي کېدو ښه فرصت هم ورته برابريږي. دوی په دې پوهېدل چې د ټولنې د پايښت لپاره غلامان مهم دي او دا په اقتصادي پرمختګ کې هم مهم عنصر دی. د غلامانو عصري سوداګر ځان په دې داده کوي، چې له بېکارۍ خو د ورځې په يوه ډالر کار ښه دی. تر څنګ يې دا فرصت هم ورکوي، چې له خپلې نړيوالې ټولنې سره يوځای شي. دوی په دې هم

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

پوهېږي، چې د شرکت د پاینښت لپاره یې دا نهیلي خلک مهم دي او ددوی ژوند پر همدې بدمرغو خلکو جوړ دی. خپله هم نه پوهېږي چې دوي خپله، د ژوند دول یې او تر شا یې شته اقتصادي نظام له نړۍ سره څه کویاو بلاخره به داهر څه ددوی د خپلو اولادونو په راتلونکي څه اغېز کوي؟

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې :

١. The Memoirs of Manuel Noriega..... " Peter Einser.

٢. "Shooting The Moon: The True Story of an American Man hunt unlike other, Ever", David harris

٣. ibid

٤. The Memoirs of Manuel Noriega....."

٥. Ibid

٦. See www.famoustexans.com/georgebush.

٧. The Memoirs of Manuel Noriega"

٨. "Shooting the Moon" David harris

٩. www.famoustexans.com/georgebush.

١٠. "Shooting the Moon" David harris

١١. The Memoirs of Manuel Noriega"

١٢. Ibid

١٣. Ibid

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Telegram:https://t.me/afghansalar

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

یودېرشم فصل

عراق کې د اقتصاد جنایتکارو ماته

۱۹۸۰ لسیزه کې د IPS د مشر او د ۱۹۹۰ په وروستیو کې د SWEC د ستر سلاکار په توګه ما د عراق په اړه هغه معلوماتو ته لاسرسی درلود، چې ښایي هر چا به نه درلود. رښتیا دا ده چې په ۱۹۸۰ مه لسیزه کې لږ امریکایان د عراق په اړه پوهېدل. ددوي په ذهن خپور منظر کې عراق نه و، خو هلته چې څه کېدل ماته په زړه پورې وو.

زه خپلو ټولو هغه ملګرو سره په اړیکه کې وم چې په نړیوال بانک، USAID، IMF او نورو مالي ادارو کې یې کار کاوه. تر څنګ مې د بېشتل او نورو انجینري شرکتونو له کارکوونکو سره هم اړیکې لرلې، چې زما خسر هم پکې شامل و. ډېر هغه انجینران چې د IPS په څانګو یا نورو خپلواکو ادارو کې یې کار کاوه، اوس د منځني ختیځ په پروژو کې بوخت وو. زه ښه پوهېدم چې اقتصادي جنایتکار به عراق کې ډېر زیار ګالي.

د ریګن او بوش ادارې پوخ هوډ کړی و، چې عراق به هم سعودي عربستان ته ورته کوي. ډېر لاملونه وو چې له مخې یې باید صدام حسین د آل سعود پر پلونو تللی وی. ددې راضي کولو لپاره یوازې د هغو ګټو یادونه بس وه، چې سعودي عربستان د پیسو مینځلو په پروسه کې کړې وه. عربستان سره چې معامله وشوه، په دښتو کې ښارګوټي جوړ شول، په ریاض کې ښار کې د رمو ځای اوس پاکو لاریو ونیوه او ښاریانو له عصري ټکنالوجۍ ګټه اخیسته. په دې کې د ترخو اوبو چاڼخونې، د ارتباطاتو سیستم او برښنا شامله وه.

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

صدام حسين پوهېده، چې د نړيوال قانون په مسئله کې هم عربانو ته ترجيح ورکول کېده. واشنګټن کې دده بنو ملګرو د سعودي په کارونو سترګې پټولې، په دې کارونو کې يو يې له مذهبي جنونيانو سره مالي مرسته وه. عربستان له يوه داسې سياسي انقلاب سره په خپله اړيکه پوهېده چې پولې پر ترهګرۍ ختمېدې. پردې سربېره يې نړيوالو مجرمينو ته هم ځای ورکاوه. امريکا خپله روسيه سره د جهاد په نوم اسامه بن لادن ته، له سعودي مالي مرستې غوښتې او ترلاسه کړي دي. د ريګن او بوش ادارې نه يوازې سعودي ته ددې کار ډاډ ورکړ؛ بلکې په نورو هيوادونو يې هم د ورته کار فشار راوړ.

۱۹۸۰ مې لسيزې کې په عراق کې ډېر شمېر قوي اقتصادي جنايتکار مبشت وو او فکر يې کاوه چې صدام به يوه ورځ لارې ته سم شي. که. عراق امريکا سره د سعودي په څېر تړون کړی وی، نن به صدام ته پر خپل هيواد د حکومت سربېره سيمه کې د خپل رسوخ موندلو اجازه هم ورکړل شوې وه.

دې هېڅ توپير نه کاوه چې صدام حسين ظالم او جابر حاکم و، لاسونه يې په وينو رنګ وو او کارونو يې خلکو ته هېټلر رايادوه. امريکا مخکې هم ورته خلک زغملي او ملاتړ يې ترې کړی دی. موږ ته دا خبره هم ښه وه، چې د پيټرو ډالرو (د تېلو پېسو) پر ځای مو ورته د امريکايي حکومت تضمين پانې (سيکورټي) ورمخکې کړې وی. دې سره به د تېلو د بې خنده عرضې تړون شوی وی او د تضمين پاڼو د سود په پېسو به لويو امريکايي شرکتونو په عراق کې ودانيزې چارې ترسره کولای. دې شرکتونو به ټول عراق کې د بنسټيزو پروژو په نامه لوی ښارونه اباد کړي وی او وچې دښتې به يې د کجورو په شنو باغونو بدلې شوې وی. ددې کار د کېدو په صورت کې به

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

موږ ټانکونه او جنګي الوتکې هم ورکړې وی او لکه د نورو هیوادونو به مو د اټومي وسلو بنټی هم ورته فعالې کړې وی. موږ دې کیسه کې هم نه وو، چې هغوی به ګني په دې بټیو کې عصري وسله جوړولای شوه.

عراق موږ ته ډېر مهم و، تر هغه څو چنده ډېر چې په ظاهره ښکارېده. د عام نظر برعکس د عراق معامله یوازې تر تېلو محدوده نه وه.په دې کې د اوبو او جغرافیایي سیاست مسئله هم ډېره مهمه وه. دجله او فرات دواړه سیندونه په عزاق کې بهیږي، په سیمه کې دا یوازیني هیواد و چې د اوبو پر مهمو سرچینو واکمن و او دا ارزښت ورځ یې تر بلې لوړېده.

موږ چې د انرژۍ له سکتور سره اړیکه لرو په دې پوهېږو چې په ۱۹۸۰ مه لسیزه کې د اوبو سرچینې له سیاسي او اقتصادي پلوه څومره ارزښت لري. د شخصي کولو په دې دور کې لویو شرکتونو لومړی د انرژۍ وړو شرکتونو ته سترګې نیولې وې چې څنګه یې تر ستوني تېر کړي او اوس یې پر دې فکر کاوه چې څنګه کولای شي افریقا، لاتیني امریکا او منځني ختیځ کې د اوبو سرچینې د خصوصي کولو (Privatization) ښکار کړي.

پر تېلو او اوبو سربېره عراق د جغرافیایي موقیعت له مخې هم مهم و. له ایران، کویټ، عربستان، اردن، شام او ترکیه سره پولې لري او ساحل یې هم له فارس خلیج سره لګیږي. دا ځای اسرائیلو او پخواني شوروي اتحاد ته دومره نږدې دی چې راکټي برید ترې په اسانه کېدی شي. د پوځي چارو کارپوهان دې ځای ته په دومره ارزښت قایل دي، لکه د فرانسې، هندي جنګونو او امریکایي انقلاب کې چې د هډسن HUDSON درې درلود. اتلسمه پېړۍ کې فرانسویان، انګریزان او امریکایان ښه پوهېدل، چې دره چا ونیوله لویه وچه د هماغه ده. نن خلک په دې پوهېږي چې عراق د ټول منځني ختیځ کونجي ده. پر دې سربېره عراق د امریکایي ټکنالوجۍ او

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

انجینري خدمتونو ښه بازار هم ثابتېدای شي. له تېلو پر دې غني سیمه (د ځینو خلکو پر وینا تر سعودي غني ده) واکمنېدل په دې معنا وو، چې دلته د بنسټیزو پروژو او صنعتي پلانونو پلې کولو زرین فرصت شته دی. تولو سترو لوبغاړو، انجینري او ودانیزو شرکتونو، د ټکنالوجۍ شرکتونو؛ د الوتکو،ټانکونو او توغندیو شرکتونو؛ د درملو او کیمیاوي موادو شرکتونو او ... همدې سیمې ته سترګې نیولې وې.

د ۱۹۸۰ مې لسیزې تر نیمایي دا څرګنده شوه، چې صدام د اقتصادي جنایتکارو په دام کې نه نښلي. دا خبره د بوش اداري د خفګان او نهیلې وړ وه. د پانامې په څېر عراق هم هغه مسئله وه چې د بوش بېږ زړه توب، ناوړتوب او بې اغېزتوب پکې ننګول شوی و. بوش لا له دې شخړې د وتلو په فکر کې و، چې صدام حسین خپله لوبه پیل کړه، د ۱۹۹۰ز کال د اګست په میاشت کې یې پر کویټ برید وکړ، بوش سمدستي غبرګون وښود او له نړیوال قانونه د سرغړونې پر بنسټ یې دا صدام دا کړنه وغندله، په داسې حال کې چې څه کم یو کال مخکې بوش خپله پر پانامې همداسې غیر قانوني او یو اړخیز برید کړی و.

دا د حېرانۍ وړ نه ده، چې بوش د یوه ستر برید امر وکړ، د یوه نړیوال پوځ د برخې په توګه ، د امریکا پنځه سوه زر پوځ په دې برید کې برخه لرله. د ۱۹۹۱ په لومړیو میاشتو کې پر عراقي پوځ او ښاري ابادۍ د امریکا هوایي بریدونه پیل شول. تر دې وروسته نږدې سل ساعته ځمکني پوځ قوي برید ته دوام ورکړ، د عرق له هره اړخه کمزوری پوځ یې توټې توټې کړ او کویټ یې ترې یې وژغوره. د یوه تولواک حاکم پر ضد ملاتړي عملیات شوي وو، خو سزا یې نه وه ورکړې. دې سره په امریکا کې د بوش د ملاتړو کچه ۹۰٪ ته پورته شوه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په عراق چې برید کېده ما بوستون کې یو ملاقات درلود. ښه مې په یاد دي چې د بوش په پرېکړه څومره خوښي ښودل شوې وه. په ستون اینډ ویستر کې ځینې خلک هوا ته الوتل، که څه هم دا خوښي له دې امله نه وه چې موږ د یوه جابر حاکم پر ضد ګام پورته کړی دی، دوی عراق نیول د ډېرې ګټې فرصتونو او لوړو معاشونو په معنا ګڼل.

دا خوشالي یوازې تر موږ کاروباري خلکو محدوده نه وه چې د ګټې په تمه وو، ټول ولس په دې خوښ و، چې پوځ یې بریالی شو.

ددې کار لاملونه ډېر وو، هغه فلسفي بدلون هم پکې وو چې د ریګن پر وړاندې د کاسترو د ماتې پر وخت رامنځ ته شو. ایران کې یرغمل شوي کسان راخوشې شول او ریګن اعلان وکړ چې د پانامې کانال په تړون به بیا مذاکرات کیږي. په پانامې د بوش برید په اور د تېلو کار وکړ.

د وطن پرستۍ او عملي اقداماتو تر شا د یوه باریک بدلون فکر هم روان و، فکر دا و چې د امریکا ګټې او هغه خلک چې کاروباري ادارو ته کار کوي، نړۍ ته په کومه سترګه ګوري. نړیوالې امپراتورۍ خواته تګ اوس ممکن خوب ګڼل کېده، چې د هیواد ډېره برخه پکې شریکه وه. د نړیوالتوب او خصوصي کولو دوه نظریات لکه د تورې دوه اړخونه زموږ په افکارو راځړېدلي وو.

وروستۍ خبره دا چې اوس کیسه یوازې تر امریکا نه وه او له ټولو پولو اوښتې وه. د قانون له مخې ټول امریکایي شرکتونه اوس نړیوال شوي وو. ډېرو شرکتونو په بېلابېلو هیوادونو کې ریښې ځغلولې وې او د ډېرو قوانینو له منځه به یې د خپل کاروبار چلولو لپاره د خپلې ګټې هغه پلی کاوه. د نړیوالتوب تړونونو او ورپورې اړوندو ادارو دا کار لا پسې اسان کړی و. جمهوریت، سوسیالېزم او پانګوالي ... دا لغتونه اوس له ذهنه په وتو وو.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

کارپوریټوکراسي اوس یو حقیقت و او د نړۍ په سیاست او اقتصاد یې اغېز ورځ تر بلې زیاتېده.

حالات عجیب خواته روان وو، زه هم ۱۹۹۰ ز کال کې هله د کارپوریټوکراسۍ په ګونډو کړم، چې IPS شرکت مې وپلوره. زما شریکانو ته دا ګټور فرصت و، خو ما دا شرکت ځکه وپلوره چې Ashland Oil شرکت راباندې فشار راوړی و. زه تجربو پوه کړی وم، چې دوی سره مبارزه راته تاوان کوي او د شرکت له پلوره مې ښه پېسې ترلاسه کولای شوې. دا هم ستم و چې د تېلو یو شرکت زما د انرژۍ د شرکت معادل یو شرکت ترلاسه کاوه، دې وخت کې زما د شخصیت یوې برخې پر ما د خیانت تور رالګاوه.

که د وخت خبره وکړو نو په SWEC کې مې ډېر وخت نه تېراوه. کله کله به یې راته ویل چې بوسټون ته د کومې ناستې لپاره ورشم یا په کومه پلان ګذارۍ کې مرسته وکړم. کله کله به RIO DE JANEIRO غوندې ځایونو ته هم ورتلم، چې د هغه ځای له محترک ډوله خلکو سره اړیکې جوړې کړم. یوه ورځ په یوه شخصي الوتکه کې ګویټې مالا ته هم تللی یم. زیاتره به مې د پروژې له مدیر سره اړیکه نیوله چې د خپل شتون احساس ورکړم. د دومره لږ کار په مقابل کې ډېر معاش اخیستو به مې کله کله ضمیر را خوراوه. زه په دې کاروبار ښه پوهېدم او غوښتل چې مې یو ګټور کار وکړم، خو د هغو خلکو په اجنډا کې زه شامل نه وم.

دې فکر ډېر ځورولم چې زه اوس د نورو خلکو په منځ کې عام انسان یم، ما غوښتل داسې یو کار وکړم، چې زما د شتون جواز پیدا شي او د خپل تېر ژوند منفي اړخونه په مثبتو اړخونو واړوم. ما په غلي او نامنظم ډول په خپل کتاب (د اقتصادي جنایتکار ضمیر Consciecnce of Economic Hit

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

Man.) کار کاوه، خو دومره خوش باوره نه وم چې دا کتاب به ګني چاپ شي.

۱۹۹۱ ز کال کې مې امازون ته د ځینو ورو ډلو لارښوونه پیل کړه. موخه مې دا وه چې دوی له شوار قبایلو سره لږ وخت تېر کړي، هغوی غوښتل چې د ځایي مالیاتي سیستم او روغتیا په اړه مالومات نورو خلکو سره شریک کړي. په راتلونکو څو کلونو کې د داسې سفرونو غوښتنه زیاته شوه او د Dream Change Coalation په نوم یوه غیر انتفاعي اداره رامنځته شوه. دا چې صنعتي نړۍ دې سیمې ته په کومه سترګه کتل او زمونږ ورسره څه اړیکه وه؟ نوې ادارې خپل وخت د همدې فکر بدلون ته وقف کړی و. په همدې اساس ټوله نړۍ کې ددې ادارې مینه وال پیدا کېدل او دا واک هم ورکړل شوی چې ورته ادارې جوړولای شي. تایمز مجلې دا اداره د هغو ادارو په لست کې راوړله چې له ویبسایټه یې Earth day موخې په ښه ډول څرګندېدې.

ټوله ۱۹۹۰ لسیزه کې زه له غیر انتفاعي ادارو سره بوخت وم. ما د داسې ډېرو ادارو په رامنځته کولو کې مرسته کړې او د نورو ادارو په رهبرۍ پلاوي کې زما خدمتونه څرګند وو. له دې جملې ډېرې ادارې د هغو خلکو منندوی وې چې په ډریم چینج اداره کې یې کار کاوه او د لاتیني امریکا په ځینو قبایلو؛ لکه د امازون شوار او اچوار؛ د ویندیز قویچو او د ګویتمې په مایا کې یې کار کړی و. تر څنګ یې دې خلکو په امریکا او اروپا کې ددې قبایلو د رسم و رواج ښوونه هم کوله. دې کار یې د هغوی له خپل پروګرام United way سره هم اړخ لګاوه. ما یو څو نور کتابونه هم ولیکل، خو په دې احتیاط چې ټول پام مې ځایي مسایلو ته وکړ او د اقتصادي جنایتکار په توګه مې په خپلو ټولو کارونو سترګې پټې کړې. ددې بوختیاو له امله زما

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

خفګان کمبده. له لاتیني امریکا او سیاسي مسایلو سره مې یې اړیکه د خپل شوق له مخې ساتله.

ما هغه کوله خان داده کړم، چې خیریه کارونه او کتاب لیکنه به مې د تېرو ګناهونو کفاره شي، خو دا کار ستونزمن و. زه کې په دې ښه پوهېدم چې د خپل لوز په مقابل کې له شته مسئولیتونو تېښتم. جیسیکا ته مې په میراث کې هغه نړۍ پرېښوده چې سلګونه زره ماشومان پکې پوروړوی زیږیدل او مړه کېدل. په دې لړ کې باید زه خپل مسئولیت ومنم.

زما د کتابونو مینه وال ډېریدل، په ځانګړي ډول د A World Is As You Dream it. له دې امله مې د لکچرونو او ورکشاپونو غوښتنه هم زیاته شوه. کله کله به چې د بوستون، نیویارک یا میلان د خلکو مخې ته ولاړ وم نو دا احساس به مې کاوه: که دا نړۍ داسې وي چې مور یې خوب لیدلی: تو مور داسې خوب ولې لیده؟ او د دومره وېرونکي خوب د رښتیا کولو لپاره مو دومره کار ولې وکړ؟

۱۹۹۷ کال و، د اومیګا انستیټیوټ له خوا مې د کارابین په سینټ جان ایی لینډ کې یو ورکشاپ ورکاوه. د شپې ناوخته ورسیدم، سبا چې راویښ شوم نو وړوکي بالکین ته ووتم، سترګې مې په هغه ساحل ولګېدې، چې له ۱۷ کاله مخکې مې پکې د MAIN پرېښودلو پرېکړه کړې وه. زه خپلو احساساتو مات کړم او په ژوکې کېناستم.

توله اونۍ به مې اوزګار وخت له همدې بالکنه سېل کاوه. عجیب حالت و، په خپلو احساساتو پوهېدل راته سخت شوي وو. فکر مې وکړ چې له دې ګردابه راووتم نو بل ګام مې څه واخیست؟ زه په دې هم پوهېدم چې په دې نظام کې ژوند زما په ذات څومره بد اغېز کاوه. د اونۍ په وروستیو کې پوه شوم، تر ما چاپېره هغه نړۍ نه وه چې ما یې خوبونه لیدل. اوس باید ما

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

هغه څه کړی و چې خپلو زده کوونکو ته مې پرې ټینګار کاوه. یعنې هغه باید په محسوس حالت کې رښتیا کړم او غوښتل مې دا حقیقت په خپل ژوند کې روان ووینم.

بېرته چې راغلم د مشاوریت دنده مې پرېښوده. د SWEC هغه مشر تقاعد شوی و چې زه یې ګومارلی وم ، په ځای یې یو کشر کس راغلی و او داسې ښکارېدل چې زما له زړو کیسو سره یې علاقه نه لرله، هغه د لګښت کمولو برنامه پیل کړې وه او پوهېده چې زما له غوښن معاش نه خلاصیدای شي.

ما پرېکړه وکړه چې خپل نیمګړی کتاب باید پوره کړم. دې پرېکړې ډ اطمینان احساس راکړ، خپل نږدې ملګري مې هم له دې کاره خبر کړل. زیاترو یې په خیریه ادارو کې کار کاوه، د ځایي کلتوري میراثونو لپاره یې کار کاوه او د ځنګلونو ژغورنه یې د پلان برخه وه. هغوی زما په دې کار نهیلي وښوده او دا ماته د حېرانتیا وړ وه. دوی ویل چې رښتیا ویل به زما په تدریسي کارونو منفي اغېز وکړي او هغه خیریه ادارې به هم اغېزمنې شي چې زه ورته کار کوم. له موږ ډېر یې په دې بوخت وو چې د امازون قبایل د تېلو د شرکتونو له پلاوو وژغورو. دوی ویل چې زما په دې کار به ښایي د خلکو باور راباندې مات شي او ممکن ټول تحریک ته یو ډول زیان واوړي. ځینو خو یې وګواښلم چې مرستې به راباندې بندې کړي. یو ځل مې له لیکلو لاس واخیست، ټول پام مې دې ته و، چې خلک د امازون منځ ته دننه کړم. ما غوښتل داسې ځایونه او قبایل ور وښیم چې د عصریت او تمدن له ځنګه هم نه وي تېر شوي. دا هغه ځای و چې زه پکې د ۲۰۰۱ ز کال د سپټمبر په ۱۱ نېټه اوسېدم.

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې

۱. "The Web's Wild World", Time, April ۲٦, ۱۹۹۹.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Telegram:https://t.me/afghansalar

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دوه دېرشم فصل

یوولسم سپتمبر او اغېزې یې

د ۲۰۰۱ کال د سپټمبر په ۱۱ نېټه ما د اکوادور د امازون په یوه سیند کې سفر کاوه. د خپل کتاب Spirit of the Shuar شریک لیکوال Shakaim Chumpi هم راسره و. موږ شپاړس شمالي امریکایان د ځنګل په منځ کې یوې قبیلې ته ور وستل. دا خلک د هغوی پېژندلو او قیمتي ځنګلونو ژغورلو لپاره راغلي وو. نږدې وختونو کې د اکوادور او پیرو یوه شخړه راغلې وه او شکیم پکې د پوځي په څېر جنګېدلی و. د تېلو لویو مصرفوونکو هیوادونو خلک له دې جګړې خبر هم نه وو، خو دا جګړه اصل کې همدې هیوادونو ته د تېلو چمتو کولو پر بنسټ شوې وه. که څه هم ددې دواړو هیوادونو تر منځ د پولې په سر شخړه له کلونو روانه وه خو اوس یې فوري هوارې ته اړتیا لرله. دا اړتیا ځکه رامنځته شوه چې د تېلو شرکتونو غوښتل دلته د کوهیانو کېندلو لپاره دې هیوادونو سره مذاکرات وکړي او ددې کار لپاره د پولو ټاکل ډېر مهم وو.

شوار قبیلې د اکوادور د دفاع لومړی کرښه وه. دې قبایلو په خلکو ځانونه د ترخو جنګیالو په څېر منلي وو. دښمن له ډېر شمېر او وسلو سره بیا هم پر دوی نه شو راتلی. دا خواران د جګړې تر شا سیاست باندې نه پوهېدل. دوی دومره هم نه پوهېدل چې ددې شخړې په هواریدو به د تېلو شرکتونو په مخ دروازې پرانېستل شي. دوی ددې لپاره جنګېدل چې جګړه یې په زړو روایاتو کې شامله وه او هېڅ بهرني پوځي ته یې هلته د ننوتلو اجازه نه ورکوله.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

موږ له سیند سره یو ځای روان وو، شکیم مې وپوښت چې اوس لنډمهالې سوله شته که نه؟

(هو! خو باید درته ووایم چې موږ تاسو سره د جګړې په چمتووالي بوخت یو.) بیا یې پوه کړم چې موخه شخصاً ما یا زموږ ډلې سره د جګړې خطر نه دی، ویې ویل چې تاسو زموږ ملګري یاست او ما په اصل کې د تېلو له شرکتونو سره د جګړې خبره کوله.

(موږ ولیدل چې هغوی له Huaorani قبیلو سره څه وکړل. ځنګلونه یې له منځه یوړل، سیندونه یې چټل کړل او د ماشومانو په ګډون یې ډېر خلک ووژل، اوس دا خلک د یوې قبیلې په توګه له منځه تللي دي. اجازه نه ورکوو، چې موږ سره هم داسې وشي، موږ چې څنګه د پېرو خلک خپلې ځمکې ته نه دي راپرېښي همداسې دا د تېلو شرکتونه هم نه راپرېږدو. موږ قسم کړی چې تر وروستۍ ساه به جنګېږو.) ۱

په دې شپه موږ له ونو او بانسونو جوړه شوې یوې ښایسته اوږدې کوټې کې اور ته ګردچاپېره ناست وو. ما خپل ملګري شکیم سره له کړو خبرو خبر کړل. موږ حیران وو، چې په نړۍ کې به څومره نور خلک زموږ د هیواد او د تېلو د شرکتونو په اړه موږ ته ورته فکر لري. د شوار قبایلو غوندې څومره نور خلک به په دې وېره کې وي چې موږ به یې ګني په ژوند کې مداخله وکړو او کلتور او تمدن به یې له منځه یوسو، څومره خلک به له موږه کرکه کوي؟

په سبا یې زه خپل کوچني دفتر ته لاړم، دلته مو یوه دوه طرفه راډیو(مخابره) نصب کړې وه. ما غوښتل خپل پیلوټ ته پیغام ورکړم، چې څو ورځو کې راشي او موږ له دې ځایه بوځي، هغه سره مې خبرې کولې چې یوه چیغه مې تر غوږو شوه، د راډیو له بلې خوا غږ راغی ... (اوه خدایه، په نیویارک بریدونه کیږي.) د راډیو د سوداګریز اعلان موسیقي په

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

صحنه (بکګراونډ) کې اوړېدل کېده، هغه د راډيو غږ پورته کړ، تر راتلونکي نيم ساعت پورې پر امريکا د کېدونکو بريدونو شېبه په شېبه احوال راکول کېده. دنورو غونډې ماته هم دا شېبه داسې وه چې هېڅکله به مې هېره نه شي.

فلوريډا کې خپل کور ته چې راستون شوم، نو ومې ويل چې ګراونډ زيرو (هغه ځای چې نړيوال سوداګريز مرکز پکې و)، ته بايد يو ځل سر ورښکاره کړم او نيويارک ته د تلو تياری مې ونيو. ماسپښين خپل هوټل ته ورسېدم، د نومبر لومړی لمرينه ورځ وه، ښايسته شمال لګېده، زه د سنټرل پارک په څنډو ګرځېدم، طبيعت ډېر پر جوشه و، بيا د ښار هغه برخې ته لاړم چې پخوا مې پکې ډېر وخت تېر کړی و، دا ځای وال سټريټ ته نږدې سيمه وه چې اوس يې پواينټ زيرو باله.

زه چې ورغلم په هغه ځای کې د شور او مستې پر ځای يوه وېره خپره وه. د هغه ځای تصوير او بوی مې په ذهن ننوتل، بې سارې ورانی شوی و. د ودانيو کنډرونه، کنډوالې، خاورې، لوګي او د سوځيدلو غوښو بويونه ... ما دا هر څه په ټلويزيون ليدلي وو، خو په خپلو سترګو ليدل جلا وي.

ما دا حالت نه شو ليدی، ټول خلک همداسې وو، په دې پېښې دوه مياشتې اوښتې وې، خو کومو خلکو چې دلته نږدې کار کاوه له بريده ژوندي وتي وو؛ اوس به هم راتلل او دلته به ودرېدل. يو مصري موچي به د خپلې ورې غرفې مخې ته ګرځېده او سر به يې داسې خوځاوه لکه په دې هر څه يې چې باور نه کېده.

(زه دا نشم زغملای، زما مشتريان لاړل، زما وراره دلته مړ شو.) بيا يې په بريدو شنه اسمان ته وليدل: (ما لکه چې وليده چې راټوپ يې کړ ... سم

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

مې په یاد نه دي ... ډېرو خلکو توپونه راوهل .... خپل لاسونه یې داسې
خوځول لکه په هوا کې د الوتو هڅه چې کوي.)

د خلکو له خبرو معلومېده چې دا هر څه ناڅاپي شوي او خلک یې په وېره
کې پرېښي دي. نیویارک کې داسې پېښه حېرانونکې وه. د بیان لپاره یې
توري نه وو. سترګې یې سره ولګېدې، که څه هم غم اوخفګان ترې
څڅېده، یو بل ته یې په خواخوږۍ وکتل، له درده ډکه موسکا یې وکړه، په
دې ادا کې زرګونه خبرې پټې وې.

خو دلته نور څه هم وو، ددې ځای په اړه عمومي احساس، سمدستي یې په
اړه پوه نه شوم، خو وروسته یو دم پوه شوم، دا د هغه ځای د رڼا په اړه و. ما
چې د IPS لپاره د پېسو راټولو کمپاین کاوه نو خپلو بانکدارانو ملګرو سره به
دلته ډوډۍ ته راتلم. هغه وخت به Manhattan د رڼا چم ښکارېده، د رڼا
لېدو لپاره به خلک د ترېوال سوداګریز مرکز بام ته ختل، خو اوس دا هر څه
د کوڅې سطحې ته رانښکته شوي وو، او دا چم توتې توتې شوی و. زه
اوس دې کنډرو سره نږدې په کوڅه کې ولاړ وم، ګرمي مې وشوه، فکر مې
وکړ چې د پراخه اسمان او لمر به د خلکو زړه هم خلاص کړی وي. دې
فکر سره راکې د جرم احساس پیدا شو.

زه د Trinity کلیسا خواته ورتاو او د وال سټریټ له څنګه تېر شوم. پخوانی
نیویارک تیارو نغاړلی و. اسمان ښکارېده خو رڼا پکې نه وه، خلکو یو بل ته
نه کتل او په ګړندیو قدمونو روان وو، په یوه ولاړ موټر پولیس تکیه وهلی
ولاړ و.

زه په نږدې زینو کېناستم، ډېر غږونه راتلل خو څرګند پکې د یوه ستر پکي
غږ و. داسې ښکارېده لکه د نیویارک د اسهامو د بازار له ودانۍ چې راځي.
زه خلکو ته خیر شوم، د سرک دواړو خواوو ته په خپلو خولو کې ډوب روان

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

وو، څوک کورونو ته روان او څوک له کاروباري سترې د کلبونو او میخانو خواته تلل. یو نیم به پکې توکې هم کولې، خو زیاتره هغه یې غلي او خوړند سر روان وو، ما غوښتل چاسره سترګې ولګوم، خو بریالی نه شوم.

په کوڅه کې د یوه موټر هارن متوجه کړم. یو کس له کوم دفتره رامنډه کړه، کونجي یې د موټر خواته وخوځوله او هارن غلی شو. ښایسته شبېه همالته غلی ناست وم، بیا مې له جېبه یو زوړ کاغذ روایست، ځینې شمېرې او توزي پرې لیکلي وو.

بیا مې هغه ته سترګې ور واوښتې، ځمکې ته یې کتل او کوڅه کې روان و، ږیره یې سپینه وه، کورتۍ او جمپر یې اغوستې وه، دا نو د وال سټریټ په ننني ورځ عجیب ښکارېدل، زه پوه شوم چې افغان دی.

ماته یې راولیدل او له لږ ځنډ وروسته په زینو راپورته شو. په ډېر ادب یې سر وخوځاوه او ماسره څو فوټه نږدې په زینه کېناست، ما چې هغه له ځان سره داسې ولید؛ نو فکر مې وکړ چې خبرې باید زه پیل کړم :

- نن ښه ورځ ده کنه؟
- ډېره ښه ورځ ده، زما همداسې ګرمي پکار ده.

تلفظ یې ډېر دروند و. ما ووېل :

- ستا موخه دا ده چې د نړیوال سوداګریز مرکز له امله؟

د سر په خوځولو یې د هو اشاره وکړه، بیا مې وپوښت :

- ته افغان یې؟

ماته یې راولیدل، ویې ویل :

- دومره واضح ښکارم؟
- ما ډېر سفرونه کړي دي، اوس اوس له کشمېر او هېمالیا نه راغلی یم.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

هغه په خپله ږیره لاس راکش کړ:

- هو ! کشمېر جنګ

ما وویل :

- هو، هند، پاکستان او هند مسلم لیګ، ایا ته د مذهب په اړه فکر کوې؟

ماسره یې سترګې ولګولې، سترګې یې تور ته نږدې نصواري وې، پوهه او خفګان ترې څڅېده، د نیویارک سټاک مارکیټ (اسهامو بازار) خواته تاو شو، په خپله کږه ګوته یې هغې ودانۍ ته اشاره وکړه.

ما هغه سره په توافق وویل

- ښايي دا له مذهب سره نه؛ بلکې له اقتصاد سره اړیکه ولري.

ویې پوښتلم:

- ته پوځي یې؟

زه موسکی شوم، هغه کاغذ مې ورمخکې کړ، چې شمېرې پرې لیکلې وې، ورته مې وویل :

- نه ! زه اقتصادي مشاور وم، دا مې وسله وه.

هغه رانه کاغذ واخیست او ویې ویل :

- دا خو شمېرې دي.

ما ورته وویل:

- د دنیا ارقام دي.

لړلیک یې ولید، بیا یې په خندا کاغذ بېرته راکړ، زیاته یې کړه :

- زه یې نه شم لوستی.

ما ورته وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دا شمېرې ښيي چې هره ورځ څلورويشت زره کسان له لوږې مري.

په خولې يې د شپېلي تيټ غږ پورته شو. بيا يې له څو شېبو فکره وروسته سوړ اسويلی وويست :

- کندهار ته نږدې مې د انارو کوچنی بڼ و. بيا روسان راغلل او مجاهدين د ونو شاته ويالو کې پټ شول. هغوی روسانو ته غلي وو، زما ونې او د اوبو ز‌ېرمه يې وويشتل)
- بيا تا څه وکړل؟

کاغذ ته په اشاره يې وويل:

- په دې لست کې سوالګر هم شامل دي؟

زما په دې لست کې شامل نه وو، خو راياد مې شول، ومې ويل :

- نړۍ کې نږدې ۸ ميليونه دي.
- زه هم له هغو يو وم.

په نهيلۍ يې سر وخوځاوه، په خپلو فکرونو کې غرق ښکاريده، څو شېبې غلی ناست و، بيا يې وويل:

- زما سوال نه خوښيږي، خو زوی مې مرګ حال و، بيا مې د کوکنارو کر پيل کړ.

ما ترې وپوښتل :

- موخه دې افيوم دي؟

خپلې اوږې يې پورته واچولې:

- زموږ ځای کې نه ونې شته نه اوبه، د خپلې کورنۍ د کفالت همدا يوه لار راپاتې وه.)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ما په خپل ستوني کې يوه غوټه غونډې احساس کړه، د زړه بدوالي او خفګان احساس ورسره مل و، ورته ومې ويل:

- موږ کوکنار کرل بد ګڼو، خو دا هېروو، چې ډېر شمتنو خلکو د همدې په قاچاق خپل ژوند جوړ کړی دی.)

هغه ماسره سترګې ولګولې او داسې فکر مې وکړ چې نظر يې زما اروا ته ښکته شو، سر يې وخوځاوه او ويې ويل :

- ته حتمن پوخې وې.

بيا په قلاره جګ شو او په ړنګو قدمونو له زينو ښکته شو، ما غوښتل چې ويې دروم، خو د څه ويلو قوت راکې نه و. زه هم په زور ودريدم او هماغه پسې روان شوم، له زينو لاندې يوې لوحې ته مې پام شو، د هغې ودانۍ انځور پرې رسم و چې زه يې مخې ته ناست وم، د لوحې په لومړيو جملو کې خلکو ته خبر ورکړل شوی چې دا لوحه د نيويارک Heritage Trails نصب کړې او پسې يې ليکلي وو:

(وينس کې د سېنټ مارک د بېل ټاول Bell tower په سر د هالي کرنانس مقبره ده. د۱۴، وال سټريټ د ډيزان بنسټيز فکر همدا دی. ۵۳۹ فوټه لوړې ودانۍ کې په ابتدايي ډول د بانکونو د ټولنې د مشرانو دفترونه وو، چې د هيواد يوه له شتمنو ادارو ده.)

ما د ماتې احساس کاوه او هغه ودانۍ ته مې ليدل، دې (۱۴، وال سټريټ) د تېرې پېړۍ له پای سمدستي وروسته هغه کار کاوه، چې ترې را وروسته نړيوال سوداګريز مرکز کاوه. همدا ځای مقام د قوت او اقتصادي لوړاوي سمبول و. لکه څنګه چې پورته وويل شول دلته د بانکداراونو دفترونه هم دي، همدا ودانۍ ما خپل شرکت ته د پانګې چمتو کولو لپاره

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

تاکلې وه، دا زما د میراث مهمه برخه وه، همدې ته هغه بوډا افغان لاس ونیو او په څرګند ډول یې وویل چې د یوه پوځي ترکه (میراث.)

په څرګنده خو دا یو تصادف و چې نن مې هغه افغان سره په خبرو ورځ تېره کړه. تصادف! دې کلیمې ته متعجب شوم. فکر مې کاوه چې څنګه د څینو پېښو په اړه زموږ غبرګون مو ژوند په یوه خاص چوکاټ کې اچوي. ددې تصادف په اړه به زما غبرګون څه وي؟

پیاده روان وم، په ګڼه ګوڼه کې مې د خلکو سرونو ته ولیدل، د هغه افغان څه نښه نه وه. په بله ودانۍ یوه لویه مجسمه ولاړه وه چې، اسماني رنګه پلاستیک پرې خپور و، ورلاندې تخته باندې له لیک ښکاریدل چې دا په ۲۶ وال سټریټ پروت نړیوال تالار و، دې تالار کې د ۱۷۸۹ ز کال په ۳۰ مه نېټه د امریکا لومړي ولسمشر جورج واشنګټن د ولسمشرۍ سوګند کړی و. په اصل کې دا هغه ځای و چې دې لومړي کس ته پکې انساني ژوند، خپلواکۍ او خوښیو لپاره د هلو ځلو د خوندیتوب مسئولیت ورسپارل شوی و او هغه ددې مسئولیت د پوره کولو سوګند کړی و. دا هر څه زیرو پواینټ او وال سټریټ ته څېرمه شوي وو. زه له دې بلاکه راتاو شوم او پاین سټریټ ته راغلم، دلته زه د CHASE د نړیوال مشر دفتر ته مخامخ ولاړ وم، دا هغه بانک دی چې David rock filler جوړ کړی و، بانک د تېلو له پیسو ډک و او ما غوندې خلکو خروب کړی و. دې بانک اقتصادي جنایتکار پالل، نړیوالې امپراتورۍ ته یې کار کاوه او له ډېرو خواوو د کارپوریټوکراسۍ سمبول ګرځېدلی و.

زما هغه وخت رایاد شو چې په ۱۹۶۰ کال کې راک فیلر د نړیوال سوداګریز مرکز پلانګذاري پیل کړې وه. نږدې کلونو کې دا کامپلیکس قادوس Albatross (لوی اسماني رنګه مارغه) ګڼل کېده، قادوس د ځانغوښتنې د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

مصبیت په معنا کارېده. شهرت یې داسې شوی و لکه له مالیاتي اړخه چې دا د ناموزون او د عصري دور د نوري فایبر او تکنالوجۍ بې ساري جوړښت و. دپاسه پرې دوه څلي جوړ شوي وو، چې عامو خلکو به ډیوډ او نیسلن بلل.

زه په قلاره او نارامه روان وم، وېره غوندې مې په زړه کې وه، بې سدې مې احساسوله، فکر مې کاوه چې کومه پېښه کیږي، ددې حالت په لامل نه پوهېدم، خو ترې د خلاصون لپاره مې ګړندي ګامونه واخیستل. یو ځل بیا هغه دردوونکو کنډرونو او په ځمکه یوه لوی داغ ته ولاړ وم، په پېښه کې روغې پاتې شوې ودانۍ ته مې تکیه ووهله. فکر کې مې هغه* خلک راوړل چې له ودانۍ یې د راوتلو هلې ځلې کولې، اور وژونکي مې تصور کړل چې اور یې مړ کاوه، د هغو نهیلو خلکو د تصور هڅه مې وکړه چې له لوړو پوړونو یې ځانونه راغورځول، خو بریالی نه شوم.

ددې په ځای مې ذهن کې اسامه بن لادن تصویر شو، هغه نغدې پېسې او د میلیونونو ډالرو وسله له یوه داسې کس نه اخیسته چې خپله د یوې مشورتي ادارې مشر و، خو دا اداره امریکا ته ژمنه وه. بیا مې په تصور کې ځان د یوه داسې کمپیوټر مخې ته ناست ولید چې سکرین یې مړ و.

ما له ګراند زیرو نه هاخوا دیخوا وکتل، د نیویارک سوځېدلې کوڅې مې ولیدې، دا کوڅې بېرته معمول خواته روانې وې، زه حیران وم، چې په دې کوڅو کې روان خلک به ددې مسایلو په اړه څه فکر کوي؟ ددې ودانیو په اړه نه؛ د انارو د هغو باغونو په اړه او هغو چې هره ورځ له لوږې څلورويشت زره مري. نه پوهېږم چې دوی به ددې شیانو په اړه فکر هم کوي او که نه. کاشکې دوی یوه شېبه خپل کاروبارونه، په تېلو روانې موټرې او د سود پېسې پرېږدي او دې ته فکر وکړي، چې د خپلو راتلونکو اولادونو د نړۍ

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

لپاره يې څه کړي؟ دوی افغانستان پېژني، هغه افغانستان نه چې له امريکايي پوځونو او ټانکونو ډک دی؛ هغه بوډا افغان افغانستان، خدای خبر هغه څلورويشت زره کسان به څه فکر کوي، چې هره ورځ له لوږې مري.

ما بيا ځان په تصور کې د هغه کمپيوټر مخې ته وليد، چې سکرين يې مړ و.

بيا مې خپل پام زيرو ګروند ته کړ، دې وخت کې يوازې په دې باوري شوم چې زما په هيواد يوه جذبه خپره ده او هغه هم د انتقام . . . . ددوی د پام وړ مرکز د افغانستان غونډې هيوادونه وو، دا وخت مې د هغو ټولو ځايونو په اړه فکر کاوه چې پکې زموږ شرکتونو، پوځ، پاليسيو او نړيوالې امپراتورۍ ته په کرکه کتل کيږي.

فکر مې کاوه چې پانامه، لاتينه امريکا، اندونيزيا، ايران، ګوټيمالا او تر ډېره افريقا همدا کرکجن هيوادونه دي.

ما چې کوم ديوال ته تکيه وهلې وه، ځان مې ترې لېرې کړ او مخکې لاړم. يوه لنډ تور پوټکي سړي لاس کې ورځپانه خوځوله او په هسپانيايي ژبه يې څه ويل ، د موټرو او خلکو په ګڼه ګونه کې يې غږ راغی : (وينزويلا د انقلاب په لاره)

ما ورځپانه واخيسته او څو شېبې يې عنوان ته متوجه شوم، دا عنوان د جمهوريت له لارې د ټاکل شوي او امريکا ضد ولسمشر Hugo Chavez په اړه و. په لاتينه امريکا کې د امريکايي پاليسيو سره د کرکې يوه بله ښکاره څرګندونه.

او وينزويلا هم د کرکجنو هيوادونو په لېست کې ورزياته شوه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

حوالې

د حورانیانو په اړه د لا ډېرو معلوماتو لپاره ولولئ:

"Savages" – Joe kane.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دري دېرشم فصل

وينز ويلا، صدام وزغورله

ما له څو کلونو وينزويلا په دقيقه توګه څارله. دا د يوه داسې هيواد ځانګړې بېلګه وه، چې د خاورو له ډېري يې پيل وکړ او د تېلو په برکت يې ښې پيسې وګټلې. دا د هغه تاوتريخوالي بېلګه هم وه چې د تېلو د شمتنې له امله راپورته شوی و. په دې کې د بېوزله او شتمن ترمنځ د توازن ختمېدل او د کارپوريتوکراسی استثمار هم شامل وو. دا يوه داسې سيمه وه، چې زما په څېر زوړ فکره اقتصادي جنايتکار ورته په نوې کاروباري بڼه هجوم ور ووړ.

نن چې ما ګراونډ زيرو کې څه پېښې ولوستې، توليې د ۱۹۹۸ کال د ټاکنو مستقيمه اغېزه وه. دې ټاکنو کې محروم او بېوزله ولس هيوګوشاويز په لوی اکثريت خپل ولسمشر وټاکه. (۱) ده سمدستي انقلابي اقدامات وکړل، محکمې او نورې ادارې يې خپل لاس کې ونيوې او کانګرس يې منحل کړ. د امريکا شرميدلی استعمار يې وغنده، د نړيوالتوب پر ضد يې غږ پورته کړ او نوی هايډروکاربن قانون يې جوړ کړ، دا قانون هغه ته ورته وو، چې جيمي رولډوز د خپلې الوتکې نسکوريدو نه مخکې جوړ کړی و. ددې قانون له مخې بايد د تېلو بهرنيو شرکتونو د اوسنۍ دوه چنده بيه ورکړې وای. ددې ترڅنګ يې د تېلو دولتي شرکت Petroleos de Venezuela استقلاليت ختم کړ، لوړپوړي چارواکي يې ګوښه کړل او پر ځای يې خپل خلک وګومارل. (۲)

د وينزويلا تېل د نړۍ تولو اقتصادونو ته د ساه حيثيت لري. ۲۰۰۲ ز کال کې دا د تېلو څلورم لوی توليدونکی هيواد و، په همدې کال دې هيواد

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

امریکا ته د تېلو صادرونکو هیوادونو په قطار کې درېیم مقام درلود. (۳) د تېلو دولتي شرکت کې څلویښت زره کسان کار کوي او خرڅلاو یې په کال کې پنځوس بیلیونه ډالر دی. له تولیده د ترلاسه شوي عاید اتیا سلنه یې همدا جوړوي؛ نو له هره اړخه په ملي اقتصاد کې مهمه ونډه لري. (۴) ددې له خپلولو شاویز په نړیوال سټېج د یوه قوي رول لوبولو مسئولیت په غاړه واخیست.

د وینزویلا د خلکو له نظره یې دا حق و. دا د هغه کار تکمیل و چې د همدې کال په سر کې پیل شوی و. د ۱۹۲۲ د دسمبر په ۱۴مه نېټه په Maracaibo کې د تېلو یوه لویه فواره راخوټېدلې وه. تر درې ورځو سل زره بېرله (بېلره) خام تېل هوا ته الوتل او همدا هغه څمکنۍ پېښه وه چې د وینزویلا پانه یې واړوله. ۱۹۳۰ ز کال پورې دا د نړۍ په کچه تېلو تر ټولو لوی تولیدونکی هیواد شو او خلکو یې همدا تېل د خپلو ټولو رنځونو درمل وګڼل.

راتلونکو څلویښتو کلونو کې بېوزله وینزویلا د تېلو په برکت د لاتیني امریکا تر ټولو شتمن هیواد شو، ددې هیواد ټول ارقام جوړ شو، روغتیایي اسانتیاوې، زده کړې، کار او د نویو زیږیدلو ماشومانو خوندیتوب پلانونه جوړ او پلي شول.

۱۹۷۳ ز کال کې چې اوپیک په تېلو بندیز ولګاوه د تېلو بیې اسمان ته وختې او ورسره د وینزویلا ملي بودیجه څلور چنده لوړه شوه، اوس نو اقتصادي جنایتکار رامیدان ته شول. د نړیوالو بانکونو پورونه راپیل شول، له دې پورونو د بنسټیزو پروژو، صنعتي پلانونو او د لویې وچې تر ټولو لوړو ودانیو پېسې ورکول کېدې. په ۱۹۸۰ ز کال کې کاروبار دوله اقتصادي جنایتکار رامخته شول، دوی ته د خپل ازمېښت زرین فرصت په لاس

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ورغی. له اقتصادي پلوه د وينزويلا منځنۍ طبقه ډېره پراخه شوې وه او د بېلابېلو توکو لپاره ښه بازار جوړ شوی و. ترڅنګ يې د بېوزلو قشر هم و، چې په فابريکو کې يې مزدوري کړې وای.

بيا کيسه دا شوه، چې د تېلو بيې په يو دم راولوېدې او وينزويلا خپل پور نه شو پرې کولای. ۱۹۸۹ کال کې نړيوالو مالي ادارو سخت اقدامات وکړل او په وينزويلا يې فشار راوړ چې کارپوريټوکراسی سره له نورو لارو لا ډېره مرسته وشي. ولس توند غبرګون وښود او شخړې راپيل شوې، چې له دوو سوو زيات کسان پکې ووژل شول. دې سره د تېلو د بې سارې شتمنۍ خوب هم پوره نه شو. له ۱۹۷۹ تر ۲۰۰۳ کلونو کې د وينزويلا سړي سر عايد تر ۴۰ سلنې ډېر راټيټ شو. ۵

بېوزلۍ سره بې قراري (اضطراب) هم ډېره شوه او ولس کې واټونه پيدا شول. اوس منځنۍ طبقه او بېوزله خلک يو بل سره مخ شوي وو. داسې کار په ټولو هغو هيوادونو کې کيږي چې ملي عايد يې په يوه توکي پورې تړلی وي، د ولس په ترتيب کې بنسټيزه خوځښت راغی. د دوېېدونکي اقتصاد تر ټولو ډېر فشار د منځنۍ طبقې په خلکو راغی او ټيټې (بېوزلې) طبقې ته يې ورتېل وهل. نوي ترتيب شاويز ته ميدان هوار کړی و، خو واشنګټن سره يې مخامخ هم کړ. واک ته په رسيدو سمدستي ولسمشر ځينې داسې کارونه وکړل چې د بوش ادارې ته يې د ننګونو درجه لرله. د يوولسم سپټمبر له پېښې لږ مخکې واشنګټن په خپلولمړيتوبونو فکر کاوه، اقتصادي جنايتکار ناکام شوي وو، پوښتنه دا وه چې : آيا ګيدړان مېدان ته ښکته شي؟

بيا ۹/۱۱ هر څه ګډوډ کړل. د بوش او مشاورينو پام يې يوازې په افغانستان کې امريکايي فعاليتونو او پر عراق د بريد لپاره د نړيوالو ملاتړ ته اوښتی و.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

پر دې سرېېره د امريکاخپل اقتصاد هم له ځوړ سره مخ شوی و. د وينزويلا مساله له صحنې ووته، خو دومره ښکاريده چې بوش او شاويز به يوه ورځ د يوه بل ګريوان ته لاسونه اچوي. که له عراق او منځني ختيځ هيوادونو نه د تېلو په صادراتو کې څه خلل وي؛ نو امريکا تر ډېره له وينزويلا نه شي بېغمه کېدای.

ګراونډ زيرو کې ګرځېدو، بوډا افغان سره خبرو او د شاويز په اړه فکر هغه پابلې ته ورسولم چې له کلونو مې خندوله. اوس دې ته اړ شوم چې په درې لسيزو کې مې کوم کارونه کړي؛ د هغو پابلو ته ځير شم. ما پر خپل ترسره کړي رول سترګې نه شوې پټولای او په دې هم پوهېدم چې د اقتصادي جنايتکار په توګه به زما شخصيت زما په لور جيسيکا منفي اغېز وکړي. زه په دې هم پوهېدم چې د خپلو ګناهونو کفاره مې نوره نه شوه ځنډولای. اوس بايد زه د خپل ژوند په اړه ځرګند اعتراف وکړم، په داسې توګه اعتراف چې د کارپوريټوکراسی په اړه د خلکو سترګې خلاصې شی او خلک پوه شي چې له نړۍ ولې له موږه کرکه کوي.

ما بيا ليکل پيل کړل خو خپله کيسه راته ډېره زړه ښکارېده، ددې لپاره چې له نويو حالاتو سره مطابقت ورکړم، نو فکر مې وکړ چې افغانستان، عراق او وينزويلا ته بايد لاړ شم، چې روان حالات له نږدې وڅارم. دا درې واړه هيوادونه په اوسنيو نړيوالو حالاتو کې د ستم ببلګې دي. دا درې واړه هيوادونه له قوي سياسي شخړو وروسته د داسې خلکو لاس ته ورغلل چې د ګولو ډېر کارونه يې ونه کړل. ظالم او جابر طالبان، تريخ اروايي ناروغ صدام او ناپوه شاويز او پر دې سربېره کارپوريټوکراسی نه غوښتل چې ددې هيواد اساسي ستونزې حل کړ. حل خو په خپل ځای دوی د هغوی رهبرانو ريښې په داخل کې وريبلې چې زموږ د تېلو د پاليسی مخالفت يې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ګاوه. په زیاتره مسئایلو کې د وینزویلا کیسه په زړه پورې وه. په افغانستان کې پوځي مداخله شوې وه او عراق کې کېدونکې وه. په دې حالاتو کې د شاویز پر وړاندې د امریکا غبرګون د یوې معما شکل خپل کړی و. زما موضوع دا نه وه چې شاویز ښه رهبر دی، موضوع دا وه چې امریکا به د داسې یوه رهبر پر وړاندې څه غبرګون ښيي چې زموږ د کارپوریټوکراسی په لاره کې خنډونه پیدا کوی.

ما لا د سفر تیاری نه و کړی چې حالاتو پکې خنډ راوړ. زه په ۲۰۰۲ کال کې د خپلو خیریه کارونو لپاره څو ځله سویلي امریکا ته لاړم. یوه وینزویلایي کورنۍ چې کاروبار یې د شاویز په وخت کې له سقوط سره مخ وه؛ ماسره د امازون په سفر کې مله وه، موږ ښه ملګري شو او د هغو کیسه مې هم واوریده. په لاتینه امریکا کې مې هغو خلکو سره هم ولیدل چې شاویز یې ژغورونکی باله. په کاراکاس (د وینزویلا پلازمینه) کې روانې چارو، دهغې نړۍ ښکارندویي کوله، چې موږ اقتصادي جنایتکارو پنځولې وه.

د ۲۰۰۲ کال تر دسمبر پورې د وینزویلا او عراق حالت بحراني شوي وو. دواړه هیوادونه د یو بل د چارو ردولو خواته روان وو. په عراق کې تولې حیلې، چالاکۍ، اقتصادي جنایتکار او ګیدړان ټول د عراق په لاره کولو کې ناکام شوي وو او موږ ذهناً دې ته چمتو وو، چې وروستۍ لاره یې پوځي برید دی.

بل خوا په وینزویلا کې د بوش اداري غوښتل چې په ایران کې د کرمټ روز ویلیت کړنې تکرار کړي، د نیویارک ټایمز راپور و چې :

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

(نن د وینزویلا سلګونه زره اوسېدونکي واټونو ته راوتي وو او د هغه اعتصاب ملاتړ يې کاوه، چې پرې اتلسمه ورځ واوښتله. ددوی یوازینی موخه دا وه چې ولسمشر هوګیو شاویز له دندې لیرې کړي.
په دغه اعتصاب کې د تېلو د صنعت نږدې شل زره کارکوونکي برخه لري او ددې ولس د بربادۍ خطر يې ځان سره مخکې کړی دی. په نړۍ کې د تېلو صادروونکی دا پنځم لوی هیواد به تر راتلونکي میاشت له دې ستونزو سره مخ وي.
یاد اعتصاب رواني چارې په ټپه درولي خو ولسمشر شاویز هڅه کوي په هغو کارکوونکو د تېلو د دولتي شرکت چارې پرمخ یوسي چې اوسني اعتصاب کې برخه نه لري. اعتصاب کوونکي چې سوداګره طبقه او د مزدوراتو مشران پکې شامل دي ادعا کوي چې په دې کار سره به يې د تېلو شرکت ټکان وخوري او ورسره به د شاویز د واک تخته هم په بله واوړي.) (٦)

دا عیناً هماغه وسله ده چې CIA يې پرمټ د مصدق حکومت ړنګ کړ او واک يې شاه ته وسپاره. حالت او پېښې ښځی سره ورته وې، فکر کېده چې پنځوس کاله پخواني تاریخ بیا تکرارېږي خو پنځه لسیزې وروسته اوس هم د متحرک قوت یوازې تېل وو.

د شاویز ملاتړي له مخالفینو سره په ټکر کې وو. د معلوماتو له مخې ډېر خلک مړه او سلګونه ټپیان شول. په سبا مې یو پخواني ملګري سره خبرې وشوې، هغه په ګېډرانو کې و. زما په خبر ده هم دولت ته کار نه و کړی خو په ډېرو هیوادونو کې يې استخباراتي عملیات رهبري کړي وو. هغه ویل یوه شخصي قراردادي راته زنګ وهلی و چې کولای شي په کاراکاس کې لاریونونو ته هوا ورکړي او خیني لوړ پوړي پوځي چارواکي هم ورسره د پیسو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په مقابل کې يو ځای کيږي، له دې پوځيانو يې زياتره په امريکا کې روزل شوي وو. ده خو دا وړانديز کړی و؛ البته چا چې منلی و هغه پوهېده چې ځنګه ګټه ترې واخلي. (۷)

د تېلو د شرکتونو لوړپوړي او وال سټريټ له دې خطر سره مخ و چې د تېلو بيې به لوړې شي. زه پوهېدم د منځني ختيځ حالت ته په کتو د بوش اداري خپل ټول قوت يوازې په دې مصرفاوه چې د شاويز حکومت څنګه رنګ کړي . بيا خبر راغی چې دوی بريالی شول او شاويز له واکه ليرې شو. د حالاتو په بدليدو نيويارک ټايمز يوه تاريخي تبصره وړاندې کړه او هغه کس په ګوته شو چې په وينزويلا کې يې د کرمټ روز ويلټ په څېر رول ولوباوه:

(امريکا د خپلو ګټو د خونديتوب لپاره په سره جګړه او وريسې موده کې د خپل دکتاتورانه حکومت ملاتړ کاوه.

ګويټې مالا کې د ۱۹۵۴ کال کې جمهوري نظام رامنځته شو، خو CIA رنګ کړ. تر څلورو لسيزو يې دکيڼ لاسو ياغيانو پر وړاندې له ښي لاسو حکومتونو ملاتړ وکړ. په دې لړ کې تخميناً دوه سوه زره کسان ووژل شول. چيلي کې چې د CIA په مرسته حکومتي بدلون راغی، په پايله کې يې Augusto Pinochet واک ته ورسيد، دی له ۱۹۷۳ تر ۱۹۹۰ پورې واکمن پاتې شو. پيرو کې يو کمزوری حکومت اوس هم د CIA هغه کړنې افشاء کوي، چې تر يوې لسيزې يې د ولسمشر Alberto K. Fujemori او د هغه د بدنام جاسوس Vladimiro L.Montensinos ملاتړ کاوه. دا دواړه اوس له دندو ګوښه شوي دي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د نشه يي توکو قاچاقبر او سوداګر مينول ای نوريګا د حکومت ړنګولو لپاره امريکا پر پانامه بريد وکړ. دا نباغلی شل کاله د CIA جاسوس پاتې شوی و.

پردې سربېره ۱۹۸۰ لسيزه کې د نکاګوارا د کيڼ لاسو مخالفينو ملاتړ او په ايران د وسلې پلورلو په تور هم د ريګن د ادارې ځينې لوړپوړي چارواکي مجرمين ګڼل شوي دي. د ځينو خلکو څېړنې چې وشوې اوتو جی ريش Otto J. Reich هم پکې و.

دا سړی د لاتينې امريکا په شخړو کې ډېر مجرب ګڼل کېده او شخصاً پرې کوم تور نه و پورې شوی. وروسته بيا دا په وينزويلا کې د امريکا سفير شو او اوس د ولسمشر له لورې د امريکا په نړيوالو چارو کې استازی ټاکل شوی دی. د شاويز ځوړ د همده د هڅو پايله وه.) (۸)

ريش او د بوش ادارې که د شاويز د حکومت ړنګيدو خوښي نمانځله؛ نو نيمايي کې به يې پرېښې وي. حالت واوښتل او په ۷۲ ساعتونو کې دننه شاويز بېرته واک ترلاسه کړ. د ايران د مصدق برعکس شاويز وکولای شول چې د پوځ ملاتړ ترلاسه کړي، که څه هڅه شوې وه چې لوړپوړي چارواکي ټول دده مخالف شي.

پر دې سربېره يې د تېلو دولتي شرکت هم قوي ملاتړ کاوه. د پيټروليوس دي وينزويلاس شرکت زرګونه خلکو په اعتصاب کوونکو کاريګرو سترګې پټې کړې او په خپل موقف خپلواک پاتې شول.

د شورش ګرد چې کېناست، شاويز د تېلو شرکت په کارکوونکو خپله ولکه سخته کړه، پوځ يې له هغو چارواکو پاک کړ چې دی يې تېرايستلی و. خپل لوی مخالفين يې هيواد پرېښودو ته اړ کړل. د مخالف ګوند دوه سرلاري رهبران يې په شل شل کاله بند محکوم کړل، دا هغه خلک وو چې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

واشنګټن سره يې جوړجاړی کړی و او خلک يې اعتصابونو ته تحريکول.
(۹)ددې پېښو ترتيب د بوش ادارې ته له يوه آفته کم نه و، لاس انجلس ټايمز راپور ورکړ چې: (د بوش اداري لوړپوړو چارواکو د دوشنبې په ورځ ومنله چې غوښتل يې د وينزويلا ولسمشر شاويز له دندې ګوښه کړي او ددې لپاره يې د هغه ځای له پوځي چارواکو او ملکي مشرانو سره په مياشتو مياشتو خبرې اترې کړې دي. دا چې ادارې ددې ناکام بغاوت چارې څنګه سمبال کړي دي په اړه به يې پوښتنې ګرويږنې وشي.) (۱۰)
دا خبره خو څرګنده ده، چې وينزويلا کې اقتصادي جنايتکار او ګيدړان.. دواړه ناکام شول. د ۱۹۵۳ له ايرانه د ۲۰۰۳ وينزويلا بېخي جلا وه. زه نه پوهېدم چې دا به ګني د يوه نوي توپان پيلامه وي يا به حالات د اټکل خلاف بې قابو کيږی، وبه ګورو چې د واشنګټن راتلونکی اقدام به څه وي. زه پوهېږم چې د يوه ستر بحران موقتی مخنيوی شوی دی. شاويز د صدام حسين له امله وژغورل شو. د بوش اداري نه شول کولای چې افغانستان، عراق او وينزويلا يوه وخت کې په نښه کړي. نه يې دومره پوځي قوت درلود او نه سياسي ملاتړ. زه پوهېدم چې دا حالات بدليږي او ولسمشر شاويز به نږدې وخت کې له سختو مخالفتونو سره مخ شي. د وينزويلا قضيه يوه يادونه ده چې پنځوسو کلونو کې بې پايلې ده او هيڅ بدلون پکې نه دی راغلی.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

څلوردېرشم فصل

يو ځل بيا اکوادور

وينزويلا د خپل نوعيت له مخې يوه ځانګړې معامله (Case) وه. زه يې حالاتو ته ځير وم. زه دې حېران کړم چې په يوخ بل هيواد کې د يادونې وړ جګړې چمتوالى کېده. دې جګړه کې ستونزه د ډېرو ډالرو يا مرګونو نه وه، اصلي خبره يې له دې مادي موخو ډېره مخکې وه، چې دا د زياتره په امپراتوريو ځانګړنه وي. ددې جګړې کربنې له بانکدارانو، کاروباري مشرانو او سياستوالو اوښتې وې او آن د عصري تمدن تر ريښو رسېدې. دا کربنې په داسې هيواد کې جوړېدې چې ما پېژانده او مينه مې ورسره لرله، دا هيواد اکوادور نومېده او ما پکې په لومړي ځل رضاکاري کړې وه.

زه چې په ۱۹٦۸ کال کې ورغلم په دې هيواد کې د کارپوريټوکراسۍ تازه تمرينونه کېدل. زما هم دوره او زموږ هم مرتبه نويو کاروباري ملګرو تيارى کړى و، چې دا هيواد به ديواليه (ملفس) کوو. موږ ميلياردونه ډالر ورکړل چې زموږ ساختماني او انجينري شرکتونو ته لوى لوى قراردادونه ورکړي او لويو کورنيو ته د پېسو ګټلو فرصتونه په لاس ورشي.

درې ليسزو کې خبره ترې دې راغله چې د رسمي ارقامو له مخې د بېوزلۍ کچه له ۵۰ - ۷۰ او د بې روزګارۍ ببخي ټيټه کچه ۱۵ ته پورته شوه. پور له ۲۴۰ ميليونه ډالرو ۱٦ بيليونو ته وخاته او بېوزله خلکو ته ځانګړې شوې ملي وسيلې له ۲۰ نه ٦ سلنې ته راغلې. اوس حالت دا دى چې د رسمي اسنادو له مخې سختو بيوزلو خلکو سره نه يوازې دا چې مرسته نه کېږي؛ بلکې هر کال بايد د پور پرې کولو لپاره خپله نيمه بوديجه ځانګړې کړي. ۱

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د اکوادور له حالته څرګندیږي چې دا حالت د کومې دسیسې پایله نه ده. دا د هغه کړنو پایله ده چې د جمهوري غوښتونکو او دیموکراتانو دواړو حکومتونو له خو پرلپسې روانې وې. په دې کې سترو نړیوالو بانکونو، شرکتونو او مرستندویه ادارو ګډون درلود. دې شک نشته چې دا ټول د امریکا تر مشرۍ لاندې کېدل، خو یوازې موږ هم نه وو.

درې لسیزو کې اکوادور دې حالت ته رسولو لپاره زرګونو ښځو او نارینه و په ګډه کار کړی دی. په دې ستر لښکر کې ځیني خلک ما غوندې هم وو، چې پوهېدل څه کوي خو اکثرو دا کار ددې لپاره کاوه چې په ښوونیزو ادارو کې همدا وزرده شوي وو. دوی زما په څېر د لوړو پوړو چارواکو په پلونو روان وو، موږ (لوړپوړو چارواکو) ددې نظام په رامنځته کولو کې خپله حریصانه ونده ښودلې وه. تر څنګ یې د مکافاتو او مجازاتو لوبه وه چې نظام ته یې دوام ورکاوه. د کار شریکانو به خپل کار د ښېګڼې په نیت کاوه. دوی په دې خوش باوره وو، چې له یوه وروسته پاتې ولس سره ګني مرسته کوي.

دا لوبغاړي که څه هم بې خبره د مکر، ټګۍ او ځان تېرایستې ښکار شوي وو خو په هېڅ ډول جرمي دسیسه کې ښکېل نه وو. دا خلک په اصل کې د هغه نظام حاصل وو، چې استعماریت یې په نوي، پېچلي او ګټور ډول پر مځ وړ او نړۍ ترې خبره هم نه وه. هېڅوک اړ نه وو، چې ښځو او نارینه و پسې وګرځي، رشوت ورکړي یا یې وګواښي او د ځان ملګري یې کړي. شرکتونو، دولتي ادارو او بانکونو له مخکې داسې خلک ګومارلي وو. دوی ته رشوت د معاشونو، ډالیو، ترفیع، تقاعد او بیمې په شکل ورکول کېده. ټولنیز سمون لپاره د مېرمنو او ماشومانو ګواښ هم دوی ته پوښتنې راولاړولې.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دا نظام په ډېر شان او شوکت د بريا لوړو پوړيو ته روان و. نوې پېړۍ ته تر رانوتلو اکوادور ښه سم تړل شوی و. دوی اکوادور داسې نيولی و لکه د خښتو بټيو کې چې مزدورانو ته په مړي ژوندي کې پېشکي پيسې ورکوي او خشتمالان (مزدوران) بيا دوی سره ګاڼه وي.[۲] او يا دا چې د وړوکي کاروبار لپاره پور پيسې ورکوي. موږ خپل ښکار ته د مستۍ کولو ښه فرصت ورکړ، وخت ډېر و، صبر مو وکړ، ښه پوهېدو چې د اکوادور ځنګلونو لاندې د تېلو سيند بهيږي، خو بس د سم وخت په تمه وو.

هغه را ورسيد، د ۲۰۰۳ ز کال په لومړيو کې زه په خپل موټر کې کېټو نه شيل خواته روان وم، شيل ښار په ځنګل کې اباد شوی او لار يې پېچومې لري. وينزويلا کې شاويز بيا واک ترلاسه کړی و. جورج ډبيلو بوش يې نګولی و او بريا يې ترلاسه کړې وه. هلته صدام حسين هم ميدان جوړ کړی و او جګړې ته په تمه و. په دريېو لسيزو کې د تېلو عرضه بېخي راټيټه شوې وه او زموږ له اصلي زېرمې د لاډېرو تېلو ترلاسه کولو تمه پرې شوې وه. دې سره هغه پيسې هم ورځ تر بلې کمېدې چې کارپوريټوکراسي ورکولې، اوس نو د څپلو شبيه رارسېدلې وه، دا نو هغه وخت و چې د پور په بدل کې بايد له اکوادوره دبدن غړی پرې شوی وی.

زه چې د په پستازه سيند له جوړ شوي بنده تېرېدم نو احساس مې کړه چې دلته شتمن او بېوزله استثمار شوي او د استثمارګرو تر منځ زوايتي جنګ نښته. په حقيقت کې د جګړې همدا کرښې ښيي چې موږ د تمدن له پلوه

[۲] :د خښتو د بټيو ببلګه ما ورکړې ده، زموږ په ټولنه کې داسې بېلګې ډېرې دي چې کارمندان خان سره پکې اجاره کيږي، خو دا بېلګه راته ډېره مناسبه ښکاره شوه. اصل متن کې وايي : دوی اکوادور داسې نيولی و، لکه د مافيا يو مشر چې خپل ماتحت ته د هغه د لور په واده کې پيسې ورکوي او هغه د خپل لاس لاندې ساتي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

په کوم ځای کې ولاړ یو؟ موږ هغه لویدلي خلک وو، چې د خپلو تېلو لپاره مو دا ګلالی هیواد ځنګلو وهلو ته اړیسته او پاڼله یې چې د کومې بربادی لامل شوه، هېڅ اټکل یې نه کیږي.

که په پوره پرې کولو ټینګار وکړو نو اغېزې به یې دومره ډېرې وي چې په ذهن کې نه راځي. مسئله یوازې د ځایي انساني تمدن، ژوند، ځارویو، خزندو، ماهیانو او هغو ونو بوټو نه وه، چې درمل ترې جوړېده. دا کیسه یوازې دومره نه وه چې دا ځنګلونه زموږ زهرجن صنعتي ګازات جذب کوي او زموږ د ژوند لپاره هوا ته اکسیجن ګاز ورکوي، بیا هغه فضا کې خپرېږي او هغو وریځو ته اوبه پمپ کوي چې ټولې نړۍ ته په کافي اندازه د څښاک اوبه برابروي. که چاپېریال پوهان سل ځله ووایي چې دا کارونه د هغه ځای د خوندیتوب لپاره کیږي، خو د محاربې خطونه له دې دلایلو تېرېدل او نبغ په نبغه زموږ اروا ته ښکته کېدل.

که موږ همدا ستراتیژي وساتله نو د یوه استعماري نظام خواته به روان یو چې له رومي امپراتورۍ مخکې راپیل شوې وه. موږ غلامي غندو خو زموږ نړیوالې امپراتورۍ له رومیانو ډېر خلک غلامان کړل او یوازې د رومیانو خبره هم نه ده، په دې ډګر کې موږ ټول یرغلګر نظامونه شاته پرېښودل. زه په دې نه پوهېدم چې په اکوادور کې که موږ داسې موقته پالیسي اختیاروو نو خپل ټولنیز وجدان به څنګه ژوندی ساتو؟

د موټر له کړکۍ مې بېرون وکتل چې د ANDES پخوانۍ شنې لوړې ژورې اوس خړې شوې وې. دې راکې یو عجیب احساس راوپاراوه، دا سوچه زما نظر و چې اکوادور دې مهمه جنګي کرښه شي. حقیقت خو دا دی ما چې په هر هیواد کې کار کړی او زیږمې یې نړیوالې امپراتورۍ ته مهمې وې هغه موږ لپاره د جګړې مهمې کرښې وې. دا هیواد ماته په زړه پورې و، د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

۱۹۹۰ کال، تر وروستیو پورې تر هغه وخته په زړه پورې و چې زه پاک او سپېڅلی وم. داسې فکر وکړئ چې دا زما له درونه یو غږ و یا مې شخصي تعصب و.

که څه هم د اکوادور طبیعي ځنګلونه، ځایي خلک او ټول ژوندي موجودات ډېر ارزښتمن دي، خو د ایران له دښتو او د یامین له میراثه خو ډېر مهم نه دي. له دې اړخه که یې وګورو نو د جاوا غرونه، له فیلیپین ساحله هاخوا بحر، د اسیا هوار میدانونه، د افریقا دښتې، د شمالي امریکا ځنګلونه، د شمالي قطب واورین غرونه او داسې نور زرګونه شیان چې د کارپوریټوکراسۍ مخې ته خنډونه دي؛ په خپل ځای لوړ قیمت او ارزښت لري. دې ټولو ځایونو کې د جګړې کرښې شته، ټول راته چیغې وهي او موږ د خپل فردي او ټولنیز وجدان وژلو ته اړباسي.

ماته خینې ارقام راياد شول چې لنډیز یې دا دی : په نړۍ کې ۵ سلنه هیوادونه شتمن او ۹۵ یې بیوزله دي، ددوی تر منځ د عاید تناسب په (۱۹۶۰) کال کې ۳۰ او ۱ وو چې په ۱۹۹۵ کال کې ۷۴ ته ورسېد. نړیوال بانک، USAID، نړیوالې مالي ادارې، بانکونه ،شرکتونه او مرستندویه ادارو په اړه ټول حکومتونه پرلپسې ټینګار کوي چې کارونه یې ښه روان دي او پرمختګ کوي.

اوس زه اکوادور کې وم، د نورو هیوادونو غوندې دلته هم د جګړې کرښې وې، خو دا هیواد ماته په زړه پورې و. اوس ۲۰۰۳ کال دی، پنځه دېرش کاله مخکې زه دلته، د داسې امریکایي ادارې د کارمند په توګه راغلی وم چې نوم سره یې PEACE (سوله) کلیمه هم تړلې وه. زه اوس هغه کوم د هغې جګړې اور مړ کړم چې د بلولو لپاره یې ما درې لسیزې کار کړی دی.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

داسې ښکارېده چې د افغانستان، عراق او وینزویلا پېښې په موږ له یو بل ټکره وژغوري خو اکوادور کې حالت بېخي بدل و. دلته به امریکايي پوځونه نه ښکېږي، دې جګړه کې به یوې خواته څو زره ځايي اوسېدونکي وي چې په نېزو، تورو او یو دزي ټوپک به سنبال وي او پر وړاندې به یې د اکوادور عصري پوځ، ځانګړي ځواکونه،امریکايي مشاورین او د تېلو شرکتونو کې ګېډراټو روزلي کرايي مزدوران وي. دا به داسې جګړه وي چې ۱۹۹۵ کې د پیرو او اکوادور د شخړې غوندې به امریکایان ترې خبر هم نه شي. نویو پېښو ددې جګړې امکان لاپسې ډېر کړ.

د ۲۰۰۲ دسمبر میاشت کې د تېلو یوه شرکت پر یوې ځايي دلې تور پورې کړ،چې ګواکې ددوی کارکوونک یې یرغمل کړي دي. دوی دا اوازه خپره کړه چې دا جنګي ډله له یوه ترهګر سازمان سره اړیکه لري او ښايي هغه القاعده وي. دا پېښه په لوی لاس پېچلې شوه، ځکه دې شرکت ته لا حکومت د تېلو د استخراج جواز نه و ورکړی. بل خوا شرکت ویل دې کارکوونکو د ځمکې لومړنیو څېړنو اجازه لرله او دا کار په استخراج کې نه راځي. څو ورځې وروسته ځايي ډلو دا دعوه په کلکه وغندله او خپل دریځ یې روښانه کړ.

ځايي خلکو ټینګار کاوه چې د شرکت کارکوونکو بې ځایه مداخله کړې وه، جنګیالیو سره وسلې نه وې، نه یې کارکوونکو سره څه تاوتریخوالی کړی او نه یې ګوابنلي دي. دوی یې خپل کلي ته په خوندي ډول ځان سره بوولي دي او هلته یې د خواړو تر څنګ ځايي بيير (چیچا) هم ورکړي دي. ددوی مېلمنو چې دودې خوړله؛ نو قبایلو یې لارښوودان (Guides) تللو ته راضي کړل. قبایلو دا دعوه کوله چې کارکوونک یې په زوره نه دي ایسار کړي او منوی په خپله خوښه هر ځای ته تلای شول. (۳)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د سفر په وخت راياد شول چې د IPS له خرڅلاو وروسته مې دې خلکو ته د ځنګلونو د ساتنې وړانديز وکړ. دوی راته وويل: (نړۍ هماغسې ده ځنګه يې چې ته خوب وينې)، بيا يې وويل چې شمالي خلکو د لويو صنعتونو، بې شمېره موټرو او لوړو ودانيو خوب ليدلی، اوس معلومه شوه چې دا خوب ډېر وېرووونکی دی او موږ ټول به تباه کړي.

دوی مشوره راکړه : (چې خپل خوبونه بدل کړئ)، يوه لسيزه وروسته هم حالت هماغسې و. د ډېرو خلکو او خيريه ادارو (زما په شمول) هڅو سره دا خوب بيا هم ډېر وحشتناک ښکارېده.

زما موټر چې د شيل په يوه ځنګلي کلي کې ودريد، زه سمدستي يوې ناستې ته ولېږدول شوم. په دې ناسته کې د کچوا، شوار، آچوار، شويار او زپارو قبايلو ښځې او سړي راټول شوي وو. ځينو يې دلته د راتګ لپاره په ځنګلونو کې څو شپې ورځې مزلونه کړي وو او ځينې نور بيا د خيريه ادارو کښتيو رانقل کړي وو. ځينو يې خپل قبايلي کالي (ګردې لمنې او د ښکو خولۍ) اغوستي وو او څېرې يې رنګ کړې وې. زياتره يې بيا د ښار د خلکو لباس (پطلون، يخن قاق ....) کې راغلي وو.

د خبرو پيل هغې دلې وکړ چې د يرغمل تور پرې پورې شوی و. دوی وويل د شرکت کارکوونکي چې بېرته خپل ځای ته ورسېدل څو شپې وروسته د اکوادور تر سلو ډېر پوځيان سيمې ته راغلل. دوی وويل په باراني ځنګلونو کې د يوه ځانګړي فصل پيل و چې (چونتا Chonta) ونو پکې بار نيوه. دلته دا ونه مقدسه ګڼل کېږي. دا په کال کې يو ځل مېوه کوي او دا په دې معنا ده چې ددې سيمې مارغان (چې نايابه نسلونه هم پکې وو) به هګۍ اچوي او بچې به وباسي. دا مارغان چې دې ونو ته راشي، بيا اسانه ښکار

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

کیږي، ځکه نو د سیمې خلکو دې فصل (موسم) کې په ښکار بندیز لګولی دی.

یوې مېرمنې وویل: (د پوځیانو راتګ ته تردې بد وخت نه و.) دوی موږ ته وویل چې پوځیانو یې ځنګه ددې فصل او عقایدو سپکاوی وکړ، له خبرې یې غوسه او خفګان څڅېده. (د ښکار او خوراک لپاره یې مارغان وویشتل، فصلونه یې تر پښو لاندې کړل. سیندونو کې یې د کبانو رانیولو لپاره بمونه واچول او د خلکو څاروي یې حلال کړ. دځایي ښکاریانو وسلې یې ترې واخیستې. ځای ځای یې د حاجت رفع کولو لپاره کندې وکیندلې. د سیند اوبه یې چټلې کړې. ښځې یې بې ستره کړې او دېرانونه یې جوړ کړل. په دې دېرانونو ماشي او مچان بنګېدل.)

یو کس وویل: (موږ دوه لارې لرلې، چې یا چوپ پاتې شوی وی او د خپل زیان د راډکولو هڅې مو کړی وی او یا مو وسلې ته لاس کړی وی. موږ وویل چې د جنګ وخت لا نه دی راغلی.) دوی وویل د پوځیانو د ظلم په مقابل کې یې خلکو ته وویل چې په نیمه ګېډه خوراک خواړه وخوري. خپل صبر یې له خوارو پرهېز ونوماوه، خو زه فکر کوم (خیریه لوږه) یې ښه نوم دی. خلکو ته سم خواړه ونه رسېدل او ناروغه شول.

د رشوت او ګواښونو خبره یې هم وکړه، ویې ویل : (زما زوی ته انګلیسي، هسپانیایي او نورې سیمه ایزې ژبې ورځي. یوه سیاحتي شرکت سره یې د لارښود او ژباړن په توګه کار کاوه. ښه معاش یې اخیسته او د تېلو شرکت ورته لس چنده معاش وړاندیز کړی و. ده هغه وړاندیز ومانه، اوس چې دده پخوانی شرکت زموږ مرینتې ته راځي دا یې په ابکنو کې غندي) بیا داسې ولړزېد لکه سېی چې ځان له اوبه څنډي چیغه یې کړه (اه زما زوی، هغه اوس له موږه نه دی.)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د شامان قبیلې مشر د ښکو خولۍ په سر کړې وه ویې ویل : (ته هغه درې کسه پېژنې؟ چې د تېلو شرکت لپاره موږ خپل استازي ټاکلي وو او په هوايي پېښه کې مړه شول. زه تفصیل ته نه ځم، خلک وايي دا کار د تېلو شرکتونو کړی و، خو دا درته وایم چې ددوی مرګ زموږ په ډله کې درز وکړ او د تېلو شرکت ددې درز ډکولو لپاره خلک رانویتسل.)

یو بل کس یو ترون راوویست او ویې لوست، د ترون له مخې یوه پراخه ټوټه ځمکه د درې سوه زره امریکايي ډالرو په بیه د لرګیو شرکت ته ورکړل شوې وه. د درې قبایلو مشرانو لاسلیک هم پرې شوی و.

هغه وویل : (دا لاسلیکونه جعلي دي، په دې کې یو زما ورور دی، دا زموږ د مشرانو شخصیت وژنه ده.)

دې جبر ته ګوره، دا هر څه د اکوادور په هغه سیمه کې روان وو چې د تېلو کوهیانو کېندلو اجازه هم لا نه وه ورکړل شوې، خو هغوی له ځانه په ځینو ځایونو کې کیندنې پیل کړې وې او پایله یې ځايي خلکو هم لیدلې وه. دوی د خپلو ګاونډیانو د بربادۍ عیني شاهدان وو. ددوی خبرې مې چې واورېدې فکر مې وکړ که دا هر څه په CNN او Evening news چېنلونو وښودل شي؛ نو زما د هیوادوالو غبرګون به څه وي.

دا ټولنې ژوندۍ او خبرې یې اندېښمنې وې. په رسمي غونډو سربېره نور ډېر شیان هم وشول. ډېر څه وشول ... د ډوډۍ پر وخت او نورو شخصي ناستو کې ډېرو خلکو پوښتلم چې امریکا ولې عراق ته ګوابنونه کوي؟ د اکوادور د ورځپاڼو په لومړیو مخونو کې دغه موضوعات راتلل او له هغه ځای دې ورځپاڼو د ځنګل ته راسېدلي وو. د امریکا چاپي رسنیو بیا بل څه ویل. دلته ورځپاڼو د بوش د شخصي نفتي شرکتونو د ځای پر ځای کېدو حوالې ورکړې وې. تر

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ځنګ يې د ولسمشر د معاون په کړنو هم تبصرې شوې وې. چيني هغه وخت د هالي برټن اجرايه رئيس و.

دا ليکنې هغو خلکو ته لوستل شوې وې چې ښوونځي ته نه وو تللي. هر څه ته په زړه پورې وه. زه دلته باراني ځنګلونو د هغو خلکو په منځ کې ناست وم چې شمالي امريکايانو به جاهل او وحشيان بلل، خو دې خلکو داسې پوښتنې کولې چې د امپراتورۍ په زړه مخامخ ګوزارونه وو.

د شيل له مرکزه په راوتلو وم، د لوی بند (ډېم) له څنګه تېر او د وينډيز لوړو ته په ننوتلو وم چې فکر مې وکړ، د اکوادور په دې سفر کې مې چې څه وليدل او واورېدل او څه چې په امريکا کې اورم؛ دواړو کې ډېر توپير دی. داسې ښکاريده لکه موږ چې له امازون قبايلو ډېر څه زده کولای شو. زموږ له ټول تعليم او چاپي او تصويري رسنيو سره بيا هم په دې خبرو نه پوهېدو چې دوی خدای خبره له کوم ځای خبر شوي وو. دې خبرو سره زما فکر د لاتينې امريکا يو وړاندوينې ته واوښت، داسې وړاندوينې ما په ډېرو هيوادونو کې اورېدلي دي. له ځينو کلتورونو چې زه خبر يم داسې وړاندوينه کيږي چې په ۱۹۹۰ لسيزه کې موږ يوه بې ساري انتقالي پړاو ته ننوتو. د هماليا په خانقاګانو، د اندونيزيا په مراسمو، د شمالي امريکا په مرکزي سيمو، د امازون له ژورو د انډيز تر لوړواو د منځنۍ امريکا لرغونو ښارونو پورې هر ځای کې همدا ويل کېدل چې په انساني تاريخ کې دا زموږ يو ځانګړی مقام دی او موږ هر يو ددې لپاره پيدا شوي يو چې دا ماموريت پای ته ورسوو.

ددې وړاندوينو په وينا او عمل کې يو څه توپير و، خو ټولو په بېلابېلو ډولونو همدا يوه خبره کوله چې : د نوې دورې پيل، دريمه زريزه، د کوارئيس زمانه، د پنځم لمر پيل، د پخوانۍ جنترۍ پای او د نوې پيل. له مخالفتونو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

سره بیا هم په دې کې ډېر څه مشترک دي او دا وړاندوینه څانګړې ځای لري. ددې له مخې پخوا انساني ټولنه وېشل شوې او په دوو لارو روانه شوې ده. یوه د زړه، وجدان او روحانیت لاره اوه او بله د فکر او ماغزو لار وه. ددې وړاندوینې له مخې په ۱۴۹۰ کال کې به دا دواړه لارې یو ځای شي. بیا به پنځه سوه کاله وروسته یعنې په ۱۹۹۰ کې بیا خلي پیدا کیږي چې دا دواړه قوتونه به بیا یو ځای کیږي او په یوه لاره به پرواز کوي. که دا دواړه له دې لارې ګټه واخلي نو یوه نوې دوره راپیل کیږي، داسې دوره چې تر ننه یې ساری نه دی لیدل شوی.

دا وړاندوینه په بېلابېلو کچو تعبیر شوه. عام تعبیر یې دا وه چې ځایي پوهه او ساینسي علوم او تکنالوجي به یو بل سره مرسته وکړي. ددې وینا له مخې که د امازون خلک لوېړی ډله (د زړه او احساس) خلک شي، نو څرګندونه یې اسانه کیږي؛ مثلاً که موږ پوښتنه وکړه چې دې زریزه کې به انسانیت څنګه وي او راتلونکي څو پېړۍ مو اراده څه ده؟نو په کار ده چې سترګې پرانیزو او د خپلوکړنو پایلې په غور وګور، یعنې د فکري خلکو (امریکا) جاج واخلو چې افغانستان، عراق او اکوادور کې یې څه وکړل. اوس باید له خواږه خوبه راویښ شو، موږ د انساني تاریخ قوي ولس یو، موږ باید اوس د ټلویزوني سریالونو، فوټبال او موسیقۍ فکر پرېږدو او له سره باید جاج واخلو چې موږ څوک او څه یو؟ او خپل اولادونه کوم ځای ته رسوو؟ که موږ اوس هم راویښ نه شو؛ نو پایله به یې ډېره وېرونکې وي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

پنځه دېرشم فصل

څېړې رسوا شوې

۲۰۰۳ کال کې چې زه له اکوادوره راستون شوم، څو ورځې وروسته امريکا په عراق بريد وکړ. څه باندې يوه لسيزه کې دا په عراق د امريکا دويم بريد و. اقتصادي جنايتکار او ګيدړان دواړه ناکام شوي وو اوس نو پرېکړه شوې وه چې ښځې او نر شګلنو دښتو ته د وژلو لپاره روان شي. له دې بريده دا يو فکر پيدا کيږي چې د عربستان شاهي کورنۍ ته يې څه معنا درلوده. د ځينو تخمينونو له مخې عراق کې د عربستان په پرتله تېل ډېر دي او که امريکا په عراق بريد وکړي؛ نو عربسان سره زموږ د ۱۹۷۰ کال تړون بې ګټې کيږي.

پانامه کې د نوريګا د مرګ په خبر په عراق کې د صدام په مرګ فورمول بدل شي. پانامه کې چې موږ خپل لاسپوځي واک ته ورساوه؛ نو کانال مو ترې بېرته ونيو، هغه تړون ته مو هم ونه ليدل چې کارټر او طوريجو سره کړی و. عراق چې ونيسو نو اوپيک به مات کړو؟ او د نفتو په نړيوال سياست کې به عربستان منتظر غړی پاتې شي؟ ځينو پوهانو خو ويل چې بوش افغانستان کې ولې خپل ټول قوت ونه کاراوه چې په عراق يې بريد وکړ؟ آيا دې د نفتو سوداګرې کورنۍ ته خو به د نړيوالې ترهګرۍ په پرتله خپلې د تېلو زېرمې مهمې نه وې؟

خو يو بل امکان و، چې اوپيک د ځان منلو هڅه وکړي. په دې صورت کې که امريکا په عراق بريد وکړي، د تېلو په شتمنۍ مست هيوادونه که د تېلو بيه لوړه او عرضه کمه کړي هم کوم زيان به ونهويني. دا امکان له يوې بلې زاويې هم بايد وکتل شي. دې قضيه کې چې کوم څه راځي هغه دا دي

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

د... له ستړو نړیوالو مالیاتو بیرون به یې اغېز ډېر لږ محسوس شي، خو دا
د... مراقباتي سیاسي توازن په دننه کې ګډوډولای شي، داسې چې د
کاربوریتوکراسي په هڅو رامنځته کړی نظام خاورو سره خاورې کولای
شي.

خنثي شننه دا ده، نړیواله امپراتوري هغه کوي چې ډالر د نړیوالې کرنسۍ
په توګه قوي پاتې شي او امریکا یې د خپلې خوښې اوړتیا له مخې
چاپولای شي. موږ اکوادور غوندې هیوادونو ته پور یوازې په دې خاطر
ورکوو چې بېرته یې نه شي پرې کولای. که رښتیا ووایو موږ خپله نه غواړو
چې دا پور بېرته خلاص شي، ځکه هغه که زموږ پوروړوی وي نو زموږ د
فشار کړی پرې راتنګیږي او بلاخره ترې د بدن غوښه پرې کولای شو.
عامو حالاتو کې راسره د خپلې بودیجې (فنډ) د کمي وېره وي. ځکه د
بېرته نه پرې کوونکو په لیست هېڅوک ډاډه نه وي. خو زموږ حالت له
معمول سره سم کله وو؟ امریکا چې کوم ډالر چاپ کوي تر شایې سره زر
نشته، په اصل کې هېڅ هم نشته، ټولې دنیا په پټو سترګو زموږ په اقتصاد
باور کړی او موږ دا وړتیا لرو چې کومه امپراتوري مو رامنځته کړې د هغوی
وسایل، زېرمې او انرژي په خپله ګټه وکاروو. په دې بنسټ پیسې چاپ
کول زموږ د بې ساري قوت راز دی. یعنې د نورو لاملونو تر څنګ یو یې دا
دی چې موږ خلکو ته پورونه ورکوو او پوهېږو چې بېرته یې نشي راکولای.
په دې سربېره موږ خپله هم لوی پورونه اخیستی شو، په ۲۰۰۳ کال کې د
امریکا ملي پور له شپږ تریلیونه ډالرو زیات و او د کال تر پایه ۶۰ ته د
رسیدو امکان ایدل کېده، یعنې هر امریکایي به نږدې ۲۴۰۰۰ ډالره پوروړی
وي. د دې پورونو ډېره برخه یې له اسیایي هیوادونو اخیستل شوې وه، په
ځانګړې ډول له جاپان او چین نه چې د امریکایي خزانې سیکورټي (

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

تضمین لیکونه) به یې اخیستل. دا سیکوریټي یا تضمین لیکونه هغوی د وسایلو د پلور په پېسو اخیستل؛ مثلاً موټرې، کمپیوټرې، برښنایي وسایل، ټوکر او نور ... چې په آسیا، امریکا او نورو نړیوالو بازارونو کې پلورل کېدل.[۳]

تر څو چې نړۍ ډالر معیار ګڼي؛ نو دا اضافي پورونه کارپوریټوکراسۍ ته کوم خطر نه دی خو که په بله کرنسۍ تکیه وشي او هیوادونه له امریکا خپل پور وغواړي، نو حالات بېخي بدلیږي. په دې صورت کې به د امریکا حالت ډېر ترینګلی شی.

په اوسني دور کې د داسې کرنسۍ وجود یوازې یو فکر نه دی. نړیوال اقتصادي ډګر ته یورو د ۲۰۰۲ کال د جنوري په لومړۍ نېټه راغلل او د هرې میاشت په تېرېدو یې قوت او درښښت زیاتېږي. که اوپیک غړي هیوادونه په عراق د برید یا بل لامل له امله امریکا ته سترګې برګوي؛ نو د یورو په شکل بې سارې فرصت ورسره شته دی. که یوازې اوپیک سازمان د ډالر پر ځای یورو خپل معیار وټاکي؛ نو ددې امپراتورۍ بنسټونه به هم ولړزیږي. که داسې وشي او یوازې یو یا دوه پور راوړي خپل پورونه په یورو رانه بېرته وغواړي؛ نو اغېز به یې تُند او اوږدمهالی وي.

په همدې مسایلو مې فکر کاوه، د ۲۰۰۲ کال د اپریل په اتلسمه نېټه له کوره راووتم او دفتر ته راغلم، دا دفتر مې په یوه وړوکي ګراج کې و. ما کمپیوټر روښانه کړ او د نیویارک ټایمز ویب پاڼې ته لاړم. عنوان یې حېران کړم. زه د نړیوالو مالیاتو له نوي حقیقتونو، پورونو او یورو له نړۍ راووتم او د

---

[۳] د لا ډېرو معلوماتو لپاره ولولئ:
د ډالرو مرګ، ژباړه یاد میراحمد، مومند خپرندویه ټولنه چاپ، ۲۰۱۴

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

خپل مسلک نړۍ ته راننوتم. عنوان داسې وو : (د عراق د بیا رغونې لپاره امریکا بېشتل شرکت ته لوی قرارداد ورکړی.)

لیکنه کې راغلي وو : (د بوش اداري نن په سان فرانسیسکو کې بېشتل شرکت ته د عراق د بیا رغونې پروژه ورکړه.) وروسته لیکوال خبرداری ورکړی و چې : (اوس به عراقیان، نړیوال بانک او نړیوالې مالي اداري په ګډه د عراق بیا رغولو لپاره کار کوي، د یادونې وړ ده چې په دې دواړو ادارو کې امریکا پراخه رسوخ لري.) (۱)

(پراخه رسوخ) دې کې ستر حقیقت روښانه شوی دی. ما یوه بله لیکنه راخلاصه کړه، لیکلي و : (دا شرکت عراق او واشنګټن کې ژورې اړیکې لري.) ما یو څو تکراري کرښې پرېښودې او دې برخې ته راغلم :

(بېشتل له (نیشنل سیکوریټي اشټبلشمنټ) سره پخوانۍ اړیکه لري. ددې ادارې مشر جورج پي شلټز دی، دا ښاغلی د ریګن په دوره کې د بهرنیو چارو وزیر و او اوس ددې شرکت ارشد مشاور دی. د ریګن په اداره کې له دندې مخکې دی دلته رئیس و. همدې وخت کې کیسپر وین برګر هم ددې کمپنۍ اجرایه رئیس پاتې شوی دی، چې وروسته د دفاع وزیر شو. سږ کال بوش ددې شرکت اجرایه رئیس ریلي بي بېشتل د خپلو صادراتو کونسل ګومارلی دی.

لنډه دا، په دې لیکنو کې د عصري دور تاریخ بیان شوی و چې څنګه نړیوالې امپراتورۍ خواته پرمختګ کوي. په عراق کې د روانو چارو توضیحات سبا په ورځپاڼو کې راغلل، دا ټول د هغې روزنې پایله وه چې کلاډین ماته پنځه دېرش کاله مخکې راکړې وه. د هغو خلکو برخه هم یکې وه چې زما د ځانغوښتنې له احساساتو اغېزمن شوې وو.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

کارپوريټوکراسی د نړۍ هر وګړی له همدې لارې خپلې کړۍ ته راونيوسته.

دا ليکنې ۲۰۰۳ کال کې پر عراق زموږ د پوځيانو د بريد او په لويديځ معيار د هغه هيواد د بيارغونې په اړه وې. د ۲۰۰۳ کال د اپريل ۱۸ خبر موږ په ناڅرګند ډول بيا ۱۹۷۰ ز کال کې عربستان سره د پېسو مينځلو مسئلې ته بوتلو. Saudi Arabian Money Lauandering Affairs/ Saudi (SAMA Arabian monetary Agency) ادارې او له دې راوتليو پروژو بيا يوځه نظريات رامنځته کړل. ددې نظرياتو له مخې په غير شفاف ډول امريکايي انجينرۍ، ساختماني او نفتي صنعت په دې صحرايي هيواد په رغونه کې رول ولوباوه. ددې يوې څپونې له امله SAMA د نفتو په نړيوال سيستم او جغرافيايي سياست کې نوي قواعد وضع کړل. تر څنګ يې په همدې تناظر کې سعود کورنۍ سره يو تړون وشو چې له مخې به يې ددې کورنۍ امتياز او لوړاوی په خپل ځای پاتې وي؛ په دې شرط چې لوبه به زموږ د قوانينو په رڼا کې کوي.

ددې ليکنو په لوستو مې فکر کاوه، چې نړۍ کې به زما په څېر څومره خلک وي؟ هغه خلک چې پوهېږي که صدام دا د عربانو لوبه کړې وای؛ نو نن به يې هم حکومت کاوه. د توغنديو او کيمياوي موادو فابريکې به يې فعالې وای؛ بلکې موږ به ورته خپله جوړول او زموږ خلکو به يې د کيفيت د لوړوالي او ډېر پاښنت لپاره کار کاوه، دې ته په کتو خو دا سودا ډېره ګټوره وه.

تراوسه عامو رسنيو ډېر احتياط کاوه چې دا موضوعات څپاره نه کړي، خو اوس دا کيسه د رسنيو سينګار ګرځېدلې وه. په دې کيسه کې يو لوی حقيقت په ډېره نرمه توګه رانغاړل شوی و خو اصل کيسه اوس پيل کېده.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

فکر مې وکړ چې نیویارک ټایمز به خپلسري کړې وي، د CNN ویب پاڼې ته لاړم، هلته لیکلي وو : (بېشټل د عراق پروژه واخیسته.) د سي ان ان کیسه نیویارک ټایمز ته ورته وه، خو یو څه مواد پکې زیات وو:

(بېلابېلو وختونو کې څو نورو شرکتونو هم ددې کار لپاره سیالي کوله. په دې کې ځینې د لومړنیو بولیو او ګډ کار کولو شرکتونه هم وو، چې KBR له هغې جملې یو و. معاون ولسمشر ډېک چیني یو وخت ددې شرکت اجرایه رئیس پاتې شوی و.... هالي برټن ۷ دمخه د اوو بیلیونو ډالرو قرارداد اخیستی و، چې تر دوو کالو یې دوام کاوه. په دې کې د عراق د تېلو د زیربناوو عاجله بیا رغونه هم شامله وه.(۴)

داسې ښکاري چې نړیوالې امپراتورۍ خواته د حرکت کیسه نوره رسوا شوې ده. ډېر جزیات نشته خو حقیقت دا دی چې دا کیسه له ډېرو مکرونو، ټګیو، ظلمونو، پورونو، استمثار او نورو بدیو ډکه ده، دا د خلکو په زړونو، ذهنونو، ارواوو، وسایلو او سرچینو د واکمنېدو کیسه وه. دې لیکنو کې دا یادونه نه وه شوې چې په عراق کې د ۲۰۰۳ز کال کیسه کومه نوې خبره نه؛ بلکې د یوې شرمبدلې کیسې ادامه وه. لیکنو دا راز هم نه و افشاء کړی چې دا کیسې ګڼې پخوانۍ دي، خو یوازې حجم یې تر وړونکي حده لوړ شوی دی. یو لامل خو یې دا دی چې نړیوالتوب یې ارزښت لوړ کوی دی او بله دا ده چې په دې پروژو ډېر زور او په ځیرکتیا کار کیږي. پرده که څه هم له ټولو رازونو نه ده پورته شوې خو دا ښه ده چې ځینې رازونه خلکو ته څرګند شول.

دې کیسې لکه چې زه تر ټولو ډېر په ښنبه کړی وم. ماته یې د خپلې کیسې تر ځنګ دا هم رایاد کړل چې څومره کلونه مې له خلکو پټه ساتله. له یوې مودې مې فکر کاوه چې خپل جرمونه باید ومنم، خو زړه نا زړه وم. ماضي ته

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې ګورم نو فکر کوم چې په خپل شخصیت شک او د جرم احساس مې له پخوا درلود. پیل یې د کلادین له اپارتمانه شوی و او اندونیزیا ته له تلو مخکې مې دا احساس مل و. که ربښتیا ووایم دا څو کله زه همدې احساس خوړلم.

زه پوهېدم ، که دې احساس، شکونو، درد او د جرم احساس نه وای خوړولای؛ نو زه له د سیستمه نه شوم راوتلی او د نورو په څېر به پکې بندي وی. دا خو ښېخي ممکنه نه وه چې په ورجن جزیره کې مې د MAIN پرېښودلو پرېکړه کړې وی. دې سره مې هم د نن کار سبا ته پرېښوده او همداسې زړه نا زړه کېدم.

دې عنوانونو ښودله چې د لویو ادارو، نړیوالو بانکونو او حکومتونو تر منځ جوړجاړی روان دی خو دا هر څه داسې وو لکه په MAIN کې چې زما CV په دروغو جوړه شوې وه. لوی شرکتونه به میلیاردونه یوازې په دې خاطر راټول کړي چې هیواد زموږ په جوړ کړي قالب کې واچوي. دا بدلون به هغو خلکو کې راخي چې په دې قالب کې د راتلو هېڅ تمه به نه لري. په ټولنه کې د لوړې طبقې د ګوتو په شمېر خلک به له خپلو رسمي موقفه ناوړه ګټه واخلي او په دې فساد کې به شریک شي.

بورته څرګند شوی حقیقت ډېر کوچنی او ظاهراً ساده ښکاري خو پایله ترې دا رواخي، که موږ غواړو چې د سیستم نیمګړتیاوې ختمې کړو؛ نو یوازې مسئول خلک باید ترې وباسو. دا فکر په توطیه کې ښه ځای په ځای کیږي او موږ ته اسانه جواز راکوي، چې ټلویزون روښان کړو، دا هر څه هېر کړو او د خپلې خوښې خپرونې ووینو. د تاریخ نیمګړي علم موږ ته همدا راښودلي چې (دی) به هر څه سم کړی. د هیواد کښتۍ لامبو وهلی

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

شي او زر به خپل اصل خواته مخه کړي. ښايي موږ تر راتلونکو ټاکنو صبر وکړو، خو بلاخره به هر څه سم شي.

د معاصرې امپراتورۍ يا کارپوريټوکراسۍ کيسه په ګډه دېيوزلو خلکو استثمار دی. د کار بڼه يې ځانغوښتونکې ده. دوی د نورو د زېرمو په لوټلو بوخت دي او يوه ورځ به يې همدا خپل کار ډوبوي. په رښتيو کې نننۍ څرګند شوي حقايق کارپوريټوکراسۍ ته هېڅ هم نه دي او نه يې په کيسه کې دي. ددې مخاطبين (موږ) او (موږ ته) دي. همدا لامل دی چې موږ په رښتيا اورېدو کې دومره تکليف وينو. موږ په دې دروغجن فکر باور لرو چې انساني ټولنې پېړۍ مزل کړی او نن يې يو مثالي اقتصادي نظام رامنځته کړی دی. دا حقيقت نه منو، چې موږ په يوه سراب پسې منډې وهو او له بده مرغه اسماني صحيفه مو ګڼلې ده. موږ هسې په دې باور يو چې هره اقتصادي وده د انسان په ګټه ده او څومره چې ډېره وي هومره به ګټه هم پراخه وي، پر دې سربېره نورو ته هم دا ډاډ ورکوو چې ددې اند (تصور) منطقي پايله ښځي سمه او په اخلاقوبرابره ده.

کوم خلک چې د اقتصادي پرمختګ بټۍ (تنور) توده ساتلای شي هغوی بايد تر نورو لوړ موقف او امتيازات ولري، برعکس کوم خلک چې په ليرې څنډو کې پيدا کيږي، د هغوی پيداښت د استثمار لپاره دی.

دې فکر او جبري پايلې يې هر ډول غلچکي بريدونو (قزاقۍ) ته لاره هواروله. همدا په افغانستان، عراق، ايران، پانامې، کولمبيا او بې شمېره نورو سيمو کې د خلکو د وژلو او شتمنيو لوټلو اجازه شوه. اقتصادي جنايتکار، ګيدړان او پوځيان تر هغه اخته وي چې له کارونو يې اقتصادي وده ښکاره شي. دوی هغه کارونه کوي چې اقتصادي وده ترې څرګندېږي. اقتصادي وړاندوينه، د ارقامو شننه او سروې هغه علوم دي چې، که تاسو يو

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

هیواد بمبار کړئ، وران یې کړئ او بېرته یې رغوئ، نو دا علوم به د ړته ښیي چې اقتصادي وده یې اسمان سره خبرې کوي.

اصل کې موږ دروغ پالو لګیا یو. په MAIN کې زما د سوانحو غونډې موږ د دروغو یوه وربښمینه پرده جوړه کړې تر لاندې مو د سرطان ناروغي پټه کړې. که زموږ د ورکړل شویو ارقامو ایکسرې وویستل شي، نو زموږ بدن کې خپرېدونکی سرطان ترې اسانه معلومیدای شي. له دې دا حقیقت هم ښکاریږي چې د تاریخ تر ټولو قوي او شتمنه امپراتورۍ کې د مخدره توکو، طلاق، تښتوونو، جنسي تېریو او وژنو د پېښو کچه څومره لوړه ده. له بده مرغه سرطان ورځ تر بلې خپلې ریښې لاپسې ژورويي او موږ ټول یې په خپلو زړونو کې درد احساسوو. موږ د بدلون چیغې وهو خپل فریاد ستوني کې وژنو، زموږ فریاد او سلګۍ به څوک واوري؟

دا ډېره اسانه ده چې یو څوک ټول تور په توطیې پورې کړي، خو موږ داسې نه شو کولای. د امپراتورۍ ټوله تکیه د لویو بانکونو، شرکتونو او حکومتونو په رسوخ ده. ددې ټولو له جوړجاړي کارپوریټوکراسي رامنځته کیږي خو زموږ د سپکاوي لامل توطیې نه دي. او دا کارپوریټوکراسي څه شی دی؟ دا خپله موږ یو. ځکه یې زیاتره وخت په مخ کې مات یو. زموږ کار دا دی چې په تیاره کې د همدې توطیې او دسیسو طراحانو ته خدمت وکړو. موږ دا نه شو ننګولای، ځکه له موږ زیاتره په بانک، دولتي ادارو او شرکتونو کې کار کوي یا په یوه نه یوه ډول ددوی په وسایلو او خدمتونو تکیه یو. دا نو څنګه ممکنه ده چې کوم بادار موږ ته په خپلو لاسو مړی راکوي موږ یې ګوتې وچیچوو؟

کمپیوټر ته مې کتل، په دې حالت مې فکر کاوه او بې شمېره پوښتنې راته ولاړې وې. ته یا بل څوک د داسې نظام په ضد څنګه ودریدی شې چې په

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ظاهره خلکو ته کور، کالي، خواړه، برښنا، روغتیا او نورې اسانتیاوې ورکوي؟ ستا پوهېدل څه توپیر کوی؟ څه ته یې پوه چې دا نړۍ د یوه داسې سیستم حاصل دی چې د هره ورځ پکې څلورویشت زره خلک له لوږې مري او زرګونه خلک له هغو پالیسیو کرکه کوي چې زموږ منتخب استازي یې جوړوي. تا کې به دومره قوت له کومه راشي چې له خپل قطاره ووځې او پر وړاندې یې ودریږې؟ بیا د هغو نظریاتو پر ضد د مبارزې دعوت پیل کړې چې ته او ستا د ګاونډ خلک یې اسماني صحیفه ګڼي؟ ستا په زړه کې دا شک هم هیڅ توپیر نه کوي، چې که دا سیستم لګیا دی په خپله ځان ته د خپلې بربادۍ وسایل برابروي. زه راولاړ شوم او په سترو قدمونو خپل کور خواته روان شوم چې یوه پیاله قهوه پخه کړم.

لنډ چکر مې وواهه، خپل کور ته ننوتم، د لیکونو بکس سره لیک پروت و. د نیویارک ټایمز په حواله پکې د عراق - بېشتیل لیکنه رانقل شوې وه. د ورځپاڼې له نوم سره مې نښې ته وکتل (۱۸ اپریل) نیوانګلینډ کې خو دا مشهوره نېټه ده. زما انقلابي او جنګ خوښو والدینو او د لانیګ فیلو نظم دا نېټه زما په ذهن کې پخه کړې وه:

(واورئ بچو ! او زه پوهېږم چې تاسو به یې حتمن په غور اورئ، د پال ریوېرې د هغه سفر په اړه چې د ۵۷ کال د اپریل په اتلسمه یې نیمه شپه پیل کړی و، اوس به په سختۍ داسې کس پیدا شي چې هغه ورځ او نېټه یې به یاد وي.)

په دې کال اتفاقاً ګډ فراي ډې (له Easter دمخه لومړۍ جمعه، چې عیسویان وايي په دې ورځ عیسی علیه سلام په دار شوی دی.) د پال ریوېرې د سفر کلیزه هم راغله.په پوسټ مې چې دا نېټه ولیده، نو ذهن ته مې هغه صحنه راغله چې د استعمار نیو انګلینډ په تیاره کوڅو کې پر آس

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

سپور یو کس ګرندی روان دی، خپله خولۍ په هوا کې خوځوي او چیغې وهي (انګریزان را روان دي) بیا به ریوبري د سر په خطر دا پیغام هر ځای ته رسولای وي او وفادارو امریکایانو به ورته لبیک ویلای وي، دې سره به یې د امپراتورۍ مخه ډب کړې وي.

زه حیران وم چې دوی څه شي متحرک کړل؟ د استعماري دور هغه امریکایان څنګه له قطاره راووتل؟ له دوی زیاتره یې خوښ وو. وجه څه وه چې دوی خپل کاروبار په خطر کې واچاوه؟ د هغه لاس د چیچلو جرأت یې ورکړ چې ډوډۍ یې ورکوله او ځانونه یې په خطر کې واچول؟ په دوی کې به هر شخص بنایي ځانګړي عوامل هم لرل خو یو داسې قوت هم حتمي و چې دوی یې سره یو کړل، کومه مرسته یا انرژي، یا سپرغۍ چې دتاریخ په دې ځانګړې شیبه کې یې په دې خلکو کې اور بل کړ.

بیا زه په حقیقت پوه شوم، یعنې هغه الفاظ چې په مرسته یې دا حقیقت بیانېدی شو. که د انګلیس امپراتورۍ کیسې ته ځیر شو، نو څرګنده ده چې ددوی ځانخوښې او بربادونکې سوداګریزې پالیسۍ په خلکو کې اور او قوت پیدا کړ. ټام پین او توماس جیفیرسن غوندې خلکو له پټو موخو د او د سوداګرۍ په نوم له لوټه پرده پورته کړه او د خلکو ذهن یې روښانه کړ. پوښتنې چې وشوې هغه حقایق په راڅرګندېدو شول چې د ټګۍ جړې یې وخوځولې. دوی د پردې تر شا اصلیت راڅرګند کړ او تل ته یې ورسېدل، پوه شول چې انګلیسانو ورسره څنګه ټګي وکړه او دوی یې خپل غلامان کړل.

ویې لیدل چې انګلیس بادارانو یو نظام رامنځته کړ او په خلکو یې یو دروغ ومنل. کوم دروغ؟ دا چې انسان لپاره تر دې ښه نظام نشته، دنیا لپاره د خوښې او هوساینې لار دغه ده چې خپل وسایل او سرچینې د انګلیسي تاج

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

پر مټ وکاروي او دا چې د خلکو د ښه والي لپاره د انګليسي استعمار رامنځته کړې پالیسۍ په ګټه او انسان پاله دي. برعکس حقيقت دا و چې دې نظام کې ولس په داو شوی او ګټه يې يوازې د ګوتو شمېر کسانو ته رسېدله. دا دروغ او له امله يې رامنځته شوی استثمار تر کلونو روان و او پراختيا يې موندله. بيا يو څو سرتېرو فېلسوفانو، سوداګرو، بزګرو، د پولې اوسېدونکو، ليکوالو او ويناوالو حقيقت راڅرګند او څېور کړ.

همدا توري وو، ما د تورو په قوت فکر کاوه، يوه بله پياله قهوه مې وڅښله، دفتر ته ستون شوم او کمپيوټر ته کېناستم.

د CNN ويب پاڼه مې بنده کړه او په کومه دوسيه مې چې تېره شپه کار کاوه، مخې ته مې کېښوده، وروستی پاراګراف داسې وو:

(زما دا کيسه بايد ولس ته ورسېږي. موږ له بحراني حالته تېرېږو، خو مخکې ډېر فرصتونه هم شته. د اقتصادي جنايتکار دا کيسه تاسو ته وايي چې موږ نن په کوم حالت کې يو، دلته څنګه را ورسېدو؟ او له کوم سخت بحران سره چې مخ يو، دې کې څنګه ښکېل شو؟ ددې حقايقو برښلول ددې لپاره هم اړين دی چې که موږ د خپل تېرو تېروتنو نه خبر شو؛نو له راتلونکو فرصتونو ګټه اخيستی شو .... او بله مهمه خبره ده، دا تاريخ کې لومړی ځل دی چې يو ولس هغه وړتيا، وسايل او سرچينې لري چې دا هر څه بدلولای شي. دا هغه ولس دی چې زه پکې زېږېدلی يم، بيا په کې اقتصادي جنايتکار شوم او نوم يې دی (د امريکا متحده ايالات.)

دا ځل چې نشم پاتې کېدای. زما د ژوند پېښې او پکې زما خپله ټاکنه او پرېکړه هغه څه دي چې زه يې دې ځای ته راوستی يم. اوس بايد په هر حالت کې وړاندې لاړ شم.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/
Scanned by CamScanner
Telegram:https://t.me/afghansalar

Downloaded By: Afghan Salar Library

په ذهن کې مې يو خل بيا هغه نقشه راغله چې يو سړی په آس سپور دی، ښاره کوڅو کې ګرځي او خلک له خطره خبروي. هغه پوهېده چې له تماس پېن مخکې هم ليکوالو ليکل کول، خلکو يې ليکنې لوستې او په ښارو ناستو کې يې پرې بحثونه هم کړي دي. پين د انګليسي امپراتورۍ له ظلمونو پرده پورته کړه. جيفرسن اعلان وکړ چې زموږ ولس د ژوند، خپلواکۍ او خوښۍ ترلاسه کولو ته وقف دی. ريوېرې چې په آس سپور و او کوڅو کې ګرځېده په دې ښه پوهېده چې په متسعمره سيمه کې توري (الفاظ) خلکو ته قوت ورکولای شي او په حقيقت کې د يوه ښه ژوند ترلاسه کولو لپاره راپاڅېدی شي.

توري (الفاظ) رښتيا هم ستر قوت دی.

ما قوي هوډ وکړ چې د جوړجاړي پاليسي به پرېږدم او دا کار به سر ته رسوم، دا کار مې کلونه مخکې پيل کړی او بيا نيمګړی پرېښي و. اوس به زه رښتيا وايم، ځکه زه خپل جرمونه منم، زه هغه توري لرم چې دا موخه ترې ترلاسه کېږي، همدا توري په دې کتاب کې کاروم.

حوالې :

۱- "A Nation at War: Reconstuction. U.S. Gives Bechtel a major rebuilding in Iraq", Newyork times, April ۱۸ ۲۰۰۳.

۲- "A Nation at War: The Contractor Company hads ties in Washington, and Iraq, " Newyork times, April ۱۸, ۲۰۰۳.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

شپږديرشم فصل

څه باید وشي؟

درنو لوستونکو ! اوس موږ د کتاب پای ته رسیږو او حقیقت خو دا دی چې همدا یې پیل هم دی. تاسو به حیران یئ چې راتلونکی ګام باید څه وي، د کارپوریټوکراسۍ مخه باید څنګه ډب شي؟ نړیوالې امپراتورۍ ته د روان لښکر مخه څنګه ونیول شي؟ ددې کتاب په بندولو به تاسو په نړۍ د برید لپاره چمتو اوسئ.

ستاسو نظریات پکار دي او هغه زه درکولای شو.

ما چې لږ مخکې کومه خبره ختمه کړه په هغه کې د بیشټل او هالي برټن شرکتونو د عراقي پروژو خبره شوې وه، دا خبر اوس زوړ شوی دی، تاسو یې چې تر څه وخته لولئ تر هغه وخته خو به هسې هم زوړ شوی وي. ددې لیکنو ارزښت یې وخت نه دی. ددې لیکنو مفهوم او معنا تر وخت زیاته ده. زه په دې هیله یم چې د تیرې برخې خبرونه به ستاسو نظر بدل کړي. اصل ارزښت دا دی چې تاسو شیان له کومې زاویې اورئ. دې سره به په دې پوه شئ چې د لیکنو مطلب څه دی؟ تر څنګ به یې په دې هم پوه شوه چې په رسنیو کې د راپورونو تل ته څنګه ښکته شئ؟

زیاتره شیان چې څنګه ښکاري هغسې نه وي. تاسو پوهیږئ چې MBC د جنرل الکترانیک ملکیت دی او د ABC خاوند ډزني دی، د CBS خاوند ویاکام دی او CNN د دوو سترکو شرکتونو AOL او ټایمز وارنر د شراکت یوه لویه برخه ده؟ زموږ زیاتره رسنۍ د سترو شرکتونو ملیکتونه دي او د هماغو په جوړجاړي چلیږي. د یادونې وړ ده چې ټولې رسنۍ د کارپوریټوکراسۍ یوه برخه ده. زموږ په اطلاعاتي سیستم واکمن خلک خپل موقف ښه

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

پېژني. په دوی ټینګار کیږي چې په میراث کې ورته پاتې شوي سیستم ته باید دوام ورکړي، قوي یې کړي او نور هم باید پراخه شي. دوی په دې کار کې ډېر مستعد دي او که مخالفت یې وشي ډېر سخت زړي ثابتیدای شي. اوس ټول مسئولیت ستاسو دی چې د پردې تر شا حقیقت باندې پوه شئ او ښکاره یې کړئ، خپلې کورنۍ او ملګرو ته یې ورسوئ او څلور کونجه دنیا ته یې رسواء کړئ.

په عملي توګه، تاسو باید یو لړلیک جوړ کړئ؛ مثلاً دا چې د تېلو مصرف کم کړئ. په عراق له بریده مخکې ۱۹۹۰ کال کې موږ اته میلیونه بېرله تېل واردول خو تر دویم برید (۲۰۰۳) پورې یې حجم له پنځوس سلنه زیات یعنې دولس میلیونه بېرلو ته رسیدلی دی. (۱) که کله مو زړه غواړي چې بازار ته لاړ شئ، ددې پر ځای کتاب ولولئ، ورزش وکړئ یا عبادت کې بوخت شئ. د کور، کالیو، دفتر او ژوند توکیو حجم راکم کړئ. د ازادې سوداګرۍ تړونونو او شرکتونو پر ضد احتجاج وکړئ ، دوی ولس استثماروي او چاپېریال له منځه وړي.

زه دا ویلای شم چې په اوسني نظام کې د هیلو څرکونه شته. د بانکونو، شرکتونو او حکومتونو کارکوونکي فطرتاً بد نه دي او نه حتمن د همدوی له راتولیدو کارپوریټوکراسي جوړیږي. زه په دې اړه خبرې کول شم چې موږ ته راپېښې ستونزې د فاسدې (ناوړه) ادارې د کړنو پایله نه ده. د فساد اصلي لامل دا دی چې د اقتصادي ودې په اړه زموږ اند په ناسمو نظریاتو ولاړ دی. ستونزه په ادارو کې نه ده، ستونزه زموږ په هغو فکر کې ده چې د ادارو او ددوی د کړنو په اړه یې لرو. ددوی د مدیرانو د ونډې په اړه هم زموږ ذهن روښانه نه دی. مثبت اړخ یې دا دی چې د نړیوالو اړیکو اغېزناک سیستم او شبکې د ودې او انسان دوسته بدلونونو راوړلو لپاره کارول کیږي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

تاسو لږ فکر وکړئ هغه به کومه شبېه وي چې نايک، ميکډونلډ او کوکا کولا امتيازي نښان لرونکې شرکتونه وګورئ او د داسې شرکتونو ګومان پرې وکړئ چې اصلي موخه يې بېوزله خلکو ته په ښه چاپېريال کې خواړه او کالي ورکول وي. دا خبره دومره ناممکنه نه ده، انسان سپوږمۍ ته وخاته، د شوروي اتحاد مات شو او داسې وسيله رامنځته شوه چې همدا شرکتونه يې په مرسته د نړۍ هر ګوټ ته ورسېدل،آيا بېوزلو ته خواړه ورکول دومره ناشونې کار دی؟ د زده کړو په اړه زموږ نظر کې انقلابي بدلون پکار دی. موږ دې په خپلو شته وړتياوو باوري شو. بچي سره دې د فکر په لرلو کې مرسته وکړو. دومره زغم دې ولري چې پوښتنې وکړي او عمل ته چمتو وي. تاسو ښېلګه کېدای شئ. تاسو ښوونکی هم شئ او زده کړې هم کوئ. تاسو که يوه ښه ښېلګه شئ په ځان راتاو خلک مو تشويقولای شئ. زه درته په څو ګامونو پورته کولو کې لارښوونه کولای شم، تاسو په هغو ادارو اغېز ښندلای شئ چې هره ورځ ورسره مخ کېږئ. که فرصت په لاس درغی خپل نظريات بې له کومې انديښنې ووايئ. اړوندو خلکو سره په ليک او برېښناليک اړيکه ونيسئ. اهل نظرو خلکو ته زنګ ووهئ او خپله انديښنه ورسره شريکه کړئ. د ښوونځي ادارې او وياندويې لپاره مناسب خلک غوره کړئ. پېر او پلور په غوره او مينې وکړئ. ۱۱۹۰ کال کې راته شوار قبايلو ويل نړۍ هغسې ده څنګه چې ته فکر کوې. تاسو موږ ته د چټل چاپېريال، ګنو لويو لارو او ښارونو په ځای د خپل منځي درناوي، مساوات، خواخوږۍ او مسئول ټولنيز چلند فکر هم کولای شئ. دا خو زموږ له وسه ده چې ځان بدل کړو او بل قالب کې يې واچوو.

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

پوښتنې او ځوابونه

د ابلاغ په ټولو وسايلو (برېښناليک، ليکونه، ناستې ...) کې مانه ځينې ځوروونکې پوښتنې وشوې. زه پوهېږم چې د زياتره لوستونکو په ذهن کې به هم داسې پوښتنې راپيدا کيږي؛ نو د زه د بېلګې په توګه ځينې هغه پوښتنې رانقل کوم چې خلکو کړي او ما ځواب کړي دی.

پوښتنه : ته تراوسه ژوندی يې؟ هيڅ اندېښنه نه لرې چې کوم ګيدړ به دې ووژني؟

ځواب : دا ځواب په خير واوره. دې کتاب کې بغاوت ته د تبليغ يوه خبره هم نشته. زه وفادار وګړی يم. پلارنيکه مې په لويو جګړو کې برخه اخيستې، د خپلواکۍ جګړې ته هم تللي. ما دا کتاب په دې باور ليکلی چې موږ يو ستر ولس يو او د کرکجنې امپراتورۍ پر ځای د ښېګڼې ډېر کارونه کولای شو. زه په دې هيله يم چې له دې لارې به موږ د خپلې او هغې نړۍ لپاره د اصلاح زغم زيات کړو، چې اولادونو ته مو په ميراث کې پاتې کيږي. آيا ددې لاملونو پر بنسټ کوم ګيدړ ما ځارلای شي؟ که تاسو داسې فکر کوئ نو ستاسو په اوږو هم يو مسئوليت کېښودل شو، تاسو يو ګام پورته کړئ، ماته يو څو غوسه ناک ليکونه راغلي دي، خو زه هڅه کوم دګيدړانو له انتقامي چلنده ځان بې پروا وښيېم. زه يوازې دومره پوهېږم چې خپلې لور او نړۍ کې ددې خويندو او ورونو ته د يوې ښايسته نړۍ رامنځته کولو هڅو کې اخته يم. ځينې وخت راته ويل کيږي چې د انتقامي کړنو له وېرې غلی شم، خو له دې وېرې د هغه اندېښنې وېرې لويه ده چې موږ به ګنې يوه ښکلې نړۍ رامنځته نه کړای شو. زه پوهېږم چې ګيدړان ډېر

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

هوښيار دی، پوهېږي چې دا کتاب چاپ او خپور شوی، اوس که دوی ما ووژني ددې کتاب سلګونه زرې نورې نسخې به وپلورل شي.

پوښتنه: ايا ځينې نور اقتصادي جنايتکار هم راڅرګند شوي؟

ځواب: هو! ددې کتاب له چاپ وروسته راسره ډېرو اقتصاد جنايتکارو او ګيدړانو اړيکې ونيوې. دوی راته په منځني ختيځ، لاتينې امريکا او افريقا کې د پېښو په اړه خپلې بې سارې کيسې وکړې. زياتره يې اوس هم همدا کار کوي. بڼې يې ډېرې دي؛ مثلاً ځينې يې مستقيماً خدمت کوي، ځينو ته بيا د تقاعد، بيمې او مشاورت زنځيرونه ور اچول کيږي. دوی کې يو هم خپل نوم څرګندول نه غواړي خو يوداسې شته چې غواړي نوم يې په دې کتاب کې راشي.

پوښتنه: MAIN کې د خپلو پخوانيو همکارانو له لورې کوم غبرګون سره مخ شوې؟

ځواب: يو څو سره يې اړيکې لرم، زياتره يې زما مامورين يا داسې خلک دي چې په ۹ او ۲۳ برخو کې يې يادونه شوې ده. دوی زموږ په اقتصاد جنايت نه وو خبر. ماته يې وويل: ستا له کيسې لوستو وروسته MAIN کې په هغو خبرو ښه پوه شو چې مخکې راته عجيبې او نه توجيه کې کېدونکې ښکارېدې. ما چې په کتاب کې د کومو يادونه کړې هغوی داسې پوستونو باندې کار کاوه چې دننی کيسې نه خبر وو اوس زما له تمه سرې سم ځينې ژورناليستان ورغلي، پوښتنې يې ترې کړي خو هغوی ورسره خبرې نه دي کړي. په دوی کې يوازينی استثناء انيار ګريو دی، ده زه په MAIN کې ګومارلی وم. دی وروسته د تکسن برښنا او انرژۍ شرکت رئيس شو او اوس تقاعد شوی دی. څه وخت مخکې يې تکسن سيتزين سره په مرکه کې ويلي :

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram: https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

(کیسه رښتیا ده، د جان پرکنز په کتاب کې ویل شوي چې په دې تولو هیوادونو د یوې دسیسې په مرسته مُنګل خښه شوې او ښکیل شوي دي. په دوی کې زیاتره هیوادونه اوس هم له دې جاله نه دي خلاص شوي او پورونه یې نه شي پرې کولای.)

دا یې هم ویلي چې په دې موضوع خپله هم د یوه کتاب لیکلو فکر کوي، ځینو خبریالانو راته وویل چې وروسته یې په ځینو مرکو کې بیا ددې برعکس خبرې کړې دي. دې سره پوښتنه پیدا کیږي چې د انیار مرکې خپرې شوې؛ نو هغه څه شی شو؟

پوښتنه: د نورو لوړپوړوکو چارواکو چلند څنګه دی؟ هغوی هم د اقتصاد جنایتونو په اړه خبرې کوي؟

ځواب: هو ما چې په خپل کتاب کې کوم موضوعات راخیستي نورو خلکو هم پرې لیکنې کړې. زما د کتاب ځینې لوی موضوعات نورو سرچینو هم تصدیق کړې دي. د طوریجو له وژنې تر د سعودي عربستان د پیسو مینځلو پروسه ... دا ټول پکې دي. توپیر دا دی چې نور لیکوال هغه چارواکي وو چې د خپلو ادارو مشري یې کوله. دوی د عنوانونو عملي او نظري تجزیه کړې ده او زه خپله د میدان جنګیالی وم. زمالیکنې د یوه عینې شاهد کیسه ده، له ۹/۱۱ نه وروسته چې د کومو چارواکو اعترافونه چاپ شوي یو څو بېلګې ترې را اخلم.

- جوزوف ستیګلیتیز Joseph Stiglitz د نړیوال بانک پخوانی ستر اقتصاد پوه ، په اقتصاد کې یې نوبل جایزه ګټلې دی وایي :

(معاصر نړیوالتوب چې څنګه ښودل کیږي، په اصل کې د پخواني ولسي اشراف د امریت پر ځای د نړیوالو مالي ادارو امریت دی. ددې د پلانونو عملي ښودلو لپاره اقتصادي وړاندوینې ښکته پورته کیږي. د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

GDP د ودې ورانديونه په ارقامو او علمي ماډل نه کيږي. تر دې چې کوم خلک په اقتصاد ښه پوهيږي د هغوی هم تر د ښو تخمينونو هومره نه وي. دا يوازې ارقام دي چې د نړيوال مالياتي فنډ په پروګرام کې د خبرو اترو په مرسته تاکل کيږي. (۱)

- جيمز هنري، د ميکنزی اينډ کمپني پخوانی اقتصاد پوه او د ای بي ايم لوټس معاون وايي:

(د اقتصادي پرمختګ سترو پروژو ته ۱۹۷۰ کليزه يوه بېلګه وه. نړيوال بانک، بين الامريکايي پرمختيايي بانک، اسيايي پرمختيايي بانک او USAID کارکوونک په ټوله نړۍ کې خپاره وو، دوی د لويو پروژو لپاره پورونه په جېب کې ګرځول.

دوی د پرمختيايي پروژو په صفتونو کې ښه ماهره وو. ۱۹۹۰ پورې د مخ پروده هيوادونو بهرني پورونه له ۱،۳ ټريليونه ډالرو اوښتي وو. ۲۰۰۰ کال کې د امريکا EXIM د نويو بهرني ترلاسه شوي پورونو او تضمين ليکونو ۷،۷ بيليونه ډالر يوازې د سياسي رسوخ لرونکو شرکتونو ته ورکړل. په دې کې اينرن، هالي برټن، جی ای، بوينګ بيشټل، يونايټيډ ټکنالوجيز، شلمبرجر او ريتهيان شامل وو. (۲)

- جيفيري ډی ساش، د کولمبيا پوهنتون د ارت انسټيټوټ مشر او د کوفي خانګړی مشاور و، دی ليکي :

(هر کال له اته سوه زرو زيات کسان د بيوزلۍ له امله مري... سږ کال چې امريکا په پوځ ۴۵۰ ډالره لګوي په دې امن نه راځي. د بيوزله خلکو د ژوند ښه کولو لپاره دوی ددې لګښت دربيمه برخه يعنې ۱۵۰ بيليونه ډالره ولګوي. ددې له امله ټولنه بد امنه کيږي او د اندېښنو، تاوتريخوالي او ترهګريزو فعاليتونو په مرکزونو اوړي.) (۳)

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

پوښتنه: ستا په کتاب کې د کلنټن اداره نه ده یاده شوې؟

ځواب: په ۱۹۹۰ لسیزه کې ما یوه غیر انتفاعي اداره چلوله، ما به د خلکو ډلې امازون ته لیږلې. دې کار لپاره یې د مشاور په حېث معاش راکاوه. دا کار مې د ۱۹۸۰ لسیزې له هغه بدل و. هغه وخت زه د انرژۍ د یو شرکت مشر وم او پوهیدم چې لومړی د بوش او بیا جورج ډبلیو د تېلو په ګټه کې څه کېدل. ما کلنټن سره کار نه درلود. خو په ډېر شوق مې لیدل چې په پخوانیو دوو دورو کې کارپوریټوکراسي ده او هیلري پسې څنګه منډې وهي. د کارپوریټوکراسۍ اقدامات غالباً د خبرداری اخطارونه وو. د کلنټن ډېر هغه کارونه ودرول شول چې ژمنه یې کړې وه. بیا خدای خبر کلنټن څه وکړل چې مونیکا یې د خلکو مخې ته راوړله. خو دا چې زه له ټولې کیسې بهر وم نو دننني معلومات راسره نه وو. د نورو غونډې ما هم یوازې اندونه کولای شول. د کلنټن په اړه نه د جرم اعتراف لرم نه نورو ته څه ویل.

پوښتنه: داسې اشارې کیږي چې د درېیمې نړۍ پورونه به وبښل شي، آیا په دې معنا یې ګڼلای شو چې اقتصادي جنایتکار ضعیفه شول؟

ځواب: له بده مرغه باید ووایم چې حقیقت ددې برعکس دی. د اقتصادي جنایتکارو ونډه لا قوي شوې، لا ډېره پېچلې شوې او په شدت پر کار کیږي چې څوک حقایقو ته ونه رسیږي. که دا پورونه وبښل شي نو زه یې ملاتړ کوم. دا پورونه د هغه هیوادونو د ولسونو له خوښې پرته اخیستل شوي. موخه یې د کارپوریټوکراسۍ او د درېیمې نړۍ څو شتمنې لا شتمني وه. په دې پوه شئ چې دا هر څه د بښلو لپاره نه کیږي. ۸۹ هیوادونه (امریکا، انګلستان، کاناډا، فرانسه، المان، ایټالیا، جاپان او روسیه)، نړیوال بانک او نړیوال مالیاتي فنډ یو ځل بیا هغه هیوادونه استثماروي او دا کار یې د (پورونه بښل) نومولی. دوی په ځینو مسایلو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ټينګار کوي چې هيوادونه پکې ښکيل کړي مثلاً (ښه حکومتول، دازمن اقتصاد او ازاده سوداګري.) په ياد مو وي چې دا ټول اصطلاحات خواږه خو ټګ دي. دا مسايل به هله ښه شي چې بې د کارپوريټوکراسى له عينکو هم ښه وليدل شي. هغه هيوادونه چې دا شرايط مني ورته ويل کيږي چې روغتيا، زده کړې، برېښنا اوبه او نورې عام المنفعه اداري دې شخصي شي، په که سپينه ووايو دا چې به کارپوريټوکراسى دې وپلورل شي. بيا يې مجبوروي چې سب سډي دې لېرې کړي. هغه سوداګريزي پاليسى ختموي چې د سيمه ايزې سوداګرى د ودې لپاره وضع شوې وي. ددې برعکس به ۹۸ هيوادونو دا حق هم منل کيږي چې خپل کاروبار ته اړتيا وړ سب سډي ورکولاى شي او پر عايداتو به داسې پاليسي وضع کوي چې ددې هيوادونو د صنعت په ګټه وي.

بولويا چې د ښې حکومتولۍ شرط ومانه نو د اوبو سيستم خصوصي کولو لپاره يې نړيوالو شرکوتونو ته لاره پرانسته. اوس نو د اوبو نرخ اسمان ته وخاته او وګړو يې ويل چې په زرګونو خلکو اوبه بندې شوې. (۴) Cote d'Ivoire کې د ټيليفوني خدماتو شرکت فرانسوي کمپنۍ واخيست او بيې دومره لوړې کړې چې خلکو لاينونه پرې کړل. په دې کې د پوهنتونونو محصلين هم وو چې د لوړې بيې له امله يې انټرنټ ته لاسرسى نه درلود او دا مهمه اړتيا ده. (۵) تنزانيا کې حالت ښخي خراب شو، هلته ماشومان ښوونځي ته د تللو کرايه ورکوي او ځينې يې دومره بيوسه دي چې دا يې له وسه نه پوره کيږي. (٦) کومو هيوادونو چې د پورونو د ښښلو په نوم دا لومړني شرايط منلي له همداسې حالت سره مخ شوي دی.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

ددې نوې غمېزې ستونزه دا ده چې خلک يې بې فکره او بې لوسته ورسره مني. اوس به تاسو پوه شوي يئ چې دا کارونه هم د اقتصاد څپوونې يوه بله بڼه ده او په خپل نوعيت کې نړيوالې امپراتورۍ خواته مزل دی.

خو درېيمه نړۍ پوهه شوې ده چې لوبه ورسره کېږي څکه مروره ده. ۲۰۰۵ کال کې په سکاټلينډ کې د ۸-g ناستې پر ضد يو مقاومت وشو چې هغه هم د همدې تګې پر احساسات وو. ډېر خلک په دې باور وو چې بوش او بلېئر په ګډه بله لوبه پيل کوي. دوی د يوه داسې استثماري نظام رامنځته کولو هڅه کوله چې د کارپوريټوکراسۍ پلوي يې کوله او زور يې په ټوله نړۍ کې له پرتو وړو او بېوزلو خلکو واته.

امريکا د ۸-g کارپوريټوکراسۍ ډلې مشري او روزنه کوي. موږ امريکايان به تر کومه له خپلو مشرانو غواړي چې خپله تګي برګي دې مني؟ هغه وخت به کله راځي چې موږ د ۹/۱۱، مادرېډ او لندن پېښو تر شا شته حقيقت ومنو؟ دا هم ويل کېږي چې دا پېښې د څو جنوني قاتلانو کار دی، خو دا حقيقت به څنګه رد شي چې داسې پېښې پرلپسې کېږي او ددې لپاره کېږي چې سلګونه زره نهيلي خلک يې ترې په خاموشه خوند اخلي او ملاتړ يې کوي. اخر به څوک راپاڅېږي او دا جرات به وکړي چې ووايي (وګوره شاه خو هيڅ هم نه دي اغوستي، لوڅ لغړ دی!)

پوښتنه: پاول وولف وتز د نړيوال بانک مشر ټاکل شوی دی، ته پرې کومه تبصره لرې؟

ځواب: که مخکې کوم چا شک کاوه له دې ټاکنې وروسته دې يې له ذهنه وباسي چې دا نړيوال بانک نه دی. د يوازې د امريکا بانک دی. د امريکا ولسمشر ددې بانک مشر ټاکي. هماغه يې لويې پرېکړې کوي. دا خبره بې معنا ده چې ددې رئيس د شخصيت په اړه زما نظر څه دی. اصلي پوښتنه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar
Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

دا ده چې د برازيل، نايجيريا، اندونيزيا او نورو هيوادونو خلک يې په اړه څه نظر لري؟ که دا ربنتيا نړيوال بانک واى پرېکړې به يې داسې يوه بورډ کولاى چې د ټولو هيوادونو په ګډه ټاکلى وي.

پوښتنه: ماته څه مشوره راکوئ؟ چې ددې حالت د بدلولو لپاره څه کولاى شم؟

ځواب: د کتاب په وروستۍ برخه کې مې ځينې مشورې ورکړې دي، که له دې زيات څه کول غواړې نو يوازې يو ځواب بس نه دی.

موږ هر يو ځانګړې ګټې، وړتياوې او هنرونه لرو. زه ليکل کوم. نو زه ډېر څه کولای شم. خو زما کار د ښوونکي، مستري، نايي او وکيل له کار سره توپير لري. تاسو خپل ځان وپوښتئ: چې کوم کار مو خوښيږي؟ ضعف او قوت مو څه شی دی؟ زړه مو څه مني؟

د امريکا د انقلاب يو ستر لامل دا و چې د هرې برخې وړتيا لرونکي خپله وړتيا وکاروله. توماس پين ليکل کولاى شول؛ نو د پوځ رهبري يې ونه کړه. جورج واشنګټن پوځي وو، د ليکنې هڅه يې ونه کړه. بنجمن فرنکلن فرانسوي ويله او زموږ په متحدينو کې ښه بريالى سفير شو. ښکاري ښه نښان ويشتونکي شو. ماڼوګانو داسې کښتۍ وچلولې چې د انګليس کښتۍ يې ودرولې. ښځو د جګړې ډګر ته کالي او خواړه ورسول او ماشومانو د پوځيانو ټوپکو ته مرمۍ چمتو کړې.

که ته ښوونکى يې؛ نو زده کوونکي دې پوه کړه چې تاريخ او تنۍ ورځپاڼې ولولي. که وکيل يې موکلين دې پوه کړه چې په ټولنيز لحاظ مسئول چلند وکړي. که نايي يا مستري يې خپل مشتريان وپوښته چې د خبرونو ښايست جوړيدونکو توقعاتو په اړه څه احساس لري؟ خبرې اترې کول، بدلون راوستو ته د زمينه سازۍ ښه لاره ده.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/ Telegram:https://t.me/afghansalar Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

يو کار چې موږ يې کولای شو او بايد ويې وکړو دا دی چې له ځان راتاو خلک خبر وساتو. دجمهوريت بنسټ په باسواده ولس دی. سواد يوازې ليک او لوست نه دی، بلکې دا هغه ذهني روزنه ده چې مهمې او بنسټيزې پوښتنې پرې وکړای شي. موږ بايد يوازې د خپلو مشرانو، شرکتونو او رسنيو په خبرو باور ونه کړو؛ بلکې سختې پوښتنې ترې بايد وشي. موږ بايد ليکنې ولولو.

دې پوښتنو، بېلابېلو سرچينو سره زما اړيکو او ناستو پاستو زه باوري کړم چې سلګونه زره امريکايان زموږ د کار په اړه اندېښنه لري ،پوښتنه کوي چې موږ څه کوو او غواړي پوه شي چې زموږ د ژوند بنه په نړی څه اغېز ښندي. ددوی اندېښنه پر ځای ده او د ځمکې په سر د ميليونونو خلکو غوندې دوی هم مرور دي.

(پای)

Scanned by CamScanner

Downloaded By: Afghan Salar Library

Confessions of an economic hitman

The shocking inside story of how America REALLY took over the world

John Perknis

Translator:

Merahmad Yaad

چاپ چارې:

مومند خپرندویه ټولنه - ننګرهار افغانستان /۰۷۷۷۶۲۶۱۶۱ - ۰۷۰۰۶۲۶۱۶۱ - ۰۷۸۱۶۲۶۱۶۱

www.momandbooks.com - momand.books@gmail.com

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Telegram:https://t.me/afghansalar

Scanned by CamScanner